

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้
ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

พัชญา ชนะพันธ์

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อวิจัย : รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด
สุโขทัย

ผู้วิจัย : พัทธยา ชนะพันธ์

ปีที่วิจัย : 2561

บทคัดย่อ

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบฯ สร้างรูปแบบฯ และประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบฯ ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบฯ โดยดำเนินการปีการศึกษา 2560 ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ครู จำนวน 10 คน และผู้ปกครอง จำนวน 10 คน รวม 20 คน และ 3) จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบฯ โดยดำเนินการปีการศึกษา 2560- 2561 ดังนี้ 1) ยกร่างรูปแบบฯ 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน และ 3) ทดลองใช้รูปแบบฯ กับ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติพื้นฐานความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ โดยดำเนินการในปีการศึกษา 2561 ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 20 คน และครู จำนวน 160 คน รวม 180 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์

2. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่สร้างขึ้น ภาพรวม มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และผลจากการทดลองใช้รูปแบบฯ ระดับความสามารถของครู มีดังนี้

2.1 ด้านความรู้ ครูมีคะแนนจากการทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 89.72

2.2 ด้านทักษะ ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับดีเยี่ยม

2.3 ด้านเจตคติ ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

3. ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้ ภาพรวม ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, ความสามารถของครู, การจัดการเรียนรู้, ทักษะการช่วยเหลือตนเอง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่ง เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ จนทำให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านจึงกราบขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ดั่งวงวิเศษ นางสุรัญจิต วรรณนวล ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทุกฉบับในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ ดร.พิกุล เทียวศิริพงศ์ ดร.วุฒิสักดิ์ เหล็กคำ ดร.ประมวล พลอยกมลคุณท์ นายศักดิ์ดา เรืองเดช ดร.ปนัดดา วงศ์จันตา นายธีระ จันทรัตน์ ที่กรุณา ให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มและร่วมตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณะครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่เป็นแหล่งให้ ข้อมูลในการประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบฯ ไปใช้ จนทำให้วิจัยฉบับนี้ มีความชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบคุณคณะครู บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่ให้ความร่วมมือ ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอขอบคุณบิดา มารดาและครอบครัวทุกคนที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดเวลาจนประสบความสำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศ เป็นกุศลแก่ทุกท่านและขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่คุณบิดามารดา ตลอดจนครู อาจารย์และผู้มีพระคุณ ทุกท่าน

พัทธยา ชนะพันธ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
	กิตติกรรมประกาศ	
	บทคัดย่อ	
	สารบัญ	
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2	วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
	รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	13
	ทฤษฎีทางการบริหาร.....	22
	การพัฒนาคู.....	34
	การจัดการเรียนรู้ของครู.....	46
	ทักษะการช่วยเหลือตนเอง.....	50
	ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	58
	เทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	69
	บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.....	90
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	92
	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	99
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	100
	ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคูใน การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.....	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.....	107
ระยะที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้.....	114
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูใน การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.....	117
2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.....	120
3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้.....	147
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	162
สรุปผล.....	165
อภิปรายผล.....	167
ข้อเสนอแนะ.....	171
บรรณานุกรม.....	172
ภาคผนวก.....	183
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	184
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์.....	186
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดสนทนากลุ่ม.....	188

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมเพื่อตรวจสอบรูปแบบ.....	190
ภาคผนวก จ รายชื่อครูกลุ่มเป้าหมาย กับ การทดลองใช้รูปแบบ ฯ.....	192
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ของเครื่องมือวิจัยและ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ.....	194
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	251
ภาคผนวก ซ หนังสือเชิญ	295
ภาคผนวก ค การเผยแพร่ผลงาน.....	304
ภาคผนวก น กรณีศึกษาของผู้เรียนจากการทดลองใช้รูปแบบ ฯ.....	307
ประวัติผู้วิจัย.....	362

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ.....	19
2	แสดงความหมายของระดับการสนับสนุนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	59
3	แสดงการประเมินทักษะการปรับตัวในการวินิจฉัยผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	63
4	แสดงกรอบแนวทางการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียน; ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.....	101
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบฯ จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน.....	119
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ.....	123
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ.....	124
8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า.....	125
9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ.....	133
10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์.....	138
11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบวัดความรู้ของครู ก่อน-หลัง การฝึกอบรม กับ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน.....	141
12	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับกลุ่มเป้าหมาย 9 คน.....	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
13	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงเจตคติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ กลุ่มเป้าหมาย 9 คน.....	144
14	แสดงผลพัฒนาการก่อน-หลังการใช้รูปแบบ ฯ ของผู้เรียนที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 9 คน.....	145
15	ภาพรวมแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ กับกลุ่มเป้าหมาย.....	147
16	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ ฯ.....	148
17	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ฯ.....	149
18	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า.....	150
19	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ.....	156
20	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์.....	160

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงระดับของการต้องการการสนับสนุนจากมากไปหาน้อย.....	58
2	กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	99
3	ขั้นตอนกระบวนการวิจัย.....	100
4	รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด สุโขทัย.....	122

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน หรือทรัพยากรมนุษย์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสิทธิความเสมอภาคของคนพิการไว้อย่างชัดเจน ในหลายมาตรา อาทิ มาตรา 27 ที่บัญญัติว่า มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น มาตรา 54 ยังระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) และยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุม และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดม อโอบออารี มีวินัย รักษาศีลธรรม เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เช่น เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง ตัวชี้วัด ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะและความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจการใช้สื่อและสื่อสารมวลชน ในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม รวมถึงการส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ในส่วนการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ประกอบด้วย 1) ช่วงการตั้งครรภ์ / ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์

- 2) ช่วงวัยเรียน / วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21
 3) ช่วงวัยแรงงาน ยกย่องศักยภาพทักษะและสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
 และ 4) ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลาโดยการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความตื่นตัวให้คนไทยให้ตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มและการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลายโดยการพัฒนา และส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ การเสริมสร้างให้คนไทย มีสุขภาพที่ดีครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม โดยการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกัน และควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย สนับสนุนการสร้างสุขภาพที่ดี และการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาพที่ดีในทุกพื้นที่ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคม และพัฒนาประเทศ โดยการส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ รวมถึงการพัฒนากุศลการด้านกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560)

การพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป้าหมายสำคัญ คือ ต้องการให้ผู้เรียนมีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ทั้งในด้านที่มีพัฒนาการปกติ และด้านที่มีความบกพร่อง หรือการมีความแตกต่างทางการเรียนรู้ หรือการมี

ความสามารถพิเศษตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) ซึ่งจัดทำขึ้นบนพื้นฐานความต้องการจำเป็นของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความพร้อม สามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อ (Transitional Services) หรือส่งต่อ (Referral) เข้าสู่การศึกษาในระดับเดียวกัน และระดับที่สูงขึ้น หรือการมีอาชีพ หรือการดำรงชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ผู้เรียนทุกคนมีทักษะการดำรงชีวิต มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความเข้มแข็ง อดทน และสามารถพึ่งตนเองในสังคมอนาคตที่ซับซ้อน และสามารถป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ต้องให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยบริการ และที่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษด้วยระบบ และรูปแบบที่หลากหลายเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาแบบเรียนรวม และศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ และการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสร้างสรรค์ ส่งเสริมสนับสนุนเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีความสามารถในด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา ศิลปะ และอื่น ๆ เพื่อยกระดับสู่ความเป็นเลิศพร้อมก้าวสู่สากล ส่งเสริมสนับสนุนการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลเชิงบูรณาการ สนับสนุนให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เข้มแข็ง ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษาจัดทำ รวบรวม ผลิต พัฒนา และเผยแพร่ สื่อ นวัตกรรม งานวิจัยทางการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีแนวทางการปฏิบัติ และมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาต่อไป (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560)

ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีข้อจำกัด ในทักษะการดำรงชีวิตดังกล่าวเป็นอย่างมาก ได้แก่ การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การขับถ่าย การดูแลอนามัยตนเอง และการรับผิดชอบงานบ้าน ทักษะการช่วยเหลือตนเองนี้เป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการดำเนินชีวิตอิสระของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี หากผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ และลงมือกระทำด้วยตนเองโดยผู้เรียนไม่เป็นภาระ ของผู้อื่น เพราะในชีวิตประจำวันมนุษย์เราต้องดำเนินชีวิตด้วยกิจวัตรประจำวันทั้งสิ้น ดังนั้น การเรียนรู้ที่จะฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ผู้เรียนกลุ่มที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานี้จะมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ที่ซ้ำกว่าผู้เรียนปกติ มีข้อจำกัดใน เรื่องของการจำ สมาธิสั้น มีปัญหาในการเรียนรู้ที่เป็นนามธรรม ตลอดจนการถ่ายโยงความรู้ ซึ่งผู้เรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีปัญหาเกือบทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน เนื่องจากผู้เรียนมีเพดาน ในการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันได้เท่ากับผู้เรียนปกติที่อยู่ในวัยเดียวกัน (สมพร หวานเสรีจ, 2559)

ผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นผู้นำทางวิชาการจึงต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีแผนในการพัฒนา การศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายทุกระดับ และครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา มีการประเมิน ความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือมีกระบวนการจัดทำแผนที่ถูกต้องให้แก่ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนทุกชั้นตอน มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยกำหนดมอบหมายผู้รับผิดชอบ และให้ครูนำไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดภาพความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน และต้องส่งเสริมครูให้ เข้าศึกษา ฝึกอบรม ศึกษาน ปฏิบัติงานวิจัย และพัฒนา ประชุม เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงาน เพื่อ เพิ่มความรู้และประสบการณ์การทำงาน และความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีการติดตาม ประเมินผลการพัฒนา มีการรายงานผลพัฒนา และนำผลการพัฒนาไปปรับปรุง ดังนั้นการพัฒนาครูจึงเป็นบทบาทหน้าที่ ของผู้บริหารที่ต้องหาแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาความสามารถของครูเพื่อให้มีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยนต์ เพาพาน (2559) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองตอบการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

ศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย ให้แก่คนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมให้ความรู้

แก่ผู้ดูแลผู้เรียนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สภาพปัญหาที่พบจากการรายงานผลการประเมินตนเองของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย (2560) มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี แต่มีจุดควรพัฒนาที่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ พิเศษเฉพาะบุคคลที่ต้องเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงตามศักยภาพของผู้เรียน เลือกใช้เทคนิค วิธีการหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งต้องบูรณาการทักษะด้านต่าง ๆ ด้วย และ จาการรายงานผลโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย (2560) คุณภาพผู้เรียนทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน พบว่า มีผลพัฒนาการต่ำที่สุดใน 7 ทักษะ ตามหลักสูตรการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 76.00 นอกจากนี้จากรายงานการประชุมประจำเดือนของบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดสุโขทัย และจากการจัดสนทนากลุ่มคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย, 2560) พบปัญหาของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย และทราบ ถึง ความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) แผน การ สอน เฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) แผนการ ให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) การเตรียมการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ เครื่องมือวัดผล ประเมินผล การผลิตสื่อ อีกทั้งในหลายปีที่ผ่านมา พบว่า บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดสุโขทัย มีการย้ายเข้าและย้ายออกบ่อยครั้งทำให้การจัดการเรียนการสอนในทักษะต่าง ๆ ของ ผู้เรียน ไม่ต่อเนื่อง ครูจบการศึกษาหลากหลายสาขาวิชา และจบไม่ตรงกับวิชาหรือทักษะ ที่รับผิดชอบสอนส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ใน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย, 2559)

จากความเป็นมา ความสำคัญ ความจำเป็นและสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและ นำทฤษฎีระบบซึ่งเป็นทฤษฎีที่เข้าใจง่าย มีขั้นตอนชัดเจนเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และข้อมูลย้อนกลับ และเป็นระบบเปิด (Open System) ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา และสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูซึ่งมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาครูให้มี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เป็นครูมืออาชีพที่มีทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติในการจัดการเรียนรู้

ตลอดจนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะที่ใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ด้านแหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดแหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแบ่งออกตามระยะของการวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีทั้งหมด 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยกำหนดแหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย และตัวแปรที่ศึกษาของการวิจัยระยะที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดของรูปแบบและการพัฒนา รูปแบบ ทฤษฎีทางการบริหาร การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ของครู ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ประเด็นที่มุ่งศึกษา คือ ข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 1.2 การสัมภาษณ์

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู และผู้ปกครอง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน ได้แก่ 1) ครู จำนวน 10 คน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (2) ปฏิบัติหน้าที่สอนที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย (3) มีประสบการณ์ในการสอนผู้เรียนที่เป็นเด็กพิเศษหรือเด็กพิการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 2) ผู้ปกครอง จำนวน 10 คน ที่เป็นผู้พาผู้เรียนมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย อย่างสม่ำเสมอ ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา

ประเด็นที่มุ่งศึกษา คือ ข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 1.3 การจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 คน ต้องเป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาครูการจัดการเรียนรู้ของครู 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) เคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 20 ปี

ประเด็นที่มุ่งศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยกำหนดแหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย และตัวแปรที่ศึกษาของการวิจัย ระยะที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 ขอร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์ครูและผู้ปกครอง และ 3) การจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นที่มุ่งศึกษา คือ ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ขั้นที่ 2.2 ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย โดยการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ของครู และเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) เคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 20 ปี

ประเด็นที่มุ่งศึกษา คือ ความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ขั้นที่ 2.3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9 คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 2) ปฏิบัติหน้าที่สอนที่หน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย 3) มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ประเด็นที่มุ่งศึกษา คือ ทดลองใช้รูปแบบฯ เพื่อศึกษาระดับความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ระยะที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น

ระยะนี้เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ

แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการและครู ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 180 คน จาก 4 ภูมิภาค โดยเลือกมาภูมิภาคละ 5 จังหวัด พิจารณาจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ทั้งหมด 20 แห่ง ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเหมือนกันไม่ใช่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 2) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีการให้บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มตามแนวทางของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีผู้อำนวยการที่มีตัวตน ณ วันที่ให้ข้อมูล ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่รักษาการแทน 4) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ที่ผู้อำนวยการและครูยินดีและสนใจในการให้ข้อมูลตามแบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการของศูนย์การศึกษาพิเศษทั้ง 20 แห่ง จำนวน 20 คน และครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด แห่งละ 8 คน จำนวน 160 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน

ประเด็นที่มุ่งศึกษา คือ ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ชุดองค์ประกอบของการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 1) ด้านการเตรียมการสอน 2) ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการประเมิน และสรุปผล ซึ่งเป็นการนำแนวคิดทฤษฎีระบบมาประยุกต์ใช้เป็นหลักการในการสร้างรูปแบบฯ ให้เป็นรูปธรรมและมีเป้าหมายชัดเจน มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ หมายถึง การนำแนวคิดทฤษฎีระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์และข้อมูลย้อนกลับ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย อย่างเป็นรูปธรรมและมีเป้าหมายชัดเจน

องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ หมายถึง ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับครู โดยครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองในด้านการเตรียมการสอน ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมิน และสรุปผล นอกจากนี้มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการช่วยเหลือตนเองดีขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ทรัพยากรต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการบริหารจัดการ

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน และสร้างแรงจูงใจ ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม ขั้นที่ 3 การนำไปสู่ปฏิบัติ ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความรู้ มีทักษะ และเจตคติในการจัดการเรียนรู้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมิน และสรุปผล แล้วให้สะท้อนผลเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. ความสามารถของครู หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในด้านการเตรียมการสอน ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมิน และสรุปผล

ความรู้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ชนิดเลือกตอบแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ

ทักษะ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เจตคติ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดเจตคติของครู ซึ่งเป็นแบบวัดความคิดเห็น เกี่ยวกับความรู้สึกลึกซึ้งทั้งทางบวก และทางลบในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ความสามารถในการทำกิจกรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต อย่างอิสระในชีวิตประจำวัน คือ 1) การรับประทานอาหาร ประกอบด้วย การเคี้ยว การใช้ช้อนส้อม การใช้ช้อนส้อม มารยาทในการรับประทานอาหาร 2) การแต่งกาย ประกอบด้วย การถอด-สวมถุงเท้า รองเท้า กระโปรง กางเกง และเสื้อ 3) การขับถ่าย ประกอบด้วย การทำความสะอาดหลังขับถ่าย การใช้ห้องน้ำในที่อยู่อาศัย การใช้ห้องน้ำในที่สาธารณะ 4) การดูแลสุขอนามัย ประกอบด้วย การทำความสะอาดมือ และเท้า การทำความสะอาดหน้า การแปรงฟัน การอาบน้ำ การหวีผม และการสระผม และ 5) การรับผิดชอบงานบ้าน ประกอบด้วย การปู และเก็บที่นอน การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ การจัด และทำความสะอาดโต๊ะอาหาร และการทำความสะอาดภาชนะต่าง ๆ หลังรับประทานอาหาร

4. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ผู้เรียนที่มีความจำกัดชัดเจนในการปฏิบัติตน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ รวมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม/การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ทั้งนี้จะแสดงอาการดังกล่าว ก่อนอายุ 18 ปี

5. ความเป็นไปได้ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินของผู้อำนวยการ และครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมากขึ้นไปหรือมีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด สุโขทัย ไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการไปสู่การปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง

3. กระบวนการวิจัยรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการทุกประเภทความพิการ ให้ได้เต็มตามศักยภาพอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดจากเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีทางการบริหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู
5. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเอง
6. แนวคิดเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
7. แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
8. บริบทศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
9. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

“รูปแบบ” หรือ “โมเดล” เป็นคำที่สื่อความหมายได้หลายอย่างโดยทั่วไปแล้วรูปแบบจะหมายถึง สิ่งของหรือวิธีการดำเนินงานที่ ประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นต้นแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกระบวนการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น รูปแบบจำลองของสิ่งก่อสร้าง รูปแบบในการบริหารองค์การ รูปแบบในการพัฒนาองค์การ เป็นต้น ได้มีนักวิชาการให้ความหมายรูปแบบไว้ดังนี้

ปิยวัชร สุทธิวนิช (2558) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหรือตัวแปร หรือองค์ประกอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้มีลักษณะของชุดความสัมพันธ์เส้น และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

สุริยา ศรี โภคา (2559) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างของสิ่งที่สร้างขึ้นมาสามารถสร้างจากหลักฐานต่างๆ ที่มีอยู่จากการหยั่งรู้ด้วยคำอุปมาอุปไมย หรือแตกมาจากทฤษฎีก็ได้

อัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560) รูปแบบ หมายถึง แนวทางหรือแบบอย่างใดการดำเนินการที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด โดยอาจเป็นรูปแบบเชิงกายภาพ หรือเชิงคุณลักษณะ หรืออาจเป็นรูปแบบอย่างง่ายและอย่างซับซ้อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยจัดระบบความคิดให้ง่ายขึ้นและเป็นระบบ

ณัญญา พลเสน (2561) รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นแบบอย่างโดยสร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ หรือจากทฤษฎีหลักการต่าง ๆ และแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เพื่อ อธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

สมุห์ทิพย์ สิริธัมโม (2561) รูปแบบ หมายถึง องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ขั้นตอน และกระบวนการต่าง ๆ ที่มีการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเป็นกระบวนการพัฒนาที่มี ความสัมพันธ์ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน

คอสินิและเออบาค (Corsini and Auerbach , 2007) กล่าวว่า รูปแบบ เป็นชุดความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นระหว่างปรากฏการณ์ในโลกความจริงและโครงสร้างของสิ่งที่กำลังศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนของปรากฏการณ์ในโลกความจริง

ฮัสเซน และ โปสเทลเวท (Husen and Postlethwaite, 2007) กล่าวว่า รูปแบบแตกต่างจากทฤษฎีเพราะรูปแบบยังไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ได้พิสูจน์แล้ว รูปแบบยังเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกันขององค์ประกอบอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะนำเสนอรูปแบบมาใช้ประโยชน์

ทิงค์เอ็กซ์ิสต์ (Thinkexist, 2008) กล่าวว่า รูปแบบ เป็นแบบจำลองระบบการปฏิบัติงาน หรือแบบแปลนของการก่อสร้างที่วาดไว้ล่วงหน้า หรือสิ่งของที่เป็นตัวแทนแสดงความคิดของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือสิ่งที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้า

อาร์ดิคชันนารี (Ardictionary, 2008) กล่าวว่า รูปแบบคือแบบจำลองที่เป็นสัดส่วน หรือประเภทเดียวกันกับของจริง หรือสัญลักษณ์ของการเป็นตัวแทนสิ่งใดสิ่ง หนึ่งที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต หรือแบบแผนของสิ่งที่เตรียมไว้

วิลเลอร์ (Willer, 2011) กล่าวว่า รูปแบบ เป็นการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับชุดของ ปรากฏการณ์ โดยอาศัยหลักการ (Rationale) ของระบบรูปนัย (Formal system) และมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยาม ความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงสอดคล้องกัน โดยถูกสร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพขององค์กรอย่างเป็นระบบ

ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

คีวิส (Keeves, P. J., 1998) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพ ส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบหรือแบบจำลองโครงสร้างอะตอมสร้างขึ้น โดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพสอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในขณะนั้นด้วยรูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจนสามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้และสามารถนำไปใช้ทำการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง

2. รูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยาย หรืออธิบาย ปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นแนวคิดโครงสร้าง องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ เหตุการณ์และปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์เดิมรูปแบบนี้ใช้กับศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มในการนำไปใช้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์เพิ่มขึ้น รวมทั้งการศึกษาด้วย โดยเฉพาะในการวัดผลการศึกษารูปแบบแบบนี้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์และสร้างเป็นทฤษฎีเพราะสามารถทดสอบสมมติฐานได้รูปแบบหรือแบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์มักพัฒนามาจากรูปแบบเชิงอธิบาย

4. รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากรูปแบบเชิงอธิบายโดยการนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาใช้ ปัจจุบันมีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการวิจัยทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น รูปแบบแบบนี้จะเป็นการนำเอาตัวแปรมาเขียนเป็นสัญลักษณ์หรือคำย่อแล้วใช้เส้นตรง และลูกศร แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุ และผล เช่น รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน สถิติปัญญาของผู้เรียนมีผลมาจากสภาพทางเศรษฐกิจของพ่อแม่และสิ่งแวดล้อมที่บ้าน เป็นต้น รูปแบบดังกล่าวสามารถกำหนดเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลในสภาพที่เป็นจริง

เคพลาน (Kaplan, 1996) กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้โดยทั่วไปมี 5 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกมาในลักษณะของการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อยสองสิ่งขึ้นไป

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) ได้แก่ความคิดที่แสดงออกมาผ่านทางการใช้ ภาษาพูด

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออก ผ่านทางสูตรคณิตศาสตร์

4. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงผ่านทางแผนผัง แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ เป็นต้น

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) ได้แก่ความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิง สาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของสถานการณ์ใด ๆ

จอยส์และเวลล์ (Joyce and Weil, 2000) ได้ศึกษาและจัดแบ่งประเภทของรูปแบบ ตามแนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ และได้แบ่งรูปแบบ ดังนี้

1. Information–Processing Models รูปแบบการสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูลของผู้เรียนและแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. Personal Models รูปแบบที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคล และการพัฒนาบุคคลเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบปฏิบัติต่อสรรพสิ่ง (Reality) ทั้งหมด

3. Social Interaction Models เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลต่อสังคม

4. Behavior Models เป็นกลุ่มของรูปแบบที่ใช้องค์ความรู้ด้านพฤติกรรม ศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ จุดเน้นที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ ของผู้เรียนมากกว่า การพัฒนาโครงสร้างจิตวิทยาและพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้

สรุปได้ว่า รูปแบบมีหลายประเภทด้วยกัน เป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้น แต่ละสาขาจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งได้ตามทฤษฎีพื้นฐานของลักษณะที่ศึกษานั้น ๆ หรืออาจแบ่งตามวัตถุประสงค์ในการอธิบายรูปแบบนั้น ๆ

องค์ประกอบของรูปแบบ

จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ นักการศึกษาได้สรุปไว้ดังนี้

นิวัตร นาคะเวช (2554) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝันและสรุปไว้ว่า องค์ประกอบ คือ มีส่วนปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และองค์ประกอบเสริม โดยมีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์โรงเรียนในฝัน 2) หลักการบริหารจัดการ 3) ระบบโครงสร้างการบริหาร 4) กลยุทธ์การดำเนินงาน 5) ความสำเร็จ โดยมีองค์ประกอบย่อย 24 องค์ประกอบ องค์ประกอบเสริม 2 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา โดยรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน มีคุณลักษณะทั้งด้านความมีประโยชน์ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม และ ด้านความเป็นไปได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนในฝัน และโรงเรียนทั่วไปได้

ไมตรี บุญทศ (2554) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่คล้ายกันไว้ว่า ควรมียุทธศาสตร์หลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงาน และกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวทางประเมินรูปแบบ โดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบ พร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาและนำรูปแบบไปใช้

ทิสนา เขมมณี (2555) ได้อธิบายว่ารูปแบบที่ดีควรมียุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) รูปแบบต้องเป็นแนวทางที่นำไปสู่การทำงานผลที่ตามมาสามารถพิสูจน์ และทดสอบได้เชิงประจักษ์ 2) โครงสร้างของรูปแบบต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) สามารถอธิบายปรากฏการณ์หรือเรื่องนั้น ๆ 3) รูปแบบต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) 4) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structure relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Associative relationship)

ปรีชาติ ชมชื่น (2555) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบคล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการ 3) ระบบงานและกลไก 4) วิธีดำเนินงาน 5) แนวทางการประเมินผล

สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่คล้ายกันไว้ว่า ควรมียุทธศาสตร์หลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงาน และกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวทางประเมินรูปแบบ โดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบ พร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การจัดทำคู่มือการใช้

รูปแบบโดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาและนำรูปแบบไปใช้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) กล่าวว่า รูปแบบที่ดีควรมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมาย 2) ทฤษฎีหลักการ ปรัชญาหรือแนวคิด 3) กระบวนการ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) การจัดระบบ

วศินี รุ่งเรือง (2562) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ สามารถสรุปได้ว่ามีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) ปรัชญา/ทฤษฎี/แนวคิด/หลักการ/ความเชื่อ 2) เป้าหมาย/จุดมุ่งหมาย/ผลลัพธ์ 3) กระบวนการ/วิธีการ/เทคนิค 4) การประเมินผล

จอย และเวล (Joyce & Weil, 2000) สรุปว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) เป้าหมายของรูปแบบซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิด 2) หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ

3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนหรือการดำเนินการ 4) การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับการใช้รูปแบบนั้น

กลุค (Gluck, 2004) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบมี 2 ส่วน คือ 1) สถาบัน (Institution) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมที่มีการกำหนดแนวปฏิบัติหน่วยย่อยของสถาบัน แบ่งออกเป็นบทบาท (Role) และความคาดหวัง (Expectation) บทบาทจะเกี่ยวพันกับบุคลิกภาพของบุคคล เป็นการกล่าวถึงลักษณะของตำแหน่งหน้าที่ และสถานะภายใต้สถาบันและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้สวมบทบาท ส่วนความคาดหวังเป็นเรื่องของเกณฑ์มาตรฐานทางสังคม หรือสถาบันที่มุ่งหวังจะได้รับจากผู้สวมบทบาท บทบาทที่สมบูรณ์ควรกำหนดความสัมพันธ์กับบทบาทอื่น ๆ ในสถาบันแนวคิดนี้ ทำให้การกำหนดงานในแต่ละหน้าที่เป็นไปตามลำดับขั้นทำให้การดำเนินงานของสถาบันบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) บุคคล (Individual) เป็นรูปแบบของระบบสังคมที่มีองค์ประกอบย่อยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์การ คือ บุคลิกภาพ (Personality) และความต้องการส่วนบุคคล (Need Disposition) บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการวางตัวของผู้สวมบทบาท และความคาดหวังในการทำงานของสถาบัน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบ ของรูปแบบ	นักการศึกษา									ความถี่
	นิวัตร์ นาคะเวช (2554)	ไมตรี บุญทศ (2554)	ทิศนา เขมมณี (2555)	ปรีชาดิ ชมชื่น (2555)	สมชัย จรรยาไพบุยนต์ (2555)	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561)	วศินี รุ่งเรือง (2562)	Joyce, & Weil (2000)	Gluck (2004)	
1) หลักการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
2) จุดมุ่งหมาย หรือ เป้าหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
3) ปัจจัยนำเข้า หรือ ระบบกลไก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
4) กระบวนการ หรือ วิธีการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
5) ผลลัพธ์ หรือ การประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
6) คำอธิบาย	-	-	-	✓	-	-			-	1
7) เงื่อนไข	-	-	-	✓	-	-			-	1

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล และวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ จากนักการศึกษาหลายท่านที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ จึงสามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบในการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มี 5 องค์ประกอบที่สำคัญ

ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ และ 5) ผลลัพธ์

การพัฒนาและการตรวจสอบรูปแบบ

การพัฒนาแบบได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาเสนอไว้ ดังนี้

มาลี สิบกระแสด (2552) อธิบายการพัฒนาแบบ เป็นกระบวนการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลอง ตลอดจนการทดสอบรูปแบบที่ดีให้มีคุณภาพ การจะนำไปสู่สภาวะการณ์ที่ดีในการศึกษาวิจัย

บุญชม ศรีสะอาด (2556) ได้นำเสนอการสร้างหรือการพัฒนา รูปแบบ ดังนี้ 1) สร้างหรือพัฒนา รูปแบบตามสมมติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบและผลการศึกษาหรือวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบ หรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบรวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ การพัฒนาแบบนั้นจะต้องใช้หลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญและการศึกษาค้นคว้ามากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแบบอย่างยิ่ง ผู้วิจัยอาจคิดโครงร่างของรูปแบบขึ้นมาก่อนแล้วปรับปรุงโดยอาศัยข้อเสนอแนะจาก การศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวคิดหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวม ข้อมูล หรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือ มีประสิทธิภาพ ตามที่มุ่งหวังหรือไม่ ช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ผู้วิจัยอาจปรับปรุงใหม่โดยตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่มีอิทธิพล หรือความสำคัญน้อยออกจาก รูปแบบของตน ซึ่งจะทำได้รูปแบบที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

มอริสัน และคณะ (Morrison, Ross & Kemp., 2004) สรุปกระบวนการพัฒนาแบบ ดังนี้

1) การระบุความต้องการและจุดมุ่งหมายเป็นการวิเคราะห์ความต้องการจากการวิเคราะห์ปัญหาประเมินความต้องการเพื่อนำมาออกแบบและพัฒนาและกำหนดจุดมุ่งหมายของรูปแบบ 2) การวิเคราะห์คุณลักษณะเป็นการวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ที่จะมีผลไม่ว่าจะเป็นอายุเพศพื้นฐานทางเศรษฐกิจความถนัดแรงจูงใจความรู้พื้นฐานรวมทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่มตลอดจนด้านระดับพัฒนาการและรูปแบบ 3) การกำหนดงานผลผลิตและวัตถุประสงค์เป็นการกำหนดงานที่จะต้องทำตามขั้นตอน 4) การทดสอบก่อนเป็นการสืบค้นความรู้พื้นฐานก่อนที่จะทำการดำเนินการ 5) กำหนดเนื้อหาสาระโดยการวิเคราะห์หารายละเอียดของกิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องอาจใช้การสัมภาษณ์หรือการสังเกต 6) กำหนดวัตถุประสงค์เป็นการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดเป็นผลจากการใช้รูปแบบ

7) การกำหนดกิจกรรมเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด 8) การกำหนดทรัพยากรเป็นการวิเคราะห์ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเช่นบุคลากรงบประมาณองค์กรสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้การออกแบบประสบความสำเร็จ 9) การกำหนดการบริการสนับสนุนเป็นการวิเคราะห์ถึงการบริการสนับสนุนที่จำเป็น 10) การประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงออกแบบและพัฒนา

บริค (Briggs, 2005) สรุปกระบวนการพัฒนารูปแบบ ได้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุของปัญหาวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ข้อจำกัดเป้าหมายของการจัดกิจกรรม 2) การออกแบบเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้สื่อและแนวทางในการประเมินผล 3) การพัฒนาเป็นการพัฒนามีองค์ประกอบสำคัญคือเนื้อหากิจกรรมและการประเมินผล 4) การทดลองภาคสนามเป็นการนำรูปแบบไปทดลองใช้เพื่อหาความเป็นไปได้และประสิทธิภาพของรูปแบบ 5) การนำไปใช้เป็นการนำรูปแบบที่ผ่านการทดลองภาคสนามไปดำเนินการใช้จริง 6) การเผยแพร่ภายหลังการดำเนินการใช้จริงจึงดำเนินการเผยแพร่ต่อไป

สำหรับการตรวจสอบรูปแบบ มีวิธีตรวจสอบ ดังนี้ คือ 1) การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมกับแบบประเมินเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของรูปแบบตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ 2) การตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนานักคิดที่เกี่ยวข้องกับผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อที่ประชุม เสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะต่อไปในที่ประชุม 3) การตรวจสอบโดยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริง หรือเหตุการณ์จำลองตามแบบแผนที่ออกแบบไว้เพื่อสังเกต รวบรวมข้อมูล และความเห็นต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป (สมาน อัสวภูมิ, 2550)

สรุปได้ว่า การพัฒนาและการตรวจสอบรูปแบบ ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการศึกษาความเป็นมา ความสำคัญ ความจำเป็น สภาพปัจจุบันและปัญหาที่ค้นพบเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างรูปแบบศึกษาหลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบให้สอดคล้อง และสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบไปใช้ และประเมินรูปแบบแล้วจึงนำผลที่ได้มาปรับปรุง และพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองที่มีคุณภาพสูงสุด อีกทั้งการพัฒนาแบบจำเป็นต้องมีการศึกษา และวิเคราะห์ความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีทางการบริหาร

การบริหารการศึกษา (Educational Administration) เป็นการจัดการกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกักิจกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความสามารถ ทักษะ ทักษะ ค่านิยมหรือคุณธรรม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผน (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553) ให้สามารถพึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ รวมทั้งร่วมกันแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาสังคมประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมีคุณภาพ (ฐาปนา บุญหล้า, 2553) ทฤษฎีการบริหารการศึกษามีองค์ประกอบหลายอย่างที่น่าสนใจจากศาสตร์สาขาอื่น ๆ เพื่อนำมาอธิบายในศาสตร์การบริหารการศึกษาที่ต้องศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพิ่มเติมอีกมาก เนื่องจากมีความสลับซับซ้อนมาก (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553) การจะบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีเพื่อเป็นกรอบแนวทางสำหรับแนวคิด และวิธีการบริหาร (ช่วงโชติ พันธุเวช, 2555) ซึ่งผู้บริหารจะต้องสามารถเลือกใช้หลักการทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาจึงจะสามารถส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน

แนวคิดร่วมสมัย และทฤษฎีที่นิยมใช้ในการบริหารสถานศึกษา เมื่อนำไปใช้แล้วจะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม (อนันต์ นามทองตัน, 2552) คือ แนวคิดการบริหารจัดการเชิงระบบ (System Approach) หรือ IPO เนื่องจากเป็นแนวคิดการบริหารที่มีความสำคัญโดยสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้แนวคิด IPO อยู่ตลอดเวลา ซึ่งในความเป็นจริง ถ้าปัจจัยเข้า (Input) และกระบวนการ (Process) ดีมีคุณภาพ ผลผลิต (Output) ซึ่งเป็นผลลัพธ์จะต้องดีและมีคุณภาพอย่างแน่นอน (ช่วงโชติ พันธุเวช, 2555)

ทฤษฎีระบบ

แนวคิดทฤษฎีระบบมีผู้กล่าวถึงไว้มากมายเพราะเป็นแนวคิดที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม และสะดวกต่อการนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานทุกรูปแบบ เนื่องจากระบบเป็นการจัดการที่มีจุดมุ่งหมายที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การนำแนวคิดนี้มาใช้จึงเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น (อนันต์ นามทองตัน, 2552)

ทฤษฎีระบบ (System Theory) เริ่มปรากฏขึ้นเมื่อประมาณ ค.ศ.1950 โดยผู้ที่เริ่มอธิบายแนวคิดนี้คือ เบอร์ทาแลนฟี (Bertalanffy) นักชีววิทยาชาวออสเตรีย โดยแนวคิดนี้มององค์การเป็นระบบเปิดย่อมมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นระบบและมีความเกี่ยวพันกันในหลายด้านหลายระดับ ทั้งส่วนต่าง ๆ ขององค์การก็มีความสำคัญเท่าๆกับตัวองค์การเอง (จันทรานี สงวนนาม, 2553) ต่อมา มีการได้นำทฤษฎีระบบมาใช้ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงองค์การค่อนข้างมาก โดยที่

ระบบก็คือชุดของสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและระหว่างสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, 2554)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ในสังคมเพราะทุกอย่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบ และแต่ละระบบก็จะประกอบด้วยระบบย่อยลงไปเรื่อย ๆ จนถึงระบบที่เล็กที่สุดในการทำความเข้าใจองค์การจะต้องมององค์การให้เป็นระบบที่ประกอบด้วยมนุษย์หรือคนจำนวนมากมาร่วมกันดำเนินงาน หรือประกอบภารกิจเพื่อการบรรลุผลตามเป้าหมาย

ความหมายของระบบ

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ให้ความหมายของ ระบบ ไว้ว่าเป็นกลุ่มสิ่งของซึ่งมีลักษณะประสานเข้าเป็นสิ่งแวดล้อมกันตามหลักแห่งความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันด้วยระเบียบของธรรมชาติหรือหลักเหตุผลทางวิชาการ

สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2556) ให้ความหมายของระบบว่าเป็นการจัดการทั้งองค์การ และการจัดการกับองค์ประกอบแต่ละส่วนเพื่อบรรลุความสำเร็จขององค์การ

สัญญา จันทรี่สงวน (2557) ได้สรุปความหมายของระบบว่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การดำเนินงานเรื่องหนึ่งเรื่องใดบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ลิทเทลจอน (Littlejohn, S.W., 2002) กล่าวว่า ระบบ ในการบริหารงานนั้น อาจกล่าวได้ว่า หมายถึง องค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และมีส่วนกระทบต่อกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

มิดเกลย์ (Midgley, G.Ed., 2003) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง สิ่งซึ่งประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบ หรือ หน่วยย่อยองค์ประกอบหรือหน่วยย่อยเหล่านี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนด

คริสตินา และ เจคควิลีน (Cristina Mele Jacqueline Pels and Francesco Polese, 2010) กล่าวว่า ระบบเป็นกลุ่มขององค์ ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมเพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการขององค์การ

สรุปได้ว่า ระบบ หมายถึง ภาพส่วนรวมของโครงสร้าง หรือ กระบวนการ ที่จัดระเบียบ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่รวมกันอยู่ให้เกิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถ ดำเนินงานเรื่องหนึ่งเรื่องใดให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักการและความสำคัญของระบบ

ระบบในองค์การโดยทั่วไปมี 2 ประเภท ได้แก่ ระบบปิด (Closed System) ซึ่งเป็นระบบที่ไม่พึ่งพาสิ่งแวดล้อม และปิดตัวเองจากโลกภายนอก และระบบเปิด (Open System) เป็นระบบที่มีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนปัจจัยซึ่งกันและกันกับบริบท หรือสิ่งแวดล้อมภายนอก (Daft, Richard L., 2001) ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงองค์การตามหลักการของทฤษฎีแรงผลักแรงดึง (Push-Pull Theory) จะประกอบด้วย ปัจจัยด้านระบบ (System) ได้แก่ ระบบการทำงานที่เหมาะสมเอื้อให้บุคลากร ได้เตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ความพร้อมและความต้องการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงการปรับเปลี่ยนระบบและบุคลากรให้สัมพันธ์กัน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณะ (2553) ได้กล่าวถึง หลักการของแนวคิดทฤษฎีระบบ ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีระบบ เชื่อว่า ระบบจะต้องเป็นระบบเปิด (Open System) กล่าวคือจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยได้รับอิทธิพลหรือผลกระทบตลอดเวลาจากสภาพแวดล้อม และมีรูปแบบของการจัดลำดับในลักษณะของระบบใหญ่และระบบย่อยที่สัมพันธ์กัน

2. มีรูปแบบของปัจจัยป้อนเข้าและผลผลิต ที่แสดงให้เห็นถึงผลของปฏิสัมพันธ์ที่มีกับสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มต้นจากปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตตามลำดับ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบของระบบจะต้องมีส่วนสัมพันธ์กันและกัน ถ้าองค์ประกอบของระบบตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปก็จะมีผลต่อการปรับเปลี่ยนขององค์ประกอบตัวอื่นด้วย

3. ทฤษฎีระบบ เชื่อในหลักการมีเหตุผลของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีระบบไม่เชื่อผลของสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่เชื่อว่าปัญหาทางการบริหารที่เกิดขึ้นมาจากหลายสาเหตุ และจะมองทุก ๆ อย่างในภาพรวมของทุกองค์ประกอบมากกว่าที่จะมองเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ

4. ทฤษฎีระบบคำนึงถึงผลของการปฏิบัติที่เป็นปัจจัยเข้า (Input) มากกว่า กระบวนการ (Process) ซึ่งผลสุดท้ายของงานที่ได้รับอาจมีมากมายหลายสิ่งซึ่งก็คือ ผลกระทบ (Outcome) ที่เกิดขึ้นตามมาในภายหลังนั่นเอง และทฤษฎีระบบจะมีกระบวนการในการปรับเปลี่ยนและป้อนข้อมูล

ย้อนกลับ (Feedback) เพื่อบอกให้รู้ว่าระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไรควรจะแก้ไขที่องค์ประกอบใดของระบบ ซึ่งก็คือการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) อาจกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงองค์การจำเป็นต้องคำนึงถึงการปรับเปลี่ยน ระบบและบุคลากรให้สัมพันธ์กัน โดยคำนึงถึงการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีรูปแบบของการจัดลำดับของระบบใหญ่ และระบบย่อยที่สัมพันธ์กัน องค์ประกอบของระบบมีส่วนที่สัมพันธ์กัน และคำนึงถึงผลของปัจจัยเข้าและการวิเคราะห์ระบบ โดยลักษณะสำคัญขององค์การตามแนวคิดเชิงระบบ จะมีการนำเข้าปัจจัย กระบวนการและผลผลิตมีการป้อนกลับข้อมูลการดำเนินงาน เพื่อช่วยให้ระบบปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง องค์การทุกรูปแบบมีการเสื่อมสลาย จึงต้องสร้างสมดุลภาพระหว่างระบบกับบริบท และมีการบูรณาการงานให้เป็นหนึ่งเดียวกัน เมื่อองค์การเติบโตมากขึ้น

องค์ประกอบของระบบ

ระบบมีคุณลักษณะสำคัญ คือในระบบหนึ่งๆ จะประกอบด้วยระบบย่อย ๆ มากมาย และภายในระบบย่อยอาจจะมีระบบย่อยลงไปอีก ในส่วนต่าง ๆ ของระบบจะอยู่ในสถานะที่เคลื่อนไหวได้ และในการเคลื่อนไหวของส่วนต่าง ๆ ของระบบนี้จะมีปฏิริยาตอบโต้ต่อกัน นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบอาจมีผลทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงระบบย่อย ที่อาจทำให้กระทบกระเทือนถึงระบบที่ใหญ่กว่าได้ (อนันต์ นามทองคัน, 2552) รูปแบบของระบบที่ใช้อยู่ในองค์การต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบพื้นฐานคล้ายคลึงกันแต่การนำเสนอรูปแบบอาจมีความแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ในเวลาที่ต้องการแสดงแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น

เฉลิมพงศ์ มีสมนัย (2554) กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบที่สำคัญ มี 5 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การดำเนินงานของระบบโดยรวม ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการปฏิบัติงานและผลผลิตที่ได้รับตามลำดับ ปัจจัยนำเข้าในระบบการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม สมุด ดินสอ อื่น ๆ รวมทั้งสารสนเทศเพื่อการผลิตเทคโนโลยีการบริการที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนและครู เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

2. กระบวนการ (Process) หรือ กระบวนการเปลี่ยนสภาพ (Transformation Process) หมายถึง กรรมวิธีในการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ กระบวนการที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยนำเข้าที่เหมาะสม วิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ผลผลิตในระบบการศึกษา ได้แก่ วิธีสอนต่าง ๆ การนำทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันจะต้องคำนึงถึงระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ รวมกันอยู่หลายระบบครบวงจรตั้งแต่การบริหารจัดการ การนิเทศ การวัดและ

การประเมินผล การติดตามตรวจสอบ เป็นต้น ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์กับครูและผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง หรือกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลงาน (Output) หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำปัจจัยมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้สิ่งต่าง ๆ ที่ออกมาจากกระบวนการ และเข้าไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกระบบซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบข้อมูลสารสนเทศทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรมรวมถึงความสำเร็จในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในลักษณะต่าง ๆ หรือผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในอนาคตได้ตามอัตรภาพ รวมทั้งการบริการขององค์การทางการศึกษาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้รวมถึงการเผยแพร่ เป็นต้น

4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์การและการศึกษาประเมินผลของผลงานเพื่อหาข้อมูลย้อนกลับนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงต่อไป สารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานของระบบจะมีอิทธิพลต่อการเลือกปัจจัยอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต ข้อมูลสารสนเทศนี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเปลี่ยนแปลงและผลผลิตต่อไป

5. สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง สิ่งที่อยู่ล้อมรอบระบบขององค์การซึ่งประกอบด้วย สังคม การเมืองและแรงกดดันจากระบบเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา กระบวนการเปลี่ยนแปลง และผลผลิตในอนาคต เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในบางกรณีจะส่งผลกระทบต่อผลเสียทำให้องค์การโดยรวมหรือองค์ประกอบต่าง ๆ เกิดปัญหา จำเป็นต้องแก้ไขด้วยการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบขององค์การให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

จันทรานี สงวนนาม (2553) ได้กล่าวถึง ผลกระทบ (Outcome) ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่คาดไว้ หรือไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นก็ได้ระบบ

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาตามแนวคิดของทฤษฎีระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ดังนั้น การนำทฤษฎีระบบมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงหลักการและเทคนิควิธีการของแนวคิด ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เหมาะสม และถูกต้องซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับทราบผลของการดำเนินการที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงองค์การต่อไป

ทรัพยากรในการบริหาร

ปัจจัยที่สำคัญในการบริหารหรือที่เรียกกันว่า “ทรัพยากรการบริหาร” มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้
 ถนัด เชนทรัพย์ (2550) กล่าวว่า ทรัพยากรหรือปัจจัยที่นักบริหารต้องให้ความสนใจเพื่อให้การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การประสบความสำเร็จซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้
 คือ 1) คน คือ ทรัพยากรที่เป็นหัวใจขององค์กรมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการ 2) เงินหรืองบประมาณ คือปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การดำเนินต่อไปได้ 3) วัสดุ คือ วัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่แพ้ปัจจัยอื่นจำเป็นต้องมีคุณภาพและมีต้นทุนที่ต่ำเพราะมีผลผลิตต่อต้นทุนการผลิต 4) เครื่องจักรคือเครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีศักยภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการผลิตเช่นกัน

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2550) กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหารการศึกษา ได้แก่ วัตถุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรในการบริหารสามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ประเภท หรือเรียกย่อว่า 4 M's ดังนี้ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุเครื่องใช้ (Materials and Equipments) ความสามารถในการจัดการ (Management)

รังสรรค์ อินทน์จันทน์ (2552) กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหาร หมายถึง การที่องค์การได้นำสิ่งที่เป็นทรัพยากรการบริหารมาสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อทำให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) การจัดการ (Management) กระบวนการทำงานหรือวิธีการปฏิบัติงาน (Method) การตลาด (Market) และเวลา (Time)

วิเชียร ทองน้อย (2552) กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหารการศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นพื้นฐาน ประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ทรัพยากรทางการเงิน (Money Resource) ทรัพยากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์ (Material Resource) และทรัพยากรการบริหารจัดการ (Management Resource)

สุกัญญา สีหาโกชน์ (2553) กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหารการศึกษา หมายถึง การเร่งระดมทรัพยากรจากบุคคลชุมชนท้องถิ่นหน่วยงานและองค์กรภาครัฐและเอกชนมาใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ โรงเรียนมีทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษาอย่างพอเพียง

จากแนวความคิดข้างต้นเกี่ยวกับทรัพยากรการบริหาร ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวทางและกรอบแนวคิดของการนำปัจจัยนำเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ ดังนี้

1. บุคลากร หรือ คน

เสาวนีย์ บุญบุญ (2558) กล่าวว่า “คน” เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการองค์การ เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยในการบริหารอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการจัดการแต่ องค์การหรือหน่วยงานใดจะสามารถอยู่ปฏิบัติงานให้นานที่สุดนั้น องค์การหรือหน่วยงานจำเป็นต้องมีการบริหารงานบุคคลที่ดีพอ ดังนั้นความสำคัญของ “คน” เป็นการพัฒนาที่ท้าทายต่อการอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของสังคมไทยในอนาคต คือ “การพัฒนาคน” ซึ่งหมายถึง การพัฒนาคุณภาพ และสมรรถภาพของคนไทยให้สามารถมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน สังคม และของชาติในที่สุด มีการปรับแนวความคิดการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งเน้นหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง

ดังนั้น การบริหาร “คน” เป็นการใช้ประโยชน์จากบุคคล จัดหาคนที่มีความสามารถและเต็มใจ บรรลุให้เขาทำงานที่สัมพันธ์กับความสามารถ และความสนใจพัฒนาเขาโดยการให้การศึกษาและอบรม เพื่อให้เขาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พยายามทำให้คนงานมีความพึงพอใจในงาน

2. งบประมาณ

ศิริวรรณ แก้วจันดา (2551) กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปตัวเงินแสดงโครงการการดำเนินการทั้งหมดในระยะหนึ่งรวมถึงการประมาณการบริหารกิจกรรมโครงการ และค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน การดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ ย่อมประกอบด้วยการทำงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดเตรียม 2) การอนุมัติและ 3) การบริหาร

ปรีชา พงษ์เพ็ง (2560) กล่าวว่า งบประมาณ คือ เอกสารทางบัญชีซึ่งเป็นเครื่องมือที่หน่วยงานที่ใหญ่กว่าใช้ควบคุมหน่วยงานที่เล็กกว่าในเรื่องการใช้จ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณ งบประมาณ คือ แผนเบ็ดเสร็จ ซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงินแสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง งบประมาณ คือ แผนการเงินของรัฐบาลที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงรายรับและรายจ่ายของโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลกำหนดว่าจะกระทำในระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการว่าจะต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด และหาเงินจากทางใดเพื่อนำมาใช้จ่ายในโครงการนั้น งบประมาณ คือ กระบวนการที่ต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน คือ การจัดทำ การอนุมัติ และการบริหารงบประมาณ

ดังนั้น การบริหารเงิน หรือ งบประมาณ เป็นการกำหนดแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่าย การอนุมัติงบประมาณ การโอนการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงานผล การตรวจสอบ ติดตามและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์

หวน พิณรุฬห์ (2556) ได้กล่าวว่า สถานที่ เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ได้โรงเรียนที่ดี การวางแผนพัฒนาอาคารและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

กระบวนการบริหารวัสดุและอุปกรณ์ เป็นวิธีการ หรือการนำวัสดุและอุปกรณ์มาใช้ในการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ วางแผนงาน และการประเมินผล เพื่อให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามแผนการหรือวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

4. การจัดการ (Management)

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นงานบริการที่ช่วยสนับสนุน และส่งเสริมงานต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ภาระงานเกี่ยวข้องกับ การวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม การจัดบรรยากาศทั้งภายในห้องเรียน และภายในโรงเรียนให้เกิดความร่มรื่น เป็นสัดส่วน สวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดดูแลบำรุงรักษา อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษและห้องบริการต่าง ๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าตามเกณฑ์ปริมาณและตรงตามมาตรฐาน จัดให้มีเอกสารการใช้อาคาร และจัดทำประวัติ การบำรุงรักษา และสรุปประเมินผล อย่างชัดเจน

วิจารณ์ พานิช (2554) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูล เพื่อสร้างความรู้ด้านเทคโนโลยี ด้านข้อมูล และด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มพลังในการจัดการความรู้ การสร้างนวัตกรรมและเป็นผู้นำทางองค์กร รวมทั้งต้องการผู้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่ง สำหรับช่วยแนะนำวิธีประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร

ดังนั้นการบริหารจัดการ จึงเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่หรือจะจัดมาให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าสูงสุดต่อองค์กร การบริหารจัดการที่ดีจึงมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ ไปตามแผน และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารคน (Man) เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมขององค์กรนั้น ๆ การบริหารเงิน หรือ งบประมาณ (Money) ใช้สำหรับเป็นค่าจ้างและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การบริหารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ (Material) หมายถึง อุปกรณ์เครื่องใช้ เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งอาคารสถานที่ การบริหารการจัดการ (Management) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการจัดการต่าง ๆ นำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระบวนการบริหารของเดมมิ่ง

PDCA (Plan-Do-Check-Act) เกิดมาจากนักสถิติชาวอเมริกันท่านหนึ่ง คือ (Deming W.Edwards, 1986) ได้พัฒนาวงจร PDCA ขึ้นมาจากแนวคิดของ Dr.W.A Shewhart นักควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bell Laboratories ในสหรัฐอเมริกาที่ได้นำเสนอในหนังสือ Statistical Method from the Viewpoint of Quality Control (1930) ในระยะแรกรู้จัก วงจร PDCA ในนาม Shewhart Cycle จากนั้น Dr. William Edwards Deming ได้นำมาพัฒนาปรับใช้ในการควบคุมคุณภาพในวงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น จึงมีชื่อเรียกว่า วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) โดยเดมมิ่ง (Deming) มีความเชื่อว่าคุณภาพสามารถปรับปรุงได้ จึงเป็นแนวคิดของการพัฒนาคุณภาพงานขั้นพื้นฐานเป็นการกำหนดขั้นตอนการทำงานเพื่อสร้างระบบการผลิตให้สินค้ามีคุณภาพดี การให้การบริการดีหรือทำให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยใช้ได้กับทุก ๆ สาขาวิชาชีพแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์

ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ได้ถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหารงาน คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Do) ขั้นตอนการตรวจสอบ(Check) และขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act) ซึ่ง โนริอะคิ คะ โน ได้กล่าวถึงวัฏจักรคุณภาพของ Dr.William Edwards Deming ว่า “PDCA ก็คือวัฏจักรการบริหาร” (พิชญ์ณัฐฐา งามมีศรี, 2552)

เทวนิทร์ ประสิทธิ์เสรีฐ (2552) ได้กล่าวถึง การใช้หลักการทำงานตามวงจรเดมมิ่ง (The Deming Cycle) เป็นอีกวิธีหนึ่งทำให้การจัดการกับงานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเกิดขึ้นกับงานซึ่งวงจรเดมมิ่งจะใช้หลักการปรับปรุงงานแบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบไปด้วย

1. Plan เป็นการวางแผนงาน เป็นขั้นตอนที่ต้องนำงานทั้งหมดที่เรารับผิดชอบอยู่มาจัดเรียงลำดับความสำคัญ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน และเป้าหมายในการทำงานซึ่งควรจะจัดเตรียมเป็นเอกสารไว้ มีวิธีการ และขั้นตอนการทำงาน ซึ่งอาจจะจัดทำเป็นเอกสาร ขั้นตอน และวิธีการทำงานเอาไว้ อาจจะมีระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน ผู้รับผิดชอบ ผู้ตรวจสอบ ถ้าการทำงานนั้นมีผู้ร่วมทำงานหลายคนแต่ในกรณีที่เรเตรียมแผนงานของตนเองส่วนตัวไว้ สำหรับการทำงาน และพัฒนางานของ

ตนเองก็จำเป็นต้องมีการวางแผนด้วย ซึ่งควรจะมีเอกสาร กำกับหรืออาจจะใช้สมุดบันทึก ไดอารี่ ฯลฯ ที่จำเป็นในการวางแผนการทำงานมีการจัดลำดับความสำคัญของงาน งานไหนทำก่อนงานไหนทำทีหลัง และควรมีแผนสำรองสำหรับงานที่เข้ามาแทรกตามที่ได้วางแผนไว้ว่าจะจัดการอย่างไรเพื่อให้การทำงานไม่ติดขัด และทันต่อเวลารวมไปถึงงานที่ได้มีคุณภาพตามเวลาที่กำหนดด้วย

2. Do เป็นการทำงานตามแผนงานที่ได้วางไว้ ขั้นตอน วิธีการ ลำดับงานที่เรากำหนดไว้ใน PLAN ก็นำมาปฏิบัติโดยทำการศึกษาถึงวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงานนั้น ๆ เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์และทำงานได้ผลดีที่สุดหรืออาจจะมีการอบรมงานเหล่านั้นเพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติแล้วลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ได้วางแผนไว้ ในระหว่างการทำงานควรมีเก็บข้อมูลที่เป็นที่ สำคัญต่าง ๆ เอาไว้เพื่อประโยชน์ในการทำงานครั้งต่อไปด้วยหรือเพื่อจดบันทึกที่เป็นข้อบกพร่องของงานเอาไว้เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

3. Check ตรวจสอบการทำงานที่ได้ทำไปแล้ว (จาก DO) ว่าเป็นไปตามที่เราต้องการหรือไม่ หรือตามมาตรฐานที่เราได้กำหนดไว้ อาจจะใช้เครื่องมือช่วยในการตรวจสอบ เช่น เครื่องมือต่าง ๆ ผลการทำงานเมื่อเทียบกับงานครั้งก่อน เป็นต้น ในการตรวจสอบโดยทั่วไปได้แก่ ระยะเวลาตามเป้าหมายคุณภาพของงานที่ออกมา วิธีการหรือขั้นตอนการทำงานซึ่งการตรวจสอบการทำงานควรมีการจดบันทึกในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ เช่น สมุดบันทึก เอกสารการตรวจสอบ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ ง่ายในการปรับปรุงและแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป

4. Action หากมีข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบ CHECK ก็ควรจะหาวิธีการและ ขั้นตอนในการแก้ไขทันทีหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทำการค้นหาสาเหตุที่เกิดขึ้นและใช้วิธีการ แก้ไขที่ดีที่สุดในการทำการแก้ไขเพื่อไม่ให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เกิดขึ้นซ้ำอีกและควรมีวิธีการพัฒนา ปรับปรุงงานหรือระบบงานนั้น ถึงแม้ว่าการตรวจสอบจะไม่เกิดข้อบกพร่องเราก็ควรมีวิธีการพัฒนา ปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิมเมื่อมี ข้อบกพร่อง หรือต้องการจะพัฒนา ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม เราก็ควรมีการวางแผนใหม่ (PLAN) โดยอาจจะปรับปรุงจาก แผนการทำงานเดิม เพื่อให้ได้งานที่ดีขึ้น และมีการพัฒนาต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นไปตามหลักการของวงจร เดมมิง คือ มีการวางแผนงาน (Plan) ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (Do) ตรวจสอบการทำงานที่ปฏิบัติ (Check) ทำการแก้ไขข้อบกพร่อง หรือพัฒนาให้ดีขึ้น (Action) ก็จะมาทำการวางแผนใหม่นำไปปฏิบัติ ตรวจสอบ เป็นอย่างนี้ต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุดก็จะทำให้งานหรือระบบงานนั้นดีขึ้น ซึ่งจะทำให้ช่วยลดต้นทุน ลดเวลาการทำงานคุณภาพงานที่ดีขึ้นต่อเนื่องและยังช่วยให้พนักงานมีขวัญกำลังใจที่ดีใน การทำงานอีกด้วย

สมพร วงศ์วิธู (2555) ได้ให้กล่าวถึง กระบวนการ หรือวงจรเดมมิง (PDCA) เป็นเครื่องมือซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) หมายถึง การกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานรวมถึง การวางแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติ การเตรียมการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานของการปฏิบัติที่จะกระทำในอนาคตที่เป็นระบบ ผู้รับผิดชอบแต่ละงานให้ชัดเจนรวมถึงระยะเวลาและงบประมาณที่เพียงพอให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การนำแผนที่วางไว้มาดำเนินการตามนโยบาย เป้าหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน จัดอำนาจ ความสะดวกในด้านทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อไปใช้ในการดำเนินงาน

3. การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การกำกับ ติดตามผลการปฏิบัติหรือการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นว่าได้ปฏิบัติตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์แปลความหมายเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4. การปรับปรุงพัฒนา (Act) หมายถึง การนำเอาข้อมูลข่าวสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบมาพิจารณาวางแผนหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน และข้อบกพร่องของคณะกรรมการเพื่อให้เกิดมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพของงานมากยิ่งขึ้น และมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

ฉัฐวิ อุดกฤษฎ์ (2555) ได้กล่าวถึง วงจรควบคุมคุณภาพหรือวงจรเดมมิง (Deming Cycle) PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1. Plan (วางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบด้วยกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ของการดำเนินงาน Plan การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการ และกำหนดงบประมาณที่จะใช้การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะการดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ฉะนั้น P เราจะต้องมีแผน

1.1 วัตถุประสงค์เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนของคณะ/พันธกิจหรือไม่

1.2 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือไม่ (รายบุคคล/คณะบุคคล)

1.3 ระยะเวลาดำเนินการที่กำหนดไว้เหมาะสมหรือไม่

1.4 งบประมาณที่กำหนดเหมาะสมหรือไม่

1.5 มีการเสนอเพื่อขออนุมัติก่อนดำเนินการหรือไม่

2. Do (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผน อาจประกอบด้วยการมีโครงสร้างรองรับการดำเนินการ เช่น คณะกรรมการหรือหน่วยงานของคณะ ซึ่งคณะเราก็มีการจัดตั้งไว้อยู่แล้ว จะต้องมีวิธีการดำเนินการ D เราต้องมีผลการดำเนินการตามแผน

2.1 มีการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการหรือไม่

2.2 มีผู้รับผิดชอบดำเนินการได้ตามกำหนดไว้หรือไม่

2.3 มีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยเพียงไร

2.4 สามารถดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่

2.5 สามารถดำเนินการได้ตามงบประมาณที่กำหนดไว้หรือไม่

3. Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินแผนอาจ ประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับการดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงานและการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ โดยในการประเมินดังกล่าวสามารถทำได้เอง โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบแผนการดำเนินงานนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของการประเมินตนเองโดยไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการอีกชุดมาประเมินแผนหรือไม่จำเป็นต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินที่ยุ่งยากซับซ้อน เราต้องมีการประเมินการดำเนินการ

3.1 ได้มีการกำหนดวิธี/รูปแบบการประเมินหรือไม่

3.2 มีรูปแบบของการประเมินเหมาะสมหรือไม่

3.3 ผลของการประเมินตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

3.4 ปัญหา/จุดอ่อนที่พบในการดำเนินการมีหรือไม่

3.5 ข้อดี/จุดแข็ง ของการดำเนินการมีหรือไม่

4. Action (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผนอาจ ประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไปเราต้องมีการปรับปรุงตามผลการประเมิน

4.1 มีการระดมสมองเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา/จุดอ่อนที่ค้นพบ

4.2 มีการระดมสมองเพื่อหาทางเสริมข้อดี/จุดแข็งเพิ่มขึ้น

4.3 มีการนำผลที่ได้จากการระดมสมอง เสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพของคณะเพื่อพิจารณาสำหรับใช้วางแผนครั้งต่อไป

4.4 กำหนดกลยุทธ์ในการจัดทำแผนครั้งต่อไป

4.5 กำหนดผู้รับผิดชอบไปดำเนินการจัดทำแผนครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง ประกอบด้วย PDCA ได้แก่ Plan การวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อให้การทำงานไม่ติดขัด และทันต่อเวลาการวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ Do การปฏิบัติเป็นการนำแผนที่วางไว้มาดำเนินการในระหว่างการทำงานควรมีเก็บข้อมูลที่จำเป็นที่สำคัญต่าง ๆ เอาไว้เพื่อประโยชน์ในการทำงานครั้งต่อไปด้วย Check การตรวจสอบเป็นการกำกับติดตามผลการปฏิบัติ อาจจะใช้เครื่องมือช่วยในการตรวจสอบหรือแบบประเมินที่ไม่ต้องยุ่งยากซับซ้อน Act การปรับปรุงแก้ไข เป็นการหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน ซึ่งควรมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอและปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู

ความสำคัญของการพัฒนาครู

วิโรจน์ สารรัตนะ (2550) อธิบายว่า การพัฒนาครู เป็นการพัฒนาวิชาชีพซึ่งเป็นเรื่องของการทำบางอย่างเพื่อให้ครูได้รับเนื้อหามากขึ้นให้มีศักยภาพที่สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งในปัจจุบันมีกระบวนการที่ให้ความสำคัญกันมาก ดังนี้

1. กระบวนการคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน (Results Driven Education) นั่นคือแผนงานหรือโครงการพัฒนาครูจะต้องคำนึงถึงการส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการสอนเป็นไปในทางบวกที่จะส่งผลดีกับผู้เรียน

2. กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) ซึ่งแผนงานหรือโครงการพัฒนาครูจะต้องมุ่งก่อให้เกิดรูปแบบการคิดอย่างเป็นระบบ ไม่คิดแบบแยกส่วน โดยคำนึงถึงส่วนต่าง ๆ ในองค์กรไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการสอนหรือการประเมินผลต่างส่งผลซึ่งกันและกันและต่างมีอิทธิพลร่วมกันที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. กระบวนการเกี่ยวกับการเป็นผู้กระทำ (Active) ให้เกิดการเรียนรู้ในตัวเอง (Constructivism) แทนการเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยผู้อื่น ดังนั้นแผนงานหรือ

โครงการพัฒนาครูต้องเสริมสร้างให้เกิดลักษณะการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ในลักษณะการริเริ่มสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นโดยกระบวนการกลุ่ม

ยนต์ ชุ่มจิต (2550) กล่าวไว้ว่า ครูเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติ บ้านเมืองเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อนักเรียนในการพัฒนาเยาวชนในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่จนบุคคลเหล่านั้นสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนที่ได้รับการถ่ายทอดมาไปพัฒนาบ้านเมืองต่อไป ดังนั้น การพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพอย่างที่สุดจึงต้องทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ได้เสนอไว้ว่า การพัฒนาสมรรถนะครูประจำการต้องดำเนินการร่วมกันทุกภาคส่วน ดังนี้

1. สนับสนุน และส่งเสริมให้ครูพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดอบรม/สัมมนาโดยตรง จัดระบบการเรียนรู้ทางไกล จัดการเรียนรู้แบบ E-learning ส่วนในท้องถิ่นทุกภาคส่วนที่ขาดแคลนเทคโนโลยีสารสนเทศ อาจให้ครูพัฒนาสมรรถนะโดยการเรียนรู้จากวีดิทัศน์ หรือชุดการสอน

2. การพัฒนาสมรรถนะครูประจำการต้องเป็นการพัฒนาภายในสถานศึกษา กล่าวคือ สถานศึกษาควรเป็นผู้ดำเนินการ ว่าควรจัดหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะครูเรื่องใด โดยกำหนดการพัฒนาเป็นระยะตามความเหมาะสม และเน้นให้ครูนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในสถานการณืจริงในชั้นเรียน ไม่ควรเป็นการพัฒนาภายนอกสถานศึกษา ดังที่ปฏิบัติในอดีตซึ่งทำให้ครูต้องละทิ้งห้องเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรม แม้จะมีครูเข้าสอนแทน แต่ประสิทธิภาพก็ไม่เท่าเทียมกับครูที่สอนประจำ นอกจากนี้ความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาก็ไม่ตรงกับความต้องการของครู เพราะครูไม่สามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้ และไม่เชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะ หรือการได้รับความดีความชอบ

3. การจัดหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะต้องวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครูแต่ละคนเพื่อจำแนกประเภทของครูตามสมรรถนะที่เป็นจริง และเข้าสู่กระบวนการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นหรือสอดคล้องกับความต้องการของครู โดยไม่เป็นการบังคับ ทั้งนี้ในการพัฒนาอาจจะใช้ระบบ PDCA ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

4. กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูอาจใช้ระบบการสืบสอบแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นระบบที่ได้ผล เพราะครูได้เรียนรู้ภาวะผู้นำ และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพ โดยได้เรียนรู้ประสบการณ์ที่มีความหมายต่อตนเอง นอกจากนี้วิธีการพัฒนาต้องมีความหลากหลายสอดคล้องความต้องการของครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยเน้นวิธีการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นสำคัญซึ่งอาจใช้เทคนิค

เพื่อนช่วยเพื่อนหรือการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้อาจจะให้ครูเข้ารับการอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนจัดขึ้นทั้งใน และต่างประเทศโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายทางกาย เช่น การศึกษาผ่านวิทยุ โทรทัศน์ สื่อ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้แก่ เทป ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต E-book และ E-learning เป็นต้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) อธิบายว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เน้นการสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผลโดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่มและเป็นรายบุคคล โดยการสอนแนะนำ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินเป็นระยะเพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพสถานศึกษากำหนดขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

1. มอบหมายให้มีคณะทำงานด้วยการพัฒนาบุคลากรซึ่งต้องดำเนินงาน และมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรมทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว
3. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผนซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรและการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งสำคัญเหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย
4. ส่งเสริมสนับสนุนหรือจัดตั้งศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเข้าอบรมแลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาให้ครูในกรณีที่มีปัญหาทางวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) กล่าวถึง การพัฒนาคนในองค์กรที่สำคัญ 3 วิธี ดังนี้

1. การพัฒนาขณะปฏิบัติงาน หมายถึง การพัฒนาที่ผู้เรียนรู้ได้เรียนรู้เทคนิค วิธีการทำงานจนเกิดทักษะมีความชำนาญจากการ ได้ฝึกหรือทดลองปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจได้รับการถ่ายทอดจากผู้บังคับบัญชาหรือพี่เลี้ยงไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงานจริงการพัฒนาขณะปฏิบัติงานนี้เป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากกว่าวิธีอื่น ๆ แต่ไม่ได้จัดทำกันอย่างเป็นระบบ เพราะมีลักษณะเป็นวิธีการทดลอง การปฏิบัติงานมากกว่าการพัฒนาอย่างจริงจัง ข้อเสียของการพัฒนาอย่างนี้ คือ อาจทำให้ผลงานของหน่วยงานลดลงไปบ้างทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ตัวอย่างของการพัฒนาในขณะปฏิบัติงาน เช่น การสอนงาน ระบบพี่เลี้ยง การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ฯลฯ

2. การพัฒนานอกเวลาปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ผู้ได้รับการพัฒนาต้องหยุดการทำงานปกติของตนเองเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรหรือโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นซึ่งอาจจะจัดขึ้นโดยหน่วยงานพัฒนาของส่วนราชการเองหรือส่งไปเข้ารับการฝึกอบรมในหน่วยงานภายนอก ส่วนราชการที่นิยมดำเนินการ มี 4 วิธี ได้แก่ การฝึกอบรมในห้องเรียนหรือในชั้นเรียน การฝึกอบรมทางไกล การดูงาน การศึกษาต่อ ฯลฯ

3. การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจใฝ่รู้ และพยายามพัฒนาตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยขึ้นอยู่กับเวลา โอกาส ความถนัด และความสนใจของผู้ปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาหาความรู้จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่องานของตนเอง ใฝ่หาความรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์และความคิดเห็นกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ติดตามข่าว และเหตุการณ์ที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ของตนเอง

วคินี่ รุ่งเรือง (2562) อธิบายว่า ความสำคัญของการพัฒนาครู ว่าการพัฒนาครูต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพราะศักยภาพครูจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งการพัฒนาครูจะช่วยให้ครูมีสมรรถภาพในการสอนทำให้ครูเรียนรู้งานในหน้าที่เร็วขึ้นช่วยแบ่งเบาภาระของผู้บังคับบัญชาและกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าและเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอทั้งด้านความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ การพัฒนาครูจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่มและเป็นรายบุคคล โดยการสอนและการศึกษาดูงานการฝึกอบรมและจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะระยะเพื่อปรับปรุงการพัฒนาครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากครูเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ ในฐานะที่การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างคนให้เป็นพลเมืองที่ดี สร้างคนให้เป็นแรงงานที่ดี สร้างนักวิชาชีพ สร้างนักวิชาการ สร้างบุคลากรทางการแพทย์ เป็นต้น ดังนั้นครูจึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาที่ตนสอนมีความสามารถในการถ่ายทอดและจัดความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีจิตสำนึกต่อศิษย์แบบกัลยาณมิตร มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีเจตคติต่อวิชาชีพครู

ความมุ่งหมายของการพัฒนาครู

การพัฒนาครู ถือเป็นการเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดีที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น โดยครูทุกคนต้องพัฒนาตนเอง และผู้บังคับบัญชาต้องส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาโดยยึดภาระงานครูเป็นหลัก ควบคู่ไปกับการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูด้วย เช่นเดียวกับแนวคิดของ

นริศรา ชนจุมจัง (2550) ที่กล่าวว่า บุคลากรมีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานในองค์กร ดังนั้นต้องมุ่งพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้อยู่เสมอ การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความชำนาญ และต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจุบันอยู่เสมอ มีการพัฒนาทักษะกระบวนการปฏิบัติงานของตนเองให้องค์กรได้รับประโยชน์สูงสุดเสมอ

รัตนพล บุญคงที่ (2550) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร เพราะองค์กรจะมีประสิทธิภาพ และศักยภาพที่เข้มแข็งเป็นที่ยอมรับจากภายนอกนั้น ขึ้นอยู่กับทรัพยากรบุคลากรภายในองค์กร ว่ามีความรู้หรือไม่ เป็นผู้มีความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงานเพียงใด ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรให้ก้าวทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาตนเองและนำมาปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพตามที่ต้องการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ที่กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไว้ว่า หากต้องพัฒนาบุคลากร ต้องดำเนินการดังนี้

1. สร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดให้มีเงินพัฒนาสำหรับครูที่เข้ารับการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบ

2. พัฒนาระบบประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. พัฒนาครูประจำการ และบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ทั่วถึง และต่อเนื่องต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และความต้องการในการพัฒนาการศึกษา

บุญสืบ เทียมหยิน (2553) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะความชำนาญ มีประสบการณ์มีกำลังใจและมีทัศนคติเจตคติที่ดีในการทำงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้นและมีความคิดที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

วศินี รุ่งเรือง (2562) ที่กล่าวถึง การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูงให้สามารถพัฒนาการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับความต้องการของครูโดยมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาครูที่สำคัญ คือการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา การเรียนรู้ทางไกล การปฏิบัติงานในสภาพจริง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เป็นชุดวิชา เป็นต้น รวมทั้งศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ควรมีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ว่าครูได้นำความรู้ไปใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้สูงกว่าเดิมหรือไม่อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูนั้น มุ่งพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถของครูทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการปฏิบัติงานของครู ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การงาน มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง

รูปแบบการพัฒนาครู

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาครู ดังนี้

1. มอบหมายให้มีคณะทำงานด้วยการพัฒนาบุคลากรซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทในเรื่องนี้ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรมทั้งแผนระยะสั้น และแผนระยะยาว

3. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผนซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุม สัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่สุด

ในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมสิ่งสำคัญเหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย

4. ส่งเสริมสนับสนุนหรือจัดตั้งศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐานเพื่อการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเข้าอบรมแลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาให้ครู ในกรณีที่มีปัญหาทางวิชาการ หรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหาตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

มณีนภา ชุตินบุตร (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพครูด้วยวิธีเสริมพลังรูปแบบการพัฒนามี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) อบรม 2) การเป็นพี่เลี้ยง 3) การชี้แนะ และ 4) การนิเทศ

วิสุทธิ เวียงสมุทร (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2 รูปแบบพัฒนาครู ประกอบด้วย กระบวนการ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา 2) นำพาสู่แนวทางแก้ไข 3) ก้าวไกลเพิ่มพูนความรู้ของครู 4) ลงสู่การปฏิบัติจริงนั้นชั้นเรียน 5) พากเพียร นิเทศ ติดตาม ประเมินผล 6) บุคลากรทุกคนร่วมชื่นชม และ 7) เน้นการสร้างเครือข่ายร่วมใจพัฒนา ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาครู ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการที่ชี้ให้ผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) การจัดตั้งเครือข่ายครูและพัฒนาเครือข่ายครูให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 3) การติดตามนิเทศ ประเมินผลงาน โดยการส่งเสริมให้ครูประเมินตนเองและรายงานการปฏิบัติงานต่อผู้บริหาร

ชัชวาล เจริญบุญ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม ได้ใช้ 3 กิจกรรม เป็นรูปแบบการพัฒนาครู ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อนวัตกรรม การศึกษาดูงาน และการประชุมทบทวนความรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ได้กล่าวถึง รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาว่ามีแบบ 6 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้มีการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามสาขาวิชาที่เป็นความรู้พื้นฐาน และความรู้กับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งครูสามารถลงทะเบียนเรียนได้ตามความสนใจความต้องการและการปฏิบัติงานของครู 2) การฝึกอบรมโดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมประจำการและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามความต้องการของครูและหน่วยงานต้นสังกัด สำหรับ

วิธีการฝึกอบรมนั้นจะดำเนินการทั้งในรูปแบบการมีห้องเรียนหรือแบบทางไกล 3) การศึกษาดูงานเป็นการมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่กับการศึกษาดูงานเพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ปัญหาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู 4) การศึกษาต่อเป็นการส่งเสริมให้ครูทุกระดับมีวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาตรีและสูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโดยเน้นที่พัฒนาตามสาขาวิชา 5) การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการเป็นการจัดกิจกรรมวิชาการที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูและ 6) การแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ระหว่างสถาบันฝึกอบรมกับสถานศึกษาเป็นการจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ระหว่างสถาบันฝึกหัดครูกับสถานศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ครูในสถานศึกษามาปฏิบัติงานในสถาบันฝึกหัดครู

เบรย์ (Bray, 2003) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาครูไว้ 5 รูปแบบ ดังต่อไปนี้ 1) รูปแบบการพัฒนาที่เกิดจากความต้องการของครูเอง (Individually Guided) รูปแบบนี้เชื่อว่า ครูคือ ผู้ที่จะกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตัวเองที่ดีที่สุด และสิ่งที่จะพัฒนานั้นต้องมีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรง ดังนั้น ขั้นตอนการพัฒนาครูตามรูปแบบนี้จะเริ่มด้วยการระบุความต้องการจำเป็น (Needs) แล้วมีการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุผลตามแผน (Plan) เพื่อการบรรลุความต้องการจำเป็นนั้น แล้วมีการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุตามแผน (Accomplish the Plan) และการประเมินผลงานตามแผน (Evaluation) 2) การสังเกต และการประเมิน (Observation and Assessment) โดยให้โอกาสครูได้สังเกต และมีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) กับเพื่อนครูซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อผู้สังเกต และผู้ถูกสังเกต โดยใช้วิธี Peer Coaching, Team Building และ Collaboration Clinical Supervision 3) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนา (Involvement in a Development Process) รูปแบบนี้เชื่อว่าครูในฐานะเป็น “ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่” จึงต้องการที่จะมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความสนใจในงานของเขา และเชื่อว่าครูอยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ได้ดีที่สุดในความเชื่อเช่นนี้จะทำให้ครูมีลักษณะกลายเป็นผู้วิจัย เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตัวเองโดยจะเริ่มจากการกำหนดปัญหา การหาทางเลือกที่เป็นไปได้เพื่อการแก้ปัญหา การรวบรวมข้อมูลหรือศึกษาปัญหาที่กำหนด การพัฒนาแผนดำเนินงานจากข้อมูลที่ศึกษาได้ การดำเนินการแก้ปัญหาและการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือการเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานนั้นอีก 4) การฝึกอบรม (Training) เป็นรูปแบบที่ใช้กันค่อนข้างมาก แต่ก็มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้ (Transforming) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำภายนอกซึ่งมักพบในการนำเอาทักษะการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน และ 5) รูปแบบการสืบเสาะค้นหา (Inquiry) ซึ่งอาจใช้ได้กับทั้งรายบุคคล หรือกับรายกลุ่มเป็นรูปแบบที่มุ่งให้ครู

ได้ศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือปัญหาของโรงเรียน โดยอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือวิธีการวงวงจรคุณภาพ (Quality Circles) หรือวิธีการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management)

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูให้เป็นครูที่ดี และประสบความสำเร็จในวิชาชีพครู อาจดำเนินการได้ คือ การพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพตนเองของครู เช่น การฝึกอบรม การปฏิบัติงาน การประชุมทางวิชาการ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การช่วยเหลือเพื่อนครูในการทำงาน การเสนอรายงานพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเป็นการฝึกฝนที่ครูเลือกปฏิบัติด้วยตนเองตามศักยภาพ จุดเด่นจุดด้อยและโอกาสของตน การพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพของครูโดยสถานศึกษา เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างเป็นกระบวนการและเป็นระบบ มีกิจกรรมต่างๆ เช่น การส่งเสริมให้ไปศึกษาอบรม ศึกษานสาวิชาที่ปฏิบัติงานอยู่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การให้ทุนการวิจัย การให้ไปเป็นวิทยากรในหน่วยงานอื่น การแลกเปลี่ยนบุคลากร ส่งเสริมการเขียนตำรา สนับสนุนให้เป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพทั้งใน และต่างประเทศ และอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานด้านวิชาการโดยไม่ถือว่าเป็นการลา เหล่านี้ เป็นต้น อีกทั้งการพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพของครูโดยหน่วยงานกลาง อาจเป็นหน่วยงานต้นสังกัดการบริหารบุคคล เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานอื่น ของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย เป็นต้นที่มีการพัฒนาทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาโดยองค์กรวิชาชีพ คือ คุรุสภา เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานแห่งวิชาชีพครู และการถือครองใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพครูอีกด้วย นอกจากนั้นอาจมีการพัฒนาโดยองค์กร ชมรม สมาคมหรือกลุ่มวิชาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพรวมตัวกันเพื่อดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อผลประโยชน์แห่งวิชาชีพครูของพวกตน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

คูตีต ชาวเหลือง (2554) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบที่องค์กรจัดขึ้น เพื่อสร้างความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงานและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมรวมทั้งทัศนคติที่ไม่พึงประสงค์ของพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีคุณภาพ และมีสมรรถนะตามที่องค์กรคาดหวัง ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กรต่อไป

สุริวิภา ขุนทอง (2554) การฝึกอบรม หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ของบุคคลที่มุ่งเน้น กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติของบุคคลให้ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อช่วยให้งานปฏิบัติงาน และภาระหน้าที่ต่าง ๆ ในปัจจุบัน และอนาคตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เจดจันทร์ พลดงนอก (2555) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่สร้างเสริมสมรรถภาพบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานเฉพาะทางที่อยู่ในความรับผิดชอบ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความชำนาญ ตลอดจนแรงจูงใจ เพื่อปรับปรุงการทำงานของผูปฏิบัติงาน หรือเจ้าหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การแก้ปัญหาคำถามขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

ปัทมา จันทวิมล (2556) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดหมายเพื่อทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดพัฒนาความรู้ ความสามารถหรือทักษะที่เหมาะสม ช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านความรู้ทักษะ ซึ่งเป็นความสามารถที่ต้องการในการทำงาน เฉพาะงานใดงานหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

นภินธ์ แยมประยูรสวัสดิ์ (2560) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ในการสร้างและพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะและทัศนคติในการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แม็คคาฟรีย์ และคณะ (McCaffrey et al., 2004) การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่จะให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ (knowledge) ความเข้าใจ (understand) ความชำนาญ (skill) และทัศนคติ (attitude) ที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกระทั่งผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เบรนชาร์ด และเทคเกอร์ (Blanchard and Thacker, 2010) การฝึกอบรม คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบในลักษณะต่างๆเพื่อเสริมสร้างความรู้ทักษะทัศนคติสำหรับใช้ในการทำงาน

โนวี (Noe, 2010) การฝึกอบรม คือ โครงการที่จัดขึ้นเพื่อสร้างสมรรถนะให้แก่บุคลากร สมรรถนะดังกล่าวคือความรู้ทักษะความสามารถและพฤติกรรมที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติในทางที่ถูกต้องเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงาน และภาระหน้าที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และไม่ว่าการฝึกอบรมจะมีขึ้นที่ใดก็ตามวัตถุประสงค์ ก็คือการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานหรือเพิ่มขีดความสามารถในการทำตามนโยบายที่กำหนดโดยใช้ระยะเวลาที่สั้นและเป็นไปเพื่อการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคคล

กระบวนการฝึกอบรม

ปัทมา จันทวิมล (2556) กล่าวว่า การฝึกอบรมจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ จากองค์กร หรือผู้ให้บริการจัดฝึกอบรมวิทยากร และผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ 1) ก่อนการฝึกอบรม เป็นการจัดเตรียมความพร้อมของบุคลากรทั้งผู้จัด และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการชี้แจงให้ผู้จัดฝึกอบรมทราบรายละเอียดความต้องการฝึกอบรมชี้แจงให้ผู้รับการฝึกอบรมทราบความสามารถที่ต้องการให้เพิ่มขึ้นหลังการฝึกอบรมตลอดจนอาจจัดให้มีการพบปะสื่อสารกันระหว่างผู้ให้การฝึก และผู้เข้ารับการฝึกอบรม 2) ขณะดำเนินการฝึกอบรม จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์เอกสารและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและเพียงพอ และ 3) จบการฝึกอบรม ข้อมูลตอบกลับจากผู้เรียนผู้สอนและผู้จัดการฝึกอบรมในรูปแบบประเมินจากการสังเกตการฝึกอบรมหรือแบบสอบถาม

นอกจากนี้การฝึกอบรมจะประสบความสำเร็จต้องกระทำอย่างเป็นระบบ และต้องให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบทุกองค์ประกอบของการฝึกอบรม ซึ่งได้แก่

1. บุคคล บุคลากรเป็นผู้บริหารและจัดการทรัพยากรและกิจกรรมต่างๆให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องเหมาะสมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมจำแนกได้ 4 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการจัดฝึกอบรม เป็นกลุ่มคนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมเริ่มตั้งแต่การวางแผนและเตรียมการฝึกอบรมจัดดำเนินการฝึกอบรมและดำเนินการหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นลง กลุ่มที่ 2 วิทยากร เป็นผู้ที่มี

ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการฝึกอบรมเมื่อการฝึกอบรมเริ่มขึ้นผู้ดำเนินการฝึกอบรมและผู้กำกับ การฝึกอบรมที่แท้จริงคือวิทยากรบทบาทของวิทยากรจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีที่วิทยากรนำมาใช้ในการฝึกอบรมไม่ว่าจะใช้วิธีการใดก็ตามความสำเร็จของการฝึกอบรมนั้นขึ้นอยู่กับวิทยากรเป็น คนสำคัญ กลุ่มที่ 3 เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคนหลายฝ่าย คณะกรรมการจัดการฝึกอบรมจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานการฝึกอบรมเป็นไปอย่างราบรื่น กลุ่มที่ 4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมี 2 ลักษณะ คือ 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสมัครเข้ารับการฝึกอบรมด้วยตนเองและถ้าผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการจัดฝึกอบรมจะได้รับเชิญให้ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ได้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมแต่หน่วยงานมีนโยบายที่จะพัฒนาบุคลากรจึงกำหนดให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเช่นการฝึกอบรมที่จัดภายในหน่วยงาน

2. ทรัพยากร จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมให้พร้อม และเพียงพอต่อความต้องการ

3. งบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการฝึกอบรมรวมทั้งการติดตามประเมินผลทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

4. การจัดการ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานในแต่ละส่วนอย่างชัดเจนในแต่ละขั้นตอนของการฝึกอบรม

เซงเพียวลู (Seng Piew Loo, 2010) กล่าวว่า กระบวนการในการฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่ง ได้แก่ 1) กำหนดความต้องการฝึกอบรม (Define training needs) 2) ออกแบบ และวางแผนฝึกอบรม (Design and planning training) 3) การจัดฝึกอบรม (Providing for training) 4) ประเมินผล การฝึกอบรม (Evaluate training outcomes)

สรุปได้ว่า กระบวนการฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยการฝึกอบรมมีกระบวนการคือ การหาความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การออกแบบ/กำหนดหลักสูตรในการฝึกอบรม การเลือกเทคนิควิธีการฝึกอบรม การวางแผนการฝึกอบรม การดำเนินงานฝึกอบรม การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม และการนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงการฝึกอบรม

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู

การจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา

การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่

1. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอน มีนักวิชาการหรือนักการศึกษาให้แนวคิดเกี่ยวกับ ความหมาย องค์ประกอบและขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550) กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้ ว่าหมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชารายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้
2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม
3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
4. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผลโดยเลือกใช้วิธีการวัด และประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
6. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

ฉันท ชาติทอง (2551) กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้ ว่าหมายถึง การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเอกสารแนวทางสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เป็นการนำวิชาหรือประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดปีการศึกษาหรือตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ การวัด และประเมินผล องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ มีดังนี้

1. ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อหน่วย รายวิชา ระดับชั้น เวลา
2. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย
 - 2.1 ความเข้าใจที่คงทน
 - 2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ ควรครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

การกำหนดจุดประสงค์สามารถแยกเป็นจุดประสงค์ปลายทางและจุดประสงค์นำทาง

 - 2.3 มาตรฐานเนื้อหาและสาระการเรียนรู้
 - 2.4 มาตรฐานการปฏิบัติได้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 2.5 ทักษะक्रमวิชา
 - 2.6 ทักษะข้ามวิชา คำถามสำคัญ
 - 2.7 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.8 สื่อการจัดการเรียนรู้
 - 2.9 หลักฐานและวิธีการประเมิน
 - 2.10 เกณฑ์การประเมิน
3. ส่วนท้าย ประกอบด้วย บันทึกหลังสอน (แต่ละครั้ง) ชื่อครูผู้สอน ความคิดเห็นของผู้บริหาร / ผู้เกี่ยวข้อง

ดวงกมล สินเพ็ง (2551) กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้พัฒนาคุณภาพตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

 1. ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ช่วงชั้น ระดับชั้น ห้องเรียน ภาคเรียนที่ปีการศึกษา ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อเรื่อง สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เวลาที่จัดการเรียนการสอน มโนทัศน์หรือสาระสำคัญ
 2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ (ความรู้ทักษะ กระบวนการ โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การได้ลงมือปฏิบัติ และเจตคติ เช่น ความตั้งใจ ความสนใจ การเห็นคุณค่า เป็นต้น)
 3. เนื้อหาสาระ
 4. กระบวนการจัดการเรียนรู้
 5. การประเมินผลการเรียนรู้
 6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้
 7. บันทึกหลังการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ คือ การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ ตามหลักสูตรสถานศึกษาตลอดปีการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด

2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ เพราะเป็นวิธีการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ฉันท ชาติทอง (2551) กล่าวถึง การออกแบบการสอน โดยใช้วิธีการสอนแบบย้อนกลับ (Backward design) มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. อะไรที่ผู้เรียนต้องได้เรียนรู้ เพื่อให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์ของ รายวิชา
2. ความคิดรวบยอดของเรื่องนั้นคืออะไร
3. มีคำถามสำคัญอะไรบ้าง
4. จะประเมินการเรียนรู้อย่างไร (ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม)
5. เชื่อมโยงกับรายวิชาอื่นอย่างไร
6. มีลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมอย่างไร
7. ใช้อะไรเป็นสื่อและแหล่งเรียนรู้
8. มีชิ้นงานอะไร และมีเกณฑ์การประเมินชิ้นงานเหล่านั้นอย่างไร

สรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ คือ ความรู้ความสามารถในการออกแบบการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักการแก้ปัญหาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. การเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่อการเรียนรู้

การเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็น และได้สัมผัสสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น โดยมีนักวิชาการ กล่าวถึงความหมาย ประเภท และการเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่อการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

ดวงกมล สินเพ็ง (2551) กล่าวถึง ประเภทของสื่อการเรียนรู้ มีดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตานคุณธรรม และพจนานุกรมศัพท์
 2. วัสดุ ได้แก่ ภาพ วัสดุทัศน เทปบันทึกเสียง หุ่นจำลอง ลูกโลก แผนที่ และ แผนภาพ
 3. อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายทัศน เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉาย ภาพทึบแสง เครื่องเล่นเทป และคอมพิวเตอร์
 4. กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การอภิปรายแสดงความคิดเห็น นิทรรศการ ทัศนศึกษา การสัมภาษณ์ บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การสาธิต การแสดง ละคร
 5. บุคคล ได้แก่ ครู พระสงฆ์ ผู้เชี่ยวชาญ และวิทยากร
 6. สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องเรียน ห้องฟังบรรยาย ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการ ห้องบันทึกเสียง ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์
 7. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ ์ วัด ปุชนิยสถาน ตลาด
 8. ธรรมชาติ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ได้แก่ ธรรมชาติที่อยู่โดยรอบ โรงเรียน และธรรมชาติภายนอก การเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ ท้องฟ้า ดาวตก และดวงจันทร์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2556) กล่าวถึง สื่อการศึกษา หมายถึง วิธีการ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นสื่อในการศึกษา

สรุปได้ว่า การเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่อการเรียนรู้ คือ ความรู้ความสามารถในการเลือกใช้ และพัฒนาสื่อต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ตรงกับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายรวมทั้ง การเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน และมีความสามารถในการพัฒนาสื่อที่มีอยู่แล้ว ทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551) กล่าวถึง กิจกรรมเพื่อส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน มีดังนี้

1. กิจกรรมในหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทุกแห่งต้องจัดให้ผู้เรียน และมีการประเมินผลเป็นผ่าน และไม่ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 กิจกรรมผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจตามความต้องการของผู้เรียน และกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์

1.2 กิจกรรมแนะแนว ได้แก่ การแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพ และแนะแนวด้านชีวิตและสังคม

2. กิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมระดับชั้น กิจกรรมระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมระดับโรงเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

2.1 กิจกรรมระดับชั้น เป็นกิจกรรมที่ครูประจำชั้น และผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นจัดร่วมกัน เช่น การจัดตกแต่งป้ายนิเทศในแต่ละห้องเรียน และป้ายนิเทศระดับชั้นที่ส่งเสริมความรู้และเหตุการณ์ปัจจุบัน การแข่งขันวิชาการในระดับชั้น

2.2 กิจกรรมระดับกลุ่มการเรียนรู้ เช่น โครงการแข่งขันตอบปัญหา กิจกรรมเทิดพระเกียรติ

2.3 กิจกรรมระดับโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการส่งเสริมค่านิยมอันดีงาม เช่น กีฬา ดนตรี นาฏศิลป์ ภูมิปัญญาไทย

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมที่หลากหลายฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การแก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเอง

การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันเป็นทักษะที่มีความจำเป็นและสำคัญ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญารวมถึงนักเรียนปกติ โดยมีนักการศึกษา ได้ให้ความหมายการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันไว้ ดังนี้

ความหมายของทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันผู้เรียนพิการ หรือผู้เรียนที่มีพัฒนาการทางสมองล่าช้าจำเป็นต้องเรียนรู้การดำรงชีวิตโดยอิสระมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ไม่ว่าเขาจะพิการในลักษณะใดการดำรงชีวิตอย่างอิสระได้นั้นจำเป็นต้อง มีทักษะต่าง ๆ ในการช่วยเหลือตนเอง ทั้งนี้หมายถึง การเรียนรู้ที่จะดูแลตนเองในเรื่องการกินอยู่ การแต่งตัว การเข้าห้องน้ำ การทำกิจวัตรอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนทุกคนมิได้มีพฤติกรรมที่เหมือนกันเมื่ออยู่ในวัยเดียวกัน ผู้เรียนบางคนไม่ว่าจะพิการหรือไม่การเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือตัวเองได้แต่เยาว์วัย บางคนก็เรียนรู้ได้ช้าทั้งนี้เพราะมี

ความแตกต่างกัน ไปในเรื่องของพัฒนาการ และแม้แต่ในผู้เรียนคนเดียวก็ยังมีช่วงที่พัฒนาช้าเร็วต่างกัน ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เป็นกิจกรรมในการดูแลตนเองในสถานการณ์ในแต่ละวันรวมถึงการรับประทานอาหารเอง การจับถ้ำย การอาบน้ำ การแปรงฟันการแต่งตัว (กุลยา ก่อสุวรรณ และคณะ, 2553)

ทักษะการช่วยเหลือตนเองเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านทักษะชีวิตที่สำคัญให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมเหล่านี้จะง่ายสำหรับผู้ใหญ่ เพราะเมื่อทำงานชำนาญแล้วก็จะปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ แต่สำหรับผู้เรียนเข้าจะรู้สึกถึงความสำเร็จ และเห็นคุณค่าของตนเองเมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องให้ใครช่วย กิจกรรมกลุ่มแรกเป็นการสอนสุขอนามัยพื้นฐานทางร่างกาย เช่น การล้างมือ การหวีผม กิจกรรมขั้นต่อไปเป็นเรื่องการสวมรองเท้า และการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานเท่าที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ พัฒนาในด้านความสัมพันธ์ของการทำงานระหว่างมือกับตา (ศิริรัตน์ นิละคุปต์, 2552) การช่วยเหลือตนเองเป็นความสามารถที่พัฒนาผสมผสานจากทักษะการเคลื่อนไหว ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การประสานการทำงานระหว่างตากับมือ เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังอาศัยความสามารถในการฟัง เข้าใจ และปฏิบัติตามคำร้อง รวมทั้งการสื่อสารกับคนอื่นให้เข้าใจ การฝึกช่วยเหลือตนเอง และสังคมจะทำให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และไม่เป็นการต่อคนอื่น (ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์, 2558)

ความหมายของทักษะการช่วยเหลือตนเอง

ทักษะการช่วยเหลือตนเองเป็นทักษะหนึ่งที่มีความจำเป็น และมีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมีผู้ที่พยายามนิยามคำว่าทักษะการช่วยเหลือตนเอง ไว้ดังนี้

จรรยา ชื่นเกษม (2551) ได้ให้ความหมายของทักษะการช่วยเหลือตนเองไว้ว่าเป็นทักษะในการช่วยเหลือตนเองอย่างอิสระในการกระทำกิจวัตรประจำวัน ซึ่งเราสามารถสอนผู้เรียนได้โดยตรงการเรียนรู้เรื่องทักษะการช่วยเหลือตนเองจะเป็นพื้นฐานที่ดีเบื้องต้นเพื่อให้เขาสามารถดูแลตนเองได้โดยไม่ต้องเป็นภาระ ของผู้อื่น เช่น การติดกระดุมเสื้อ การผูกเชือกรองเท้าเอง การรับประทานอาหารด้วยตนเอง เป็นต้น

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2552) กล่าวถึง ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ว่าเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรได้รับการฝึกให้สามารถช่วยเหลือตนเอง และปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้โดยไม่เป็นภาระของครอบครัว และสังคม

เนตรชนก รินจันทร์ (2557) กล่าวว่า ทักษะการดูแลช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ควรฝึกให้เด็กสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง การฝึกการรับประทานอาหาร การฝึกการแต่งกาย การฝึกการทำความสะอาดร่างกาย การฝึกการขับถ่าย เป็นต้น

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม (2560) กล่าวว่า ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันพื้นฐานในเรื่องการรับประทานอาหาร การแต่งกาย การขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย และการรับผิดชอบงานบ้าน

อีมานูเอลา และคณะ (Emmanuelle, et al, 2009) ได้ให้ความหมายของทักษะการช่วยเหลือตนเองไว้ว่า เป็นกิจวัตรประจำวันของมนุษย์ในการดูแลตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของมนุษย์ที่เกิดจากการบูรณาการความสามารถทางด้านสติปัญญา การเคลื่อนไหวของร่างกายและการใช้ประสาทสัมผัส ซึ่งทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนได้มาจากกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำได้ด้วยตนเองตามความสามารถที่เขามีอยู่

แอน และคณะ (Anne et al, 2010) ได้ให้ความหมายของทักษะการช่วยเหลือตนเองไว้ว่า เป็นทักษะพื้นฐานส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน (Activities of Daily Living - ADL) ที่มีพัฒนาการตามระบบ และเป็นไปตามขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัยจนกระทั่งผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในช่วงอายุ 7 ปี พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนเป็นความสามารถของการผสมผสานของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะด้านการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และการประสานการทำงานระหว่างตากับมือเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งหากผู้เรียนมีความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือการใช้กล้ามเนื้อต่าง ๆ ก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเอง

ฉอน (Shawn, McIntosh, 2011) ได้ให้ความหมายของทักษะการช่วยเหลือตนเองไว้ว่า เป็นทักษะในชีวิตประจำวัน การดูแลตนเองในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การรับประทานอาหาร การดูแลสุขอนามัยส่วนตัว การแต่งตัว และการขับถ่ายซึ่งการพัฒนาทักษะดังกล่าวนี้มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของร่างกาย และความสามารถทางด้านสติปัญญา

สรุปได้ว่า ทักษะการช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ความสามารถด้านการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันเกี่ยวกับ การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การขับถ่าย การดูแลสุขอนามัยตนเอง และการรับผิดชอบงานบ้าน ซึ่งเป็นความสามารถของการผสมผสานจากทักษะด้านการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การประสานการทำงานระหว่างตากับมือและความสามารถทางด้านสติปัญญา

ความสำคัญของทักษะการช่วยเหลือตนเอง

ทักษะการช่วยเหลือตนเองมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ในทุกช่วงวัย เพราะเป็นทักษะที่มนุษย์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมได้ด้วยตนเอง ดังนั้น ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการช่วยเหลือตนเองไว้หลากหลาย ดังนี้

หลักสูตรการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเอง จากการศึกษาหลักสูตรการจัดการศึกษาสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่า มีหลักสูตรที่ให้ความสำคัญ และกำหนดให้ทักษะการช่วยเหลือตนเองเป็นพัฒนาการด้านหนึ่งของผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัยได้กำหนดทักษะการช่วยเหลือตนเองไว้ในจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้เรียนอายุ 3-6 ปี มีจำนวน 4 ข้อ โดยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเองไว้ในข้อที่ 6

2. แผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับผู้เรียนพิการ และครอบครัว (จรรยา ชื่นเกษม, 2551) โดยสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้กับผู้เรียนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการเพื่อเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าสู่ระบบ โรงเรียน ได้จัดทำกรอบแนวทางกิจกรรมสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ 2) ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก 3) ทักษะการสื่อสาร และการใช้ภาษา 4) การเตรียมทักษะทางวิชาการ 5) ทักษะการช่วยเหลือตนเอง 6) ทักษะทางด้านสังคมพบว่าทักษะการช่วยเหลือตนเองเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่ระบุไว้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะ 6 ด้าน ซึ่งกิจกรรมทั้ง 6 ด้านนี้มีความจำเป็นที่พ่อแม่ ครู และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องต้องจัดแบบบูรณาการไว้มีความหลากหลาย และผสมผสานกัน โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนวัยนี้ควรให้ความสำคัญกับสื่อ อุปกรณ์และของเล่นที่หลากหลาย และเหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทด้วยโดยคำนึงถึงตัวผู้เรียนที่จะนำทักษะต่าง ๆ ไปใช้ได้จริง (Functional Skill) มากที่สุด

3. หลักสูตรแคโรไลนา ซึ่งแนนซี และคณะ (Nancy et al., 2004) กล่าวว่า เป็นหลักสูตรการจัดการศึกษาที่สร้างขึ้นสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งแต่แรกเกิด - 5 ขวบสำหรับใช้ในโปรแกรมช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเป็นแบบประเมินพัฒนาการของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยหลักสูตร

แคโรไลนา แบ่งการจัดกิจกรรมเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสติปัญญา (Cognition) 2) ทักษะการสื่อสาร (Communication) 3) ทักษะส่วนบุคคล และทางสังคม (Personal - Social) 4) ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine Motor) 5) ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor) โดยทักษะการช่วยเหลือตนเอง กำหนดไว้ในส่วนของทักษะส่วนบุคคล และทางสังคม (Personal - Social) ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ 1) ทักษะการรับประทานอาหาร และการดื่มน้ำ (Eating) 2) ทักษะการแต่งตัว (Dressing) 3) ทักษะการดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล (Personal Hygiene) และ 4) ทักษะการขับถ่าย (Toileting) ซึ่งหลักสูตรแคโรไลนาสามารถนำไปปรับใช้ได้ในทุกบริบท หรือสภาพแวดล้อมของผู้เรียน เช่น ที่บ้าน ที่โรงเรียน และศูนย์รับเลี้ยงผู้เรียน เป็นต้น การจัดทำหลักสูตรสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติงานจริง มีคู่มือวิธีการใช้สำหรับผู้ปฏิบัติงาน กิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนวิธีการดำเนินกิจกรรมที่เป็นขั้นตอน สื่ออุปกรณ์แนะนำวิธีการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทรวมทั้ง การประเมินผลในแต่ละกิจกรรม และมีแบบประเมินสรุปโดยหลักสูตรแคโรไลนา (Johnson-Martin, Attermeier & Hacker., 2004) แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

3.1 หลักสูตรแคโรไลนาสำหรับผู้เรียนทารกและผู้เรียนก่อนวัยเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งแนนซี และคณะ (Nancy et.al, 2004) อธิบายว่า เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอายุตามเกณฑ์พัฒนาการตั้งแต่แรกเกิด ถึง 36 เดือน

3.2 หลักสูตรแคโรไลนาสำหรับผู้เรียนปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งแนนซี และคณะ (Nancy et.al, 2004) อธิบายว่า เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอายุตามเกณฑ์พัฒนาการตั้งแต่ 2 ขวบ ถึง 5 ขวบ

สรุปได้ว่า หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยทั้งในประเทศไทยและของต่างประเทศสำหรับผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษต่างให้ความสำคัญ และกำหนดให้ทักษะการช่วยเหลือตนเองเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ

ประเภทของทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

สคิปินต์ สุขบุญพันธ์ (2558) ได้กล่าวว่า ประเภทของทักษะการช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวัน สามารถแบ่งออกได้ 5 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การรับประทานอาหาร และดื่มน้ำ ได้แก่ รับประทานอาหารด้วยช้อน ดื่มน้ำจากแก้ว
2. การแต่งตัว ได้แก่ การถอดเสื้อ การสวมเสื้อ การปลดกระดุม การติดกระดุม การใส่ รองเท้า การถอดรองเท้า
3. สุขอนามัย ได้แก่ การล้างมือ การแปรงฟัน การล้างหน้า การอาบน้ำ การล้างก้น การหวีผม
4. การจับถ่าย ได้แก่ การถ่ายปัสสาวะ การถ่ายอุจจาระ
5. สวัสดิศึกษา ได้แก่ การป้องกันตนเองจากอันตรายต่าง ๆ การดูแลรักษาสุขภาพ

การฝึกการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

การฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องกิจวัตรประจำวันให้ผู้เรียนสามารถทำได้ด้วยตนเองเต็มความสามารถที่ผู้เรียนมีอยู่ หรือต้องการความช่วยเหลือน้อยที่สุด การฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้จนสามารถปฏิบัติได้ และเกิดความเคยชินติดตัวสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ถึงแม้ว่าบางครั้งครูผู้ปกครองต้องมีความยากลำบากและใช้เวลาอย่างมากในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง แต่ผลที่ได้นั้นมีประโยชน์คุ้มค่ามาก การเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันนับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของชีวิตมนุษย์ เกี่ยวเนื่องกับปัจจัยสำคัญในการที่จะกระตุ้นการเจริญเติบโตของร่างกายการที่จะให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การแต่งตัว การจับถ่าย การดูแลสุขอนามัยของตนเอง การรับผิดชอบงานบ้าน จะช่วยให้ผู้เรียนมีชีวิตอยู่ได้ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัว และบุคคลรอบข้าง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถทำเองผู้เรียนจะมีอิสระและพึ่งตนเองได้มากขึ้น การพัฒนาการด้านนี้ก็ เช่นเดียวกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ คือ มีพัฒนาการไปตามระบบ และเป็นไปตามขั้นตอน โดยจะเริ่มจากสิ่งที่คุณเรียนทำได้ในปัจจุบัน เช่น ฝึกผู้เรียนให้สามารถใช้นิ้วหัวแม่มือ ตะปอนจับหมุดใส่ในแป้นได้ก่อนแล้วจึงสอนติดกระดุมเสื้อเป็นต้น ส่วนในเรื่องของการรับประทานอาหาร การจับถ่าย ก็จะสอนให้ผู้เรียนมีระเบียบ รู้จักสถานที่และความเหมาะสมในสังคม (สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต, 2555)

กิจกรรมในการช่วยเหลือตนเองนั้นควรมีข้อมูลที่ผู้ทำการฝึกทักษะควรได้รับการพิจารณาเพื่อการดำเนินงานนั้น สามารถปฏิบัติได้อย่างลุล่วงได้นั้นในการฝึกจะต้องทำดังนี้

1. เลือกจัดทำให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นในหลักการโดยเน้นให้ผู้เรียนอยู่ในท่าที่ปลอดภัยปราศจากอาการเกรงของกล้ามเนื้อ

2. ผู้ฝึกต้องอธิบายให้เข้าใจว่าเราทำอะไรเพื่อให้ผู้เรียน ได้รับรู้ และเรียนรู้ขณะทำกิจกรรม พูดด้วยเสียงที่ชัดเจน คำพูดที่ฟังเข้าใจง่าย เช่น คุณะ จับข้อคอะ และต้องแน่ใจว่าผู้เรียน กำลังฟังอยู่ คำสั่งต้องง่าย มุ่งไปยังจุดที่ต้องการสอนสม้าเสมอ โดยแบ่งขั้นทักษะที่จะสอนออกเป็นหลายขั้นตอนย่อย ๆ ที่มีลำดับขั้นตอน และผู้ฝึกรู้จักขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นอย่างดี

3. เลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสม เช่น การเลือกเสื้อผ้าสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายสุขภาพ และการเคลื่อนไหว ควรใช้ผ้าที่ไม่ลื่น ผ้าที่ยืดได้ จะมีส่วนช่วยให้เสื้อผ้านั้นง่ายต่อการใส่ และถอด แบบควรเป็นแบบง่าย ๆ เช่น เสื้อสวมทับไม่ควรมีกระดุมมาก อาจใช้วัสดุอื่นที่ที่ทับติดกันง่ายแทนกระดุม เป็นต้น

4. การเริ่มฝึกทักษะใด ๆ ควรประเมินความสามารถของผู้เรียนก่อนว่าช่วยเหลือตนเองได้มากขนาดไหน และให้ฝึกตามลำดับขั้นของพัฒนาการ ให้แรงเสริมหลักจากที่ผู้เรียนร่วมมือทำและแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้อง ชม และย้าว่าผู้เรียนทำอะไร ได้ถูกต้อง ผู้เรียนจะรู้ได้ว่าทำอะไรจริงจะประสบ ความสำเร็จ

5. เวลาที่เหมาะสมในการฝึกควรฝึกในช่วงที่ผู้เรียนมีกิจวัตรประจำวัน เพราะเป็นเวลาที่ผู้เรียน ได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง และทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง สำหรับทักษะในการช่วยเหลือตนเองนั้นเวลา สถานที่สำหรับการสอนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ควรสอนในเวลา และสถานที่ทำกิจกรรม ทักษะนั้นจริง ๆ เช่น การสอนรับประทานอาหารในห้องอาหาร ช่วงเวลาทานอาหารจริง ๆ จะช่วยให้ ความตั้งใจฝึกของผู้เรียนมากขึ้น

6. ผู้เรียนบางคนที่พิการ และไม่สามารถเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้ง่าย ๆ เหมือนกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้ ดังนั้น ผู้เรียนจึงต้องใช้เวลาในการฝึกทักษะการเรียนรู้ ซึ่งการฝึกนั้น ควรให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะที่ง่าย ๆ ก่อน และควรให้เวลาผู้เรียน ได้ฝึกทักษะหลังจากที่ครูสอน การฝึก ควรฝึกเป็นประจำทุกวันให้ผู้เรียน ได้พบกับความสำเร็จทุกครั้งเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเองต่อไป (ศศิพินด์ สุขบุญพันธ์, 2558)

สรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้นั้น คือ อีกความภาคภูมิใจของพ่อแม่หรือครูที่ มองเห็นพัฒนาการของผู้เรียนที่เป็น ไปในทิศทางที่ดีขึ้น และผู้เรียนยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่เป็น ภาระของครอบครัว และสังคมทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจที่จะใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

วิธีการฝึกการช่วยเหลือในทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

วิธีการฝึกการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันควรกำหนดขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมเป้าหมาย (Behavior Objective) หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการที่จะสอนผู้เรียน ซึ่งจะบอกเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำได้ เพื่อแสดงถึงทักษะที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ในช่วงเวลาการฝึกที่กำหนด และพยากรณ์ถึงสิ่งที่ผู้เรียนทำได้ในตอนท้าย ส่วนประกอบที่สำคัญในการวางพฤติกรรมเป็นเป้าหมายมี 4 ประการ 1) ชื่อผู้เรียนที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น 2) พฤติกรรมคาดหวังว่าผู้เรียนจำทำได้ เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะหลักจากที่ได้รับการฝึกสอนแล้ว 3) เงื่อนไขที่กำหนดบอกถึงพฤติกรรม การช่วยเหลือตนเองที่ต้องฝึก 4) ผลสำเร็จในการฝึกการวางระดับความสำเร็จ โดยทั่วไปกำหนดร้อยละ 100 และต้องมีความสัมพันธ์กับเงื่อนไขที่วางไว้

2. การแยกย่อยขั้นตอนการฝึก (Task Analysis) หมายถึง การนำพฤติกรรมตามรายการตรวจพฤติกรรม มาวิเคราะห์แยกเป็นขั้นย่อยเพื่อสะดวกในการสอนผู้เรียน แต่ละขั้นจะเริ่มจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนทำได้ง่าย และจะเพิ่มความยากขึ้นทีละน้อยจนบรรลุเป้าหมาย เมื่อแยกย่อยขั้นตอนแล้วจะทำให้ตัวผู้เรียนไม่รู้สึกลำบากเกินไป สามารถทำได้สำเร็จโดยไม่ยาก และไม่ต้องใช้เวลาในการฝึกนานเกินไป ในแต่ละขั้นตอน สิ่งที่สำคัญ คือ ต้องให้ผู้เรียนทำขั้นตอนง่ายให้ได้ก่อนแล้วจึงให้ทำขั้นตอนที่ยากขึ้น

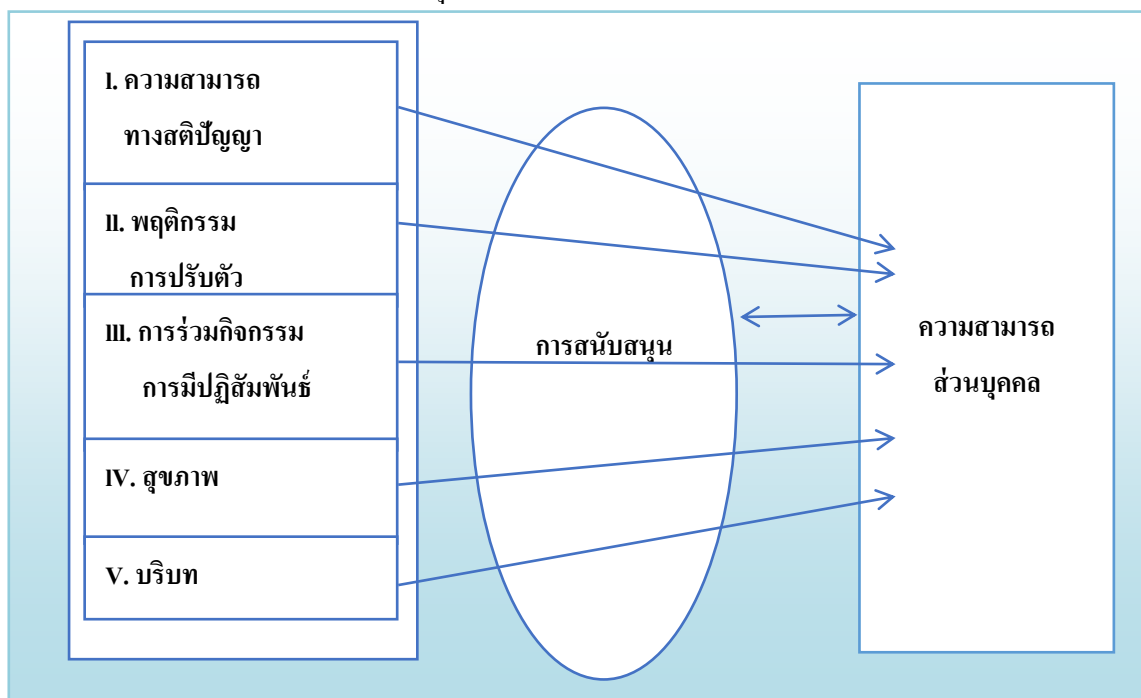
3. วิธีการช่วยเหลือในการฝึกผู้เรียน (Type of Aid) แบ่งออกเป็น 3 ทาง ดังนี้ 1) ทางร่างกาย คือ การช่วยจับซึ่งมักจะใช้ในการฝึกกล้ามเนื้อ 2) ทางคำพูด คือ การช่วยให้ผู้เรียนทำได้ด้วยการพูดบอกผู้เรียน ซึ่งช่วยในการฝึกพัฒนาการทุกด้าน 3) ทางสายตา คือ การช่วยโดยการกระตุ้นสายตาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนทำได้ง่ายขึ้น 4) กระบวนการแก้ไขเพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตามได้ถูกต้อง (Correction Procedures) เมื่อเลือกพฤติกรรมที่จะฝึกโดยวางเป้าหมาย แยกย่อยขั้นตอนเลือกดำเนินวิธีการฝึกและการใช้แรงเสริม ก่อนจะฝึกจะต้องเลือกหาวิธีการฝึกโดยเน้นเฉพาะแต่สิ่งที่ถูกต้องขณะฝึก ถ้าผู้เรียนทำตามไม่ได้ต้องหาวิธีแก้ไขเพื่อให้ผู้เรียนทำตามให้ได้จึงจำเป็นต้องมีแรงเสริมช่วย (สมเกตตุ อุทโยธา, 2539)

สรุปได้ว่า ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดการช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยตนเอง ซึ่งช่วงแรกต้องอาศัยความร่วมมือของทุกส่วนที่เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อที่จะได้เรียนรู้วิธีการที่ถูกต้อง และเหมาะสมเพื่อที่วันข้างหน้าจะสามารถทำได้ด้วยตนเองโดยไม่เป็นภาระของพ่อแม่ผู้ปกครองและสังคมต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สมาคมเพื่อพัฒนาบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของสหรัฐอเมริกา (AAIDD) ได้แบ่งกลุ่มคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในแนวคิดใหม่ ระบบใหม่นี้ไม่คำนึงถึงระดับสติปัญญามากนัก แต่แบ่งความเป็นเฉพาะบุคคลโดยระดับของความต้องการการสนับสนุนในความบกพร่องตามระดับของความต้องการการสนับสนุนจากมากไปหาน้อยตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงระดับของความต้องการการสนับสนุนจากมากไปหาน้อย

ที่มา : Ruth A. Luckasson, Copyright 2002 by AAIDD (Smith M. Beirne, James R. Patton, Shannon H. Kim.,2006)

จากแผนภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบ 5 ประการที่อยู่ทางด้านซ้ายมือมีอิทธิพลต่อความสามารถของมนุษย์สิ่งที่ต้องการการสนับสนุนความต้องการจำเป็นตามระดับของความบกพร่อง การสนับสนุนที่ต้องการจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาถูกระบุว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับผู้ใหญ่และทีมสหวิทยาการสามารถใช้ระดับของความต้องการการสนับสนุนเพื่อพัฒนาชนิดและระดับของความต้องการการสนับสนุนใน 5 มิติ ได้แก่

ความสามารถทางสติปัญญา ทักษะการปรับตัว (ทักษะด้านการคิด การปฏิบัติ และสังคม) การมีส่วนร่วม การปฏิสัมพันธ์และบทบาทในสังคม สุขภาพ (สุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต องค์ประกอบในสาเหตุของโรค) และบริบท (สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และโอกาส) วิธีนี้ได้นำเสนอสิ่งที่เปลี่ยนไปจากการแบ่งคนที่บกพร่องทางสติปัญญาบนพื้นฐานของการประมาณค่าจากความบกพร่องของสติปัญญาของแต่ละบุคคลเพื่อการประมาณค่าระดับของการต้องการการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถในโรงเรียน ที่บ้าน ชุมชน และสภาพแวดล้อมการทำงาน การแบ่งของสมาคมเพื่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (IDD) ถึงความต้องการการช่วยเหลือที่จำเป็นใน 4 ระดับ คือ การช่วยเหลือเพียงระยะสั้น ๆ (Intermittent) ช่วยเหลืออย่างจำกัดเท่าที่จำเป็น (Limited) ช่วยเหลือมาก (Extensive) และช่วยเหลืออย่างเต็มที่ (Pervasive) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความหมายของระดับการสนับสนุนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายของระดับการสนับสนุนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	
กลุ่ม	ลักษณะการให้ความช่วยเหลือ
การช่วยเหลือเพียงระยะสั้น ๆ (Intermittent)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนเท่าที่จำเป็นไม่ใช่ต้องการให้ช่วยเหลือเสมอไป 2. ช่วยเหลือระยะสั้น ๆ เช่น ช่วยวางแผนทางการดำเนินชีวิต บริการการเชื่อมต่อให้มีงานทำหรือช่วงเวลาวิกฤติ เช่น ตกงาน หรือเจ็บป่วย 3. การสนับสนุนเป็นครั้งคราว
สนับสนุนอย่างจำกัดเท่าที่จำเป็น (Limited)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับของการสนับสนุนกำหนดโดยสนับสนุนที่สม่ำเสมอในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ 2. ให้ความช่วยเหลือเป็นระยะ ๆ อาจต้องการการช่วยเหลือเป็นทีม 3. ช่วยเหลือในช่วงระยะเวลาสำคัญของชีวิต เช่น ช่วยบริการเชื่อมต่อจากวัยผู้เรียนสู่ผู้ใหญ่
สนับสนุนมาก (Extensive)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอในกิจกรรมชีวิตประจำวัน สนับสนุนโดยในสถานการณ์แวดล้อมบางประการ เช่น ที่บ้าน ที่ทำงาน 2. ไม่จำกัดเวลา
สนับสนุนอย่างเต็มที่ (Pervasive)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการการช่วยเหลือเป็นประจำอย่างมากในสถานการณ์ต่าง ๆ 2. ช่วยเหลือโดยบุคลากรหลายฝ่าย 3. ไม่มีการจำกัดเวลา

ที่มา: ฮาเวิร์ด (Howard, 2008)

ในปี 2002 สมาคมเพื่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแห่งสหรัฐอเมริกา (AAMR) ได้ให้คำนิยามว่าบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ความบกพร่องที่บ่งบอกลักษณะ โดยข้อจำกัดอย่างชัดเจนทั้งความสามารถทางสติปัญญา (Intellectual Functioning) และพฤติกรรมการปรับตัว (Adaptive Behavior) ที่แสดงให้เห็นใน 3 ด้าน และแสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี (Smith and others, 2006)

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ออกตามความพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ราชกิจจานุเบกษา 2550 ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบันซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ ความสามารถทางสติปัญญาน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัว อย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้านทักษะทางสังคมหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ทั้งนี้ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

การประเมินระดับความฉลาดทางสติปัญญา

การประเมินระดับความฉลาดทางสติปัญญาของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นเรื่องวิกฤตมาก เพราะการประเมินความสามารถทางสติปัญญาเป็นงานที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่ได้รับการฝึกมาแล้วอย่างดี การประเมินว่ามีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาหรือไม่ จะพิจารณาใน 2 เรื่องเป็นหลัก คือ ความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถในการปรับตัว ความสามารถทางสติปัญญาทำการทดสอบ จากแบบทดสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินทักษะการปรับตัวให้ผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญที่คุ้นเคยกับผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน (Smith M. Beirne, James R. Patton, Shannon H. Kim. (2006) มีรายละเอียดดังนี้

1. การทดสอบระดับความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Test)

มีการทดสอบความสามารถทางสติปัญญาหลายแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถ ความแม่นยำในการทำงาน (Smith M. Beirne, James R. Patton, Shannon H. Kim. (2006) แบบทดสอบที่รู้จักกันโดยทั่วไปได้แก่

1.1 แบบทดสอบระดับอนุบาล และประถมศึกษาของเวคส์เลอร์ 2002 (Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence, 3rd Edition) ใช้สำหรับวัดสติปัญญาของผู้เรียนอายุ 2 ขวบ 6 เดือนถึง 7 ปี 3 เดือนใช้สำหรับวินิจฉัยผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษของผู้เรียนในทางการศึกษา

1.2 แบบทดสอบของเวคส์เลอร์ (Wechsler Intelligence Scale for Children- Fourth Edition: MISC-IV, 2003) เป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้วัดความฉลาดสำหรับผู้เรียนอายุ 6 ขวบ ถึง 16 ปี 11 เดือน แบบทดสอบนี้ใช้สำหรับช่วยในวินิจฉัยเพื่อการวางแผนการศึกษา และจัดวาง (Placement) ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1.3 แบบทดสอบสำหรับผู้ใหญ่ของเวคส์เลอร์ เป็นแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับผู้ใหญ่ อายุ 16 ปี ขึ้นไป

1.4 แบบทดสอบของสแตนฟอร์ด-บิเนต เป็นแบบทดสอบเฉพาะบุคคลในเรื่องความฉลาดที่เหมาะสมสำหรับบุคคลอายุ 2 ปี ถึง 85 ปี เป็นแบบทดสอบลำดับที่ 5 ยังคงมีบางสิ่งบางอย่างเหมือนฉบับก่อน ๆ

2. การประเมินทักษะการปรับตัว (Adaptive Skills)

การวัดว่าทำอะไรในสถานการณ์ปกติจะมีประโยชน์มากกว่าการวัดว่าเขาสามารถทำอะไรได้บ้างในสถานการณ์พิเศษ (Smith M. Beirne, James R. Patton, Shannon H. Kim. (2006) มีการวัดทักษะการปรับตัวอยู่หลายแบบมีอยู่ 3 แบบที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่

2.1 มาตรการวัดของไวน์แลนด์ (Vineland Adaptive Behavior Scale)

2.2 มาตรการวัดของ AAMD (AAMD Adaptive Behavior Scale-School Edition)

2.3 มาตรการวัดพฤติกรรมสำหรับผู้เรียน (Adaptive Behavior Inventory for Children)

ซึ่งเครื่องมือทั้ง 3 แบบนี้มีรูปแบบที่ต้องการให้พ่อแม่ ครู หรือนักวิชาชีพอื่น ๆ ตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้เรียนที่แสดงถึงพฤติกรรมปรับตัวอาจจะแตกต่างกันบ้าง แต่ครอบคลุมนิยามของสมาคมเพื่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของประเทศสหรัฐอเมริกา (AAMD) ได้แก่ การสื่อความหมาย (Communication) การดูแลตนเอง (Self-Care) การดำรงชีวิตในบ้าน (Home Living) ทักษะทางสังคม (Social/Interpersonal Skills) การใช้บริการสาธารณะ (Community Uses) ควบคุมตนเอง (Self-Direction) สุขอนามัยและความปลอดภัย (Health and Safety) การเรียนรู้วิชาการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (Functional Academics Skills) การใช้เวลาว่าง (Leisure) การทำงาน (Work)

ในการพิจารณาลักษณะทางพฤติกรรมและจิตวิทยาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะต้องดูจากสิ่งต่อไปนี้

2.3.1 ความตั้งใจ (Attention) ความตั้งใจเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการเรียนรู้ คนจะต้องสามารถตั้งใจเข้าไปมีส่วนร่วมในงานบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีปัญหาในเรื่องความเอาใจใส่หรือความตั้งใจ

2.3.2 ความทรงจำ (Memory) งานวิจัยจำนวนมากพบว่าคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความยากลำบากในเรื่องการจดจำข้อมูล

2.3.3 การจัดการตนเอง (Self - Regulation) สาเหตุสำคัญที่บุคคลมีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาในเรื่องความจำ เพราะเขามีความยากลำบากในเรื่องการจัดการตนเองการจัดการตนเองเป็นคำที่กว้าง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในเรื่องพฤติกรรมของตัวเอง เช่น คนปกติมักจะท่องจำคำต่าง ๆ ที่ต้องการจำต่าง ๆ เพื่อให้จำได้ แต่สำหรับคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะไม่มีการจัดการในเรื่องเหล่านี้

2.3.4 การพัฒนาทางภาษา (Language Development) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีความล่าช้าในการพัฒนาทางภาษาอย่างชัดเจน เช่น ปัญหาในการพูด ความบกพร่องทางภาษามีความเชื่อมโยงกับการจัดการตนเอง (Self-Regulation) เพราะวิธีการในการจัดการตนเองมีพื้นฐานมาจากภาษา

2.3.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) มีความสัมพันธ์กันอย่างมากระหว่างสติปัญญา และความสำเร็จ

2.3.6 พัฒนาการทางสังคม (Social Development) นักวิชาการได้มีความขัดแย้งกันอย่างมากในเรื่องการพิจารณาว่าบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถแสดงบทบาททางสังคม เช่น การมีเพื่อน การทำงาน เพื่อนบ้าน มากกว่าความสามารถที่จะจัดการกับงานทางวิชาการ

2.3.7 แรงจูงใจ (Motivation) ปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องความตั้งใจ ความจำ การจัดการตนเอง พัฒนาการทางภาษา ความสำเร็จทางวิชาการ และพัฒนาการทางสังคมทำให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความเสี่ยงอย่างมากในการแก้ปัญหาเรื่องแรงจูงใจ

ตารางที่ 3 แสดงการประเมินทักษะการปรับตัวในการวินิจฉัยผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ทักษะ	คำอธิบาย
การสื่อสาร (Communication)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจข้อมูลที่ให้ผ่านการพูด 2. เข้าใจข้อมูลที่ให้ผ่านภาษาเขียน สัญลักษณ์ ภาษามือ สีหน้าท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือท่าทางอื่น ๆ 3. ให้ข้อมูลที่ใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน สัญลักษณ์ ภาษามือ สีหน้าท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือท่าทางอื่น ๆ
การอยู่ร่วมกันในชุมชน (Community Living)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านและสมาชิกในชุมชน 2. ร่วมในกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมยามว่าง 3. จับจ่ายซื้อของ
การอยู่ร่วมกันในชุมชน (Community Living)	<ol style="list-style-type: none"> 4. ใช้อาคารสาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ 5. ใช้ระบบขนส่งมวลชนส่วนตัวหรือสาธารณะ 6. การไปเยี่ยมเพื่อนและครอบครัว
การทำงาน (Employment)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าถึง ได้รับความช่วยเหลือ และช่วยในการทำงาน 2. เปลี่ยนงานที่ได้รับมอบหมาย 3. ทำงานจนสำเร็จและงานที่เกี่ยวข้อง 4. ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ทำงาน 5. เรียนรู้และใช้ลักษณะที่จำเป็นในการทำงาน
ความสามารถทางวิชาการ (Functional Academics)	การเรียนรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับ การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และสังคมศึกษา
สุขภาพและความปลอดภัย (Health and Safety)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าถึงบริการฉุกเฉินและความช่วยเหลือ 2. หลีกเลี่ยงอันตรายจากสุขภาพและความปลอดภัย 3. สื่อสารกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ 4. ดูแลเรื่องน้ำหนัก 5. ดูแลรักษาสุขภาพจิตและอารมณ์ 6. ดูแลเรื่องสุขภาพทางร่างกาย 7. ได้รับความช่วยเหลือทางการแพทย์และบริการ 8. การรับประทานยา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ทักษะ	คำอธิบาย
การใช้ชีวิตในบ้าน (Home Living)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอาบน้ำ 2. ทำความสะอาดและดูแลรักษาบ้าน 3. การแต่งตัว 4. ซักผ้าและดูแลเสื้อผ้า 5. ใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ไฟฟ้าขนาดเล็ก 6. มีส่วนร่วมในกิจกรรมยามว่างที่บ้าน 7. การดูแลเรื่องความสะอาดและสุขอนามัยของร่างกาย 8. การใช้ห้องน้ำ
การใช้เวลาว่าง (Leisure)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มกิจกรรม ร่วมกิจกรรม และจบกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ 2. เล่นอย่างเหมาะสมกับคนอื่น ๆ 3. รับโอกาสของตัวเอง
ทักษะทางสังคม (Social Skills)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อสารกับคนอื่นเรื่องความต้องการจำเป็นส่วนตัว 2. สร้างความสัมพันธ์ทางบวกและอบอุ่นกับคนอื่น ๆ 3. ตัดสินใจเรื่องเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม 4. มีเพื่อนและคบเพื่อน 5. การให้ความช่วยเหลือและช่วยเหลือคนอื่น ๆ 6. ร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมยามว่าง 7. อยู่ร่วมกันในสังคมของครอบครัว

ที่มา: อกอซซึน และ โยเซลดาย (Algozzine & Ysseldyke, 2006)

การประเมินระดับความฉลาดทางสติปัญญาของผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาเป็นเรื่องยากมาก เพราะการประเมินความสามารถทางสติปัญญาเป็นงานที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่ได้รับการฝึกมาแล้วอย่างดี การประเมินว่ามีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาหรือไม่จะพิจารณาใน 2 เรื่องเป็นหลัก คือ ความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถในการปรับตัว ความสามารถทางสติปัญญาทำการทดสอบจากแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินทักษะการปรับตัวให้ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญที่คุ้นเคยกับผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน ประกอบด้วย การทดสอบระดับความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Test) การทดสอบทักษะการปรับตัว (Adaptive Skills)

จะมีการพิจารณาลักษณะทางพฤติกรรมและจิตวิทยา จะต้องดูจากความตั้งใจ (Attention) ความทรงจำ (Memory) การจัดการตนเอง (Self-Regulation) การพัฒนาทางภาษา (Language Development) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) พัฒนาการทางสังคม (Social Development) และแรงจูงใจ (Motivation)

การประเมินผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทางการแพทย์

การประเมินรูปแบบนี้มักเริ่มตั้งแต่ผู้เรียนอยู่ในครรภ์จนถึงวัยเด็กเล็ก ผู้ทำหน้าที่ประเมินคือ แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ที่ดูแลติดตามการตั้งครรภ์ของมารดา

การประเมินในระยะแรกเริ่มการประเมินความสามารถในแต่ละระยะของผู้เรียนนั้นแตกต่างกัน การประเมินในระยะแรกนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญสองประการ ได้แก่ เพื่อระบุผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาตั้งแต่ในช่วงพัฒนาการ และเพื่อระบุผู้เรียนที่มีแนวโน้มจะมีพัฒนาการล่าช้าในเวลาต่อมา การประเมินคัดกรอง (Screening) การประเมินคัดกรองนี้มุ่งเน้นการป้องกันภาวะบกพร่องทางสติปัญญาตั้งแต่ระยะที่ผู้เรียนอยู่ในครรภ์ด้วยการคัดกรองทางพันธุกรรม หากแพทย์พบว่าผู้เรียนในครรภ์อาจมีปัญหา ก็จะวางแผนป้องกันเสียก่อน แต่ถ้าพบว่าผู้เรียนในครรภ์มีความบกพร่องที่ไม่อาจแก้ไขได้ เช่น ภาวะดาวน์ซินโดรม หรือปัญหาอื่นที่ส่งผลต่อชีวิตของมารดา แพทย์อาจแนะนำให้ยุติการตั้งครรภ์นั้น ดังนั้น ครอบครัวจำเป็นต้องเข้ารับคำปรึกษาแนะนำเพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจข้อมูลอย่างครบถ้วนและถูกต้องจนสามารถตัดสินใจได้ หรือหากครอบครัวประสงค์ให้มารดาตั้งครรภ์ต่อไปมารดาควรได้รับการดูแลจากแพทย์อย่างใกล้ชิด แต่จนถึงปัจจุบันนี้การประเมินในระยะตั้งครรภ์ และการยุติการตั้งครรภ์ เมื่อพบว่าเด็กในครรภ์มีความผิดปกตินั้นยังเป็นปัญหาทางจริยธรรมที่ยังมีการถกเถียงกันอยู่

การคัดกรองเพื่อวางแผนป้องกันภาวะบกพร่องทางสติปัญญาหรือลดความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระยะแรกสำหรับผู้เรียนบางคนนั้นอาจทำได้ยากเนื่องจากปัญหาสำคัญสองประการ ได้แก่ 1) ผู้เรียนที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงนั้นมักแสดงลักษณะตั้งแต่กำเนิดซึ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงนี้ตรวจพบได้ง่ายแต่ช่วยเหลือได้ยาก และ 2) บุคลากรมักคาดการณ์ถึงความสามารถของผู้เรียนในอนาคตได้ไม่แม่นยำนัก เนื่องจากวัยทารกนี้ ยังไม่แสดงพฤติกรรมให้เห็นได้อย่างชัดเจน การประเมินในระยะนี้จึงมักพิจารณาจากพัฒนาการทางร่างกาย และการเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การคลาน การนั่ง การเดิน การยืน การจับ การคว้า เป็นต้น (Crmic, K. A., Gaze, C., & Hoffiman, C., 1997) นอกจากนี้พัฒนาการของผู้เรียนยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ

ของครอบครัว การศึกษา อาชีพของพ่อแม่ ลักษณะการใช้ภาษาของพ่อแม่ การเลี้ยงดูและเจตคติของพ่อแม่ต่อความสำเร็จ เป็นต้น

การประเมินความผิดปกติทางพันธุกรรม การค้นหาความผิดปกติตั้งแต่ระยะแรกเริ่มเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสามารถช่วยลดความรุนแรงของปัญหาลงได้อย่างมาก สามารถระบุความบกพร่องได้เร็วเท่าไร ก็ยิ่งให้การช่วยเหลือได้เร็วขึ้นเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นหากบุคลากรทางการแพทย์สามารถค้นหาความผิดปกติได้ทันการณ์ เรายังสามารถป้องกันความบกพร่องในผู้เรียนบางรายได้อีกด้วย เช่นภาวะสมองบวม น้ำภาวะ เป็นต้น เราสามารถป้องกันภาวะบกพร่องทั้งหลายได้ตั้งแต่ระยะทารกอยู่ในครรภ์ กล่าวคือ หากแพทย์สงสัยว่าผู้เรียนในครรภ์มีความเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาไม่ว่าเกิดจากการได้รับความกระทบกระเทือน การได้รับสารพิษหรือรังสี ความบกพร่องจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม เช่น ฟีนิลคีโตนูเรีย (Phenylketonuria หรือ PKU) แพทย์สามารถคัดกรองตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์ และเมื่อทารกคลอดออกมาก็สามารถรักษาให้หายหรือช่วยลดความรุนแรงลงได้ ส่วนภาวะบกพร่องที่มีสาเหตุมาจากการอายุมาก ได้แก่ ความดันโลหิตสูง ผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นพัฒนาการที่ดีขึ้นได้ แต่การศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า ภาวะบกพร่องของการเผาผลาญสารอาหารที่เกิดจากพันธุกรรมมักส่งผลให้เกิดความบกพร่องที่รุนแรง และยากต่อการบำบัดรักษา

การคัดกรองตั้งแต่ระยะแรกนั้น นอกจากช่วยป้องกันปัญหาความบกพร่องทางสติปัญญาที่อาจเกิดขึ้น และช่วยลดความรุนแรงของภาวะบกพร่องนั้นแล้วยังช่วยป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับมารดาได้ด้วย แต่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต้องระวังเรื่องการระบุประเภทความบกพร่องเพียงอย่างเดียวแต่ไม่ให้การช่วยเหลือเพราะการทำเช่นนั้นเป็นเสมือนการตีตราผู้เรียนตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเจตคติของผู้ใหญ่ที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนในวัยนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนอย่างมากต่อไปในอนาคต

การประเมินตั้งแต่ในครรภ์ การประเมินความผิดปกติของผู้เรียนตั้งแต่อยู่ในครรภ์นั้นนับเป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการแพทย์อย่างมาก สูตินรีแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องสามารถช่วยติดตามพัฒนาการของผู้เรียน และความผิดปกติหรือช่วยในการตัดสินใจที่จะดำเนินการอย่างเหมาะสมต่อไปได้ ขั้นตอนการประเมินนั้น ประกอบด้วย การบันทึกประวัติของครอบครัว ประวัติการตั้งครรภ์ ภาวะทางการแพทย์ต่าง ๆ เช่น ความดันโลหิต ขนาดของมดลูกรวมถึงการตรวจปัสสาวะของมารดา การติดตามสภาพร่างกายมารดา และการตรวจอื่น ๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการตั้งครรภ์ และพัฒนาการของทารกในครรภ์ รวมทั้งสุขภาพของมารดาด้วย หากมารดามีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ทารกก็มีโอกาสแข็งแรงไปด้วย แต่หากมีปัจจัยใดที่ทำให้ผู้เรียนไม่สมบูรณ์ แพทย์จะช่วยเหลือแก้ไขตั้งแต่ระยะนี้ เช่น มารดาที่เป็นโรคโลหิตจางจะได้รับยาบำรุงโลหิต เป็นต้น

ดังนั้นมารดาที่ไม่สามารถดูแลสุขภาพของตนเอง สุขภาพครรภ์ หรือไม่ได้รับการดูแลจากแพทย์ในขณะตั้งครรภ์อย่างต่อเนื่อง ทารกในครรภ์อาจมีภาวะเสี่ยงต่อความบกพร่องได้ หากมารดา และทารกในครรภ์สมบูรณ์แข็งแรงดี แพทย์จะติดตามความก้าวหน้าของการตั้งครรภ์อย่างปกติ แต่หากแพทย์สงสัยว่าผู้เรียนมีความเสี่ยงแพทย์อาจทำการประเมินเพิ่มเติม และหากพบว่าผู้เรียนในครรภ์มีปัญหาการประเมินนั้นยิ่งต้องละเอียดมากขึ้น เช่น การเจาะหาสารเคมีต่าง ๆ ในตัวเด็ก หรือมารดา เป็นต้น อย่างไรก็ตามการประเมินระยะนี้ไม่สามารถบ่งชี้ให้เห็นถึงภาวะบกพร่องทางสติปัญญาได้ทุกราย การวินิจฉัยในระยะนี้ถือว่ามีความสำคัญมากเพราะสามารถบ่งบอกถึงความผิดปกติของผู้เรียนในระยะตั้งครรภ์หลายประเภท เช่น ภาวะดาวน์ซินโดรม ภาวะฟีเคยู และภาวะกาแลคโตซีเมีย เป็นต้น นอกจากการประเมิน และวินิจฉัยบางอย่างจะช่วยป้องกันหรือลดปัญหาความบกพร่องของผู้เรียนแล้วยังช่วยให้แพทย์ได้ให้ความรู้ด้านการเลี้ยงดูที่ถูกต้องแก่พ่อแม่และให้กำลังใจแก่พ่อแม่ในกรณีที่ผู้เรียนในครรภ์มีภาวะบกพร่องอย่างรุนแรง และอาจเสียชีวิตตั้งแต่อยู่ในครรภ์

การประเมินในระยะแรกคลอด ส่วนใหญ่แพทย์ กุมารแพทย์ สูตินารีแพทย์ซึ่งเป็นผู้พบเด็กเป็นคนแรกจะทำหน้าที่ประเมินในระยะนี้ หากพบว่าเด็กมีความเสี่ยง หรือสงสัยว่าจะมีความผิดปกติทางพัฒนาการด้านใดแพทย์จะส่งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทันที วัตถุประสงค์ของการประเมินในระยะแรกคลอดนี้เพื่อสำรวจปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อตัวเด็ก วิธีการประเมินผู้เรียนแรกคลอดที่สำคัญวิธีหนึ่งคือ การใช้คะแนนแอปการ์ (Apgar Score) วิธีการนี้เริ่มตั้งแต่ในห้องคลอดโดยแพทย์ หรือบุคลากรทางการแพทย์ที่ทำคลอดจะทำหน้าที่ประเมินผู้เรียนภายใน 1-5 นาที หลังคลอดและอาจต้องประเมินซ้ำหากจำเป็นหรือจนกว่าผู้เรียนจะเข้าสู่ภาวะปกติ คะแนน แอปการ์มี 5 ด้าน คือ อัตราการเต้นของหัวใจ การหายใจ ความตึงตัวของกล้ามเนื้อ ความผิดปกติของรีเฟล็กซ์ และ สีผิว ซึ่งมีคะแนน 0 - 2 คะแนน 0 หมายถึง ต่ำหรืออ่อนแอ 1 หมายถึง ปานกลาง และ 2 หมายถึง แข็งแรงหรือทำงานได้ดี ถ้าคะแนนรวมของ 5 ด้านนั้นต่ำ แสดงว่าผู้เรียนอาจมีปัญหา ต่อไปในอนาคตภาวะบกพร่องทางสติปัญญาหลายประเภท หากสามารถตรวจพบได้ใน ระยะแรกแพทย์ก็อาจให้การช่วยเหลือหรือป้องกันได้ แต่การตรวจหาภาวะเหล่านี้ไม่ได้ทำกับทารกทุกคนเหมือนการตรวจครรภ์ทั่วไป แต่แพทย์จะทำเมื่อพบความผิดปกติที่สงสัยว่าจะเกิดปัญหาเท่านั้นนอกจากนี้ ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาบางประเภทสามารถเห็นได้ชัดเจนซึ่งแพทย์สามารถระบุได้ทันทีเมื่อแรกคลอด เช่น ภาวะดาวน์ซินโดรม หรือ ภาวะที่มีความผิดปกติของสมอง เช่น ภาวะศีรษะเล็ก หรือภาวะสมองบวมน้ำ เป็นต้น

การประเมินในระยะก่อนวัยเรียน ส่วนการประเมินภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระยะก่อนวัยเรียนนั้น ผู้ปกครอง หรือครูสามารถทำได้โดยการสังเกตว่าผู้เรียนมีพัฒนาการล่าช้ากว่าผู้เรียนทั่วไปใน

ด้านใดบ้าง เช่น การเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความสามารถทางสติปัญญา ภาษา การช่วยเหลือตนเอง และทักษะทางสังคม เป็นต้น ซึ่งหากพ่อแม่หรือครูพบความล่าช้าแล้วควรพาผู้เรียนเข้ารับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญโดยเร็วที่สุดเพื่อจะได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็วที่สุดเช่นกัน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวัดพัฒนาการผู้เรียน ในระยะนี้มีหลายประเภท เช่น The Denver Developmental Screening Test (DDST) The Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence-Revised (WPPSI) คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนแรกเกิด- 5 ปีของสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประเมินภาวะบกพร่องทางสติปัญญา สามารถเริ่มตั้งแต่ผู้เรียนอยู่ในครรภ์จนถึงวัยผู้เรียนเล็ก การประเมินในระยะแรกทำเพื่อระบุผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาตั้งแต่ในช่วงพัฒนาการ และผู้เรียนที่มีแนวโน้มมีพัฒนาการล่าช้าในเวลาต่อมา โดยการประเมินตั้งแต่ในครรภ์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และแพทย์จะติดตามสุขภาพมารดา และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การประเมินในระยะแรกคลอด สูตินารีแพทย์จะใช้คะแนนเอ็ปการ์ (Apgar Score) ในการตรวจสอบความผิดปกติ ระยะก่อนวัยเรียน ผู้ปกครอง หรือครูสามารถทำได้โดยสังเกตพัฒนาการเทียบกับผู้เรียนในวัยเดียวกัน

แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เทคนิควิธีการในการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับต่าง ๆ และการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

คาร์ทไรท์ และคณะ (Cartwright et.al., 1995) ได้ให้รายละเอียดผู้เรียนกลุ่มนี้แยกตามระดับไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย (Mild Mental Retardation)

จุดมุ่งหมายระยะยาวสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ไม่รุนแรงควรมีลักษณะโดยรวมทางพฤติกรรม บุคลิกและความสามารถพึ่งพาตัวเองผู้เรียนเหล่านี้สามารถเป็นประชากรที่พึ่งพาตนเองได้ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ถ้าได้รับการศึกษาที่เหมาะสมและการบริการสนับสนุนตามหัวข้อของกลุ่มของสมาคมเพื่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย (AAMR : 1992) ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา ความคาดหวังต่อผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่รุนแรง ถูกมองในแง่ไม่ดี และมีคนจำนวนมากเชื่อว่าผู้เรียนเหล่านี้ ส่วนใหญ่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นกลุ่ม

ประชากรที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ จากความคาดหวังเหล่านี้ทำให้เป็นเรื่องที่ต้องมีการบังคับควบคุม ในระหว่างปี 1960 ได้มีการจัดรูปแบบของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ไม่รุนแรง เป็นชั้นพิเศษ การใช้เวลาว่างหรือแม้แต่อาหารกลางวันกับเพื่อนร่วมชั้นเท่านั้น และไม่รวมกับผู้เรียนปกติในวัยเดียวกัน ซึ่งเป้าหมายของชีวิตการสอน และยุทธศาสตร์ มีความแตกต่างจากผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา จากความเชื่อที่ว่าผู้เรียนไม่สามารถทำให้กลับมาดีได้ดั้งเดิม ผู้เรียนกลุ่มนี้จะไม่ได้รับการกระทำแบบชั้นพิเศษ ผู้เรียนพิเศษจะได้รับการดูแลในแง่ของสังคมการศึกษามีการแบ่งแยกในหลายกรณี ปัจจุบันเชื่อว่าผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับไม่รุนแรง สามารถพัฒนาให้พึ่งพาตนเองได้ ถ้าใช้ความพยายามที่จะสอนการศึกษาส่วนใหญ่เทียบใกล้เคียงกับกลุ่มคนปกติในวัยเดียวกัน ถึงแม้ว่าไม่ได้ใช้กับทุกโรงเรียน แต่อย่างน้อยก็มีจำนวนมากขึ้น แม้บางวิชาในวิทยาลัยอาจจะมีการสอนในกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งจะมีทั้งผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา และผู้เรียนอื่นๆ มีการสอนรวมกันในระดับเรียนนอกสถานศึกษา

ความรู้ และภาษาเป็นส่วนที่ครูต้องเอาใจใส่มากที่สุดต่อผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาไม่รุนแรง ครูต้องจัดบรรยากาศการเรียนให้เกิดความเข้าใจง่าย ลดข้อสงสัยให้น้อยที่สุดจะต้องเตรียมงาน โดยเฉพาะว่าต้องการให้ผู้เรียนทำอะไร จัดลำดับกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนทำอย่างระมัดระวังเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างช้า ๆ แต่ได้ผลก้าวหน้าตลอดไปสู่เป้าหมาย อย่าหวังว่าจะให้ผู้เรียนเข้าใจในปริมาณมาก ๆ หรือหวังจากผู้เรียนที่มีพรสวรรค์ที่นาน ๆ จะพบจะต้องมีความจำเพาะเจาะจงถูกต้อง สนับสนุน เหมือนกับกระทำกับผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาไม่รุนแรงสามารถที่จะทำให้ไปถึงเป้าหมายของการศึกษาได้ แม้ว่าอาจจะใช้เวลานานกว่าผู้เรียนอื่น ๆ ดังนั้น เพราะว่ามีเวลาหลายชั่วโมงสำหรับการสอนจะต้องทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษว่าอะไรที่เลือกทำเพื่อเป้าหมายโดยตรง ครูควรเน้นอย่างสูงสุดในการช่วยผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งการเงินและสังคม เช่น ให้มีทักษะพื้นฐานในการอ่านครูควรเน้นการอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลตามด้วยการกรอกแบบฟอร์ม และอ่านหนังสือพิมพ์เพื่อเป็นข้อมูลในการหางานมากกว่าที่จะสอนในรูปแบบการสอน การอ่านการเขียนให้จำไว้ว่า ครูยังต้องสอนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ดังนั้น การอ่านเพื่อความบันเทิงก็ไม่ควรมองข้าม

เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในเรื่องภาษา ควรมุ่งการช่วยผู้เรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้ ครูควรเน้นการสื่อสารขั้นพื้นฐานทั้งการพูด และการเขียนเพื่อเป้าหมายที่จะให้ผู้เรียนพึ่งพาตนเองได้ เป็นส่วนหนึ่งของสังคมในการเขียน ยกตัวอย่าง เช่น ครูควรจะมุ่งเน้นในส่วนที่จำเป็น เช่น การกรอกแบบฟอร์มและการเขียนจดหมายทางธุรกิจ จดหมายที่เขียนถึงเพื่อนอาจจะเป็นลำดับที่สอง การแต่ง

เรียงความ และบทกวีจะเป็นลำดับที่สาม การรายงานโดยการพูดในหัวข้อแคบ ๆ ที่ไม่ยุ่งยาก นอกจากนี้ยังมีทักษะในการโทรศัพท์ การสัมภาษณ์งาน การถามข้อมูลต่าง ๆ ในทำนองที่คล้ายกันทุกวัน ควรสอนคณิตศาสตร์แก่ผู้เรียนให้สนุก การที่จะทำสำเนาใบสั่งจ่าย และแบบฟอร์มภาษีครูควรมุ่งเน้นคณิตศาสตร์ที่ใช้ประโยชน์ได้ และหลักการวัดค่าต่าง ๆ มากกว่าสอนคณิตศาสตร์ขั้นสูง

2. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นปานกลาง (Moderate Mental etardation)

การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาขั้นปานกลาง ก็คือให้มีชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ ส่วนใหญ่ผู้เรียนเหล่านี้จะอาศัยที่บ้านและเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐที่อยู่ใกล้ ๆ เพราะสามารถเดินทางไปได้ไม่จำเป็นต้องใช้การเดินทางที่ยุ่งยาก อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและวิธีสอนจะมีข้อจำกัดมากกว่าผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาที่ไม่รุนแรง ผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง อาจจะใช้เวลาในวัยเรียนในชั้นพิเศษ และบางส่วนจะอยู่ร่วมกับผู้เรียนผู้เรียนอื่น ๆ มีการวางแผนให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ มีการกำหนดในกฎหมาย ทำให้มีโอกาสทำกิจกรรมขณะพักและช่วงอาหารกลางวันกับผู้เรียนในวัยเดียวกัน ควรเพิ่มเติมกิจกรรมนอกชั้นเรียนได้แก่ การเรียนพลศึกษา ศิลปศึกษา การประกอบชิ้นส่วน กีฬา และสถานที่บันเทิง โดยการจัดให้แบบง่าย ๆ ไม่มีความยุ่งยาก การเป็นครูของชั้นผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลาง ครูจะต้องสอนทักษะในส่วนที่ใช้ประโยชน์ ครูควรพยายามในการช่วยผู้เรียนให้เข้าใจ และวางตัวให้เป็นธรรมชาติมากที่สุดเท่าที่ทำได้ ทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคม การสอนควรทุ่มเทให้กับเรื่องการแต่งกาย นิยายส่วนตัว และสุขอนามัย นิยายการทำงาน และทักษะทางสังคม การอบรมอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ใหญ่ ครูควรมุ่งเน้นทักษะ และนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานให้สำเร็จ และการแข่งขันในตลาด การฝึกปฏิบัติการจะให้โอกาสสำหรับคนผู้เรียนในการเรียน ทักษะการทำงาน และได้ค่าจ้างในสถานที่ที่ยอมรับสภาพที่มีขีดจำกัดของเขา แม้ว่าผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลางบางคนอาจจะสามารถที่จะทำงานนอกสถานปฏิบัติงานได้แต่ส่วนใหญ่ต้องอยู่ในสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน

ในการสอนผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลาง ครูควรสอนอย่างชัดเจนตรง ๆ และทำซ้ำ ๆ ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าครูมีจุดประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนเตรียมที่นอนครูควรสอนโดยการใช้เตียงจริง และได้มีการปฏิบัติกับเตียงชนิดต่าง ๆ การสอนโดยการพูดในการจัดที่นอนทำอย่างไร หรือมีรูปในการทำที่นอนจะไม่เพียงพอต่อความเข้าใจ

3. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรง และรุนแรงมาก (Severe and Profound Mental Retardation)

ผู้เรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะอาศัยในสถาบัน และได้รับการฝึกหัดเล็กน้อยในสถานที่อยู่ จากกฎหมายของสหรัฐอเมริกาได้มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานทั้งหมด วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย จะพัฒนาหลักสูตร และอบรมครูจำนวนมากขึ้นเพื่อที่จะทำงานกับผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรง ได้มีข้อยกเว้นกับผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรงในการไม่ต้องรับการศึกษาภาคปกติ หรือได้รับการศึกษาทั้งหมดภายในสถาบันที่มีการพักอยู่ประจำ ถ้าผู้เรียนอยู่ไกลจากสถาบัน มากถึงแม้ว่าผู้เรียนเหล่านี้เกือบทั้งหมดมักจะอาศัยอยู่ในสถาบันใหญ่ ๆ ของรัฐในปีที่ผ่านมาปัจจุบัน ผู้เรียนเหล่านี้มักจะพักอาศัยในสถานที่กลุ่มชนเล็ก ๆ หรือแม้แต่ในบ้านตนเองชั้นเรียนของผู้เรียนที่ บกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรงจะพบในโรงเรียนของรัฐประจำเขตตำบลนั้น ถึงแม้ว่าเขตเล็ก ๆ มักจะไม่มีบริการสำหรับผู้เรียนเหล่านี้ เพราะผู้เรียนมีจำนวนน้อยอาจจะหนึ่งหรือสองคน บ่อยครั้งที่ผู้เรียนเหล่านี้จำเป็นต้องเดินทางในรถพิเศษที่มีการอำนวยความสะดวกสำหรับรถเงินของคน พิการ ซึ่งรถจะมีอุปกรณ์ช่วยยกรถเข็นขึ้นและลง ชั้นเรียนสำหรับผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง ปกติจะมีห้องน้ำพิเศษสำหรับคนพิการ จุดประสงค์เบื้องต้นสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้ คือ การดูแล ตัวเอง รวมทั้งการสื่อสารเบื้องต้นถึงความต้องการของเขามีการใช้เครื่องช่วยการสื่อสารระบบ อิเล็กทรอนิกส์ ยุทธศาสตร์การสอนเบื้องต้นได้มีการทบทวน และการจัดการกับพฤติกรรม การสร้าง งานประจำวันจำเป็นต้องทำเพื่อให้เกิดการอบรมนิสัยที่ดีมาแทนที่ ผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยตัวเองได้มาก ขึ้น มีการคาดหวังว่าจะสามารถที่จะแต่งตัว รับประทานอาหาร และเข้าห้องน้ำได้เองอย่างถูกต้อง และเขาเหล่านี้จะสามารถทำกิจกรรมง่าย ๆ ได้ภายในสถานที่ปฏิบัติงาน ผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรงมาก อาจจะไม่สามารถปฏิบัติได้ และจะต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิด และดูแลตลอดชีวิต มีหลักฐานยืนยันว่าประชาชนเหล่านี้สามารถที่จะพัฒนาให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการอบรมที่ดี

ผู้เรียนวัยเรียนที่มีคุณสมบัติในระดับอนุบาลได้รับการศึกษาพิเศษรวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องผ่าน ระบบโรงเรียน คณะกรรมการของโรงเรียนจะทำงานกับครอบครัวของผู้เรียนเพื่อที่จะพัฒนาแผนการจัดการ การศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualize Educational Plan) ซึ่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลก็จะคล้าย กับแผนการให้บริการครอบครัวเฉพาะบุคคล ซึ่งจะอธิบายถึงความต้องการของผู้เรียนพิเศษ และบริการ ที่ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น การศึกษาพิเศษ และบริการที่เกี่ยวข้องถูกจัดให้โดย ไม่มีค่าใช้จ่าย

ระดับความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสำคัญต่อกระบวนการวางแผนวินิจฉัยทำข้อกำหนดในการดูแลจัดการเรียนการสอน โดยสมาคมเพื่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของสหรัฐอเมริกา

การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เทคนิคการสอน

เทคนิคการสอนก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ประสบผลสำเร็จการเรียน ซึ่งเทคนิคการสอนมีหลายวิธีด้วยกัน ดังนี้

1. เทคนิคการกระตุ้นเตือน เป็นเทคนิคสำคัญประการหนึ่งที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้เกิดการเรียนรู้ ประเภทของการกระตุ้นเตือนที่นิยมใช้มี 4 ชนิด คือ

1.1 การเรียกร้องความสนใจจากผู้เรียน (Elicitation) เช่น เคาะวัตถุที่ใช้ฝึกกับพื้น โต๊ะ หรือการพยายามให้ผู้เรียนสบตา (eye-Contact) โดยใช้รางวัลหลอกก่อนแล้วค่อย ๆ เลื่อนเข้าไปใกล้สายตาครู

1.2 การกระตุ้นเตือนทางกาย (Physical Prompting) คือ การจับมือของผู้เรียนให้ทำงานส่วนที่ครูต้องการให้ทำเมื่อผู้เรียนทำได้ครูจะลดการช่วยเหลือลงเป็นสัมผัสเบา ๆ และเลื่อนมือจากการจับมือมาเป็นแตะที่ข้อศอก และลดการช่วยเหลือจนผู้เรียนสามารถทำงานได้เอง

1.3 การกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง (Gestural Prompting) คือการสาธิตวิธีปฏิบัติงานให้ผู้เรียนดูให้ผู้เรียนเลียนแบบ ถ้าผู้เรียนทำไม่ได้ให้ชี้แนะด้วยการชี้ไปที่งานหรือวัตถุนั้น หรือการมองด้วยใบหน้าสายตา

1.4 การกระตุ้นด้วยวาจา (Verbal Prompting) คือ การออกคำสั่งหรือชี้แจงด้วย คำพูดซึ่งครูต้องพยายามใช้คำสั่งสั้น ๆ และง่ายพอที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ ซึ่งมีลักษณะการกระตุ้น 2 อย่าง คือ กระตุ้นโดยชี้แนะ หรือบอกให้ผู้เรียนทำในสิ่งที่ถูกต้องทุกขั้นตอน และกระตุ้น โดยการออกคำสั่ง คือ การกระตุ้นที่ผู้เรียนผ่านการกระตุ้น โดยการชี้แนะมาแล้ว

2. เทคนิคการวิเคราะห์งาน คือ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษวิธีหนึ่ง ซึ่งครูวางแผนการสอนอย่างดีมีเป้าหมาย และแบ่งกิจกรรมหรืองานใดงานหนึ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ จากขั้นตอนแรกไปจนขั้นตอนสุดท้าย และสอนไปตามลำดับขั้นตอนทีละขั้นจนผู้เรียนทำได้สำเร็จ ดังนั้น การวิเคราะห์งานจึงจัดเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่งที่ครูต้องนำมาใช้เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์งาน ไว้ดังนี้

เนตรชนก รินจันทร์ (2557) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์งาน โดยสรุปว่าเป็นการนำทักษะที่เลือกไว้เพื่อจะสอนผู้เรียนมาแตกย่อยเป็นขั้นตอนเล็ก ๆ หลาย ๆ ขั้นตอนสามารถปรับหรือกำหนดขั้นตอนใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ กรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูกำหนด

มาริษา โกวิทย์ (2558) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์งานว่าเป็นกระบวนการที่ใช้แยกงานออกเป็นขั้นตอนย่อยอย่างต่อเนื่องกันโดยมีการจัดลำดับขั้นตอนย่อย ๆ ของงานและอธิบายขั้นตอนที่สำคัญของงานทั้งหมด ซึ่งงานที่กล่าว คือ พฤติกรรมหนึ่งหรือกลุ่มพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลต้องปฏิบัติเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีทักษะหรือความรู้ นั้น ๆ แบ่งได้เป็น 2 งานคืองานเป้าหมาย (Target Task) และงานย่อย (Subtask)

สมพร หวานเสร็จ (2559) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์งาน หมายถึง การแบ่งขั้นตอนของงานหรือกิจกรรมให้เป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอนเพื่อให้ง่ายและผู้เรียนสามารถทำได้สำเร็จในขั้นตอนเล็ก ๆ ที่นำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นจะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้ก่อนจะเคลื่อนไปสู่ขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนการวิเคราะห์งาน

สมพร หวานเสร็จ (2559) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการวิเคราะห์งานไว้ ดังนี้

1. เขียนพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจนกำหนดสถานการณ์ ที่จะเกิดพฤติกรรมนั้นและเป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนยังทำไม่ได้ คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถทำได้เมื่อครูกำหนดงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ

2. อธิบายหรือเขียนขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ขั้นตอนเหล่านั้นควรครอบคลุมทุกส่วนเพื่อให้ผู้เรียนไปถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้น

3. การที่ครูจะแบ่งขั้นตอนของงานให้ได้ก็จำนวนนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน ครูควรสาธิตให้ผู้เรียนดูก่อน จากนั้นให้ผู้เรียนลองทำดู ครูคอยสังเกตว่าผู้เรียนทำขั้นตอนใดได้ และขั้นตอนใดไม่ได้ จึงนำพฤติกรรมส่วนที่ยังทำไม่ได้หรือส่วนที่ครูยังช่วยมาวิเคราะห์แบ่งเป็นขั้นตอนให้ง่ายขึ้นพร้อมกับกำหนดเกณฑ์การผ่านในแต่ละขั้นตอน และวิธีกระตุ้นเตือนกับการให้รางวัลในการสอนแต่ละขั้นนั้นด้วย

หลักการวิเคราะห์งาน

สมพร คำมูล (2554) กล่าวถึง หลักการวิเคราะห์งาน โดยการฝึกจากหน้าไปหลัง (Forward Chaining) เริ่มฝึกจากขั้นตอนแรกเป็นต้นไป เมื่อผู้เรียนสามารถทำขั้นตอนที่ 1 ได้ด้วยตนเองตามเกณฑ์

ที่ตั้งไว้แล้วจึงเริ่มฝึกในขั้นตอนต่อไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย และฝึกแบบย้อนกลับ (Backward Chaining) เป็นการฝึกย้อนหลังจากขั้นตอนสุดท้ายไปยังขั้นตอนแรก

ประโยชน์ของการวิเคราะห์งาน

การวิเคราะห์งานนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญของการเข้าใจตำแหน่งงานทั้งหมดในองค์กร รวมถึงเป็นพื้นฐานในการเข้าใจโครงสร้างการทำงาน และรูปแบบขององค์กรด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้ที่ดำเนินการในการวิเคราะห์งานก็จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเก็บข้อมูล เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์งานนั้นไม่สามารถทำได้เพียงระยะเวลาอันสั้น แต่อาศัยการเก็บข้อมูลที่ละเอียด ชัดเจนและถูกต้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลสำหรับ Job Description และ Job Specification ต่อไป

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2551) กล่าวว่า การวิเคราะห์งาน มีประโยชน์เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีระบบในการกำหนดทักษะหน้าที่และความรู้ที่ต้องการสำหรับงานใดงานหนึ่งขององค์กร หรือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับงานในองค์กร เป็นการวิเคราะห์งานอย่างเป็นระบบโดยการรวบรวมการประเมินและการจัดข้อมูลเกี่ยวกับงาน

พยอม วงศ์สารศรี (2552) กล่าวว่า การวิเคราะห์งาน เป็นกระบวนการพิจารณาจำแนกแยกแยะ ประเมินผล และจัดข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์งานจะดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเรียกว่า นักวิเคราะห์งาน โดยนักวิเคราะห์งานจะมีหน้าที่รวบรวมจำแนก แยกแยะ ประเมิน ได้จัดข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กร ไม่ใช่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล

เสนาะ ดิยาวี (2552) กล่าวว่า การวิเคราะห์งาน เป็นกระบวนการศึกษา และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบในงานที่ศึกษานั้น ผลของการวิเคราะห์งานจะทำให้ได้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับงาน 2 อย่าง คือ การแสดงรายละเอียดงานกับการระบุลักษณะงานและนำไปใช้ในการประเมินค่างานและการแยกประเภทงาน

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์งานเป็นกระบวนการที่ใช้แยกงานออกเป็นขั้นตอนย่อยอย่างต่อเนื่องกัน โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนย่อย ๆ ของงาน และอธิบายขั้นตอนที่สำคัญของงานทั้งหมด ซึ่งงานที่กล่าวคือ พฤติกรรมหนึ่งหรือกลุ่มพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลต้องปฏิบัติเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีทักษะหรือความรู้ นั้น ๆ แบ่งได้เป็น 2 งาน คือ งานเป้าหมาย (Target Task) และงานย่อย (Subtask) งานเป้าหมายคือ พฤติกรรมหรือทักษะสุดท้ายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนสำหรับแบบฝึกทักษะย่อยเพื่อให้งานบรรลุถึงเป้าหมายที่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้

3. เทคนิคการให้รางวัล ควรให้อย่างทันทีทันใด ภายหลังพฤติกรรม หรือผู้เรียนสามารถทำงานได้สำเร็จด้วยความหนักแน่นให้อย่างสม่ำเสมอ หรือทุก ๆ ครั้งที่ผู้เรียนทำงานได้สำเร็จ รางวัลมีหลายประเภทอาจเป็นแบบให้ง่าย ๆ หรือแบบให้ยาก เช่น รางวัลทางสังคม รางวัลทางประสาทสัมผัส (ทางการได้ยิน และการฟัง)

4. เทคนิคตะล่อมกล่อมเกล่า คือ วิเคราะห์งานก่อน และให้รางวัลแก่การตอบสนองในขั้นตอนที่ผู้เรียนทำได้ ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้จะต้องต่อเนื่องไปสู่จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่พึงประสงค์วิธีสอนโดยทั่วไปมี 2 แบบ

4.1 แบบเดินหน้า และฝึกแบบถอยหลัง

4.2 แบบลูกโซ่เดินหน้า และลูกโซ่ถอยหลัง

5. เทคนิคการเลียนแบบ ให้ผู้เรียนเลียนแบบทำตามตัวอย่างที่ครูสาธิตให้ดู

การประเมินพฤติกรรม

ในการปรับพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามสิ่งสำคัญประการแรกที่จะต้องดำเนินการ คือ การประเมินพฤติกรรม ข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมนี้ จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม และสภาวะของอินทรีย์ที่มีผลต่อพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกทำให้เกิดความเข้าใจการแสดงออกของบุคคลซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์พฤติกรรมนี้เองจะช่วยให้สามารถกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายที่เหมาะสม และเลือกเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (สม โภชน์ เอี่ยมสุภานิต, 2550)

วิธีการประเมินพฤติกรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. วิธีการประเมินโดยตรง ซึ่งประกอบด้วย การสังเกตพฤติกรรม การสังเกต และบันทึกพฤติกรรมตนเอง การวัดผลที่เกิดขึ้น และการวัดทางสรีระ

2. วิธีการประเมินทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลอื่น และการรายงานตนเอง

การกำหนดและการเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย

ภายหลังจากที่มีการประเมิน และวิเคราะห์พฤติกรรมแล้ว เราจะต้องพิจารณาต่อไปว่าพฤติกรรมเป้าหมายควรเป็นพฤติกรรมใด หลักในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายนั้นมีอยู่ 3 ประการ คือ 1) ต้องเป็นวัดดูวิสัย 2) ต้องชัดเจน และ 3) ต้องสมบูรณ์จำกัดขอบเขตไว้ชัดเจนจากเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ นี้ จะมี

คำถามไว้สำหรับทดสอบว่าการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550) โดยคำถามมีดังนี้

1. สามารถนับจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กำหนด เช่น พฤติกรรมเกิดขึ้น 5 ครั้ง ในเวลา 5 นาที เป็นต้น หรือสามารถบอกถึงความยาวนานของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เช่น พฤติกรรมเกิดขึ้นใช้เวลา 10 นาที เป็นต้น (ได้หรือไม่ คำตอบควรจะเป็นว่าได้)

2. เมื่ออธิบายให้ผู้อื่นฟังว่าพฤติกรรมเป้าหมายของบุคคลนั้น คือ พฤติกรรมอะไร และเมื่อเห็นบุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นก็ระบุได้ทันทีว่าพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นแล้ว (ใช่หรือไม่ คำตอบควรจะเป็นใช่)

3. สามารถแยกแยะพฤติกรรมเป้าหมายออกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ ได้ โดยแต่ละพฤติกรรมนั้นจะมีลักษณะที่เฉพาะเจาะจงสามารถสังเกตเห็นได้ (ใช่หรือไม่ คำตอบควรจะเป็นไม่ใช่)

4. ถ้าคำถามทั้ง 3 ข้อสามารถตอบได้ตามคำตอบที่กำหนดไว้แล้วก็แสดงว่าพฤติกรรมเป้าหมายที่กำหนดนั้นเป็นไปตามหลักการทั้ง 3 ข้อที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

เมื่อกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายได้ตามหลักการที่กล่าวไว้แล้ว สิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อมาก็คือจะต้องพิจารณาว่าพฤติกรรมเป้าหมายใด ควรเป็นพฤติกรรมเป้าหมายที่จะนำไปดำเนินการวางแผนการปรับพฤติกรรม ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณามีดังต่อไปนี้

1. ควรเป็นพฤติกรรมที่เมื่อบุคคลแสดงออกแล้ว จะมีโอกาสได้รับการเสริมแรงจากสังคมทั้งปัจจุบัน และอนาคต

2. ควรเป็นพฤติกรรมที่เมื่อบุคคลแสดงออกแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของบุคคลนั้นทั้งในปัจจุบัน และอนาคต มิใช่เพื่อสนองความต้องการของบุคคลอื่นอย่าง เช่น กรณีพ่อแม่ของผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาคนหนึ่งต้องการให้ทางโรงเรียนสอนลูกให้สามารถทอนสตางค์ได้ ซึ่งทางโรงเรียนพิจารณาว่าผู้เรียนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ไม่ยากนัก แต่ทว่าในขณะนั้นผู้เรียนยังขาดทักษะการช่วยเหลือตนเองอยู่ (การรักษาสุขอนามัย การรับประทานอาหารด้วยตนเอง) ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญกว่า และผู้เรียนควรจะมีทักษะดังกล่าวก่อน ทักษะทางสังคมนี้ก็มีประโยชน์ต่อการไปซื้อของสำหรับผู้เรียนด้วย ทางโรงเรียนจึงเสนอให้ฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองก่อน แต่ทว่าพ่อแม่ของผู้เรียนไม่ยอมเนื่องจากผู้เรียนคนอื่น ๆ สามารถทำได้แล้ว การทอนสตางค์ได้นั้นก็อาจจะมีความสำคัญกับผู้เรียนในอนาคต แต่ไม่ใช่ปัจจุบันในกรณีเช่นนี้ นักจิตวิทยาจะต้องพยายามพูดให้พ่อแม่เข้าใจว่าพฤติกรรมใดควรได้รับการพัฒนา ก่อน และพฤติกรรมใดควรพัฒนาทีหลัง

3. ควรเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมกับอายุของบุคคลซึ่งการที่จะพิจารณาว่าพฤติกรรมใดจะเหมาะสมกับอายุของแต่ละบุคคลนั้น ให้พิจารณาตามเกณฑ์ของพัฒนาการตามช่วงอายุ และสภาพสังคมที่บุคคลนั้น ๆ อาศัยอยู่ ซึ่งเกณฑ์ของพัฒนาการตามช่วงอายุนั้น มีนักจิตวิทยาพัฒนาการได้ทำการศึกษาอย่างมากมาย ส่วนสภาพสังคมนั้นเป็นตัวกำหนดทิศทางของการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละวัยไว้เช่นกัน

4. ควรเป็นพฤติกรรมที่จะไปสู่เป้าหมายที่ต้องการอย่างแท้จริง ในบางครั้งนักปรับพฤติกรรมจะพบว่าเป้าหมายของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมนั้นไม่ได้อยู่ที่การลดหรือเพิ่มพฤติกรรมโดยตรงแต่อยู่ที่ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมบางอย่าง ดังนั้นการที่จะกำหนดพฤติกรรมเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษ เช่น ในกรณีที่ครูต้องการที่จะให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเพิ่มขึ้น และมีความเชื่อว่าถ้าผู้เรียนมีความตั้งใจเรียน (ฟังครูสอน มองครูส่งงานตรงเวลา) แล้วสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนก็น่าจะเพิ่มขึ้น ซึ่งก็อาจจะเป็นไปได้ แต่ก็อาจจะไม่ได้ผลเช่นกัน ถ้าผู้เรียนเหล่านั้นขาดทักษะบางอย่างในวิชาที่สอน ดังนั้น ก่อนที่ครูจะกำหนดพฤติกรรมที่จะพัฒนาให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการนั้นควรจะทำการวิเคราะห์ให้ละเอียดเสียก่อนเพราะถ้าพบว่าผู้เรียนขาดทักษะบางอย่าง การจัดการสอนซ่อมเสริมน่าจะให้ผลกว่าการที่ให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน

5. ควรเป็นพฤติกรรมทางบวกแม้ว่าเป้าหมายจะต้องการลดพฤติกรรมก็ตาม นั่นคือนักปรับพฤติกรรมควรที่จะกำหนดพฤติกรรมอื่นเพิ่มขึ้นแล้วช่วยให้พฤติกรรมเป้าหมายนั้นลดลงเอง เช่น การเพิ่มพฤติกรรมนั่งอยู่กับที่เป็นการลดพฤติกรรมการลุกจากที่นั่งเป็นต้น แต่ในกรณีที่จำเป็นที่จะต้องกำหนดพฤติกรรมทางลบก็ควรจะมีการเพิ่มพฤติกรรมเป้าหมายทางบวกด้วย

6. เป้าหมายของการปรับพฤติกรรมบางครั้งอาจจะไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงแต่เป็นผลที่เกิดจากพฤติกรรมได้ เช่น โปรแกรมลดน้ำหนัก น้ำหนักไม่ใช่พฤติกรรมแต่เป็นผลจากการลดการรับประทานอาหาร หรือ การออกกำลังกายสม่ำเสมอ เป็นต้น นักปรับพฤติกรรมจึงควรให้ความสนใจต่อพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายมากกว่าที่จะเน้นเป้าหมายโดยตรง แต่ควรจะใช้ผลที่เกิดขึ้นจากการเน้นพฤติกรรมดังกล่าวเป็นข้อมูลป้อนกลับทางบวก (Positive Feedback) เพื่อให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การบอกถึงน้ำหนักตัวที่ลดไปในแต่ละสัปดาห์ เป็นต้น พฤติกรรมเป้าหมายจึงควรเป็นพฤติกรรมที่เมื่อบุคคลแสดงออกแล้วจะมีโอกาสได้รับการเสริมแรงจากสังคมทั้งปัจจุบันและอนาคตเป็นพฤติกรรมที่เมื่อบุคคลแสดงออกแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของบุคคลนั้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต มิใช่เพื่อสนองความต้องการของบุคคลอื่นเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมกับอายุของบุคคลซึ่งการที่จะพิจารณาว่าพฤติกรรมใดจะ

เหมาะสมกับอายุของแต่ละบุคคลนั้นให้พิจารณาตามเกณฑ์ของการพัฒนาการตามช่วงอายุและสภาพสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ ควรเป็นพฤติกรรมที่จะไปสู่เป้าหมายที่ต้องการอย่างแท้จริงและเป็นพฤติกรรมทางบวก

วิธีการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification)

ขวัญเฉลิม ต้นประเสริฐ (2553) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการปรับพฤติกรรมไว้ ดังนี้ มุ่งที่พฤติกรรมโดยตรง โดยที่พฤติกรรมนั้นต้องสังเกตเห็นได้และวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะตอบสนองนั้นเป็นภายในหรือภายนอกก็ตาม ไม่ใช่คำที่เป็นการตีตรา นอกจากจะมีความหมายกว้าง ไม่มีความชัดเจน ยากต่อการสังเกตให้ตรงกัน และยากต่อการจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้ การตีตราอาจทำให้เด็กหรือผู้ปกครองเกิดความอับอายแล้วจะส่งผลให้เด็กเลือกแสดงพฤติกรรมตามที่ถูกตีตราได้ พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติหรือผิดปกติก็ตามย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยกระบวนการเรียนรู้ การปรับพฤติกรรมจะเน้นสภาพ และเวลาในปัจจุบันเท่านั้น เมื่อวิเคราะห์ได้ว่า สิ่งเร้าและผลกรรมใดที่ทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดบ่อยหรือลดลงในสภาพปัจจุบัน ก็สามารถปรับสิ่งเร้า และผลกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้พฤติกรรมดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่ต้องการ การปรับพฤติกรรมนั้นจะเน้นวิธีการทางบวกมากกว่าวิธีการลงโทษ เนื่องจาก เป้าหมายของการปรับพฤติกรรมเน้นการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการ ทางบวกเพราะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งยังได้ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าวิธีการลงโทษ วิธีการปรับพฤติกรรมนั้น สามารถใช้ได้ อย่างเหมาะสมตามลักษณะของปัญหา แต่ละบุคคล เพราะคนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ในการดำเนินการปรับพฤติกรรมจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย วิธีการปรับพฤติกรรม เป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่ามีประสิทธิภาพ และได้ผลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

วิธีการปรับพฤติกรรมนั้นมีด้วยกันอยู่หลายวิธี ได้แก่ การเพิ่มพฤติกรรม การลดพฤติกรรม การสร้างพฤติกรรมใหม่ และเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อการคงอยู่

1. เทคนิคการเพิ่มพฤติกรรม

เทคนิคการเพิ่มพฤติกรรม หมายถึง เป็นเทคนิคสำหรับใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ โดยการเสริมแรงต่อพฤติกรรมที่เราคาดหวังว่าจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ต้องการเช่นต้องการมาทำงานเช้ากว่าเดิม หรือทำงานให้มีความผิดพลาดน้อยลง

1.1 การเสริมแรงทางบวก หมายถึง ขบวนการที่ส่งเสริมพฤติกรรม เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำอีก เมื่อได้รับคำชมเชย หรือรางวัล เช่น เมื่อทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดสำเร็จ ครูควรพูดว่า เก่ง ดี วิเศษ เยี่ยม เป็นต้น อุปกรณ์เสริมแรงที่เป็นสิ่งของอาจ ได้แก่ อาหารหรือขนม ของเล่น การให้เสริมแรงควรให้สม่ำเสมอในตอนแรก เมื่อพฤติกรรมเริ่มคงที่แล้วควรลดเสริมแรงลงและให้เสริมแรงเป็นครั้งคราวเท่านั้นเมื่อพฤติกรรมคงที่แล้ว ซึ่งมีหลายวิธีดังนี้

1.1.1 หลักของฟรีแมค (Premack Principle) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลชอบกระทำบ่อยครั้ง คือ การนำกิจกรรมที่บุคคลชอบหรือพฤติกรรมที่บุคคลกระทำบ่อยครั้งมาใช้เสริมแรงพฤติกรรมที่บุคคลกระทำน้อยโดยบุคคลจะต้องกระทำพฤติกรรมเป้าหมายก่อนจึงมีโอกาสได้เลือกกิจกรรมที่ตนชอบหรือต้องการกระทำภายหลัง นอกจากกิจกรรมที่บุคคลชอบกระทำแล้วการให้สิทธิพิเศษก็เป็นสิ่งหนึ่งที่น่ามาใช้ในการเสริมแรงพฤติกรรมเป้าหมายที่บุคคลกระทำน้อย เพื่อให้บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น ในการนำหลักของฟรีแมคมาใช้ควรมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างให้บุคคลเลือกและควรเป็นกิจกรรมที่ไม่ยุ่งยากในการจัดเตรียม เช่น ที่บ้านอาจใช้กิจกรรมที่ผู้เรียนชอบมาเป็นตัวเสริมได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า การดูโทรทัศน์ การเล่นกับเพื่อนนอกบ้าน การอนุญาตให้ขับรถยนต์ การเล่นเกม ฯลฯ ที่โรงเรียนอาจใช้ กิจกรรมต่อไปนี้เป็นตัวเสริมแรงได้ เป็นต้นว่า การเล่นฟุตบอล การอนุญาตให้ดูภาพยนตร์การ์ตูน การให้พักก่อนหมดเวลาเรียนตอนท้ายชั่วโมง การให้ยืมหนังสือที่ผู้เรียนชอบ เป็นต้น

1.1.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการกระทำของบุคคล ข้อมูลย้อนกลับเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไขเพราะ โดยทั่วไปแล้วต้องใช้ควบคู่กับตัวเสริมแรงอื่น ๆ จึงจะเกิดประสิทธิภาพในการเสริมแรงโดยข้อเท็จจริงแล้วการให้ข้อมูลย้อนกลับนั้นแฝงอยู่ในการใช้ตัวเสริมแรงชนิดอื่น ๆ อยู่ด้วย เพราะการเสริมแรงด้วยตัวเสริมแรงต่าง ๆ จำเป็นต้องระบุให้บุคคลทราบว่าพฤติกรรมเหมาะสมหรือเป็นที่พึงปรารถนา และสมควรได้รับการเสริมแรง ดังนั้นไม่ว่าจะใช้อาหารตัวเสริมแรงทางสังคม กิจกรรม หรือคะแนนก็ตามบุคคลผู้รับจะต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับก่อนเสมอว่าพฤติกรรมของตนอยู่ในระดับดีหรือไม่เพียงใด อย่างไรก็ตามการให้ข้อมูลย้อนกลับตามลำพังก็สามารถใช้ เป็นตัวเสริมแรงได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นข้อมูลย้อนกลับทางบวกจึงจะมีประสิทธิภาพในการเสริมแรง

1.1.3 เบี้ยอรรถกร (Token Economy) เป็นตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข กล่าวคือ เบี้ยอรรถกรโดยตัวของมันเองแล้วไม่มีคุณสมบัติในการเป็นตัวเสริมแรงต้องใช้ควบคู่กับตัวเสริมแรงปฐมภูมิ หรือตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องวางเงื่อนไข เบี้ยอรรถกรมีหลายชนิดอยู่ในลักษณะต่าง ๆ

เช่น เหยี่ยว คาว ตั้ว คะแนน เบี้ย คุปอง เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำไปแลกตัวเสริมแรงชนิดอื่น ๆ เหตุนี้จึงทำให้เบี้ยอรรถกรมีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายที่มีประสิทธิภาพมาก ตัวเสริมแรงที่สามารถนำเบี้ยอรรถกรไปแลกได้นั้น อาจเป็นอาหารและสิ่งของ ตัวเสริมแรงทางสังคม กิจกรรม หรือสิทธิพิเศษในการใช้เบี้ยอรรถกรจะต้องระบุอัตราแลกเปลี่ยนให้ชัดเจนว่าต้องกระทำพฤติกรรมอะไรในการใช้เบี้ยอรรถกรเท่าไร และอัตราการแลกเปลี่ยนระหว่างเบี้ยอรรถกร และตัวเสริมแรงแลกเปลี่ยนก็ต้องระบุให้ชัดเจน

1.2 การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง ขบวนการที่ส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำอีก ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพื่อต้องการหลีกเลี่ยงสภาวะที่ผู้เรียนไม่พึงพอใจ ตัวอย่างเช่น ครูบอกผู้เรียนว่า "แบบฝึกหัดคณิตศาสตร์มี 2 ตอน หากใครทำตอนแรกถูกหมด ก็ไม่ต้องทำแบบฝึกหัดตอนที่ 2" ผู้เรียนจึงตั้งใจทำแบบฝึกหัดตอนแรกถูกหมด และทำอย่างดีให้คำตอบถูกหมด เพื่อหลีกเลี่ยงการทำแบบฝึกหัดตอนที่ 2 ดังนั้นแบบฝึกหัดตอนที่ 2 เป็นแรงเสริมเชิงลบเพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนหลีกเลี่ยง แต่แบบฝึกหัดตอนที่ 2 นี้ ทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2. เทคนิคการลดพฤติกรรม

การลดพฤติกรรม หมายถึง การตัดทอนหรือลบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกไปซึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวอาจจะสร้างปัญหาและความเดือดร้อนให้ตัวเองและผู้อื่นได้ ซึ่งเราสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การลงโทษ ซึ่งผู้ลงโทษจะต้องเข้าใจหลักการในการลงโทษ เป็นต้น

2.1 การลงโทษ หมายถึง การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งแล้วได้รับสิ่งที่ไม่พึงพอใจซึ่งเป็นผลทำให้การแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ของอินทรีย์ลดลงหรือความถี่ในการแสดงพฤติกรรม ลดลง หรืออาจกล่าวได้ว่า การลงโทษ หมายถึง การให้ผลกรรมทางลบ หรือสิ่งที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจ หรือการนำสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจออกไปหลังจากที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ แล้ว สำหรับวิธีการลงโทษนั้น ทำได้โดยการให้สิ่งที่ไม่พึงพอใจหรือสิ่งเร้าที่อินทรีย์ไม่พึงประสงค์ แก่อินทรีย์ภายหลังจากที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ลดลง นอกจากนี้การลงโทษจะมีประสิทธิภาพ หากลงโทษทุกครั้งและลงโทษทันทีที่บุคคลนั้น ๆ แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และจะต้องลงโทษอย่างรุนแรง จึงจะทำให้คุณค่าของการลงโทษนั้นมีประสิทธิภาพ

สำหรับข้อดีของการลงโทษนั้นจะลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ทันที และจะระงับการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างถาวร แต่อย่างไรก็ตาม การลงโทษก่อให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายและความปวดร้าวทางจิตใจ ผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากการลงโทษจึงมีมากมาย

หลายประการ เช่น การลงโทษก่อให้เกิดการถอยหนีและการลงโทษมีอิทธิพลในทางลบต่อบุคคลที่ได้รับโทษ เพราะเป็นเหตุที่ทำให้บุคคลที่รับโทษเกิดความรู้สึกในทางลบทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น บุคคลที่ได้รับโทษอาจจะดูถูกตนเอง มองตนเองหรือกล่าวประชามตนเองไปในทางลบ ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกในทางลบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2 การให้ผลพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เป็นการให้สิ่งใด ๆ ก็ตามภายหลังพฤติกรรม ซึ่งเป็นการลงโทษ แบ่งออกเป็นวิธีการต่าง ๆ

2.2.1 การลงโทษทางวาจา ได้แก่การลงโทษโดยใช้ข้อความหรือคำพูดภายหลังที่พฤติกรรมไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น เช่น การดู การด่า การตำหนิ การพูดปฏิเสธ การดักเตือน การใช้คำพูดที่แสดงการไม่ยอมรับ เป็นต้น

2.2.2 การเขียนติ เป็นการลงโทษทางกายที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในสังคม การเขียนติเป็นการให้ผลกรรมที่ไม่พึงปรารถนาวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2.2.3 การช็อตด้วยไฟฟ้า เป็นสภาพการณ์ที่บุคคลไม่พึงปรารถนาอย่างหนึ่ง นิยมใช้ระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2.2.4 การให้ผลกรรมที่บุคคลไม่พึงปรารถนาอื่น ๆ เช่น ให้ยืนกางแขน

2.3 การถอดถอนผลกรรมทางบวก การถอดถอนผลกรรมทางบวก มีวิธีการหลายวิธีดังนี้

2.3.1 การให้เวลานอก (Time Out) เป็นวิธีการลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการนำสิ่งที่มีอิทธิพลเชิงบวกหรือแรงเสริมทางบวกออกไปเป็นระยะเวลาหนึ่งตามที่กำหนด หลังจากที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และผลการนำสิ่งที่มีอิทธิพลเชิงบวกออกไปแม้ว่าจะเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งตามที่กำหนดก็ตาม ก็ทำให้ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นลดลง หรืออาจให้ความหมายของการให้เวลานอกได้อีกความหมายหนึ่งว่าการให้เวลานอก หมายถึง การนำบุคคลที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกไปจากสภาพแวดล้อมที่เสริมแรงให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นระยะเวลาหนึ่งตามที่กำหนด ซึ่งเป็นผลให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง

สำหรับข้อดีของการให้เวลานอกนั้น จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลงอย่างรวดเร็วและคงทนถาวร ส่วนข้อเสียของการให้เวลานอกนั้น จะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกว่าตนได้รับการลงโทษมากกว่าได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ผลของการใช้การให้เวลานอกจะไม่ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่แต่ละบุคคลที่มีอยู่ให้พัฒนาก้าวหน้าเพียงแต่ช่วยลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เท่านั้น

2.3.2 การปรับสินไหม เป็นวิธีการลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยนำสิ่งอื่นที่อินทรีย์พึงพอใจ หรือแรงเสริมทางบวกออกไปจำนวนหนึ่งตามที่กำหนด หลังจากที่ยินทรีย์แสดง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และผลจากการนำสิ่งอื่นที่อินทรีย์พึงพอใจออกไปจำนวนหนึ่งตามที่กำหนดทำให้ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้น ๆ ลดลง

สำหรับข้อดีของการปรับสินไหมนั้น จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลงอย่างรวดเร็วและคงทน นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่สะดวกและยังเกิดผลดีกว่าการให้เวลาบางส่วนข้อเสียของการปรับสินไหมนั้น นอกจากบุคคลนั้นจะถูกปรับสินไหมแล้ว พฤติกรรมอื่น ๆ ที่ไม่พึงประสงค์จะเกิดตามมา เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงความไม่พอใจ กรีดร้อง หรือแม้กระทั่ง หลีกหนีไปให้พ้นจากสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ๆ

2.3.3 การแก้เกินกว่าเหตุ เป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งมุ่งที่จะป้องกันผู้เรียนจากการแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้น หรือเป็นการให้ผู้เรียน รับผิดชอบต่อการกระทำที่ไม่เหมาะสมของตนเองด้วยการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในระยะเวลาที่นานกว่าพฤติกรรมแรก การแก้เกินกว่าเหตุ มี 2 ประเภท คือ การแก้เกินกว่าเหตุแบบพฤติกรรมชดใช้ และแบบฝึกบริหารพฤติกรรมที่ดีขึ้น

การแก้เกินกว่าเหตุแบบพฤติกรรมชดใช้เป็น การแก้ไขผลที่เกิดจากการประพฤติไม่เหมาะสม แต่ให้อยู่ในสถานการณ์ที่ดีกว่าปกติ เช่น ผู้เรียนใช้ดินสอขีดเขียนผนังห้องเรียน ต้องทำความสะอาดรอยขีดเขียนนั้น พร้อมทั้งทำความสะอาดรอยขีดเขียนอื่น ๆ ทั้งหมดที่มีบนผนังห้องด้วย

วิธีแก้เกินกว่าเหตุแบบฝึกบริหารพฤติกรรมที่ดีขึ้น เป็นการฝึกฝนพฤติกรรมที่เหมาะสมซึ่งเป็นผลบังคับต่อพฤติกรรมที่ไม่ดีในขณะนั้น เช่น ผู้เรียนใช้ดินสอเขียนแบบผนังห้อง ถูกสั่งให้คัดลอกรูปภาพ

2.4 การหยุดยั้งการให้การเสริมแรง เป็นวิธีการลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยที่พฤติกรรมซึ่งเคยได้รับการเสริมแรงไม่ได้รับการเสริมแรงอีกต่อไป ผลของการหยุดยั้งการให้การเสริมแรงแก่พฤติกรรมที่เคยได้รับการเสริมแรงทำให้ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ลดลง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.4.1 การหยุดยั้งพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงทางลบ คือ การหยุดการให้การเสริมแรงทางลบแก่พฤติกรรมที่กระทำแล้ว สามารถหลีกหนีหรือถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนาได้สำเร็จ

2.4.2 การหยุดยั้งพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงทางบวก คือ การหยุดหรือการงดการเสริมแรงพฤติกรรมที่เคยได้รับการเสริมแรง อันมีผลทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลง

สำหรับข้อดีของการหยุดยั้งการให้การเสริมแรงนั้น จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ค่อย ๆ ลดลงและคงทนถาวร และเนื่องจากการหยุดยั้งการให้การเสริมแรงเกี่ยวกับการระงับการให้การเสริมแรง มิได้เกี่ยวข้องกับ การเสนอสิ่งอื่นที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจหรือสิ่งอื่นที่อินทรีย์ไม่พึงประสงค์ ดังนั้น การหยุดยั้งการให้การเสริมแรงจึงไม่มีคุณค่าทางลบ ส่วนข้อเสียของการหยุดยั้งการให้การเสริมแรงนั้น พบว่า ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นลดลงช้ามาก หากว่าบุคคลนั้นเคยได้รับการเสริมแรงภายใต้การให้การเสริมแรงแบบเป็นครั้งคราวหรือแบบเว้นระยะ นอกจากนี้ การหยุดยั้งการให้การเสริมแรงยังก่อให้เกิดความก้าวร้าว ทั้งนี้เพราะบุคคลนั้นเคยได้รับการเสริมแรงมาแล้ว แม้ว่าพฤติกรรมที่เขาแสดงออกนั้นจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ในทางปฏิบัติการปรับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน จะเน้นที่การเลือกปัญหาเพื่อช่วยให้เกิด การเปลี่ยนแปลงครั้งละปัญหาในทางการศึกษาผู้เรียนมักแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคม วัฒนธรรมและกฎหมาย ตัวอย่างผู้เรียนที่มีพฤติกรรมผิดปกติ มักแสดงอาการก้าวร้าว เช่น ต่อย เตาะ ผลัก กัด ควบคู่ไปกับพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น ดิดผู้อื่น ต้องให้มีคนคอยช่วยเหลือ ร้องไห้คร่ำครวญ และตื้อดิ่ง ไมยินยอมในกรณีนี้จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมนั้น ๆ ทันที

2.5 การให้ตัวเสริมแรงทางบวกมากเกินไป เป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยการให้ตัวเสริมแรงทางบวกต่อการแสดงพฤติกรรมเป็นจำนวนมาก และบ่อยเกินไปจนทำให้ตัวเสริมแรงทางบวกนั้นหมดสภาพการเป็นตัวเสริมแรงต่อพฤติกรรมนั้น มีผลทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลง

2.6 การให้เผชิญกับสิ่งเร้าเป็นเวลานาน คือ เทคนิคการลดพฤติกรรมซึ่งกระทำโดยการให้บุคคลได้เผชิญกับสิ่งเร้าอย่างฉับพลัน และต่อเนื่องเป็นเวลานาน โดยไม่ให้บุคคลหลีกเลี่ยงหนีจากสิ่งเร้านั้น

2.7 การเสริมแรงแบบดีอาร์โอ คือ การนำการเสริมแรงทางบวกมาลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยการให้การเสริมแรงต่อพฤติกรรมอื่น นอกเหนือไปจากพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ลดลง

3. การสร้างพฤติกรรมใหม่

การสร้างพฤติกรรมใหม่ ประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ หลายวิธี เช่น การแต่งพฤติกรรม และการให้ตัวแบบ

3.1 การแต่งพฤติกรรม คือ การสร้างพฤติกรรมใหม่ โดยวิธีการให้การเสริมแรงต่อพฤติกรรมที่คาดหวังว่าจะนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมาย ในการเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมนั้นกระทำโดยการให้ตัวเสริมแรงภายหลังพฤติกรรมเกิดขึ้นในกรณีที่พฤติกรรมเป้าหมายเป็นพฤติกรรมที่ไม่ค่อยมีในตัวบุคคล

หรือเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ต้องการให้มีในตัวบุคคล เทคนิคการแต่งพฤติกรรมเป็นเทคนิคหนึ่งที่เหมาะสมในการนำมาใช้สร้างพฤติกรรม ซึ่งเทคนิคการแต่งพฤติกรรม ประกอบด้วย

3.1.1 กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายให้ชัดเจน

3.1.2 เลือกพฤติกรรมที่บุคคลมักแสดงในสภาพการณ์นั้น

สำหรับข้อดีของการแต่งพฤติกรรม คือ จะทำให้พฤติกรรมเป้าหมายค่อย ๆ เกิดขึ้น และเกิดขึ้นอย่างถาวรจะเป็นประโยชน์ในการสอนหรือปลูกฝังพฤติกรรมใหม่ ๆ แก่อินทรีย์ และจะช่วยให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้ และสามารถมีพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์ ส่วนข้อจำกัดของวิธีการแต่งพฤติกรรม คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ปรับพฤติกรรมจะต้องมีความอดทน เพราะวิธีการแต่งพฤติกรรมนั้นจะต้องค่อย ๆ ปลูกฝังพฤติกรรมไปทีละขั้น โดยจะต้องแน่ใจว่าพฤติกรรมในแต่ละขั้นตอนเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอก่อนที่จะขยับไปปรับพฤติกรรมในอีกขั้นหนึ่งจนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ตัวเสริมแรงจะต้องมีประสิทธิภาพสูง และเป็นที่ยอมรับของผู้รับการปรับพฤติกรรม

3.2 การให้ตัวแบบ เป็นกลวิธีในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่วิธีหนึ่งโดยผู้สังเกตหรือผู้ที่ประสงค์จะเลียนแบบจากตัวแบบ สังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบที่ผู้สังเกต หรือผู้ที่ประสงค์จะเลียนแบบสนใจ

สำหรับข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ คือ จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ค่อย ๆ เกิดขึ้น และค่อย ๆ มีความถี่สูงขึ้น และจะคงทนถาวรยิ่งขึ้น เพื่อให้การเสริมแรงแก่อินทรีย์สามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบ นอกจากนี้จะทำให้ผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน และจะช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้เลียนแบบที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้วให้มีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา ส่วนข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ คือ หากใช้การให้ตัวแบบอย่างเดียวในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ การเกิดพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์อาจจะเกิดได้ช้า ด้วยเหตุนี้ควรใช้การให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับ และสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างเพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการจะสร้าง หรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ควรพิจารณาเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวแบบ ตลอดจนทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบเพื่อมิให้ไร้ประโยชน์ และเสียเวลาในการศึกษาทดลอง

การรักษาพฤติกรรมที่ได้ปรับแล้วให้คงอยู่ต่อไป

การรักษาพฤติกรรมที่ได้ปรับแล้วให้คงอยู่ต่อไป ได้แก่ วิธีให้การเสริมแรง (Schedules of Reinforcement) ซึ่งแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภทคือ

1. วิธีให้การเสริมแรงแบบต่อเนื่อง โดยให้แรงเสริมทุกครั้งที่พฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น
2. วิธีให้การเสริมแรงแบบเป็นครั้งคราวหรือแบบเว้นระยะ โดยให้แรงเสริมเป็นครั้งคราวตามเงื่อนไขการให้การเสริมแรง เช่น ตามเวลาหรือตามจำนวนครั้งที่พฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น ซึ่งวิธีให้การเสริมแรงแบบนี้ เป็นวิธีให้การเสริมแรงบางส่วนตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งจำแนกเป็นการเสริมแรงตามอัตราส่วนแน่นอน การเสริมแรงตามอัตราส่วนไม่แน่นอน การเสริมแรงตามเวลาแน่นอน และการเสริมแรงตามเวลาที่ไม่แน่นอน

สำหรับผลของวิธีให้การเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมนั้นมีดังต่อไปนี้ คือ ผลของวิธีให้การเสริมแรงแบบต่อเนื่องที่มีต่อพฤติกรรมจะทำให้พฤติกรรมเป้าหมายเกิดอย่างสม่ำเสมอ แต่หากระงับหรือยุติการให้การเสริมแรง จะมีผลทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายลดลงและยุติในที่สุด ส่วนผลของวิธีให้การเสริมแรงแบบเป็นครั้งคราว หรือแบบเว้นระยะที่มีต่อพฤติกรรม จะทำให้พฤติกรรมเป้าหมายเกิดอย่างสม่ำเสมอ และมีความคงทนอยู่นาน หากที่จะยุติหรือโอกาสที่พฤติกรรมเป้าหมายจะลดลงนั้นมีน้อยมาก แม้ว่าจะระงับหรือยุติการให้การเสริมแรง

นอกจากนี้องค์ประกอบที่จะช่วยรักษาพฤติกรรมที่ได้ปรับแล้วให้คงอยู่ต่อไป และพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ได้แก่ สภาพแวดล้อม อาทิ ครู เพื่อน ผู้ปกครอง บรรยากาศของการเรียน บรรยากาศของการปกครองชั้น สภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ฯลฯ นอกจากนี้ยังได้แก่ การฝึกผู้ใกล้ชิดกับผู้ที่ได้รับการปรับพฤติกรรม อาทิ ครู ผู้ปกครอง บิดา มารดา ให้มีความรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีปรับพฤติกรรมอย่างง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อนแต่ให้มีประสิทธิภาพเพื่อผู้ใกล้ชิดกับผู้รับการปรับพฤติกรรมจะได้มีโอกาสช่วยให้พฤติกรรมที่ได้ปรับแล้วให้คงอยู่ต่อไป อย่างไรก็ตามวิธีการที่พึงประสงค์ที่สุดของการปรับพฤติกรรม คือ การควบคุมตนเอง สามารถเข้าใจกระบวนการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมก็จะช่วยให้เขาสามารถแสดงพฤติกรรมหรือมีการกระทำที่เหมาะสมตลอดทั้งสามารถตระหนักถึงผลกรรมที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขาและเมื่อผู้รับการปรับพฤติกรรมที่พฤติกรรมของเขาได้รับการปรับแล้วนั้น สามารถรู้จักการควบคุมตนเอง ความจำเป็นจะต้องอาศัยผู้ปรับพฤติกรรมต่อไป อีกนั้นก็ยุติลง

สรุปได้ว่า วิธีปรับพฤติกรรมนั้นมีด้วยกันอยู่หลายวิธี ได้แก่ การเพิ่มพฤติกรรม หมายถึง การที่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดขึ้นด้วยระดับความถี่ต่ำ นักปรับพฤติกรรมก็จะหาทางเพิ่มพฤติกรรมนั้นให้เกิดขึ้นด้วย ความถี่ที่สูงขึ้น ประกอบด้วยการเสริมแรงทางบวก การเสริมแรงทางลบ การลดพฤติกรรม ได้แก่ การที่พฤติกรรมเป้าหมายเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และเกิดขึ้นด้วยความถี่ที่สูง นักปรับพฤติกรรมจะทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นด้วยความถี่น้อยลงหรือไม่เกิดขึ้นเลย ประกอบด้วยการลงโทษ

การให้ เวลานอก การปรับสินไหม การหยุดยั้งการให้การเสริมแรง การสร้างพฤติกรรมใหม่ ประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ หลายวิธี เช่น การแต่งพฤติกรรม และการให้ตัวแบบและการรักษาพฤติกรรมที่ได้ปรับแล้วให้คงอยู่ต่อไป โดยใช้วิธีให้การเสริมแรง คือ ให้การเสริมแรงแบบต่อเนื่องโดยให้แรงเสริมทุกครั้ง พฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น และให้การเสริมแรงแบบเป็นครั้งคราวหรือแบบเว้นระยะ โดยให้แรงเสริมเป็นครั้งคราวตามเงื่อนไขการให้การเสริมแรง

นวัตกรรม และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หมายถึง เทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการอื่นใด ที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้มี ความต้องการพิเศษ จัดขึ้นเพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้เกี่ยวข้องนำมาใช้เพื่อปรับปรุง ช่วยเหลือ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของตนเอง เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นเครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ หรือบริการ ที่ใช้สำหรับ คนพิการโดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลง หรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ แต่ละบุคคล เพื่อเพิ่มรักษา คงไว้ หรือพัฒนาความสามารถและศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสารรวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นวิทยาการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้พ้นจากอุปสรรคที่ทำให้คนพิการมี สมรรถนะด้อยกว่าคนปกติในด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษา และการประกอบอาชีพ

ศูนย์การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (2554) เสนอว่า เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นวิทยาการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้พ้นจากอุปสรรคที่ ทำให้คนพิการมีสมรรถนะด้อยกว่าคนปกติในด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษาและการประกอบ อาชีพวิทยาการของเทคโนโลยีด้านนี้จึงต้องคำนึงถึงสภาพความพิการอันได้แก่ความพิการทางกายทาง ตาทางหูทางสติปัญญาและทางการเรียนรู้ในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้ตรงกับความต้องการ เฉพาะของผู้พิการแต่ละประเภทการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก ผู้เกี่ยวข้องหลายสาขานอกจากความรู้เทคโนโลยีแกนหลักแล้วยังต้องใช้ความรู้ทางการแพทย์การ บำบัดและการศึกษาพิเศษ

สแตนเบอร์รี และ ราสคิน (Stanberry & Raskind, 2008) กล่าวว่า เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นอุปกรณ์เครื่องช่วยที่ทดแทนทักษะที่ขาดหรือบกพร่องของคนพิการไม่ใช่กระบวนการ

รักษาแต่เป็นเครื่องช่วยปรับปรุงทักษะที่บกพร่องเช่นทักษะการอ่านทักษะการเขียนทักษะทางการเรียนเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกช่วยให้เกิดความไว้วางใจในตนเองมีความเชื่อมั่นมีความรู้สึกเป็นอิสระและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานสำเร็จด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ เครื่องมือ สิ่งประดิษฐ์ ทั้งที่เป็นถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย และยังไม่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งครูและผู้เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะความสามารถต่าง ๆ ไปยังผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ความสำคัญของสื่อและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

สื่อและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก จะช่วยให้อวัยวะต่าง ๆ เจริญเติบโต และทำงานได้ตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ เมื่ออวัยวะที่มีความบกพร่องได้รับการกระตุ้นด้วยเครื่องมือหรือวิธีการที่เหมาะสม จะช่วยให้อวัยวะนั้นรับรู้ความรู้สึก และทำงานตามหน้าที่ของอวัยวะนั้นได้ดียิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มความสามารถในการรับรู้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถช่วยให้สามารถรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ช่วยพัฒนาสติปัญญาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จะมีสติปัญญาที่ดีขึ้นได้ ด้วยการถูกกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการอย่างสม่ำเสมอด้วยหลักของการเรียน ย้ำ ซ้ำ ทวน ซึ่งต้องใช้เวลาในการฝึกผ่านสื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

สรุปได้ว่า สื่อและเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาโดยครูและผู้เกี่ยวข้องต้องเลือกและใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของแต่ละคน

หลักการใช้สื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จริลักษ์ณ์ รัตนพันธ์ (2559) ได้เสนอหลักการในการใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

1. หลักการตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคล ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษหลายประเภท เด็กแต่ละประเภทต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษที่แตกต่างกัน เช่น เด็กบกพร่องทางสติปัญญาอาจไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านร่างกายมาก เนื่องจากร่างกายเป็นปกติ ในขณะที่เด็กที่มีภาวะสมองพิการอาจต้องการความช่วยเหลือด้านร่างกายมากเป็นพิเศษ เนื่องจากสมอง ไม่สามารถบังคับควบคุมร่างกาย

ให้เคลื่อนไหวอวัยวะบางส่วน ส่งผลให้กล้ามเนื้อบางส่วนอ่อนแรง ไม่สามารถทำกิจกรรมได้ตามปกติ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้เกี่ยวข้องต้องพิจารณาเลือกใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กแต่ละคน ซึ่งจะช่วยให้เด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น การพิจารณาว่าจะเลือกใช้สื่อใดอาจต้องอาศัยความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้เกี่ยวข้องกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ขอรับการพัฒนา เช่น แพทย์ที่มีความรู้ในด้านที่สอดคล้องกับความ ต้องการพิเศษของเด็ก ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ไม่ว่าจะเป็นนักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด เป็นต้น ในการกำหนดว่าจะใช้สื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกใดมาพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสำหรับครู และผู้เกี่ยวข้องควรพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคลที่กำหนดไว้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลร่วมด้วยทุกครั้ง นอกจากนี้ควรจัดทำแผนการปฏิบัติการใช้สื่อและเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะบุคคล และทุกครั้งที่มีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จะต้องบันทึก รายละเอียดที่ได้ปฏิบัติ รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นไว้ในแบบบันทึกรายบุคคลทุกครั้ง

3.2 หลักพัฒนาการ การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ ครู หรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องพิจารณาถึงพัฒนาการของเด็กเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป แม้พัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษบางคนอาจไม่เป็นไปตามพัฒนาการของเด็กปกติ ครู หรือผู้เกี่ยวข้องสามารถเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลได้ โดยพิจารณาเทียบพัฒนาการแต่ละระยะของเด็กที่ได้บันทึกไว้ในแบบบันทึกพัฒนาการ รายบุคคลของเด็ก และอาจเทียบเคียงกับพัฒนาการของเด็กปกติด้วย เพื่อให้ทราบว่าเด็กที่อยู่ในความดูแล มีพัฒนาการที่ใกล้เคียงกับเด็กปกติมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อประกอบการกำหนดเกณฑ์หรือจุดประสงค์ ของการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลต่อไป ในการเลือกใช้สื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ครูควร พิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

3.3 หลักความปลอดภัย การใช้สื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ในประเด็นหลัก ความปลอดภัยมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง 3 ประการ คือ 1) ความสมบูรณ์และความปลอดภัย 2) ความปลอดภัย ในการใช้งาน 3) สภาพแวดล้อมของการใช้งาน เนื่องจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในภาวะไม่ปกติเหมือนเด็กทั่วไป ดังนั้นควรตรวจสอบสภาพของสื่อ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกว่ามีความสมบูรณ์ แข็งแรงอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานไม่ก่อให้เกิดความผิดพลาดจนทำให้ผู้เรียนประสบอุบัติเหตุใดแม้แต่น้อย ตัวอย่าง เช่น การใช้กระดานเขียนที่ทำด้วยไม้ไผ่ หรือท่อพีวีซี ซึ่งเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมพัฒนาการในการก้าวเดิน และการทรงตัวของผู้เรียน ควรตรวจสอบความเรียบร้อยของส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่ให้เด็กจับต้องไม่มีเสี้ยน ขั้วต่อ และมีแรงผลักรถที่เด็กก้าวเดินว่าจะไม่

หกล้มหรือเอียง เพื่อป้องกันการเสียการทรงตัว หรือการใช้ปากกาอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นนวัตกรรมสำหรับช่วยในการอ่านออกเสียงคำที่ต้องใช้กระแสไฟในรูปแบบของการชาร์จแบตเตอรี่เก็บพลังงานไว้ในปากกา ควรตรวจสอบว่าไฟฟ้าวัดออกมาจากด้ามปากกาหรือไม่ เพราะแม้จะเป็นกระแสไฟฟ้าที่มีกำลังไฟต่ำก็ตาม หากเกิดไฟรั่วผู้เรียนสัมผัสโดนอาจทำให้เด็กตกใจ และหวัดกลัวไม่ใช้ปากกาอ่านหนังสือดังกล่าวอีก ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่อยากอ่านหนังสืออีกต่อไป ดังนั้นการใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ใด ๆ กับเด็กจึงควรตรวจสอบและทดลองใช้สื่อเหล่านั้นให้ครบถ้วน ตรวจสอบกระบวนการใช้งานก่อนนำมาใช้จริงกับผู้เรียนทุกครั้ง

3.4 หลักประโยชน์สูงสุด การใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สิ่งที่ใช้ควรยึดเป็นหลักสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ผู้พิจารณาเลือกใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ควรพิจารณาว่าสิ่งใดที่นำมาใช้แล้วจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยคำนึงถึงบริบทของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ สื่อที่เลือกไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่มีล้ำสมัย แต่อาจเป็นสื่อที่สร้างขึ้นเอง เช่น การใช้เครื่องช่วยหัดเดินของผู้เรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและห่างไกล โรงพยาบาลที่มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขาไม่ดี พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถทำเครื่องเล่น”กระดะเวียน” ที่ทำจากไม้ไผ่ หรือไม้ที่หาได้ในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กจับพวงตัวเพื่อฝึกเดินไปข้างหน้า ซึ่งเครื่องเล่นดังกล่าวสามารถทำขึ้นเองได้ไม่ยาก ไม่ต้องใช้มอเตอร์ หรือไฟฟ้าในการขับเคลื่อน ระหว่างการใช้งานผู้เรียนสามารถเล่นได้ทุกเวลาที่ต้องการ การให้เด็กฝึกเดินด้วยเครื่องเล่นกระดะเวียนจึงถือได้ว่าเป็นประโยชน์มากกว่าให้ผู้ปกครองนำเด็กมาใช้เครื่องมือเพื่อกระตุ้นและพัฒนาการความสามารถการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ที่โรงพยาบาลเพียงอย่างเดียว

3.5 หลักความยืดหยุ่น ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แม้จะเป็นผู้เรียนกลุ่มเดียวกันก็ตาม ดังนั้นการใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก กับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จึงควรที่จะปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสมสอดคล้องกับภาวะความต้องการ และพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน ตัวอย่าง เช่น การประยุกต์ใช้วัสดุที่มีอยู่มาใช้ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และการรับรู้ โดยนำกะละมัง หรือถาดก้นลึกที่มีอยู่ใสดิน ทราย กรวด และน้ำ วางห่างกันเท่ากับระยะการก้าวเดินของผู้เรียน สำหรับให้ผู้เรียนเดินเหยียบเข้าไป เพื่อให้เท่าได้รับการสัมผัส และเรียนรู้ความแตกต่างของการได้สัมผัสวัตถุที่แตกต่างกัน แทนที่จะต้องใช้กระบะทรงลึก ต้องสั่งซื้อในราคาแพง หรือหยุดหยุน วิธีใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนวิธีการใช้งานให้คำนึงถึงบริบทที่เป็นสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ

3.6 หลักการมีส่วนร่วม การส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนปกติหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหลายฝ่าย เช่น ครู ผู้ดูแล ผู้ปกครอง นักเทคโนโลยีทางการศึกษา แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพิเศษของผู้เรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เป็นฝ่ายประสานการให้ความช่วยเหลือระหว่างหน่วยงาน หรือองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การใช้สื่อ และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครู หรือผู้เกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ 6 ประการ ประกอบด้วย หลักการตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคล หลักการพัฒนาการ หลักความปลอดภัย หลักการประโยชน์สูงสุด หลักความยืดหยุ่น และหลักการมีส่วนร่วม

บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลทั่วไป

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติความเป็นมาเริ่มแรกของการจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มาตราการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ คณะรัฐมนตรี (หนังสือกระทรวงศึกษาธิการที่ ศษ 0205/4993 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2554) คณะรัฐมนตรีได้ประชุมหรือปรึกษา เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 ได้เห็นชอบในหลักการ มาตรการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ และให้ดำเนินการตามเสนอ และเห็นชอบกับยุทธศาสตร์การดำเนินงาน และโครงสร้างการบริหารงานของการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ และประกาศให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเป็นสถานศึกษาเพื่อคนพิการ โดยให้ทำหน้าที่นานโยบายไปสู่การปฏิบัติ จัดทำและจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา ประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ให้บริการการศึกษาบำบัดฟื้นฟู และดำเนินระบบส่งต่อโรงเรียน ชุมชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ให้เป็นสถานศึกษาเพื่อให้บริการช่วยเหลือผู้พิการในพื้นที่เขตบริการ ด้านการพัฒนาศักยภาพ และด้านการศึกษาให้คำแนะนำการเตรียมความพร้อมแก่ผู้พิการเพื่อเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติให้มากขึ้นอย่างทั่วถึง ประสานงานการจัดการเรียนร่วมในพื้นที่ สนับสนุนสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดทั้งปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ จัดทำสถิติ ข้อมูล และบริการ

ด้านการศึกษาพิเศษแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วงแรกของการก่อตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ปัจจุบันกำลังดำเนินการก่อสร้างศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย (แห่งใหม่) ณ ทุ่งทะเลหลวง ตั้งอยู่ที่ดินหมายเลข 924 บนเนื้อที่ 5 ไร่ ตำบลปากแคว อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย 64000 โดยมีนางพัทธยา ชนะพันธ์ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่วันที่ 15 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบัน

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้แต่งตั้งผู้บริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ดังนี้

1. นายศักดิ์ เรืองเดช	ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าศูนย์ 1 การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2543
2. นางสาวนุชบา ตาไว	ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าศูนย์ 1 การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2543
ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2547
3. นางพัทธยา ชนะพันธ์	ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึงปัจจุบัน

บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

1. จัดและส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาใน ลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคณพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาผู้เรียนเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. พัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลผู้เรียนพิการบุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคณพิการ

3. จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)

4. จัดระบบบริการช่วยเหลือต่อสำหรับคณพิการ (Transitional Services)

5. ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคณพิการโดยครอบครัว และชุมชนด้วยกระบวนการศึกษา

6. เป็นศูนย์รวมข้อมูลรวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคณพิการ

7. จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคณพิการ ในจังหวัด

8. ภาระหน้าที่อื่นตามกฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมายก่อนหน้า

การบริหารจัดการสถานศึกษาของรัฐมีภารกิจและหน้าที่ คือ ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” ซึ่งมีหลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่ามาบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาซึ่งได้แก่ การดำเนินงานด้านบริหารวิชาการ การบริหารบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารแผนงานและงบประมาณ เป้าหมายการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนพิการ เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ซึ่งศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีการแบ่งกรอบภาระงานตาม โครงสร้าง 4 กลุ่มบริหารงาน ประกอบด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารแผนงานและงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ได้จัดตั้งหน่วยบริการ เพื่อจัดการเรียนให้แก่ผู้เรียนพิการที่มีความต้องการพิเศษ ให้ครอบคลุมทั้ง 9 อำเภอ ในจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ 1) อำเภอกงไกรลาศ 2) อำเภอกีรีมาศ 3) อำเภอทุ่งเสลี่ยม 4) อำเภอบ้านด่านลานหอย 5) อำเภอศรีนคร 6) อำเภอศรีสัชนาลัย 7) อำเภอศรีสำโรง 8) อำเภอสวรรคโลก และ 9) อำเภอเมืองสุโขทัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

พุดิเมธ พวงจันทิก (2551) วิจัย เรื่อง กระบวนการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ก่อนการพัฒนาครูเป้าหมายมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะรูปแบบวิธีการสอนแบบโครงงานเนื่องจากครูผู้สอนมีปัญหาด้านการสอน และมีข้อจำกัดอยู่มาก เช่น การพัฒนาครูที่ขาดประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการเอาใจใส่สนับสนุนครูในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดความรู้ ขาดความเข้าใจ และขาดการฝึกอบรม ขาดเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนการสอน ขาดการหาความรู้เพิ่มเติมเนื่องจากมีภารกิจในความรับผิดชอบมากเกินไป และยังจัดการสอนแบบบรรยาย จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนพบว่าผู้เรียน มีปัญหาในการเรียน ในรายวิชาต่าง ๆ หลายรายวิชาเนื่องจากครูยังไม่มีวิธีการปรับเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้เรียน บางคนไม่กล้าแสดงออก การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนครูเป็นผู้กำหนดเองผู้เรียนไม่ได้เป็นเป็นคนเลือกกิจกรรมเอง บางกิจกรรมก็ไม่ถนัดและไม่ชอบส่งผลต่อ

การจัดการเรียนการสอนจากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ครูจึงควรได้รับการพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน หลังจากได้รับการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา การศึกษาเอกสาร การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ตามกรอบ การวิจัย คือ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ได้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ จากการดำเนินการ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานมากขึ้น และสามารถนำความรู้ไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานได้ดีในบางส่วนแต่มีบางประเด็นกลุ่มเป้าหมายบางคนยังมีข้อบกพร่อง ที่ต้องทำการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม จึงต้องมีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป จึงได้ ดำเนินการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศแบบหลากหลายวิธีการอย่างต่อเนื่อง สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

เฉลิมพล พลาหน (2553) ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถรับประทานอาหารด้วยตนเองของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง จากการสอน โดยวิธีลูกโซ่ย้อนกลับร่วมกับการลด ความช่วยเหลือลงตามลำดับ พบว่า ความสามารถรับประทานอาหารด้วยตนเองของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง หลังการสอน โดยวิธีลูกโซ่ย้อนกลับร่วมกับการลด ความช่วยเหลือลงตามลำดับอยู่ในระดับดี ความสามารถรับประทานอาหารด้วยตนเองของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง หลังการสอน โดยวิธีลูกโซ่ย้อนกลับร่วมกับการลด ความช่วยเหลือลงตามลำดับสูงขึ้น

วันดี ปานทอง (2555) วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศีกษา พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ องค์ประกอบเชิง ระบบ กระบวนการพัฒนา และระดับการพัฒนาในองค์ประกอบเชิงระบบนั้น มุ่งสู่ผลผลิตซึ่งเน้น คุณลักษณะครูเพื่อศิษย์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตน ด้านความรู้และทักษะ และด้านการปฏิบัติงาน ที่ส่งผลไปยังคุณลักษณะ และทักษะผู้เรียน ส่วนกระบวนการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ มี 5 ขั้นตอน คือ วินิจฉัย

ความต้องการจำเป็น กำหนดจุดประสงค์และขอบข่าย กำหนดวิธีการพัฒนา ดำเนินการพัฒนา ประเมินผลการพัฒนา และระดับการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร และผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาพรวม มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2555) วิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถของนักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นศึกษาและสังเกต (2) ขั้นสำรวจ (3) ขั้นสร้างสรรค์ (4) ขั้นสอน และขั้นที่ (5) ขั้นสรุปผล 2) ระดับความสามารถของนักศึกษาครูในการบูรณาการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 3) ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และ 4) ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ จากนักศึกษาครูที่บูรณาการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นพพร แก้วมาก (2556) ศึกษา เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีภาระงานที่รับผิดชอบงานกิจกรรม และงานโครงการมากเกินไป ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขาดการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไม่ได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์โดยตรง และผู้เรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้พื้นฐานไม่เท่ากันและส่วนหนึ่งมีทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยไม่ดี 2) แนวทางในการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน คือ (1) ศึกษาหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอน (2) จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ในสถานที่ปฏิบัติการสอนจริง (3) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการวัด และประเมินผล และการสร้างแบบทดสอบทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ (4) พัฒนาครูของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ 3) รูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีแนวทาง และตัวประกอบ ดังต่อไปนี้ (1) ปัจจัยตัวป้อน (Input) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ (2) ปัจจัยกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย

การกำหนดวิธีการฝึกอบรม (การอบรมเชิงปฏิบัติการ) และการฝึกอบรม (ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในสถานศึกษาที่ปฏิบัติการสอนจริง) (3) ปัจจัยผลลัพธ์ (Output) การประเมินผลการฝึกอบรม

มาเรียม นิลพันธุ์ (2557) ประเมินโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ในการอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น กว่าก่อนการอบรม 2) ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการจัดอบรมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจต่อวิทยากรและการบรรยายอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการโครงการอยู่ในระดับมาก 3) ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และครูผู้เข้าร่วมโครงการ คือ ระยะเวลาในการจัดอบรมมีน้อย ครูบางคนไม่เข้าใจขั้นตอนการสอนโดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) อย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถนำแนวคิดและวิธีการไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ครูมีภาระงานมาก ทำให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ยังไม่ได้ผลเท่าที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) เหมาะสมสำหรับสอนผู้เรียนจำนวนน้อยต่อกลุ่ม แต่ในสภาพความเป็นจริงมีผู้เรียนมากเกินไป รวมทั้งโรงเรียนขาดงบประมาณในการปรับปรุงสถานที่ และซื้ออุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนได้ครบทุกชั้น และทุกสาระวิชา

นิตยา สอนนุชาติ (2559) วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า 1) องค์ประกอบสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย (1) การพัฒนาทักษะการสื่อสารการเรียนรู้ และการวางแผนการสอน (2) การใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (3) การประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการผู้เรียน (4) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนของตนเอง และผู้เรียน (5) การจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน (2) ทฤษฎี หลักการ แนวคิดที่เป็นพื้นฐาน (3) รายละเอียดของขั้นตอน และลำดับขั้นตอนของกิจกรรมที่ใช้สอน (4) ผลของการจัดการเรียนรู้ และผลการส่งเสริม หรือการประเมินการเรียนการสอน 2) ผลการสร้างหลักสูตรภายหลังจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายด้านเกี่ยวกับสภาพ และความต้องการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสร้างหลักสูตร

ตามสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์เป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ (1) การสื่อสารการเรียนรู้ และการวางแผนการสอน (2) การจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดแทรกเนื้อหาวิธีการสอนที่เหมาะสมให้มีความครอบคลุมมากขึ้น (3) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน (4) การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาที่กำหนดทำให้ได้ร่างหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ และเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และหัวข้อวิชาฝึกอบรม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา การฝึกอบรม กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม สื่อ การฝึกอบรม และการประเมินผล 3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม และความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และมีค่าความสอดคล้องในภาพรวมอยู่ระหว่าง .80-1.00 แสดงว่าหลักสูตร มีความเหมาะสม และความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดและยอมรับได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

วาสนา มะณีเรือง (2559) วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูเก่งครูดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ครูเก่ง มีคุณลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ความสามารถในการสร้างการพัฒนาหลักสูตร และสื่อการสอน ความสามารถในการสอน ความสามารถในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ และความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับครูดี มีคุณลักษณะ 2 ประการ ได้แก่ การครองตน และการครองงาน 2) รูปแบบที่สามารถพัฒนาครูเก่งครูดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มากที่สุด คือ การสร้างระบบพี่เลี้ยง รองลงมา คือ การฝึกอบรม และการนิเทศแบบคลินิกตามลำดับ โดยรูปแบบทั้งสามสามารถพัฒนาครูเก่งครูดี ได้ร้อยละ 65.1 3) รูปแบบการพัฒนาครูเก่งครูดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การสร้างระบบพี่เลี้ยง การฝึกอบรม และการนิเทศแบบคลินิก มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิตติภพ ภาณุรัฐกุลธร (2560) วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิกับรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์ที่ครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับ 1) หลักการ และเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สารสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย (1) ด้านการพัฒนาความเป็นครู (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) ด้านสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ และ (4) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปสู่ความสำเร็จ และนำสาระสำคัญของรูปแบบ 4 ด้านไป

สร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นการประเมินความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการประเมินความเหมาะสมสาระสำคัญของรูปแบบ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามสาระสำคัญของรูปแบบ โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การตรวจสอบยืนยันรูปแบบรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเห็นด้วย และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ร้อยละ 100

วณิชฐา เลขนอก (2560) วิจัย เรื่อง โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ดำเนินการโดย 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า (1) สภาพปัจจุบันการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง รองลงมา คือ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย และด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม (2) สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง รองลงมาคือ ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน และด้านหลักสูตรและการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย 2) โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวม พบว่า โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ประจักษ์ กิ่งทอง (2560) วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยกระบวนการ Active Learning พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้วยกระบวนการ Active Learning ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4) คุณลักษณะและทักษะในการปฏิบัติงาน และ 5) คุณภาพผู้เรียน โดยในองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาสภาพปัญหา ขั้นนำพาสู่การพัฒนา ขั้นสรรหาเพิ่มพูนความรู้ครู ขั้นมุ่งสู่การปฏิบัติจริง ขั้นไม่ละทิ้งการนิเทศ ติดตามประเมินผลและขั้นบุคลากรครูทุกคนร่วมใจพัฒนา

งานวิจัยต่างประเทศ

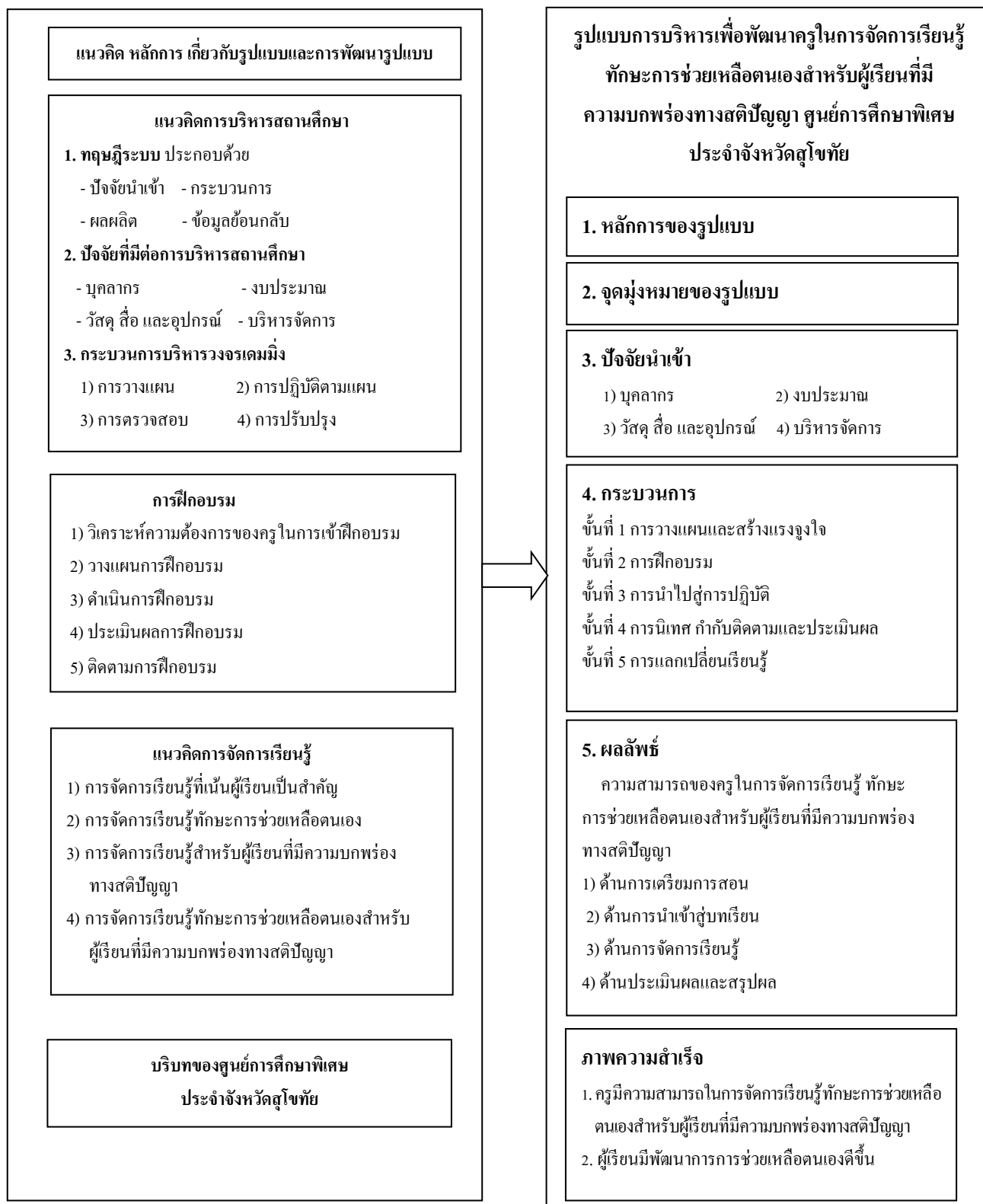
คีลลิซ (Keilitz I., 1997) ได้ศึกษาการศึกษาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกให้มีทักษะการดูแลตนเองในด้านการแปรงฟัน โดยใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย เทคนิคการกระตุ้นเตือน โดยใช้การกระตุ้นเตือนทางกาย และการกระตุ้นเตือนทางวาจา เทคนิคการเลียนแบบ และการสาธิต และกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างได้รับแรงเสริมจากสังคัมร่วมด้วย โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสามารถพัฒนาทักษะและปฏิบัติการแปรงฟันได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน

สตีวาร์ท (Stewart, 2003) ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาคู่มืออาชีพการเรียนรู้ของครู การปฏิบัติการสอนของครูและความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาในการเข้าร่วมศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของครูอย่างมีนัยสำคัญ และโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการต่างกันส่งผลต่อคุณลักษณะของครูต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งการวิจัยเสนอว่ารูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่เป็นประโยชน์สำหรับออกแบบพัฒนาครูคู่มืออาชีพต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

เซาว์ (Shao, Xiaorong, 2004) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิรูปหลักสูตรและการฝึกอบรมครูในโรงเรียนเกษตรกรรมของจีน มี พบว่า ครูส่วนใหญ่ต้องการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะในการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน โดยครูมัธยมมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมและหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสม สามารถพัฒนาทักษะดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้พบปัญหาว่ามีความขาดแคลนในด้านแหล่งข้อมูล และนโยบายในการพัฒนาวิชาชีพครูไม่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะดังกล่าว

ลิลิจิดาซ (Liljedahl, 2014) ได้ศึกษาวิธีการพัฒนาสู่การเป็นครูมืออาชีพทางการเรียนรู้ พบว่า วิธีการพัฒนาครูให้ได้เรียนรู้สู่การเป็นครูมืออาชีพมี 5 วิธี คือ 1) การศึกษาต่อ 2) การเข้ากลุ่มเรียนรู้ด้วยเทคนิคอุปนัย 3) การศึกษาดูงานโรงเรียนอื่น 4) การเรียนรู้เป็นทีม และ 5) การอบรมเชิงปฏิบัติการ

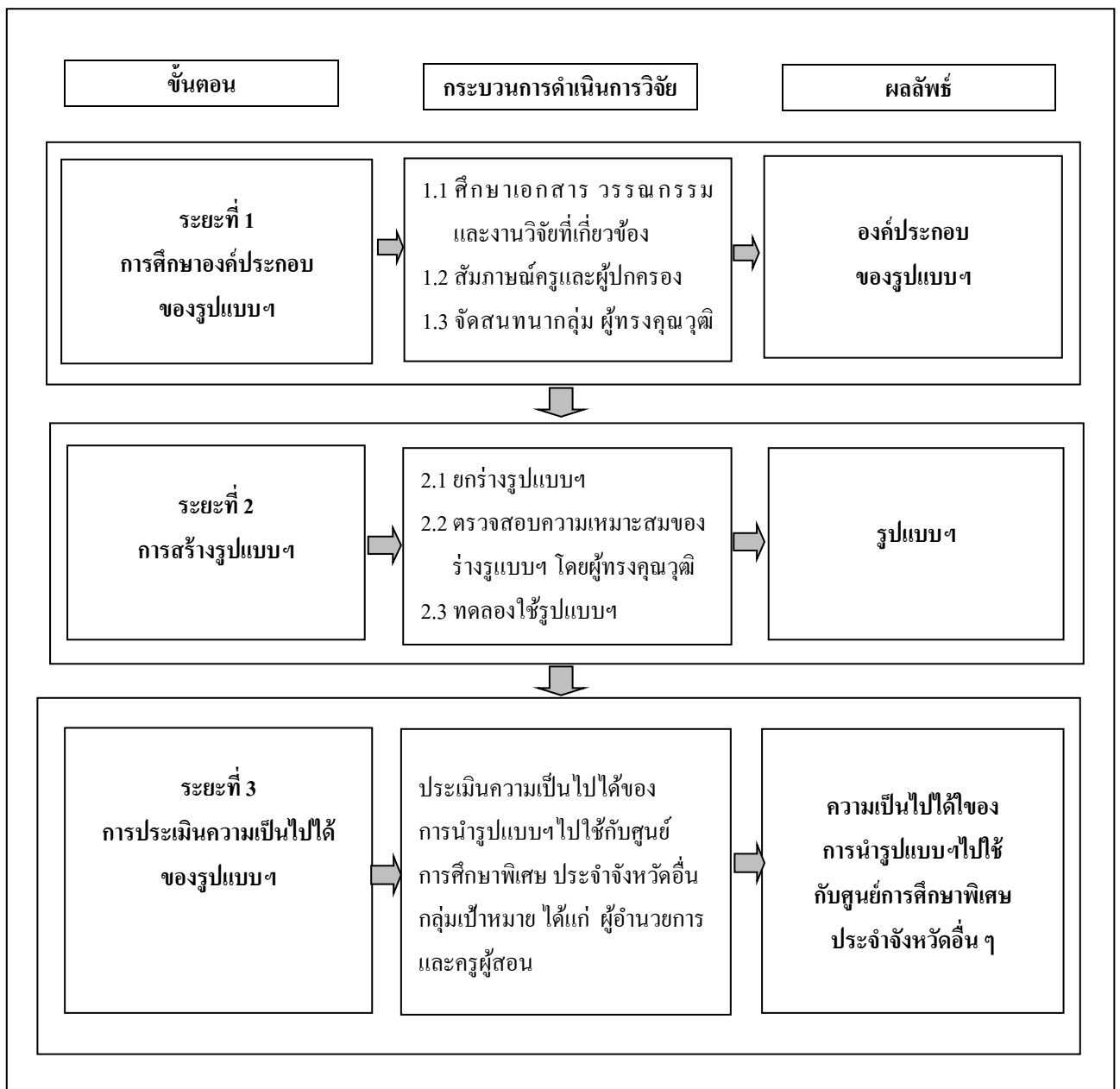
กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งแบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนกระบวนการวิจัย

ตารางที่ 4 แสดงกรอบแนวทางการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ประเด็นที่มุ่งศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย/แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับจากการวิจัย
1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย	1.1 ข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบฯ	การศึกษาเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัย	แบบวิเคราะห์เอกสาร	วิเคราะห์เนื้อหา	ข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบฯ
	1.2 ข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้และแนวทางการบริหาร เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	การสัมภาษณ์	ครู จำนวน 10 คน ผู้ปกครอง จำนวน 10 คน	แบบสัมภาษณ์	วิเคราะห์เนื้อหา	ข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
	1.3 องค์ประกอบของรูปแบบฯ	การจัดสนทนากลุ่ม	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน	ประเด็นการสนทนากลุ่ม	วิเคราะห์เนื้อหา	องค์ประกอบของรูปแบบฯ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ประเด็นที่มุ่งศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย/แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับจากการวิจัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย	2.1 การขักร่างรูปแบบ ฯ	วิเคราะห์ร่างรูปแบบ ฯ	ข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1.1-1.3	แบบวิเคราะห์เอกสาร	วิเคราะห์เนื้อหา	ร่างรูปแบบ ฯ
	2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ	ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน	ประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานห่าร้อยละ	ระดับความเหมาะสมของรูปแบบ ฯ
	2.3 การทดลองใช้รูปแบบเพื่อศึกษาระดับความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1. ทดสอบความรู้ 2. ประเมินทักษะการปฏิบัติ 3. วัดเจตคติ	ครู จำนวน 9 คน	1. รูปแบบฯและคู่มือประกอบการใช้รูปแบบฯ 2. แบบทดสอบ 3. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ 4. แบบวัดเจตคติ	วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลังจากการทดลองใช้รูปแบบฯ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของการวิจัย	ประเด็น ที่มุ่งศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย/ แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ ข้อมูลการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ จากการวิจัย
3. เพื่อประเมินความเป็น ไปได้ของรูปแบบ การบริหารเพื่อพัฒนา ครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือ ตนเองสำหรับผู้เรียน ที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา ศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัด สุโขทัย	ความเป็นไปได้ในการนำ รูปแบบฯ ไปใช้กับ ศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดอื่น ๆ	ประเมิน ความเป็นไปได้	ผู้อำนวยการ จำนวน 20 คน ครู จำนวน 160 คน	แบบประเมิน ความเป็นไปได้	วิเคราะห์โดยใช้สถิติ พื้นฐานหาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ

รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ทฤษฎีทางการบริหาร การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ของครู ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นวัตกรรม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นอกจากนี้ยังศึกษาจากเอกสารรายงาน การประเมินตนเอง และสารสนเทศต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ ฯ ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญที่มีความสอดคล้องกัน และเกี่ยวข้องกัน จากเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องลงในแบบวิเคราะห์เอกสาร

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 1.2 การสัมภาษณ์

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและผู้ปกครอง รวม 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 1) ครู จำนวน 10 คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (2) ปฏิบัติหน้าที่สอนที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2560 (3) มีประสบการณ์ในการสอนผู้เรียนที่เป็นเด็กพิเศษหรือเด็กพิการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 2) ผู้ปกครอง จำนวน 10 คน ที่เป็นผู้ที่พาผู้เรียนมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ประจำปีการศึกษา 2560 และเป็นผู้มารับบริการอย่างสม่ำเสมอติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา (ภาคผนวก ข)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (ภาคผนวก ข) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ ซึ่งเกี่ยวกับความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.3 นำประเด็นการสัมภาษณ์เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (ภาคผนวก ข) แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2560 โดยการสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครองเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จดบันทึกการสัมภาษณ์ และจัดพิมพ์ข้อมูล ผลจากการสัมภาษณ์ แล้วนำผลการสัมภาษณ์ส่งไปให้กลุ่มเป้าหมายทำการตรวจทานเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลการสัมภาษณ์ ครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 1.3 การจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 คน ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของครู 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) เคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 20 ปี (ภาคผนวก ค)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม (ภาคผนวก ข) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม

2.2 กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม

2.3 นำประเด็นการสนทนากลุ่มเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) นำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน เพื่อเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม พร้อมแนบประเด็นการสนทนากลุ่มไปกับหนังสือเชิญ ผู้วิจัยประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเรียนให้ทราบ และขอคำยืนยันในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มอีกครั้ง ทางโทรศัพท์ ดำเนินสนทนากลุ่มในวันอาทิตย์ที่ 8 เมษายน 2561 ณ โรงแรมฮอติเดย์การ์เด้น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และการจัดสนทนากลุ่มครั้งนี้มี นายธีระ จันทรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำเขตตรวจราชการ เขตบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบฯ ผู้วิจัยเป็นผู้นำเสนอโครงร่างการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ผู้ที่ทำหน้าที่บันทึกเสียง และถ่ายภาพ คือ นายอนันต์ เขียวแก้ว ตำแหน่ง ครู ผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่ม คือ นางวงเดือน พรหมวิชัย ตำแหน่ง ครู และผู้ทำหน้าที่บริการทั่วไป คือ นางทวีพร ช่วยพล และนางสาวชนิดา แก้วนาค ตำแหน่ง ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลองค์ประกอบรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 2.1 ยกร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

1. แหล่งข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 ประกอบด้วย 1) ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง และ 3) ข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มายกร่างรูปแบบฯ ซึ่งมีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ และคู่มือประกอบการใช้รูปแบบฯ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปแบบฉบับสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เสนอร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ขั้นที่ 2.2 ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาครูจัดการเรียนรู้ของครู และเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) เคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่น้อยกว่า 20 ปี (ภาคผนวก ง)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 กำหนดประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 นำประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) นำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การแปลความหมายระดับความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ เทียบเคียงเกณฑ์ของ วิรัช วรรณรัตน์ (2560) ดังนี้

ร้อยละ 80 ขึ้นไป	หมายถึง ความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ อยู่ในระดับ มากที่สุด
ร้อยละ 70 – 79	หมายถึง ความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ อยู่ในระดับ มาก
ร้อยละ 60 – 69	หมายถึง ความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ อยู่ในระดับ ปานกลาง
ร้อยละ 50 – 59	หมายถึง ความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ อยู่ในระดับ น้อย
ต่ำกว่าร้อยละ 50	หมายถึง ความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุม พร้อมแนบประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิไปกับหนังสือเชิญ และผู้วิจัยได้ประสานงานเพื่อแจ้ง และยืนยันเข้าร่วมการประชุมอีกครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นในวันเสาร์ที่ 12 พฤษภาคม 2561 ณ ห้องประชุมภูมิสุขโขทะเลหลวง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย การประชุมครั้งนี้มี ดร.วุฒิสักดิ์ เหล็กคำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 57 จังหวัดเพชรบูรณ์ ประธานกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 5 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นประธานในการประชุม โดยดำเนินการประชุมตามประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ ในทุกองค์ประกอบ ซึ่งมีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึกการประชุมตามประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม วิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขให้เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ

การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัยที่ถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ที่สุด เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติพื้นฐานหาค่าร้อยละ และสรุปตามประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอข้อมูลระดับความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขให้เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัยที่ถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ที่สุด เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขั้นที่ 2.3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

1. แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9 คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 2) ปฏิบัติหน้าที่สอนที่หน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย 3) มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ รูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย และเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้

2.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) หลักการ เทคนิค/วิธีการช่วยเหลือ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และการวัดผล และการประเมินผล

2.1.3 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ชนิดเลือกตอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ครอบคลุม เนื้อหาตามที่กำหนดไว้

2.1.4 นำแบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหาวิเคราะห์ความสอดคล้อง ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.1.5 นำแบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ปรับปรุงไปทดลองใช้กับครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) นำผลการทำแบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดการ เรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ตามวิธีการของเบรนนอน (Brennan) ของแบบทดสอบวัดความรู้รายข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 ได้ข้อสอบอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 40 ข้อ

2.1.6 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ วัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เฉพาะข้อที่มี ค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ 40 ข้อ ด้วยวิธีของ Lovett (เทียมจันท์ พาณิชย์ผลินไชย , 2552) ได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

2.1.7 จัดทำเป็นแบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ฉบับสมบูรณ์

2.2 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ ตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน ทักษะการปฏิบัติของครู

2.2.2 สร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครูให้ครอบคลุมด้านการเตรียม การสอน ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมิน และสรุปผล ซึ่งแบบ ประเมินทักษะการปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) แบ่งออกเป็น 5 ระดับการปฏิบัติ ดังนี้

5 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม
 4 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ดี
 3 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ พอใช้
 1 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปรับปรุง
 เกณฑ์การประเมินและการแปลความหมายคะแนนทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ของครู (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้
 อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม

3.51 – 4.50 หมายถึง ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้
 อยู่ในระดับ ดี

2.51 – 3.50 หมายถึง ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้
 อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้
 อยู่ในระดับ พอใช้

1.00 – 1.50 หมายถึง ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้
 อยู่ในระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับคะแนน ซึ่งต้องมีระดับ 3.51
 ขึ้นไป จึงถือว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.2.3 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครูที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
 วิเคราะห์ ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)
 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 -1.00

2.2.4 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครู ไปทดลองใช้กับครูศูนย์การศึกษา
 พิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
 ความชัดเจนของข้อคำถาม และความสอดคล้องของผลการประเมิน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้
 สมบูรณ์

2.2.5 จัดทำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ
 การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ฉบับสมบูรณ์

2.3 แบบวัดเจตคติ ซึ่งมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจตคติ

2.3.2 สร้างแบบวัดเจตคติ ซึ่งเป็นแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดทั้งทางบวก และทางลบในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

1) เมื่อข้อความที่กำหนดให้แสดงถึงความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครูที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดทั้งทางบวก) ให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู เห็นด้วย

3 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู ไม่แน่ใจ

2 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู ไม่เห็นด้วย

1 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2) เมื่อข้อความที่กำหนดให้แสดงถึงความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดทั้งทางลบ) ให้คะแนนดังนี้

1 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู เห็นด้วย

3 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู ไม่แน่ใจ

4 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู ไม่เห็นด้วย

5 หมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของครู ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นำผลการวิเคราะห์ไปเทียบกับเกณฑ์เพื่อหาระดับเจตคติของครูในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

4.51 – 5.00 หมายถึง ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ สูง

3.51 – 4.50 หมายถึง ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง

2.51 – 3.50 หมายถึง ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ

1.00 – 1.50 หมายถึง ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ต่ำ

เกณฑ์การประเมิน พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับคะแนน ซึ่งต้องมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.3.3 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.2.4 นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตาก จำนวน 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) วิเคราะห์คุณภาพเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเจตคติของครู คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่า ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดเจตคติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) ซึ่งผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะเพิ่มเติมจากการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ แล้วนำไปทดลองใช้จริง กับครูกลุ่มเป้าหมาย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9 คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 2) ปฏิบัติหน้าที่สอนที่หน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย 3) มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการตามรูปแบบฯ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ทำการทดสอบความรู้ของครูทั้งก่อน – หลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) ทำการประเมินทักษะการปฏิบัติของครู โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ 3) วัดเจตคติของครู โดยใช้แบบวัดเจตคติซึ่งเป็นแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกลึกซึ้งทั้งทางบวก และทางลบในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อศึกษาระดับความสามารถของครูในด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย นอกจากนี้ครู

ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการโดยดำเนินการศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ ฯ เพื่อยืนยันผลการทดลองใช้รูปแบบ ฯ ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะนี้ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบ ฯ มาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ได้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มีความยืดหยุ่นเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการขยายผลในระยะที่ 3 ต่อไป

ระยะที่ 3 ประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระยะที่ 3 ดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการและครู ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 180 คน จาก 4 ภูมิภาค โดยเลือกมาภูมิภาคละ 5 จังหวัด พิจารณาจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ทั้งหมด 20 แห่ง ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเหมือนกันไม่ใช่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 2) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามแนวทางของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีผู้อำนวยการที่มีตัวตน ณ วันที่ให้ข้อมูล ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่รักษาการแทน 4) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ที่ผู้อำนวยการและครูยินดีและสนใจในการให้ข้อมูลตามแบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการของศูนย์การศึกษาพิเศษทั้ง 20 แห่ง จำนวน 20 คน และครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ แห่งละ 8 คน จำนวน 160 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ ซึ่งมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้

2.2 กำหนดประเด็นในการสร้างแบบประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ กับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้ โดยแบบประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ฉบับนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

การให้คะแนนความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินและการแปลความหมายคะแนนการประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ มาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ น้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมิน พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ ซึ่งต้องมีระดับ 3.51 ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน และรูปแบบการบริหารเพื่อ

พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย สามารถนำไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ได้

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2.3 นำแบบประเมินความเป็นไปได้ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) แล้วนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ จำนวน 20 แห่งของ 4 ภูมิภาค ๆ ละ 5 แห่ง ที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมายเพื่อขออนุญาตนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและคู่มือประกอบการใช้รูปแบบ ๆ ไปขยายผล และประเมินความเป็นไปได้ พร้อมนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบประเมินความเป็นไปได้ไปให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ แห่งละ 9 ฉบับ สำหรับผู้อำนวยการ 1 ฉบับ และครู 8 ฉบับ ส่งทางไปรษณีย์เป็นจดหมายลงทะเบียน และผู้วิจัยได้รับแบบประเมินความเป็นไปได้กลับคืนจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ทุกแห่ง จำนวน 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ๆ ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการ 1) ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องศึกษาหาข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบฯ 2) สัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง ศึกษาหาข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ 3) จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาหาองค์ประกอบของรูปแบบฯ รายละเอียดปรากฏผลตามหัวข้อ 1.1-1.3 ดังต่อไปนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบฯ ที่มีความสอดคล้องกัน สามารถนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ตามบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มี 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ และ 5) ผลลัพธ์ (ธีระ รุญเจริญ, 2550 ; สมาน อัสวภูมิ, 2550 ; นิวัตร นาคะเวช, 2554 ; ไมตรี บุญทศ, 2554 ; ทิศนา แคมมณี, 2555 ; ปรีชาติ ชมชื่น, 2555 ; สมชัย จรรยาไพบูลย์, 2555 ; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561 ; Brown & Moberg, 1980 ; Ivancevich et al., 1989 ; Gluck, 2004)

1.2 ผลการศึกษาข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารฯและแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง ภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

1.2.1 ข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ภาพรวม พบว่า ครู และผู้ปกครอง ต้องการให้มีการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย โดยการพัฒนาความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การคัดกรองผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลักการ/เทคนิค/วิธีการสอนทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการวิเคราะห์งาน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการผลิตสื่อในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.2.2 แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ภาพรวม พบว่า ครู และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเสนอแนวทางดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องร่วมมือกันวางแผน และจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครู และผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจให้ครูเกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 2) จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ครูต้องสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม 4) ศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งให้มีการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุง 5) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ครูได้นำเสนอผลการปฏิบัติงานของตนเองจากการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศ มาขยายผล และผู้บริหารให้การยกย่องชมเชยภาพความสำเร็จของครูในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.3 องค์ประกอบรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาจากการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน รายละเอียด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบฯ จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ประเด็นการสนทนากลุ่ม	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	ข้อสรุปที่ได้
รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> : มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีรองรับ : นำทฤษฎีระบบ ที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลย้อนกลับ มาประยุกต์ใช้ทำเป็นขั้นตอนอย่างเป็นรูปธรรม : มีเป้าหมายชัดเจน 	หลักการของรูปแบบ
ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง	<ul style="list-style-type: none"> : มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ การเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินและสรุปผล : ผลพลอยได้ของการพัฒนาครู ได้แก่ การพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ
	: ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1) บุคลากร 2) งบประมาณ 3) วัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 4) การบริหารจัดการ	ปัจจัยนำเข้า
	<ul style="list-style-type: none"> : การดำเนินการบริหารเพื่อพัฒนาครูนั้นต้องให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การวางแผน และสร้างแรงจูงใจ : ทำให้ครูเกิดแรงบันดาลใจที่ต้องการพัฒนาในวิชาชีพของตนเอง : กระบวนการพัฒนาต้องมีขั้นตอนชัดเจน : นำหลักการบริหารเชิงคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ : จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ มีทักษะ และเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 	กระบวนการ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็นการสนทนากลุ่ม	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	ข้อสรุปที่ได้
	<p>: ครุณาความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนต่าง ๆ</p> <p>: แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลในการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง</p> <p>: เปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสดูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง</p> <p>: จัดเวทีนำเสนอภาพความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี</p>	
	<p>: ต้องวัดผล และประเมินผล เกี่ยวกับความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้โดยวัดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ</p> <p>: ต้องประเมินผลทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ การเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดการเรียนรู้ และการประเมิน และสรุปผล</p>	ผลลัพธ์

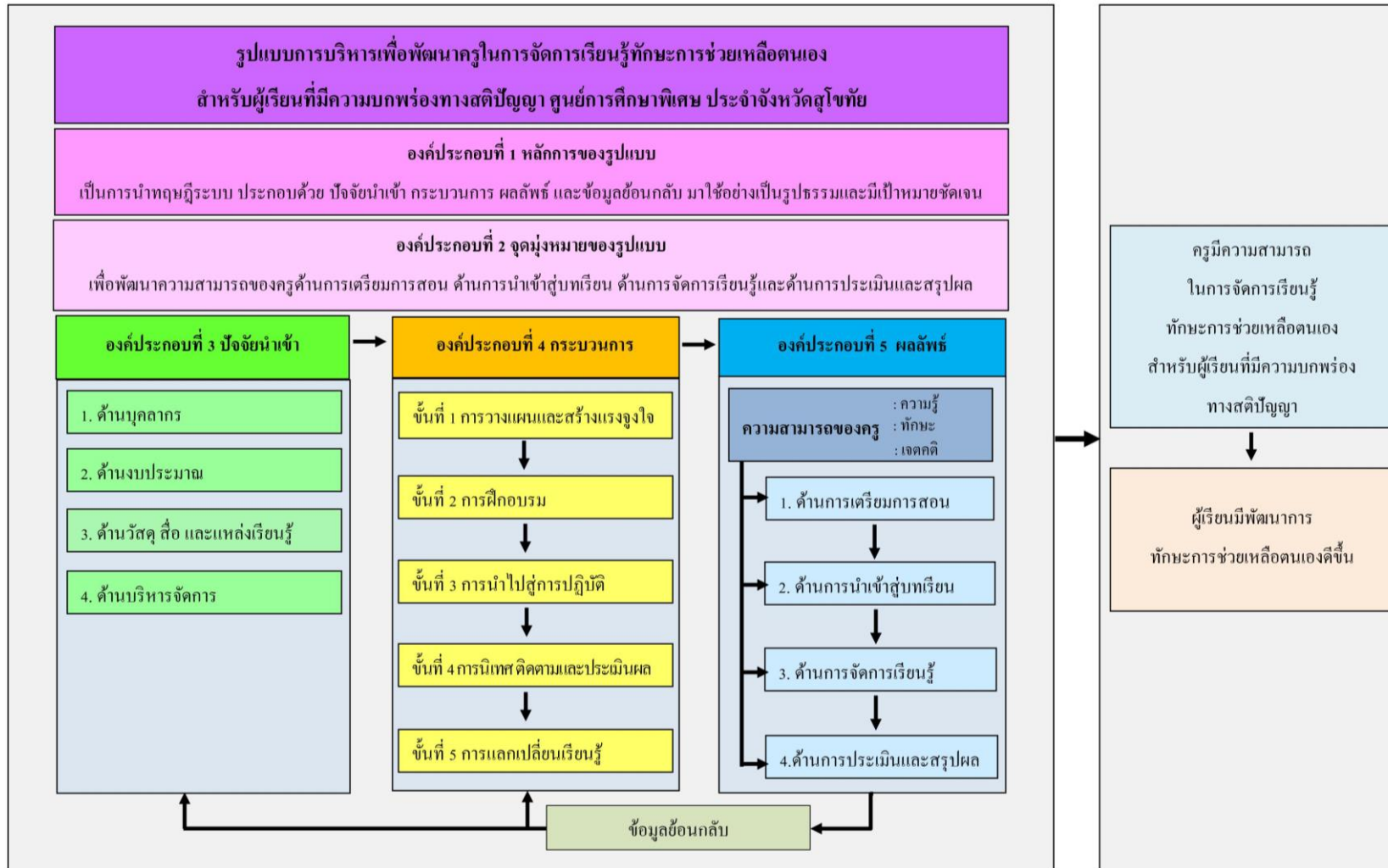
จากตารางที่ 5 ภาพรวม พบว่า องค์กรประกอบของรูปแบบฯ มีทั้งหมด 5 องค์กรประกอบ ได้แก่ องค์กรประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์กรประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์กรประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์กรประกอบที่ 4 กระบวนการ องค์กรประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีสอดคล้องกับ องค์กรประกอบที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างรูปแบบฯ โดยจาก 1) ยกร่างรูปแบบฯ 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) ทดลองใช้รูปแบบฯ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ตามหัวข้อ 2.1-2.3 ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ภาพรวม พบว่า ร่างรูปแบบฯ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ ตามประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน สามารถแสดงร้อยละของความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ ดังตารางที่ 6-10

2.2.1 องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบฯ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
1) เป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย	100	0	มากที่สุด
2) เป็นหลักการเชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย	100	0	มากที่สุด
3) เป็นหลักการเชิงระบบที่ตรวจสอบง่าย	100	0	มากที่สุด
4) เป็นหลักการเชิงระบบที่มีความทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทที่หลากหลาย	100	0	มากที่สุด
5) เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนาครูครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ภาพรวม พบว่า องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้ได้ง่าย มีความทันสมัยตรวจสอบง่าย สามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทที่หลากหลาย สามารถใช้ในการพัฒนาครูครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.2.2 องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ฯ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
1) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
2) มุ่งพัฒนาครูให้มีทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
3) มุ่งพัฒนาครูให้มีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
4) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการเตรียม การสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ ตนเอง	100	0	มากที่สุด
5) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการนำเข้าสู่ บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ ตนเอง	100	0	มากที่สุด
6) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
7) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการประเมิน และสรุปผลในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
8) มุ่งพัฒนาผลพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 ภาพรวม พบว่า องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบฯ มีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย
ของรูปแบบฯ ว่ามุ่งพัฒนาครูเพื่อให้ครูมีความสามารถด้านความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษ มีทักษะ และมี

เจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ 1) การเตรียมการสอน 2) การนำเข้าสู่บทเรียน 3) การจัดการเรียนรู้ และ 4) การประเมิน และสรุปผล

นอกจากนี้ยังส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทำให้ทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนดีขึ้น

2.2.3 องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
1. ด้านบุคลากร			
1.1 ผู้บริหาร			
1.1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร			
1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาได้ชัดเจน	100	0	มากที่สุด
2) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง	100	0	มากที่สุด
3) เป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่ๆมาพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	100	0	มากที่สุด
4) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	100	0	มากที่สุด
5) เป็นผู้ที่คอยส่งเสริมเพื่อพัฒนาครูผู้ครุมีอาชีพ	100	0	มากที่สุด
6) เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางและคอยแก้ไขปัญหาให้กับคณะครูในสถานศึกษา	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
1.1.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร			
7) วางแผน มอบนโยบายการพัฒนาความสามารถของครูและกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างชัดเจน	100	0	มากที่สุด
8) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองร่วมกับคณะครู	100	0	มากที่สุด
9) กำหนดแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
10) จัดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้ครูมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
11) นิเทศ กำกับและติดตามผลการปฏิบัติการสอนและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	100	0	มากที่สุด
12) ประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน	100	0	มากที่สุด
13) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
1.2 ครูผู้สอน			
1.2.1 คุณลักษณะของครูผู้สอน			
14) ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	100	0	มากที่สุด
15) เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเพื่อนร่วมวิชาชีพ	100	0	มากที่สุด
16) ตระหนักในหน้าที่รื้อองค์กรและมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร	100	0	มากที่สุด
17) ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	100	0	มากที่สุด
18) มีความรักและเมตตาต่อศิษย์	100	0	มากที่สุด
19) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายต่าง ๆ ที่กำหนดร่วมกัน	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
1.2.2 บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน			
20) เตรียมการสอนตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
21) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	100	0	มากที่สุด
22) กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย เร้าความสนใจของผู้เรียน	100	0	มากที่สุด
23) เลือกใช้สื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
24) ประเมินผลพัฒนาของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง	100	0	มากที่สุด
25) สรุปผลการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
1.3 ผู้เรียน			
1.3.1 คุณลักษณะของผู้เรียน			
26) สามารถรับรู้ และสื่อสารได้	100	0	มากที่สุด
27) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
1.3.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน			
28) ผู้เรียนรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อเนื่อง	100	0	มากที่สุด
29) ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	100	0	มากที่สุด
1.4 ผู้ปกครอง			
1.4.1 คุณลักษณะของผู้ปกครอง			
30) มีเวลาให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่	100	0	มากที่สุด
31) ขอมรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของครู	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
1.4.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง			
32) นำผู้เรียนมารับบริการอย่างสม่ำเสมอ	100	0	มากที่สุด
33) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา ทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
34) ร่วมมือกับครูในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองขณะอยู่บ้าน	100	0	มากที่สุด
35) ประเมิน และรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนร่วมกับครู	100	0	มากที่สุด
2. ด้านงบประมาณ			
2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ			
36) มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างเพียงพอ	100	0	มากที่สุด
37) มีการควบคุมแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง	100	0	มากที่สุด
38) มีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
2.2 ระดมทรัพยากรจากเครือข่าย			
39) ระดมทรัพยากรจากเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
40) หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุน กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
3. ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้			
3.1 วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์			
41) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
42) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
43) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
44) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	100	0	มากที่สุด
45) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ให้เพียงพอพร้อมใช้งานในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองและปฏิบัติจริงแก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง รวมทั้งใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน	100	0	มากที่สุด
3.2 แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน			
46) จัดแหล่งเรียนรู้และจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
47) จัดทำป้ายนิเทศให้ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
48) จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียนให้ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี	100	0	มากที่สุด
49) จัดมุมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
50) ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือตนเองให้กับผู้เรียน	100	0	มากที่สุด
51) มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างหลากหลาย	100	0	มากที่สุด
52) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศในชั้นเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำเทคนิควิธีการ ไปพัฒนาผู้เรียน	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
4. ด้านการบริหารจัดการ			
53) วางแผนเตรียมการเพื่อเสนอ โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
54) จัดทำหลักสูตร โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
55) ดำเนิน โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองตามที่กำหนด	100	0	มากที่สุด
56) ประเมินผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองทุกระยะ	100	0	มากที่สุด
57) สะท้อนผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	100	0	มากที่สุด
58) สรุปและรายงานผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
59) ปรับปรุง/พัฒนา โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
60) ขยายผลต่อสาธารณชน โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ยรวม	100	0	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 ภาพรวม พบว่า องค์กรประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าทรัพยากรต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านบุคลากร ประกอบด้วย คุณลักษณะและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครู ผู้เรียนและผู้ปกครอง ดังนี้

1.1) ผู้บริหาร ได้แก่ (1) คุณลักษณะของผู้บริหาร คือ มีวิสัยทัศน์สามารถกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาครู เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ได้บังคับบัญชา เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ให้กำลังใจให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และคอยแก้ไขปัญหาให้กับคณะครูเพื่อพัฒนาการศึกษาได้ชัดเจน (2) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร คือ ประชุม ปรึกษาหารือ วางแผนการพัฒนาครู ทำคำสั่ง และมอบนโยบายต่าง ๆ ในการพัฒนาครูพร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการพัฒนาครูให้ชัดเจน สร้างแรงจูงใจให้ครูเกิดแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนรู้ ร่วมกับคณะครูกำหนดแนวทางในการบริหารเพื่อพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง จัดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูเพื่อให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติการสอนทุกระยะอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.2) ครูผู้สอน ได้แก่ (1) คุณลักษณะของครู คือ ครูต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ตระหนักในหน้าที่ที่รื้อองค์กร และมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร ยอมรับการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รัก และเมตตาต่อศิษย์ มุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ร่วมกัน (2) บทบาท และหน้าที่ของครู คือ (2.1) การเตรียมการสอน ซึ่งครูต้องสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เขียนแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผน การสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) จัดเตรียมห้องเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียนได้อย่างดี จัดเตรียมองค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันในเรื่องที่จะสอน (2.2) การนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งครูต้องมีการนำเข้าสู่บทเรียน มีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเชื่อมโยงความรู้เก่า และใหม่ให้ต่อเนื่องกัน จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา (2.3) การจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูต้องจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดนำเทคนิควิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติ เลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหา และน่าสนใจ

(2.4) การประเมิน และสรุปผล ซึ่งครูต้องประเมินพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะ มีการสะท้อนผลพัฒนาการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียน

1.3) ผู้เรียน ได้แก่ (1) คุณลักษณะของผู้เรียน คือ ผู้เรียนรับรู้และสื่อสาร ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (2) บทบาท และหน้าที่ของผู้เรียน คือ ผู้เรียนต้องเข้ารับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน

1.4) ผู้ปกครอง ได้แก่ (1) คุณลักษณะของผู้ปกครอง คือ มีเวลาให้กับผู้เรียนเต็มที่และยอมรับในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนของครู (2) บทบาท และหน้าที่ของผู้ปกครอง คือ นำผู้เรียนมารับบริการอย่างสม่ำเสมอ ความมุ่งมั่นตั้งใจ รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนขณะอยู่ในชั้นเรียนร่วมมือกับครูในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองขณะอยู่บ้าน ประเมิน และรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนร่วมกับครู

2) งบประมาณ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และการระดมทรัพยากร ดังนี้

2.1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ได้แก่ การจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างเพียงพอ มีแผนการใช้จ่ายอย่างถูกต้อง มีการควบคุม กำกับ และติดตามการใช้จ่าย ตลอดจนมีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ โครงการพัฒนาครู

2.2) การระดมทรัพยากร ได้แก่ การระดมทรัพยากรจากเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และหน่วยงานภายนอกให้การส่งเสริมสนับสนุนในกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3) วัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ และ แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

3.1) วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ ได้แก่ จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดหาสื่อให้เพียงพอพร้อมใช้งาน ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการฝึกทักษะของผู้เรียน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจากประสบการณ์จริง สื่อ และแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน

3.2) แหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศในชั้นเรียน คือ จัดทำป้ายนิเทศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียนให้ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี จัดมุมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยสื่ออุปกรณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้

4) การบริหารจัดการ ได้แก่ ต้องประชุมวางแผนเตรียมการเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการพัฒนาครู จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาครู ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด ประเมินผล โครงการฝึกอบรมและสะท้อนผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ สรุป และรายงานผล

ปรับปรุงพัฒนา และขยายผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป

ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ และ 4) ด้านการบริหารจัดการ

2.2.4 องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
ขั้นที่ 1 การวางแผนและสร้างแรงจูงใจ			
1) วางแผนและมอบนโยบายต่าง ๆ ในการพัฒนา	100	0	มากที่สุด
2) ร่วมกันเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
3) ใช้กระบวนการบริหารเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
4) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครูเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
5) สร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม			
6) ให้มีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
7) พัฒนาคู่มือด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	100	0	มากที่สุด
8) พัฒนาคู่มือด้านเทคนิค วิธีการสอนไปใช้จัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
9) พัฒนาคู่มือด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
10) พัฒนาคู่มือด้านการจัดหา สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	100	0	มากที่สุด
11) พัฒนาคู่มือด้านการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน	100	0	มากที่สุด
12) ครอบงำความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปสู่การปฏิบัติ	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ			
13) ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ได้อย่างถูกต้อง	100	0	มากที่สุด
14) ครูมีเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่หลากหลาย	100	0	มากที่สุด
15) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ร้อยละ)		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
16) ครูผลิต/ จัดหา/ นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
17) ครูวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล			
18) ผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายร่วมวางแผน และจัดทำปฏิทินการออกนิเทศอย่างต่อเนื่อง	100	0	มากที่สุด
19) มีเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น	100	0	มากที่สุด
20) นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดการเรียนรู้ และการประเมิน และสรุปผล	100	0	มากที่สุด
21) ผู้นิเทศต้องให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป	100	0	มากที่สุด
22) ผู้นิเทศต้องจัดทำรายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้			
23) เป็นการนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	100	0	มากที่สุด
24) เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อสาธารณชน	100	0	มากที่สุด
25) เป็นการยกย่อง สรรเสริญครูที่มีผลงานจากการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ร้อยละ)		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ยรวม	100	0	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 ภาพรวม พบว่า องค์กรประกอบที่ 4 กระบวนการ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าขั้นตอนของการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนและสร้างแรงจูงใจ คือ การที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคน ร่วมกันนำนโยบาย และแนวทางการบริหารที่ต้องการพัฒนาครูมาวางแผนเตรียมการเพื่อเสนอโครงการฝึกอบรมพัฒนาครู โดยมีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาครู ผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะร่วมพัฒนาความสามารถของตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม คือ การนำหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมาพัฒนาครู นำไปสู่การปฏิบัติ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูเพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในเรื่องความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การคัดกรองผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลักการ เทคนิค วิธีการสอนทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการวิเคราะห์งาน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการผลิตสื่อในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ คือ ครูนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมพัฒนาเรื่อง ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การคัดกรองผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลักการ เทคนิค วิธีการสอนทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการวิเคราะห์งาน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการผลิตสื่อ/

จัดหา/นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดในการจัดการเรียนรู้
ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไปใช้ในชั้นเรียน ตลอดจน
ครูสามารถประเมิน และสรุปผลพัฒนาการของผู้เรียน ได้ตรงตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล คือ ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศที่
ได้รับมอบหมายจัดทำปฏิทิน และออกนิเทศอย่างต่อเนื่อง สร้างเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม
และประเมินผลที่สอดคล้องกับการประเมินทักษะด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน
การจัดการเรียนรู้ และการประเมินและสรุปผลที่มีประเด็นชัดเจน และตรงตามวัตถุประสงค์
มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป และผู้นิเทศต้อง
จัดทำรายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ ครูนำเสนอผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศในการจัด
การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ
ตนเองต่อสาธารณชน เป็นการนำเสนอภาพความสำเร็จของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ
การช่วยเหลือตนเอง เป็นการยกย่องสรรเสริญครูที่มีผลงานจากการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ
ตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาได้ข้อสรุปกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้
ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน
และสร้างแรงจูงใจ ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม
และประเมินผล และขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.2.5 องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงร้อยละความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 11 คน องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
1. ด้านการเตรียมการสอน			
1) ครูมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	100	0	มากที่สุด
2) ครูมีความรู้และทักษะในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	100	0	มากที่สุด
3) ครูสามารถเตรียมห้องเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	100	0	มากที่สุด
4) ครูสามารถเตรียมความรู้หรือ เอกสารประกอบการสอน	100	0	มากที่สุด
5) ครูสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อที่ใช้ในการสอน	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน			
6) ครูมีความรู้และทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ	100	0	มากที่สุด
7) ครูมีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย	100	0	มากที่สุด
8) ครูสามารถนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่าย	100	0	มากที่สุด
9) ครูนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	100	0	มากที่สุด
10) ครูนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการเรียนรู้			
11) ครูมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	100	0	มากที่สุด
12) ครูจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	100	0	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ร้อยละ)		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	แปลผล
13) ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ (Learning by Doing)	100	0	มากที่สุด
14) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตามเนื้อหา	100	0	มากที่สุด
15) ครูจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล			
16) ครูมีความรู้และทักษะในการประเมิน และสรุปผล	100	0	มากที่สุด
17) ครูสามารถสรุปบทเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	100	0	มากที่สุด
18) ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	100	0	มากที่สุด
19) ครูนำเสนอและรายงานผลการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	100	0	มากที่สุด
20) ครูมีการสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย	100	0	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ยรวม	100	0	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 ภาพรวม พบว่า องค์กรประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการวัดผลและประเมินผล ซึ่งทำให้ทราบผลลัพธ์ของการบริหารเพื่อพัฒนาครู ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถของครูในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการจัดการเรียนรู้ โดยประเมินจากการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดการเรียนรู้ และการประเมินและสรุปผลดังต่อไปนี้

1) ด้านการเตรียมการสอน ครูต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการ

ช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) เตรียมห้องเรียน และจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เตรียมความรู้ หรือเอกสารประกอบการสอน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อที่ใช้ประกอบในการสอน

2) ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ครูต้องมีทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ หลากหลาย เข้าใจง่าย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สอดคล้องกับเนื้อหา

3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูต้องมีทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ใช้เทคนิค วิธีการที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing) ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตรงตามเนื้อหา ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมหลากหลายสร้างความสนใจของผู้เรียน

4) ด้านการประเมิน และสรุปผล ครูต้องมีทักษะประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินผู้เรียนทุกระยะ รายงานผลการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียน สรุปบทเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนต่อผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าทุกองค์ประกอบของรูปแบบ ฯ ควรเลือกใช้คำ หรือภาษาที่ตรงกัน เช่น หากใช้คำว่า “นักเรียน” “ผู้เรียน” หรือ “เด็ก” ก็ควรเป็นคำเดียวกันทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่ถูกต้อง มีความสมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำรูปแบบ ฯ ไปทดลองใช้จริงต่อไป

2.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนำรูปแบบ ฯ ไปทดลองใช้จริง กับครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ผลการวิเคราะห์ความสามารถของครูและพัฒนาการของผู้เรียน มีรายละเอียดตามหัวข้อ 2.3.1-2.3.4 ดังต่อไปนี้

2.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองทั้งก่อน-หลัง การฝึกอบรม รายละเอียด ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบวัดความรู้ของครู
ก่อน-หลัง การฝึกอบรม กับ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน

คนที่	คะแนนเต็ม (40 คะแนน)		ผลต่าง ของคะแนน (d)	อันดับที่ ของความ แตกต่าง (R)	อันดับที่ตาม เครื่องหมาย		ร้อยละของคะแนน	
	ก่อน อบรม (X)	หลัง อบรม (Y)			บวก (+)	ลบ (-)	ก่อน อบรม (X)	หลัง อบรม (Y)
1	18	36	+ 18	5	5	-	45.00	90.00
2	19	32	+ 13	1	1	-	47.50	80.00
3	20	37	+ 17	4	4	-	50.00	92.50
4	20	36	+ 16	2.5	2.5	-	50.00	90.00
5	15	34	+ 19	6.5	6.5	-	37.50	85.00
6	14	37	+ 23	9	9	-	35.00	92.50
7	19	39	+ 20	8	8	-	47.50	97.50
8	18	37	+ 19	6.5	6.5	-	45.00	92.50
9	19	35	+ 16	2.5	2.5	-	47.50	87.50
ค่าเฉลี่ย	18	36	รวม		45	-	45.00	89.72

อาณาเขตวิกฤต

กำหนด $\alpha = .05$ $N=9$ ค่าวิกฤต $T = 5$ อาณาเขตวิกฤต $T \leq 5$

คำนวณค่าสถิติ

จาก T คำนวณ = 45

การสรุปผล

ค่า T คำนวณ (45) มากกว่า T ในตาราง(5) ไม่ตกในอาณาเขตวิกฤต สรุปว่า คะแนนผลการทดสอบวัดความรู้ของครูหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

จากตารางที่ 11 ภาพรวม พบว่า ครูมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง หลังการฝึกอบรม สูงกว่า ก่อนการฝึกอบรม ซึ่ง หลังการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.72

2.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ และผลพัฒนาการที่เกิดกับนักเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้
ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
กับกลุ่มเป้าหมาย 9 คน

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		แปลผล
	μ	σ	
1. ด้านการเตรียมการสอน			
1) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.78	0.42	ดีเยี่ยม
2) การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.67	0.47	ดีเยี่ยม
3) การจัดเตรียมห้องเรียน และจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.89	0.31	ดีเยี่ยม
4) การเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน	4.78	0.42	ดีเยี่ยม
5) การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อที่ใช้ในการสอน	4.56	0.50	ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยรวม	4.73	0.45	ดีเยี่ยม
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน			
1) การนำเข้าสู่บทเรียนที่เร้าใจ และน่าสนใจ	4.56	0.50	ดีเยี่ยม
2) การนำเข้าสู่บทเรียนมีกิจกรรมที่หลากหลาย	4.67	0.47	ดีเยี่ยม
3) การนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่ายเชื่อมโยงสิ่งที่ต้องการสอนได้ชัดเจน	4.67	0.47	ดีเยี่ยม
4) การนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่สอน	4.89	0.31	ดีเยี่ยม
5) การนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	4.78	0.42	ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยรวม	4.71	0.46	ดีเยี่ยม
3. ด้านการจัดการเรียนรู้			
1) การจัดการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน	4.67	0.47	ดีเยี่ยม
2) การจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.44	0.50	ดี
3) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing)	4.33	0.47	ดี
4) การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและตรงตามเนื้อหาที่สอน	4.78	0.42	ดีเยี่ยม
5) การจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนการสอนที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ	4.89	0.31	ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยรวม	4.62	0.49	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		แปลผล
	μ	σ	
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล			
1) ครู และผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียน	4.89	0.31	ดีเยี่ยม
2) การสรุปบทเรียน ได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.67	0.47	ดีเยี่ยม
3) การประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนดำเนินการทุกระยะ	4.78	0.42	ดีเยี่ยม
4) การนำเสนอ และรายงานผลการประเมินดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.56	0.50	ดีเยี่ยม
5) การสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนมีรูปแบบชัดเจน	4.56	0.50	ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยรวม	4.69	0.47	ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.69	0.46	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 12 ภาพรวม พบว่า ครูมีทักษะการปฏิบัติ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\mu = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านที่ ครูมีทักษะการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการสอน ($\mu = 4.73$) อยู่ในระดับดีเยี่ยม รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน ($\mu = 4.71$) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ด้านที่ 4 ด้านการประเมิน และสรุปผล อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\mu = 4.69$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.62$) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ตามลำดับ

2.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวัดเจตคติของครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงเจตคติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ กลุ่มเป้าหมาย 9 คน

รายการ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		แปลผล
	μ	σ	
1) ครูควรมุ่งเน้นเนื้อหาเรื่องที่สอนมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ไม่จำเป็นต้องศึกษาหลักสูตร หรือ แผนการสอนจัดการสอนตามประสบการณ์	3.67	0.70	ค่อนข้างสูง
2) ครูมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.89	0.60	ค่อนข้างสูง
3) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเท่าที่มีเพื่อการประหยัดค่าใช้จ่าย	3.56	0.72	ค่อนข้างสูง
4) ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติกิจกรรม	4.11	0.60	ค่อนข้างสูง
5) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน	3.78	0.67	ค่อนข้างสูง
6) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.78	0.67	ค่อนข้างสูง
7) ครูใช้เทคนิควิธีการสอนเพียงวิธีเดียวในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองก็สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้	4.00	0.70	ค่อนข้างสูง
8) ครูกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการทำกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างเต็มที่	4.00	0.70	ค่อนข้างสูง
9) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.11	0.60	ค่อนข้างสูง
10) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสรุปความรู้จากการเรียนรู้	4.11	0.33	ค่อนข้างสูง
11) ครูต้องประเมินทักษะหลังเรียนเพียงครั้งเดียว ไม่จำเป็นต้องประเมินทักษะก่อนเรียนในเรื่องที่สอน	3.67	0.70	ค่อนข้างสูง
12) ครูเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ากับชีวิตจริง	3.56	0.53	ค่อนข้างสูง
13) ครูต้องประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.67	0.70	ค่อนข้างสูง
14) ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาการเรียนของผู้เรียน	3.56	0.53	ค่อนข้างสูง
15) ครูประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	3.56	0.73	ค่อนข้างสูง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.63	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 13 ภาพรวม พบว่า ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากผลการวัดเจตคติของครูจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันมีอยู่ 3 รายการ ได้แก่ ข้อที่ 4 ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติกิจกรรม ข้อที่ 9 ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และข้อที่ 10 ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสรุปความรู้จากการเรียนรู้ ($\mu=4.11$) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง รองลงมา คือ มี 2 รายการที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ข้อที่ 7 ครูใช้เทคนิควิธีการสอนเพียงวิธีเดียวในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองก็สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ และข้อที่ 8 ครูกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการทำกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างเต็มที่ ($\mu=4.00$) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน มีอยู่ 4 รายการ คือ ข้อที่ 3 ครูใช้สื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเท่าที่มีเพื่อการประหยัดค่าใช้จ่าย ข้อที่ 12 ครูเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ากับชีวิตจริง ข้อที่ 14 ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาการเรียนของผู้เรียน และข้อที่ 15 ครูประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ($\mu=3.56$) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ตามลำดับ

2.3.4 ผลพัฒนาการก่อน-หลังการใช้รูปแบบ ฯ ของผู้เรียนที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 9 คน รายละเอียด ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงผลพัฒนาการก่อน-หลังการใช้รูปแบบ ฯ ของผู้เรียนที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 9 คน

ที่	ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5 คะแนน)		ผลพัฒนาการของผู้เรียน		แปลความหมาย
		ก่อน	หลัง	ผลต่าง	ร้อยละ	
1	การรับประทานอาหาร	1.44	4.00	2.56	46.67	สูงขึ้น
2	การแต่งกาย	1.44	3.56	2.11	42.22	สูงขึ้น
3	การขับถ่าย	1.11	3.22	2.11	42.22	สูงขึ้น
4	การดูแลสุขอนามัยตนเอง	1.44	3.33	1.89	37.78	สูงขึ้น
5	การรับผิดชอบงานบ้าน	1.00	2.56	1.56	31.11	สูงขึ้น
รวม		6.43	16.67	10.23	200	สูงขึ้น
เฉลี่ย		1.29	3.33	2.04	40	

จากตารางที่ 14 พัฒนาการของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีผลพัฒนาการสูงขึ้นในภาพรวมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 40 ผู้วิจัยขอนำเสนอภาพรวมของผลพัฒนาการของผู้เรียนกรณีศึกษาทั้ง 9 คน หลังจากการทดลองใช้รูปแบบฯ โดยแยกเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การรับประทานอาหาร พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถดื่มน้ำจากแก้ว จากหลอดได้ด้วยตนเอง สามารถจับช้อนส้อม ช้อนและส้อมได้อย่างถูกต้อง สามารถดักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเอง ไม่มูมมามหรือหกเลอะเทอะ ไม่รับประทานเสียงดัง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ แต่มีบางรายที่ต้องมีผู้ปกครองหรือคนอื่น ๆ คอยช่วยเหลือเล็กน้อย

2. การแต่งกาย พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถสวมและถอดรองเท้าทั้งแบบสอคและแบบคิบบได้ด้วยตนเอง สามารถสวมและถอดกางเกงเอวยืด และแบบติดตะขอที่มีซิปปได้ด้วยตนเอง สามารถสวมและถอดเสื้อผ่าหน้า มีกระดุมและซิปปได้ด้วยตนเอง สามารถสวมและถอดเสื้อคอกลมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ แต่มีบางรายที่ต้องมีผู้ปกครองหรือคนอื่น ๆ คอยช่วยเหลือเล็กน้อย

3. การขับถ่าย พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ รู้จักอุปกรณ์ในห้องน้ำและสำหรับใช้ในการทำความสะอาดหลังขับถ่าย เช่น ผักบัวฉีดชำระ ชันน้ำ สบู่ เพื่อใช้ทำความสะอาดหลังการขับถ่าย สามารถฉีดชำระล้างก้นและล้างมือตนเองได้อย่างดีหลังจากที่ล้างก้นตนเองได้ สามารถทำความสะอาดหลังการขับถ่ายทั้งห้องน้ำแบบนั่งยอง และแบบชักโครก สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างได้แต่มีบางรายไม่สามารถขับถ่ายด้วยตนเองได้ ยังต้องใส่แพมเพิสต้องให้มีคนอื่น ๆ ผู้ปกครองต้องคอยช่วยเหลือ กำกับ ชี้นะบียงเล็กน้อย

4. การดูแลสุขอนามัยตนเอง พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถทำความสะอาดมือ หน้าและเท้าได้ด้วยตนเอง สามารถแปรงฟันของตนเองครบทุกขั้นตอน สามารถอาบน้ำ หวีผม และสระผมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ แต่มีบางรายที่ต้องมีคนอื่น ๆ หรือ ผู้ปกครองคอยช่วยเหลือ ชี้นะบียงเล็กน้อย

5. การรับผิดชอบงานบ้าน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ สามารถกวาดบ้าน ถูบ้าน ปูผ้าปูที่นอนด้วยตนเองได้ สามารถเก็บสิ่งของเครื่องใช้กลับเข้าที่เดิม และให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม แต่ยังมีบางรายยังต้องการความช่วยเหลือ ชี้นะบียงจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

จะเห็นได้ว่า ผลพัฒนาการของผู้เรียน จากกรณีศึกษาทั้ง 9 คน มีพัฒนาการที่ดีขึ้นทุกด้าน แต่จะเพิ่มขึ้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ กับ กลุ่มเป้าหมาย
จำนวน 180 คน ดังตารางที่ 15 – 20

ตารางที่ 15 ภาพรวมแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ กับ กลุ่มเป้าหมาย

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ	4.85	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.84	0.37	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 3 บัญชีนำเข้า	4.81	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ	4.51	0.18	มากที่สุด	ผ่าน
องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์	4.50	0.13	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.70	0.29	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 15 ภาพรวม พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบของรูปแบบฯ โดยเรียงลำดับจากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.84$) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$) ตามลำดับ และถือว่าทุกองค์ประกอบผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ตามที่กำหนดเกณฑ์ไว้ คือ ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้
องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบฯ

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
1) เป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย	4.87	0.33	มากที่สุด	ผ่าน
2) เป็นหลักการเชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย	4.88	0.32	มากที่สุด	ผ่าน
3) เป็นหลักการเชิงระบบที่ตรวจสอบง่าย	4.84	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
4) เป็นหลักการเชิงระบบที่มีความทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทที่หลากหลาย	4.84	0.33	มากที่สุด	ผ่าน
5) เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนากรอบคลุม การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.85	0.36	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 16 ภาพรวม พบว่า องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบฯ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายการ โดยเรียงลำดับจากรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหารายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 เป็นหลักการเชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88$) รองลงมา คือ ข้อที่ 1 เป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนากรอบคลุมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$) ถือว่า ทุกรายการขององค์ประกอบที่ 1 ผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ตามที่กำหนดเกณฑ์ไว้ คือ ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้
องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบฯ

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
1) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.84	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
2) มุ่งพัฒนาครูให้มีทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
3) มุ่งพัฒนาครูให้มีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
4) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการเตรียมการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.87	0.33	มากที่สุด	ผ่าน
5) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการนำเข้าสู่บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
6) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
7) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการประเมิน และสรุปผลในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.88	0.32	มากที่สุด	ผ่าน
8) มุ่งพัฒนาผลพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.81	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.84	0.37	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 17 ภาพรวม พบว่า องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบฯ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.84$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายการ โดยเรียงลำดับจากรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหารายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการประเมิน และสรุปผลในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88$) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการเตรียมการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการนำเข้าสู่บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด($\mu = 4.79$) ตามลำดับ ถือว่า ทุกรายการขององค์ประกอบที่ 2 ผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ตามที่กำหนดเกณฑ์ไว้ คือ ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับความเป็นไปได้	ผลการประเมิน
1. ด้านบุคลากร				
1.1 ผู้บริหาร				
1.1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร				
1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาได้ชัดเจน	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
2) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
3) เป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่ๆมาพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.76	0.43	มากที่สุด	ผ่าน
4) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
5) เป็นผู้ที่คอยส่งเสริมเพื่อพัฒนาครูผู้ครุมีอาชีพ	4.73	0.44	มากที่สุด	ผ่าน
6) เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และคอยแก้ไขปัญหาให้กับคณะครูในสถานศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.78	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
1.1.2 บทบาท และหน้าที่ของผู้บริหาร				
7) วางแผน มอบนโยบายการพัฒนาครู และกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างชัดเจน	4.83	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
8) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองร่วมกับคณะครู	4.76	0.43	มากที่สุด	ผ่าน
9) กำหนดแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.83	0.37	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
10) จัดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้ครูมีความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.75	0.43	มากที่สุด	ผ่าน
11) นิเทศ กำกับและติดตามผลการปฏิบัติการสอน และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
12) ประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน	4.81	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
13) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป	4.77	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
1.2 ครูผู้สอน				
1.2.1 คุณลักษณะของครูผู้สอน				
14) ปฏิบัติตนตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.83	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
15) เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเพื่อนร่วมวิชาชีพ	4.73	0.44	มากที่สุด	ผ่าน
16) ตระหนักในหน้าที่ที่ร่อกองค์กร และมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
17) ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
18) มีความรักและเมตตาต่อศิษย์	4.78	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
19) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์พันธกิจ นโยบายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ร่วมกัน	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
1.2.2 บทบาท และหน้าที่ของครูผู้สอน				
20) เตรียมการสอนตรงตามวัตถุประสงค์ และเนื้อหา	4.78	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
21) กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย และเร้าความสนใจของผู้เรียน	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
22) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค วิธีการที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่สอน	4.83	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
23) เลือกใช้สื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
24) ประเมินผลพัฒนาของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง	4.84	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
25) สรุปผลการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.76	0.43	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.80	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
1.3 ผู้เรียน				
1.3.1 คุณลักษณะของผู้เรียน				
26) สามารถรับรู้ และสื่อสารได้	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
27) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.82	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
1.3.2 บทบาท และหน้าที่ของผู้เรียน				
28) ผู้เรียนรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อเนื่อง	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
29) ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	4.78	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
1.4 ผู้ปกครอง				
1.4.1 คุณลักษณะของผู้ปกครอง				
30) มีเวลาให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
31) ยอมรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของครู	4.83	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
1.4.2 บทบาท และหน้าที่ของผู้ปกครอง				
32) นำผู้เรียนมารับบริการอย่างสม่ำเสมอ	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
33) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
34) ร่วมมือกับครูในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง ขณะอยู่บ้าน	4.77	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
35) ประเมิน และรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียน ร่วมกับครู	4.78	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1	4.80	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
2. ด้านงบประมาณ				
2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ				
36) มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างเพียงพอ	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
37) มีการควบคุมแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
38) มีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ	4.81	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
2.2 ระดมทรัพยากรจากเครือข่าย				
39) ระดมทรัพยากรจากเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ใน การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ ตนเอง	4.88	0.33	มากที่สุด	ผ่าน
40) หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนกิจกรรมที่ ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.84	0.37	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2	4.82	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
3. ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้				
3.1 วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์				
41) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับ การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
42) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ ลงมือ ปฏิบัติจริงในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.83	0.37	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
43) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการใช้	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
44) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	4.87	0.34	มากที่สุด	ผ่าน
45) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ให้เพียงพอพร้อมใช้งานในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง และปฏิบัติจริงแก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง รวมทั้งใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.76	0.43	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.79	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
3.2 แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน				
46) จัดแหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ให้เหมาะสมกับการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
47) จัดทำป้ายนิเทศให้ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
48) จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียนให้ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี	4.78	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
49) จัดมุมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
50) ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือตนเองให้กับผู้เรียน	4.78	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
51) มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างหลากหลาย	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
52) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.83	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3	4.82	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
4. ด้านการบริหารจัดการ				
53) วางแผนเตรียมการเพื่อเสนอโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
54) จัดทำหลักสูตร โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.84	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
55) ดำเนินโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองตามที่กำหนด	4.76	0.43	มากที่สุด	ผ่าน
56) ประเมินผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองทุกระยะ	4.79	0.41	มากที่สุด	ผ่าน
57) สะท้อนผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
58) สรุป และรายงานผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.88	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
59) ปรับปรุง/พัฒนาโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.86	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
60) ขยายผลต่อสาธารณชน โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.78	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.78	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4	4.78	0.40	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดด้านที่ 1-4	4.81	0.40	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 18 ภาพรวม พบว่า องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า มีความเป็นไปได้สูงสุดในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านงบประมาณ และด้านที่ 3 ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82$) รองลงมา คือ ด้านที่ 1 ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.78$) ตามลำดับ ถือว่า ทุกด้านขององค์ประกอบที่ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ ตามที่กำหนดเกณฑ์ไว้ คือ ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
ขั้นที่ 1 การวางแผนและสร้างแรงจูงใจ				
1) วางแผนและมอบนโยบายต่าง ๆ ในการพัฒนา	4.55	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
2) ร่วมกันเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา	4.51	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
3) ใช้กระบวนการบริหารเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาครูการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา	4.51	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
4) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครู เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.48	0.50	มาก	ผ่าน
5) สร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา	4.50	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.50	0.03	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม				
6) ให้ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.56	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
7) พัฒนาคู่มือด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	4.56	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
8) พัฒนาคู่มือด้านเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.46	0.50	มาก	ผ่าน
9) พัฒนาคู่มือด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.50	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
10) พัฒนาคู่มือด้านการจัดหา สร้าง นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	4.50	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
11) พัฒนาคู่มือด้านการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน	4.57	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
12) ให้นำความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปสู่การปฏิบัติ	4.48	0.50	มาก	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.52	0.04	มากที่สุด	ผ่าน
ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ				
13) ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ได้อย่างถูกต้อง	4.50	0.50	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
14) ครูมีเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญาที่หลากหลาย	4.53	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
15) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญาสอดคล้องกับเนื้อหา	4.46	0.50	มาก	ผ่าน
16) ครูผลิต/จัดหา/นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา	4.56	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
17) ครูวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตาม วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้	4.53	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.52	0.03	มากที่สุด	ผ่าน
ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล				
18) ผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายร่วมวางแผน และจัดทำ ปฏิทินการออกนิเทศอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.50	มาก	ผ่าน
19) มีเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น	4.48	0.50	มาก	ผ่าน
20) นิเทศ ติดตามและประเมินผลให้ครอบคลุม ทุกด้านทั้งด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่ บทเรียน การจัดการจัดเรียน และ การประเมิน และสรุปผล	4.44	0.50	มาก	ผ่าน
21) ผู้นิเทศต้องให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัด การเรียนการสอนต่อไป	4.53	0.50	มาก	ผ่าน
22) ผู้นิเทศต้องจัดทำรายงานผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลเสนอต่อผู้บริหาร	4.49	0.50	มาก	ผ่าน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.48	0.03	มาก	ผ่าน
ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้				
23) เป็นการนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.45	0.50	มาก	ผ่าน
24) เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อสาธารณชน	4.54	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
25) เป็นการยกย่อง สรรเสริญครูที่มีผลงานจากการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.54	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.53	0.02	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.51	0.18	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 19 ภาพรวม พบว่า องค์กรประกอบที่ 4 กระบวนการ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายการขั้นตอนของกระบวนการ โดยลำดับจากรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหารายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$) รองลงมา คือ ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม และขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$) ตามลำดับ ถือว่าทุกรายการกระบวนการของขั้นตอนองค์กรประกอบที่ 4 ผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ตามที่กำหนดเกณฑ์ไว้ คือ ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้
องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
1. ด้านการเตรียมการสอน				
1) ครูมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.54	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
2) ครูมีความรู้และทักษะในการเขียนแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	4.44	0.50	มาก	ผ่าน
3) ครูสามารถเตรียมห้องเรียน และจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	4.49	0.50	มาก	ผ่าน
4) ครูสามารถเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน	4.49	0.50	มาก	ผ่าน
5) ครูสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อที่ใช้ในการสอน	4.52	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.50	0.04	มากที่สุด	ผ่าน
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน				
6) ครูมีความรู้และทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ	4.52	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
7) ครูมีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย	4.46	0.50	มาก	ผ่าน
8) ครูสามารถนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่าย	4.42	0.50	มาก	ผ่าน
9) ครูนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.55	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
10) ครูนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	4.44	0.50	มาก	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.48	0.06	มาก	ผ่าน
3. ด้านการจัดการเรียนรู้				
11) ครูมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา	4.56	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
12) ครูจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.55	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
13) ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing)	4.46	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
14) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตรงตามเนื้อหา	4.53	0.50	มากที่สุด	ผ่าน

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	N = 180			
	μ	σ	ความเป็นไปได้	
			ระดับ ความเป็นไปได้	ผล การประเมิน
15) ครูจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และน่าสนใจ	4.44	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.51	0.05	มากที่สุด	ผ่าน
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล				
16) ครูมีความรู้ และทักษะในการประเมินและสรุปผล	4.48	0.50	มาก	ผ่าน
17) ครูสามารถสรุปบทเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP)	4.46	0.50	มาก	ผ่าน
18) ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะต่อเนื่อง	4.58	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
19) ครูนำเสนอ และรายงานผลการประเมินผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	4.55	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
20) ครูมีการสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียน ต่อผู้ปกครอง	4.47	0.50	มาก	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.51	0.05	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.50	0.13	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 20 ภาพรวม พบว่า องค์กรประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.50$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีจำนวน 2 รายการ คือ ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 4 การประเมิน และสรุปผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$) รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 1 การเตรียมการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 การนำเข้าสู่บทเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$) ซึ่งถือว่าทุกด้านขององค์กรประกอบที่ 5 ผ่านเกณฑ์การประเมิน ความเป็นไปได้ ตามที่กำหนดเกณฑ์ไว้ คือ ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับ 3.51 ขึ้นไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัย ขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ทฤษฎีทางการบริหาร การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ของครู ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประเด็นที่ศึกษาในขั้นตอนนี้ คือ ข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของรูปแบบ ฯ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 1.2 การสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน ประกอบด้วย 1) ครู จำนวน 10 คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (2) ปฏิบัติหน้าที่สอนที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย (3) มีประสบการณ์ในการสอนผู้เรียนที่เป็นเด็กพิเศษหรือเด็กพิการ มาไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 2) ผู้ปกครอง จำนวน 10 คน ที่เป็นผู้ที่พาผู้เรียนมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย อย่างสม่ำเสมอติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา ประเด็นที่ศึกษา คือ ข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อหาข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขั้นที่ 1.3 การจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 คน ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ของครู 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) เคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่น้อยกว่า 20 ปี ประเด็นที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบ ฯ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 ยกร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ประเด็นที่ศึกษา คือ การยกร่างรูปแบบ ฯ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ร่างรูปแบบการบริหาร

เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ขั้นที่ 2.2 ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาครูจัดการเรียนรู้ของครู และเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ที่มีคุณสมบัติ (1) เคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2) มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่น้อยกว่า 20 ปี ประเด็นที่ศึกษา คือ ความเหมาะสมของรูปแบบฯ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าร้อยละ และสรุปตามประเด็นในการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิหาระดับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ขั้นที่ 2.3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9 คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 2) ปฏิบัติหน้าที่สอนที่หน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย 3) มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประเด็นที่ศึกษา คือ ศักยภาพความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ หลังจากรูปแบบฯ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ระดับความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ หลังจากรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปทดลองใช้ นำข้อค้นพบมาปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่มีความสมบูรณ์ ยืดหยุ่นสามารถนำไปขยายผลต่อไป

ระยะที่ 3 ประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้

ระยะนี้เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการ และครู ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 180 คน ปีการศึกษา 2561 จาก 4 ภูมิภาค โดยเลือกมาภูมิภาคละ 5 จังหวัด พิจารณาจากเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ทั้งหมด 20 แห่ง ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเหมือนกัน ไม่ใช่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 2) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดที่มีหน่วยบริการที่มีการบริหารจัดการตามรูปแบบที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกำหนด 3) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ที่มีผู้อำนวยการที่มีตัวตน ณ วันที่ให้ข้อมูล ซึ่งไม่ใช่ผู้รักษาการแทน 4) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดที่ยินดีและสมัครใจในการให้ข้อมูลตามแบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการของศูนย์การศึกษาพิเศษทั้ง 20 แห่ง จำนวน 20 คน และครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด แห่งละ 8 คน จำนวน 160 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน ประเด็นที่ศึกษา คือ ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้กับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงตามบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบฯ โดยดำเนินการจาก 1) ศึกษาเอกสารวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง และ 3) จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ภาพรวม พบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ

การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบฯ โดยดำเนินการจาก 1) ยกร่างรูปแบบฯ 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) ทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความรู้ ครูมีคะแนนจากการทดสอบ วัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 89.72

2.2 ด้านทักษะ ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับดีเยี่ยม

2.3 ด้านเจตคติ ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

3. การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้

ดำเนินการโดยการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้ กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 3 ประเด็น คือ 1) การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบฯ 2) การสร้างรูปแบบฯ 3) การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ภาพรวม พบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ และ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบซึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบของรูปแบบอย่างละเอียด นำมาสังเคราะห์หาแนวคิดร่วมกันของนักการศึกษาในประเทศ และต่างประเทศอย่างละเอียด ทั้ง 5 องค์ประกอบนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของนิวัต นาคะเวช (2554) ; ไมตรี บุญทศ (2554) ; ทิศนา เขมมณี (2555) ; ปรีชาดิ ชมชื่น (2555) ; สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555) ; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) ; วคินี รุ่งเรือง (2562) ; Joyce, & Weil (2000) และ Gluck (2004) นอกจากนี้องค์ประกอบของรูปแบบ ฯ ยังมีความสอดคล้องกับข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง ตลอดจนองค์ประกอบของรูปแบบฯ ที่เป็นข้อสรุปจากการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิอีกด้วย

2. การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ภาพรวม พบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความรู้ ภาพรวม พบว่า ครูมีคะแนนการทดสอบวัดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 89.72 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากได้มีการฝึกอบรมจะช่วยให้ครูมีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ สามารถจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ คัดกรองผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีบกพร่องทางสติปัญญา หลักการ/เทคนิค/ วิธีการสอนทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการวิเคราะห์งาน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการผลิตสื่อในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ครูต้องมีความรู้เชิงลึกในการบำบัดฟื้นฟูผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาความรู้ของบุคลากรของ นริศรา ชนจุมจัง (2550) ที่ว่าบุคลากรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในองค์กร ดังนั้นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ก่อน เช่นเดียวกับ รัตนพล บุญคงที่ (2550) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กรเพราะว่าองค์กรจะมีประสิทธิภาพ และมีศักยภาพ แข็งแรงจนเป็นที่ยอมรับจากภายนอกนั้นขึ้นอยู่กับทรัพยากรบุคลากรภายในองค์กรว่ามีความรู้เพียงใด และ บุญสืบ เทียมหยิน (2553) ได้กล่าวว่าการพัฒนาครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องส่งเสริมให้บุคลากรนั้นมีความรู้อย่างเต็มที่ก่อน

2.2 ด้านทักษะ ภาพรวม พบว่า ครูมีทักษะการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับดีเยี่ยม ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นอย่างดีแล้วนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาครู โดยการศึกษารายงานผลการประเมินตนเองของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย (2560) มาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผล

การประเมินอยู่ในระดับดี แต่มีจุดควรพัฒนาที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูคือการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติให้กับครูในการจัดการเรียนรู้ ให้ฝึกการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่ การเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดการเรียนรู้ และการประเมินและสรุปผล ในการพัฒนาครูจึงต้องให้ครูสอนโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ซึ่งต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงตามศักยภาพของผู้เรียน ครูต้องมีการเลือกใช้เทคนิค วิธีการหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งต้องบูรณาการทักษะด้านต่าง ๆ อีกด้วย ดังนั้นนอกจากการพัฒนาความรู้แล้วต้องพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วยเนื่องจากการพัฒนาครูเป็นการเพิ่มพูนทักษะ (Skill) ทักษะคือ ความชำนาญ หรือ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ เช่น การใช้เครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น สอดคล้องกับนริศรา ชนจุมจัง (2550) ที่กล่าวว่า การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความชำนาญ และต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจุบันอยู่เสมอ มีการพัฒนาทักษะกระบวนการปฏิบัติงานของตนเองในห้องรับการได้รับประโยชน์สูงสุดเสมอ

2.3 ด้านเจตคติ ภาพรวม พบว่า ครูมีเจตคติในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากก่อนการพัฒนาครู ผู้วิจัยได้มีการวางแผนที่ดี ประชุม และสร้างแรงจูงใจให้กับคณะครูทุกคน เพื่อให้ครูเกิดแรงบันดาลใจ มีทัศนคติที่ดี คิดสร้างสรรค์นวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำพัฒนาผู้เรียนจนเกิดเป็นเจตคติที่ดี ผู้วิจัยเชื่อว่าหากครูมีความรู้สึที่ดีจะมีผลในการจัดการเรียนรู้จะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการพัฒนาครูในด้านเจตคตินั้นมุ่งให้เกิด หรือเพิ่มพูนเจตคติที่ดีต่อองค์กร ต่อผู้บังคับบัญชาต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นต่อภารกิจในการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญสืบ เทียมหยิน (2553) ที่ได้ให้กล่าวถึงการพัฒนบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องส่งเสริมให้บุคลากรเหล่านั้น มีทัศนคติเจตคติที่ดีในการทำงานก่อนเพื่อจะให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น และมีความคิดที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

3. การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้

ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ภาพรวม พบว่า รูปแบบฯ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้มีกระบวนการวิจัยที่มีขั้นตอนชัดเจน ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบของรูปแบบฯ และศึกษาข้อมูลความต้องการรูปแบบฯ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้จากการสัมภาษณ์ครูและผู้ปกครอง ทำให้ได้ข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบฯ ที่ชัดเจน มีการดำเนินการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนา แก้ไขและปรับปรุง ได้ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ และองค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ แล้วนำมาขยายร่างขึ้นเป็นรูปแบบฯ ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ นำข้อเสนอแนะมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข จนเป็นรูปแบบฯ ที่ถูกต้อง มีความสมบูรณ์ที่สุด นำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อใช้ยืนยันประสิทธิภาพของรูปแบบฯ จนทำให้ได้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่มีความสมบูรณ์ ยืดหยุ่น มีความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวรนิษฐา เลขนอก (2560) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับวสันต์ ปานทอง (2555) ที่ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาพรวมผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จึงสามารถนำไปใช้ขยายผลกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ให้มีการพัฒนาความสามารถของครูให้เป็นครูมืออาชีพ ให้เป็นครูที่มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อันจะส่งผลกับผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่ดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานี้ไปใช้ให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่จะนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปใช้ ควรมีการศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ ให้เข้าใจท่องแท้ก่อนนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาครู

1.3 ผู้บริหาร ควรประชุมชี้แจงและสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งจะส่งผลต่อการให้ความร่วมมือในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ อันจะส่งผลผู้เรียนเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทุกประเภทในสถานศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือการดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติภพ ภาณุกุลธร. (2560). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล). 11(1), 113-125.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา Intellectual disabilities. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญเฉลิม ต้นประเสริฐ. (2553). การปรับพฤติกรรม. สืบค้น 22 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <http://www.dusit.ac.th/~specialled/academicday/docs/janya.pdf>.
- ฉันท ชาติทอง. (2551). การออกแบบการสอนแบบย้อนกลับ (Backward Design). นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- จรีลักษณ์ รัตนพันธ์. (2559). ทำอย่างไรเมื่อได้สอนเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา ชื่นเกษม. (2551). การให้บริการระยะแรกเริ่มเด็กพิการและครอบครัว. สืบค้น 21 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.dusit.ac.th/~specialled/academicday/docs/janya.pdf>.
- เจดจันทร์ พลดงนอก. (2555). การพัฒนาระบบการฝึกอบรมออนไลน์ แบบสอนงานสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการผู้ใช้เทคโนโลยีธนาคารพาณิชย์. (วิทยานิพนธ์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : บั๊ก พอยท์.
- เฉลิมพงษ์ มีสมนัย. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- เฉลิมพล พลาหน. (2553). ศึกษาความสามารถรับประทานอาหารด้วยตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาาระดับรุนแรงจากการสอนโดยวิธีลูกโซ่ย้อนกลับร่วมกับการลดความช่วยเหลือลงตามลำดับ (วิทยานิพนธ์). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ช่วงโชติ พันธุเวช. (2555). การจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ: SIPPO. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชัชวาล เจริญบุญ. (2553). รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 เขต 2 และเขต 3. (คุษฎีนิพนธ์). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.
- ฐาปนา บุญหล้า. (2553). คู่มือการจัดทำแผนธุรกิจสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บอส์การพิมพ์.
- ณัฐวี อุดกฤษฎ์. (2555). กระบวนการ PDCA ในการพัฒนาการทำงาน. (ออนไลน์).สืบค้น 14 มีนาคม 2563, จาก http://202.44.34.144/kmit/knowledge_detail.php?IDKM=341.
- ณัญญา พลเสน. (2561). รูปแบบการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา. (คุษฎีนิพนธ์). มหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2551). การพัฒนาผู้เรียนผู้ตั้งคมแห่งการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุสิต ขาวเหลือง. (2554). การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและสมรรถนะ. วารสารศึกษาและพัฒนาสังคม. ปีที่ 7 (ฉบับที่ 1), 18-32.
- ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. (2554). การฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ หน่วยที่ 4 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ถนัด เศษทรัพย์. (2550). การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยตามหลักธรรมาธิบาล. (วิทยานิพนธ์). อุดรดิตต์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชย. (2552). สถิติเพื่อการวิจัย. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ทศนา แคมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน : รูปแบบการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2550). **การจัดการองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เทวฤทธิ์ ประสิทธิ์เสรีฐ. (2552). **หลักการดำเนินงานตามวงจรเดมมิง (The Deming Cycle)**(ออนไลน์). สืบค้น 15 มกราคม 2563, จาก <http://www.cgpcenter.com/generalknowledges/pdca/pdca.html>.
- นพพร แก้วมาก. (2556). **รูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลยเพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. (วิทยานิพนธ์). เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นภินธ์ เข้มประยูรศักดิ์. (2560). **การพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมบนคลาวด์ด้วยกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อสำหรับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ในองค์กรไม่แสวงหากำไร**. (ดุขฎีนิพนธ์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศรา ชนจุมจัง. (2550). **การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เด่นราษฎร์ อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด**. (วิทยานิพนธ์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตยา สอนนุชาติ. (2559). **รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23**. (วิทยานิพนธ์). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิวัตร นาคะเวช. (2554). **การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน**. (ดุขฎีนิพนธ์). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- เนตรชนก รินจันทร์. (2557). **การฝึกอบรมผู้ประกอบการเพื่อฝึกทักษะการดูแลช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเด็กออทิสติก**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญสืบ เทียมหยิน. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2**. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 7(12), 38 – 49.
- ประกิจ กิ่งทอง. (2560). **การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยกระบวนการ Active Learning**. สืบค้น 1 มีนาคม 2563, จาก <http://www.kroobannok.com>.

- ปรีชาติ ชมชื่น. (2555). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผล
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (คุษฎีนิพนธ์)
 อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปรีชา พงษ์เพ็ง. (2560). ความคาดหวังและการรับรู้ของผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสาธารณสุขปโลก
 ของอุตสาหกรรมมาตาพุดในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ (ระเบียงเศรษฐกิจ) ภาคตะวันออก.
 วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 10 (1), 75-83.
- ปิยวัชร สุทธิวิช. (2558). การพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
 (คุษฎีนิพนธ์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัทมา จันทิมล. (2556). รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้และ
 การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการฝึกอบรมนักพัฒนาบุคลากร.
 (คุษฎีนิพนธ์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปัญญา ทองนิล. (2553). รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนโดยการบูรณาการแบบสอดแทรก
 สำหรับนักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์. (คุษฎีนิพนธ์). กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2552). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พุดิเมธ พวงจันทิก. (2551). กระบวนการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด
 วิเคราะห์ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2561,
 จาก <http://www.nasamai.ac.th/index.php?name=research&file=eadresearch&id=6>.
- การดี อนันต์นาวี. (2553). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3).
 ชลบุรี : มนตรี.
- มณนิภา ชุตติบุตร. (2553). การพัฒนาครูด้วยการเสริมพลัง. สืบค้น 13 กุมภาพันธ์ 2563, จาก
<https://spbkk1.sesao1.go.th/pdfcur/empowered.pdf> .
- มาริษา โกวิทย์. (2558). การพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของบุคคลที่มีความบกพร่องทาง
 สติปัญญาโดยใช้ภาพวิเคราะห์งาน. (วิทยานิพนธ์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มาเรียม นิลพันธุ์ .(2557). การประเมินโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง
Coaching and Mentoring ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.
 วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (คณะศึกษาศาสตร์), 16(3), 85-94.
- มาลี สืบกระแส. (2552). การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของส านักงานเขตพื้นที่
 การศึกษา (คุษฎีนิพนธ์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม.

- ไมตรี บุญทศ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อ
คุณภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดุขฎิณีพนธ์).
อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). ความเป็นครู = Self actualization for teachers. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รังสรรค์ อินทน์จันทน์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความก้าวหน้าการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัด
นครปฐม. (ดุขฎิณีพนธ์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134 ตอนที่
40 ก, 6 เมษายน 2560.
- รัตนพล บุญคงที่. (2550). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านเข็ญ กิ่งอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด. (การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7
รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรนิษฐา เลขนอก. (2560). โปรแกรมการพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงาน การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6. วารสารการบริหารและการ
นิเทศการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์), 8(2), 148-161.
- วศินี รุ่งเรือง. (2562). รูปแบบพัฒนาคู่มือโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้
เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู. (ดุขฎิณีพนธ์). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาสนา มะณีเรือง และคณะ. (2559). รูปแบบการพัฒนาคู่มือของครูดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร., 30(2), 260-278.
- วสันต์ ปานทอง. (2555). รูปแบบการพัฒนาคู่มือเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา. (ดุขฎิณีพนธ์). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). การจัดการความรู้. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :[http://qa.siam.edu/
KM/KM_Article4.pdf](http://qa.siam.edu/KM/KM_Article4.pdf). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2562.
- วิเชียร ทองน้อย. (2552). หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทางการศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<http://www.wichian21.blohtot.com/2007/11/1.hpm/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2562.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2550). รูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง. วารสารบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3(2), 3-25.

- วิสุทธิ เวียงสมุทร. (2553). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ช่วงชั้นที่ 1-2. (วิทยานิพนธ์). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิพันธ์ สุขบุญพันธ์. (2558). จิตวิทยาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.
- ศิริวรรณ แก้วจันดา. (2551). ก้าวสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นโยบายและการวางแผน. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์โกทูโนว.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2551). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัท ชีระฟิล์ม
และไซเท็ก จำกัด
- ศิริวรรณ วัฒนวัฒนารักษ์. (2555). การพัฒนาความสามารถของนักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้ที่
บูรณาการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น. รายงานการวิจัย วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์
วิจัย. 4(2). 102-113.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย. (2559). สารสนเทศศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด
สุโขทัย.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย. (2560). รายงานผลการประชุมประจำเดือนของบุคลากร
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย. (2560). รายงานผลการประเมินตนเองของศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม. (2560). หลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม
- สถาบันราชานุกูล. (2555). เด็กออทิสติกคู่มือสำหรับครู. บริษัท บีขอนแก่น ฟันลิซซิ่ง จำกัด.
- สมชัย จรรยาไพบุลย์. (2555). รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 (วิทยานิพนธ์). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมพร คำมูล. (2554). ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกายของเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา โดยการใช้ชุดฝึกกิจกรรมการแต่งกาย (วิทยานิพนธ์). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพร วงศ์วิฑูณ. (2555). การบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
(วิทยานิพนธ์). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สมพร หวานเสรีจ. (2559). ทักษะการช่วยเหลือตนเอง. ขอนแก่น. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2550). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม.** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- สมาน อัสวภูมิ. (2550). **การใช้การวิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก.**
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุริวิภา ขุนทอง. (2554). **การฝึกอบรมบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การจัดซื้อสำหรับ
พนักงาน บริษัท เต็มโก้จำกัด(มหาชน).** (วิทยานิพนธ์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.
- สมุห์ทิพย์ สิริธัมโม. (2561). **รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัย.
(คุณนิพนธ์).** พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- สัญญา จันท์สงวน. (2557). **การแก้ระบบงานด้วยวิธีการเชิงระบบ.** วารสารยุทธโกษ กองทัพบก.
- สันติยา ช่วยหนู. (2551). **การพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์งานร่วมกับวิธีลูกโซ่ย้อนกลับ (สารนิพนธ์).** กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2556). **เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2557-2558.** กรุงเทพฯ :
แกรนด์อาร์ต ครีเอทีฟ.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **สภาวะการขาดแคลนครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข.** กรุงเทพฯ : พริคหวานกราฟฟิค
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). **การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ.** กรุงเทพฯ :
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2552). **ทักษะการช่วยเหลือตนเอง.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สสส.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2560). **แนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและ
การพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ.** กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สสส.ลาดพร้าว.
- สุริยา ศรีโกคา. (2559) **การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาระดับ
ประถมศึกษาขนาดเล็ก.** (คุณนิพนธ์). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เสนาะ ดิยาวัว. (2552). **หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสาวนีย์ บุญบุญ. (2558). **รูปแบบการบริหารจัดการแฟรนไชส์ของสโมสรฟุตบอลอาชีพในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2556). **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.krucenter.net/UserFiles/File/new/n408.pdf> . วันที่ 15 มกราคม 2562.
- อนันต์ นามทองตัน . (2552). **การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่4)**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อัญชลา เกตุยงแก้ว. (2560). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณะ. (2553). **การนำองค์การและเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Algozzine & Ysseldyke. (2006). **Encyclopedia of Special Education, Volume 2: A Reference for the Education**.
- Anne et al. (2010). **Migration Transitions'**. In Meleis, A. I. (Ed) **Transitions theory: Middle Range and situation specific theories in nursing research and practice**. Springer publishing company. pp. 226-331.
- Blanchard, P.N., & Thacker, J. W. (2010). **Effective training : system, strategies, and practices (4th ed ed)**. Boston : Pearson Education.
- Bray. (2003). **Editorial**. Policy Futures in Education University of Hong Kong, 1(2), 201-208.
- Brown, Warren B., & Moberg, Denis J. (1980). **Organizational Theory and Management : A Macro Approach**. New York : John Wiley & Sons.
- Cartwright, Carol A.; Cartwright, Phillip G.; & Ward, Marjorie E. (1995). **Educating Special Learners**. 4th ed. California : Wadsworth.
- Cascio, W.F. (1986). **Management human resources : Productivity, quality of work life, profits**. New York: McGraw-Hill.
- Chistina Mele, Jacqueline Pels & Francesco Polese. (2010). **A Brief Review of system theories and managerial applications**. Inform Published Online. Maryland : USA.
- Corsini, R. J., & Auerbach, A. J. (2007). **Educational planning for development**. New York: St. Martin's Press.

- Crnic, K. A., Gaze, C., & Hoffman, C. (1997). **Cumulative parenting stress across the preschool period: Relations to maternal parenting and child behaviour at age 5.** *Infant and Child Development*, 14(2), 117-132.
- Daft, Richard L. (2001). **Management (3rd ed.** Chicago: The Dryden Press. Deming, W. Edwards. (1986). **Out of the Crisis.** MIT Center for Advanced Engineering Study. ISBN 0-911379-01-0.
- Emmanuelle, J.; et al. (2009). **Sensori-Motor and Daily Living Skills of Preschool Children with Autism Spectrum Disorders.** *J Autism Dev Disord*.
- Good, Carter V. (2005). **Dictionary of Education.** (5th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Gluck, W.F. (2004). **Management.** London. : The Dryden Press.
- Howard. (2008). **“Multiple Intelligences as Partner in School Improvement”**, *Educational Leadership*. (September), 20-22.
- Heffernan. (2001). **“Social Justice/Criminal Justice” in From Social Justice to Criminal Justice : Poverty and the Administration of Criminal Law.** Practical and Professional Ethics, eds. Oxford: Oxford University.
- Hativa, N. (2000). **Teaching for effective learning in Higher Education.** London :Kluwer Academic Publishers.
- Husen, T., & Postlethwaite, N. T. (2007). **The international encyclopedia of education.** (7th ed.). Great Britain: BPC Wheatons.
- Ivancevich, J. H. others. (1989). **Management: Principles and Functions (4th ed.).** Boston, MA: Richard D. Irwin.
- Joyce, B., & Weil, M. (2000). **Models of teaching (6th ed.).** Boston. Allyn and Bacon.
- Johnson-Martin; Attermeier; & Hacker. (2004). **The Carolina Curriculum for Infants and Toddlers with Special Needs.** 3rd ed. Baltimore: Paul H. Publishing Co., Inc.
- Katz, D. & Kahn, R.L. (1966). **The Social Psychology of Organizations.** New York: John Wiley and Sons.
- Kaplan, Robert S. & Norton, David P. (1996). **The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action.** Boston : Harvard Business School Press.
- Keeves, P. J. (1998). **Model and Model Building. Educational Research.** Methodology any measurement : An international Handbook. Oxford : Pergamon Press.

- Keilitz, L. (1997). **Training mentally retarded adolescents to brush their teeth.** [Online].
- Liljedahl, P. (2014). **Approaching Professional Learning: What teachers want, The Mathematics Enthusiast.** [online]. Retrieved from www.proquest.umi.com.
- Littlejohn, S.W. (2002). **Theories of human communication.** (7th ed.). Belmont, CA: Wadsworth.
- McCaffrey, D.F., Lockwood, J., Koretz, D., Louis, T.A., & Hamilton, L. (2004). **Models for value-added modeling of teacher effects.** *Journal of Educational and Behavioral Statistics*, forthcoming.
- Midgley, G. (2003). **Introduction.** In G. Midgley (Ed.), *Systems thinking*, London: Sage.
- Nadler, Z., & Nadler, L. (1994). **Developing Human Resources (3rd ed.).** San Francisco: Jossey-Bass.
- Nancy, M., et al. (2004). **The Carolina Curriculum for Infants and Toddlers with Special Needs.** 3rd ed. Baltimore: Paul H. Brookes Publishing Co., Inc.
- Noe, R. A. (2010). **Employee Training & Development (5th ed).** New York, United States: McGraw-Hill Irwin.
- Putnam, R. T., & Borko, H. (1997). **Teacher learning: implications of new views of cognition.** In B. Biddle, T.L. Good, & I. F. Goodson (Eds.), *International handbook of teachers and teaching* (Vol. II, pp. 1223–1296). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Seng Piew, Loo, C.C., Wolhuter, & H.J. Steyn. (2010). **"Ethnicity and educational policies in Malaysia and Brunei Darussalam.** *Education and ethnicity: Comparative perspectives.*
- Shao, Xiaorong. (2004). **Teacher training and curriculum reform in Chinese agricultural schools.** New York: Harcourt Brace and World Inc.
- Shawn McIntosh. (2011). **Converging Media.** New York: Oxford University Press.
- Smith M., Beirne, James R., Patton & Shannon H. Kim. (2006). **Mental Retardation: An Introduction to Intellectual Disability,** 7th Edition. The University of Alabama.
- Smith, A.W. (1982). **Management System: Analysis and Application.** New York: Dryden.
- Sparks, D., & Loucks-Horsley, S. (1990). **"Models of Staff Development." In HANDBOOK OF RESEARCH ON TEACHER EDUCATION,** edited by W. R. Houston. New York: MacMillan Publishing Company.

- Stewart, Betty J. (2003). **Relationships Among Professional Development, Teacher Learning, Teaching Practices, and Student Achievement in Writing in four Middle Schools**. Colorado: University of Northern Colorado.
- Willer, D. (2011). **Educational Administration: Theory, research and practice** (6th ed.). New York: McGraw-Hill
- Thinkexist. (2008). **The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organizations**. San Francisco: Jossey Bass.

ภาคผนวก

งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

- ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์
- ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
- ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ
- ภาคผนวก จ รายชื่อครูกลุ่มเป้าหมาย กับ การทดลองใช้รูปแบบ ฯ
- ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ ค่าความยากง่าย(p) และค่าอำนาจจำแนก(r)ของข้อสอบ
- ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
- ภาคผนวก ซ หนังสือเชิญและหนังสือขอความอนุเคราะห์
- ภาคผนวก ด การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
- ภาคผนวก น ผลพัฒนาการกรณีศึกษาของผู้เรียนจากการทดลองใช้รูปแบบ ฯ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบูรณ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร	ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ (ระดับปริญญาเอก) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม คิ้วงวิเศษ	หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
นางสุรัญจิต วรรณนวล	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง
ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ	ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

รายชื่อครู และผู้ปกครอง ที่ให้สัมภาษณ์
เกี่ยวกับข้อมูลความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้
และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้

1. ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จำนวน 10 คน
 1. นางทวีพร ช่วยเพล
 2. นางวงเดือน พรหมวิชัย
 3. นางสาวชนิดา แก้วนาค
 4. นางสุพัตรา จันทร์น้อย
 5. นายอานนท์ เขียวแก้ว
 6. นางจุฑารัตน์ เรืองเดช
 7. นายวิทวัส หาหอม
 8. นายจันทวัฒน์ จันทร์น้อย
 9. นายอรรถพล ทะนันไชย
 10. นางสาวกัลยา เรือนรักเรา
2. ผู้ปกครองของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน
 1. นางพิกุล ทองกล้า
 2. นางสุนิสา น่วมทอง
 3. นางสาวสุกัญญา จำเริญ
 4. นางกาญจนา สุวรรณภานัน
 5. นางร่าน ผูกจิต
 6. นางนรินทร์ แก้วนิล
 7. นางวนิดา ดวงหาลัง
 8. นางสาวศิริรัตน์ ใจดี
 9. นายจิระศักดิ์ เรืองฤทธิ์
 10. นางมยุรา โดสีดา

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)
วันอาทิตย์ที่ 8 เมษายน 2561 ณ โรงแรมฮอติเคย์ การ์เดนเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบูรณ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร	ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (ระดับปริญญาเอก) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ดร.พิกุล เลี้ยวศิริพงศ์	อาจารย์พิเศษ สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นายศักดิ์ดา เรืองเดช	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก
นางสุรัญจิต วรรณนวล	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง
ดร.ปนัดดา วงศ์จันตา	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร
นายธีระ จันทรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ
ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ	ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุม
เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมประชุม

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ

วันเสาร์ที่ 12 พฤษภาคม 2561 ณ ห้องประชุมภูมิสุโข ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบูรณ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร	ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ (ระดับปริญญาเอก) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ดร.วุฒิสักดิ์ เหล็กคำ	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 57 จังหวัดเพชรบูรณ์
ดร.ประมวล พลอยกมลชุนห์	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสอนคนตาบอด ภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่
นายศักดิ์ดา เรืองเดช	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพิชญ์โลกปัญญาคุณ จังหวัดพิชญ์โลก
นางสุรัญจิต วรรณนวล	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง
นายธีระ จันทร์รัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ
ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ	ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิชญ์โลก

ภาคผนวก จ

รายชื่อครูกลุ่มเป้าหมายกับการทดลองใช้รูปแบบฯ

รายชื่อครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน กับ การทดลองใช้รูปแบบฯ

ที่	ชื่อ - สกุล
1	นางวัชรภรณ์ ปะสะจัน
2	นางสาวปิยวรรณ ดวงเงิน
3	นางสาวนริรัตน์ บางเฟื่อง
4	นางสาวจันจิรา น่วมนวล
5	นางสาวนันทิกา ยากุล
6	นางสาวพรธิพา สุรงษา
7	นายวิชริวิทย์ ธิปะตะ
8	นายธัณนมชมต์ รินรา
9	นายวิทวัส หาหอม

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
และค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบวิเคราะห์เอกสาร จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5) แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6) แนวคิดเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7) แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	0	+1	+1	0	+1	3	0.6
รวม							0.9

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบสัมภาษณ์

สำหรับสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง เก็บข้อมูลความต้องการในการพัฒนาของครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) ท่านคิดว่า ควรมีการพัฒนาความสามารถของครู ในการจัดการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
3) ท่านต้องการพัฒนาทักษะผู้เรียนกลุ่มใดมากที่สุด และต้องการเน้นทักษะใดมากที่สุด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) ท่านอยากเสนอแนะแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนา ครู หรือด้วยวิธีการใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item-Objective Congruence : IOC)

ประเด็นในการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ							
1) เป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) เป็นหลักการเชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
3) เป็นหลักการเชิงระบบที่ตรวจสอบง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) เป็นหลักการเชิงระบบที่มีความทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5) เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนาครูครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.8
องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ							
6) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7) มุ่งพัฒนาครูให้มีทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8) มุ่งพัฒนาครูให้มีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการเตรียมการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	0	0	+1	3	0.6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
10) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการนำเข้าสู่บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการสรุปบทเรียนและประเมินผลผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13) มุ่งพัฒนาผลพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า							
1. ด้านบุคลากร							
1.1 ผู้บริหาร							
1.1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร							
14) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาได้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16) เป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18) เป็นผู้ที่คอยส่งเสริมเพื่อพัฒนาครูผู้ครุมืออาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19) เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางและคอยแก้ไขปัญหาให้กับคณะครูในสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
รวม							0.9
1.1.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร							
20) วางแผน มอบนโยบายการพัฒนาความสามารถของครูและกำหนดแนวการพัฒนาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
21) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองร่วมกับคณะครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22) กำหนดแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23) จัดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ครูให้ครูมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติต่อ การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24) นิเทศ กำกับและติดตามผลการปฏิบัติการสอน และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทุกระยะ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25) ประเมินผลความสามารถของครูในการจัด การเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
26) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมผู้บริหาร							0.9
1.2 ครูผู้สอน							
1.2.1 คุณลักษณะของครูผู้สอน							
27) ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28) เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนการสอน สำหรับเพื่อนร่วมวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29) ตระหนักในหน้าที่ที่รับผิดชอบและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมขององค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30) ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31) มีความรักและเมตตาต่อศิษย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายต่างๆที่กำหนดไว้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	
	1	2	3	4	5			
1.2.2 บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน								
33) เตรียมการสอนตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
34) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
35) กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย เร้าความสนใจของผู้เรียน	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	
36) เลือกใช้สื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
37) ประเมินผลพัฒนาของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
38) สรุปผลการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
รวม								0.9
รวมครูผู้สอน								0.9
1.3 ผู้เรียน								
1.3.1 คุณลักษณะของผู้เรียน								
39) สามารถรับรู้ และสื่อสารได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
40) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
รวม								
1.3.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน								
41) ผู้เรียนรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
42) ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
รวม								1.0
1.4 ผู้ปกครอง								
1.4.1 คุณลักษณะของผู้ปกครอง								
43) มีเวลาให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
44) ยอมรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
1.4.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง								
45) นำผู้เรียนมารับบริการอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
46) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
47) ร่วมมือกับครูในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองขณะอยู่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
48) ประเมิน และรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนร่วมกับครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมด้านบุคลากร							0.9
2. ด้านงบประมาณ							
2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ							
49) มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
50) มีการควบคุมแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
51) มีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0
2.2 ระดมทรัพยากรจากเครือข่าย							
52) ระดมทรัพยากรจากเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
53) หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0
รวมด้านงบประมาณ							0.9
3. ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้							
3.1 วัสดุ สื่อ อุปกรณ์							
54) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
55) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	0	+1	+1	0	+1	3	0.6
56) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและประเมินผลการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
57) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
58) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ให้เพียงพอพร้อมใช้งานในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองและปฏิบัติจริง แก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง รวมทั้งใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
3.2 แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน							
59) จัดแหล่งเรียนรู้และจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
60) จัดทำป้ายนิเทศให้ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
61) จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียนให้ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี	0	+1	+1	0	+1	3	0.6
62) จัดมุมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
63) ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือตนเองให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
64) มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
65) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศในชั้นเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำเทคนิควิธีการ ไปพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้							0.9

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
4. ด้านการบริหารจัดการ							
66) วางแผนเพื่อเตรียมการเพื่อเสนอ โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
67) จัดทำหลักสูตร โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
68) ดำเนินโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองตามที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
69) ประเมินผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองทุกระยะ	0	+1	+1	0	+1	3	0.6
70) สะท้อนผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
71) สรุปและรายงานผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
72) ปรับปรุง/พัฒนา โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
73) ขยายผลต่อสาธารณชนโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
รวม							0.9
รวมทั้งหมด							0.9
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ							
ขั้นที่ 1 การวางแผนและสร้างแรงจูงใจ							
74) วางแผนและมอบนโยบายต่างๆในการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
75) ร่วมกันเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
76) ใช้กระบวนการบริหารเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	0	+1	+1	+1	0	3	0.6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
77) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครูเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
78) สร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม							
79) ให้ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
80) พัฒนาคู่มือด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
81) พัฒนาคู่มือด้านเทคนิค วิธีการสอน ไปใช้จัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
82) พัฒนาคู่มือด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
83) พัฒนาคู่มือด้านการจัดหา สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
84) พัฒนาคู่มือด้านการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
85) ให้นำความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไปสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ							
86) ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
87) ครูมีเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
88) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
89) ครูผลิต/ จัดหา/ นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
90) ครูวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
รวม							0.9
ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล							
91) ผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายร่วมวางแผน และจัดทำปฏิทินการออกนิเทศอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
92) มีเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
93) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดการเรียนการสอนและการประเมิน และสรุปผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
94) ผู้นิเทศต้องให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
95) ผู้นิเทศต้องจัดทำรายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
รวม							0.9

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	
	1	2	3	4	5			
ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้								
96) เป็นการนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
97) เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
98) เป็นการยกย่อง สรรเสริญครูที่มีผลงานจากการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
รวม								1
รวมทั้งหมด								0.9
องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์								
1. ด้านการเตรียมการสอน								
99) ครูมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
100) ครูมีความรู้และทักษะในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
101) ครูสามารถเตรียมห้องเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
102) ครูสามารถเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
103) ครูสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการสอน	0	+1	+1	+1	0	3	0.6	
รวม								0.9
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน								
104) ครูมีความรู้และทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
105) ครูมีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
106) ครูสามารถนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
107) ครูนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	0	+1	+1	0	+1	3	0.6	
108) ครูนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
รวม								0.9

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
3. ด้านการจัดการเรียนรู้							
109) ครูมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
110) ครูจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
111) ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing)	+1	+1	0	0	+1	3	0.6
112) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตามเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
113) ครูจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล							
114) ครูมีความรู้และทักษะในการประเมินและสรุปผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
115) ครูสามารถสรุปบทเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
116) ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะต่อเนื่อง	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
117) ครูนำเสนอและรายงานผลการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
118) ครูมีการสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมทั้งหมด							0.9

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบทดสอบวัดความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
1. ข้อใดไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาพิเศษ ก. เด็กที่ฉลาด มีความสามารถพิเศษ ข. เด็กที่ร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ค. บุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือด้อยโอกาส ง. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
2. ข้อใดไม่ใช่หลักการจัดการศึกษาพิเศษ ก. ต้องดำเนินการทันทีที่ค้นพบความต้องการจำเป็นพิเศษ ข. เป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษให้สูงสุด ค. การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษต้องครอบคลุมตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา ง. เด็กพิเศษคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลา	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	
3. เหตุผลจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้กล่าวถึงในกฎหมายใดบ้าง ก. มาตรา 10 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ข. มาตรา 10 พรบ. สิทธิทางการศึกษา พ.ศ. 2542 ค. มาตรา 10 พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ง. มาตรา 10 พรบ. การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ พ.ศ. 2542	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
<p>4. ข้อใดกล่าวถูกต้อง</p> <p>ก. ผู้ดูแลคนพิการคือบุคคลที่ใกล้ชิด ที่ดูแลหรืออุปการะ</p> <p>ข. ครูการศึกษาพิเศษ หมายความว่า ครูที่มีหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กพิเศษ</p> <p>ค. คนพิการ หมายความว่า บุคคลที่มีสภาพร่างกาย จิตใจ สติอารมณ์ การเรียนรู้ไม่ปกติหรือบกพร่อง</p> <p>ง. สถานศึกษาเฉพาะความพิการ หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งของรัฐและเอกชนแต่ไม่รวมถึงการจัดการเรียนที่บ้าน</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
<p>5. คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ยกเว้น ข้อใด</p> <p>ก. ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ</p> <p>ข. เลือกระบบและรูปแบบการจัดการศึกษาได้ตามความสนใจและความถนัด</p> <p>ค. ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต</p> <p>ง. เลือกทำงานได้ตามความต้องการเหมือนบุคคลทั่วไป โดยรัฐต้องจัดให้ตามความต้องการ</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
<p>6. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับคนพิการ ข้อใดกล่าวถูกต้อง</p> <p>ก. ให้สถานศึกษาในทุกสังกัด จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสอดคล้องกับความพิการของแต่ละบุคคล</p> <p>ข. ให้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลตามกลุ่มประเภทของความพิการ</p> <p>ค. ให้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีความจำเป็นต้องจัดทำ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
<p>7. การช่วยเหลือด้านการประเมิน ทดสอบ สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อใด ไม่เหมาะสม</p> <p>ก. ช่วยปรับขยายเวลาทำการสอบให้มากขึ้น</p> <p>ข. ให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในการทำข้อสอบ</p> <p>ค. ช่วยอำนวยความสะดวกด้านวิธีการตอบข้อสอบ เช่น ให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเขียนคำตอบ</p> <p>ง. ปรับรูปแบบของแบบทดสอบให้เหมาะสมกับความต้องการ เช่น เป็นอักษรเบรลล์เป็นภาษามือ</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
<p>8. คำกล่าวใด ไม่สอดคล้องกับกระบวนการวัดและประเมินผลสำหรับคนพิการ</p> <p>ก. มีการเทียบโอนประสบการณ์ได้</p> <p>ข. มีวิธีการวัดที่เหมาะสมตามความพิการ</p> <p>ค. มีการบูรณาการ การวัดได้หลากหลายวิธี</p> <p>ง. ใช้ระเบียบการวัดผลที่แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
<p>9. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ข้อใด กล่าวไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาเท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไป</p> <p>ข. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรัฐเป็นผู้จัดให้</p> <p>ค. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา และรับบริการมากเป็นพิเศษกว่าคนปกติ</p> <p>ง. คนพิการ มีสิทธิที่จะเลือกที่เรียน เลือกประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความต้องการ</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
10. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคลสอดคล้องกับข้อใด ก. แผนการจัดการศึกษารายบุคคล ข. แผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล ค. แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ง. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
11. ขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ขั้นตอนที่แรกได้แก่ข้อใด ก. การรวบรวมข้อมูล ข. การประเมินความสามารถพื้นฐาน ค. การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ง. การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
12. สถานศึกษาต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละกี่ครั้ง ก. สี่ครั้ง ข. สามครั้ง ค. สองครั้ง ง. หนึ่งครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
13. บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำงานแบบทีมสหวิชาชีพระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักวิชาชีพ ก. แพทย์ ข. ครู ค. ผู้ปกครอง ง. นักวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
14. เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่ม รักษา คงไว้หรือพัฒนาความสามารถและศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระสอดคล้องกับข้อใด ก. สื่อและอุปกรณ์สำหรับคนพิการ ข. สื่อและอุปกรณ์สำหรับเด็กพิเศษ ค. เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ง. เทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
15. ข้อใดคือแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ก. Individualized Education Program ข. Individualized Education Process ค. Individualized Education Project ง. Individualized Education Prompt	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
16. ข้อใดมีหน้าที่จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลโดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ก. ครู ข. สถานศึกษา ค. สำนักงานเขตพื้นที่ ง. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
17. จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ คือ ก. เสริมสร้างกำลังใจและทัศนคติที่ดีต่อสังคม ข. ผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ค. กระตุ้นพัฒนาการให้มีข้อจำกัดมากขึ้น ง. บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เกี่ยวข้อง					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
18. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการซึ่งกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก คือ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เฉพาะบุคคล ข้อใดถูกต้องที่สุด ก. แผนการจัดการศึกษามุคคพิการ ข. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ค. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ ง. แผนการจัดการศึกษามุคคที่มีความ ความบกพร่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
19. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล มีใครบ้าง ก. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร นักเรียน ข. ครู ผู้บริหาร นักเรียน ค. ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครู ครูประจำชั้น คณะสหวิชาชีพ ง. ผู้บริหารเท่านั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
20. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ก. เพื่อให้คนพิการได้รับการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องความต้องการพิเศษ เป็นรายบุคคลโดยเฉพาะ ข. เพื่อใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียน และพัฒนาการของผู้เรียน ค. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และคณะสหวิชาชีพ มีส่วนร่วม ในการวางแผนการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนแต่ละคน ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
21. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ พ.ศ.2551 ให้นิยาม “แผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายถึงข้อใด ก. แผนการให้บริการทางการศึกษา พิเศษรายปี ข. แนวทางการจัดการศึกษาคนพิการ สำหรับครูการศึกษาพิเศษ ค. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัด การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นพิเศษของคนพิการตลอดจน กำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เฉพาะบุคคล ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
22. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ต้องคำนึงถึงบริบทด้านใดเป็นสำคัญ ก. ด้านผู้เรียน ข. ด้านสิ่งแวดล้อม ค. ด้านกิจกรรมและเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
23. สิ่งที่ต้องการในสื่อบัญชี ข ที่ระบุใน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้จัดทำ คือ ก. ผู้ปกครอง ข. สถานศึกษา ค. สถานพยาบาล ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
24. การช่วยเหลือระยะสั้น (Intermittent) ใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาลักษณะเช่นใด ก. แตนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ต้องการหางานทำ จึงช่วยประสานหาสถานประกอบการให้ ข. โตัดชอบทำงาน แต่ไม่ยอมเรียน จึงให้ทำงานอย่างเดียว ไม่ต้องเข้ามาเรียนเลย ค. ด้อยไม่ชอบเรียนหนังสือ หนีเรียนบ่อยมาก ครูจึงให้หยุดเรียนอยู่บ้านเฉยๆ ง. แแต่ชอบนอนหลับในห้องเรียนเป็นประจำ จึงให้ไปนอนพักที่ห้องพยาบาล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
25. ข้อใดคือลักษณะทางร่างกายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก. มือใหญ่มาก ข. หูมีการปวดเรื้อรัง ค. มักมองเห็นภาพซ้อน ง. ลิ้นมักจะโตเกินขนาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
26. ปัญหาที่มักเกิดกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ ก. พฤติกรรมและการปรับตัว ข. สติปัญญาและการปรับตัว ค. การควบคุมตัวเองและอารมณ์ ง. การปรับตัวและการควบคุมตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
27. เด็กชายด้อม มีลักษณะที่ชัดเจนคือขาดความสามารถทางการเรียนรู้ ช่วงความสนใจสั้น พุดซ้ำ พุดไม่ชัด ไม่กระฉับกระเฉง สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้จากข้อมูลดังกล่าวเด็กชายด้อมจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในระดับใด ก. สนับสนุนมาก ข. สนับสนุนอย่างเต็มที่ ค. การช่วยเหลือเพียงระยะสั้น ง. สนับสนุนอย่างจำกัดเท่าที่จำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
28. ภาวะที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีสาเหตุมาจากยีนทางพันธุกรรม เราเรียกว่า ก. ความชันโครม ข. พิกอร์ซ็อน ค. ออทิสติก ง. แอลดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
29. IQ (Intelligence Quotient) หมายถึง ก. ความจำ ข. ความคิดสร้างสรรค์ ค. ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา ง. ความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
30. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง มีระดับเชาว์ปัญญา ระหว่าง ก. 70 - 80 ข. 35 - 49 ค. 50 - 70 ง. 20 - 34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
31. การประเมินระดับความฉลาดทางสติปัญญา ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะ พิจารณา 2 เรื่องหลักคือ ก. ความสามารถในการปรับตัวและ พัฒนาการทางภาษา ข. ความสามารถในการปรับตัวและ พัฒนาการทางร่างกาย ค. พัฒนาการทางสังคมและความสามารถ ในการปรับตัว ง. ความสามารถทางสติปัญญาและ ความสามารถในการปรับตัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
32. การประเมิน ในระยะแรกเริ่มเพื่อ คู่มือโน้มน้าใจของเด็ก ก. การปรับตัว ข. พัฒนาการ ค. สติปัญญา ง. ร่างกาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
33. การประเมินระยะใดสำคัญที่สุด ก. การประเมินตั้งแต่ในครรภ์ ข. การประเมินในระยะแรกคลอด ค. การประเมินในระยะหลังคลอด ง. การประเมินในระยะก่อนวัยเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
34. การประเมินในระยะแรกคลอดใครเป็น ผู้ประเมินเด็ก ก. แม่ ข. พ่อ ค. แพทย์ ง. ญาติพี่น้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
35. วิธีการประเมินเด็กระยะแรกคลอด นิยม ใช้วิธีใด ก. การใช้คะแนนเอ็ปการ์ ข. การวัดของไวน์แลนด์ ค. การวัดของAAMD ง. วัดพฤติกรรมเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
36. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องเรื่อง vestibular หรือ tactile ต้อง ได้รับการรักษาจากผู้ใด ก. Physiotherapist ข. Occupational Therapist ค. speech-Language pathologist ง. Prosthetist/Orthotist	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
37. เทคนิคตะล่อมกล่อมเกลตา (shaping) เป็นเทคนิคที่นำเทคนิคใดมารวมกับเทคนิคใด ก. เลียนแบบและให้รางวัล ข. วิเคราะห์งานและให้รางวัล ค. กระตุ้นเตือนและให้รางวัล ง. สื่อการเรียนการสอนและให้รางวัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
38. วิธีการประเมินพฤติกรรมทางอ้อม คือวิธีการใดบ้าง ก. การสัมภาษณ์ ข. การวัดทางสรีระ ค. การวัดผลพฤติกรรม ง. การสังเกตพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
39. การปรับพฤติกรรม สิ่งสำคัญประการแรกที่จะต้องดำเนินการ คือ ก. การประเมินพฤติกรรม ข. การเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย ค. การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ง. การเลือกวิธีการปรับพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
40. ข้อใดไม่ใช่หลักการฝึกเด็กสมองพิการในนักกายภาพบำบัด ก. ส่งเสริมการทรงท่าผ่านกิจวัตรประจำวัน ข. ฝึกตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการ ค. กระตุ้นให้ใช้ร่างกายข้างมีแรงมากกว่าข้างอ่อนแรง ง. ป้องกัน ลดการยึดติด ผิดรูปของอวัยวะต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
41. เทคนิคการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือข้อใด ก. การปรับสีน้ใหม่ ข. การให้เวลานอก ค. การลงโทษ ง. การชี้แนะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
42. ข้อจำกัดของการให้แรงเสริมทางลบที่ทำให้เกิดพฤติกรรมข้างเคียงคือข้อใด ก. ตั้งใจเรียน ข. ไม่กรี๊ดร้อง ค. พฤติกรรมก้าวร้าว ง. ชอบเข้าร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
43. ข้อใดไม่ใช่เทคนิคการลดพฤติกรรม ก. การลงโทษ ข. เบี่ยงรรถร ค. การให้เวลาออก ง. การปรับสินไหม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
44. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ก. รับประทานอาหารที่มีสารเจือปน ข. คิดเชื่อหัดเยอรมัน ค. ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ง. ดื่มน้ำเกลือแร่ในปริมาณมาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
45. เป้าหมายการฟื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพคนพิการคือ ก. มีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกับคนปกติ ข. การแก้ไข บำบัด ข้อจำกัดของคนพิการ ค. การแสดงศักยภาพเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับ ง. การสร้างมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
<p>46. ข้อใดเป็นขั้นตอนแนวทางการจัดกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานศึกษา</p> <p>ก. การคัดกรอง-การวางแผน-การให้บริการ-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การยุติการบำบัด-การส่งต่อ</p> <p>ข. การคัดกรอง-การวางแผน-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การให้บริการ-การยุติการบำบัด-การส่งต่อ</p> <p>ค. การคัดกรอง-การให้บริการ-การวางแผน-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การยุติการบำบัด-การส่งต่อ</p> <p>ง. การคัดกรอง-การให้บริการ-การวางแผน-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การส่งต่อ-การยุติการบำบัด</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
<p>47. Physical Therapy หรือ Physiotherapy เป็นการป้องกันรักษา และจัดการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติที่เกิดจากสภาพและภาวะที่เกิดในทุกช่วงชีวิต ภายใต้การดูแลและแนวทางของใคร</p> <p>ก. นักกายภาพบำบัด</p> <p>ข. ผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด</p> <p>ค. นักกายภาพบำบัดและผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด</p> <p>ง. ใครก็ได้ที่อบรมได้รับความรู้เกี่ยวกับกายภาพบำบัด</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5			
48. “ครู” ได้รับประโยชน์จากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามข้อใด ก. มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ข. สามารถวัดและประเมินผลการพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ค. รู้ขอบเขตความรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
49. ในกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ก. การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ข. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ค. การประเมินความสามารถพื้นฐาน ง. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
50. กฎหมายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการระบุให้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาเด็กพิการทุกคน โดยมีหลักการดังนี้ ก. เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษา ข. การไม่เลือกปฏิบัติในการตรวจวัดและประเมิน ค. การให้บริการทางการศึกษาแบบให้เปล่าที่เหมาะสม ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)

แบบทดสอบวัดความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
1. ข้อใดไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาพิเศษ ก. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจสติปัญญา ข. เด็กที่ฉลาด มีความสามารถพิเศษ ค. เด็กที่ร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ง. บุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือด้อยโอกาส	0.83	0.33	ใช้ได้
2. ข้อใดไม่ใช่หลักการจัดการศึกษาพิเศษ ก. ต้องดำเนินการทันทีที่ค้นพบความต้องการจำเป็นพิเศษ ข. เด็กพิเศษคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลา ค. เป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษให้สูงสุด ง. การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษต้องครอบคลุมตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา	0.73	0.27	ใช้ได้
3. เหตุผลจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้กล่าวถึงในกฎหมายใดบ้าง ก. มาตรา 10 พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ข. มาตรา 10 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ค. มาตรา 10 พรบ.การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ พ.ศ. 2542 ง. มาตรา 10 พรบ. สิทธิทางการศึกษา พ.ศ. 2542	0.70	0.47	ใช้ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
<p>4. ข้อใดกล่าวถูกต้อง</p> <p>ก. คนพิการ หมายความว่า บุคคลที่มีสภาพร่างกาย จิตใจ สติอารมณ์ การเรียนรู้ไม่ปกติหรือบกพร่อง</p> <p>ข. ผู้ดูแลคนพิการคือบุคคลที่ใกล้ชิด ที่ดูแล หรืออุปการะคนพิการ</p> <p>ค. ครูการศึกษาพิเศษ หมายความว่า ครูที่มีหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กพิเศษ</p> <p>ง. สถานศึกษาเฉพาะความพิการ หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งของรัฐและเอกชนแต่ไม่รวมถึงการจัดการเรียนที่บ้าน</p>	0.63	0.33	ใช้ได้
<p>5. คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ยกเว้น ข้อใด</p> <p>ก. ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ จนตลอดชีวิต</p> <p>ข. เลือกทำงานได้ตามความต้องการเหมือนบุคคลทั่วไป โดยรัฐต้องจัดให้ตามความต้องการ</p> <p>ค. เลือกระบบและรูปแบบการจัดการศึกษาได้ตามความสนใจและความถนัด</p> <p>ง. ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ</p>	0.83	0.20	ใช้ได้
<p>6. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับคนพิการ ข้อใดกล่าวถูกต้อง</p> <p>ก. ให้สถานศึกษาในทุกสังกัด จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสอดคล้องกับความพิการของแต่ละบุคคล</p> <p>ข. ให้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามกลุ่มประเภทของความพิการ</p> <p>ค. ให้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเฉพาะบุคคลที่มีความจำเป็นต้องจัดทำ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	0.63	0.60	ใช้ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
<p>7. การช่วยเหลือ ด้านการประเมิน ทดสอบ สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อใดไม่เหมาะสม</p> <p>ก. ปรับรูปแบบของแบบทดสอบให้เหมาะสมกับความต้องการ เช่น เป็นอักษรเบรลล์, เป็นภาษามือ</p> <p>ข. ช่วยอำนวยความสะดวกด้านวิธีการตอบข้อสอบ เช่น ให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเขียนคำตอบ</p> <p>ค. ให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในการทำข้อสอบ</p> <p>ง. ช่วยปรับขยายเวลาทำการสอบให้มากขึ้น</p>	0.73	0.40	ใช้ได้
<p>8. คำกล่าวใด ไม่สอดคล้องกับกระบวนการวัดและประเมินผลสำหรับคนพิการ</p> <p>ก. ใช้ระเบียบการวัดผลที่แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป</p> <p>ข. มีการเทียบโอนประสบการณ์ได้</p> <p>ค. มีการบูรณาการ การวัดได้หลากหลายวิธี</p> <p>ง. มีวิธีการวัดที่เหมาะสมตามความพิการ</p>	0.53	0.27	ใช้ได้
<p>9. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาและรับบริการมากเป็นพิเศษกว่าคนปกติ</p> <p>ข. คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาเท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไป</p> <p>ค. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรัฐเป็นผู้จัดให้</p> <p>ง. คนพิการมีสิทธิที่จะเลือกที่เรียน เลือกประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความต้องการ</p>	0.53	0.40	ใช้ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
<p>10. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล</p> <p>สอดคล้องกับ ข้อใด</p> <p>ก. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล</p> <p>ข. แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล</p> <p>ค. แผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล</p> <p>ง. แผนการจัดการศึกษารายบุคคล</p>	0.33	0.27	ใช้ได้
<p>11. ขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ขั้นตอนที่แรกได้แก่ข้อใด</p> <p>ก. การรวบรวมข้อมูล</p> <p>ข. การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา</p> <p>ค. การประเมินความสามารถพื้นฐาน</p> <p>ง. การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง</p>	0.57	0.47	ใช้ได้
<p>12. สถานศึกษาต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละกี่ครั้ง</p> <p>ก. หนึ่งครั้ง</p> <p>ข. สองครั้ง</p> <p>ค. สามครั้ง</p> <p>ง. สี่ครั้ง</p>	0.57	0.33	ใช้ได้
<p>13. บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำงานแบบทีมสหวิชาชีพ ระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักวิชาชีพ</p> <p>ก. แพทย์</p> <p>ข. ครู</p> <p>ค. ผู้ปกครอง</p> <p>ง. นักวิชาชีพ</p>	0.60	0.13	ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
<p>14. เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่ม รักษา คงไว้ หรือพัฒนาความสามารถ และศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระสอดคล้องกับข้อใด</p> <p>ก. สื่อและอุปกรณ์สำหรับคนพิการ ข. สื่อและอุปกรณ์สำหรับเด็กพิเศษ ค. เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ง. เทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการ</p>	0.47	0.40	ใช้ได้
<p>15. ข้อใดคือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)</p> <p>ก. Individualized Education Program ข. Individualized Education Process ค. Individualized Education Project ง. Individualized Education Prompt</p>	0.53	0.27	ใช้ได้
<p>16. ข้อใดมีหน้าที่จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ</p> <p>ก. สถานศึกษา ข. ครู ค. สำนักงานเขตพื้นที่ ง. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ</p>	0.47	0.40	ใช้ได้
<p>17. จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษ คือ</p> <p>ก. เสริมสร้างกำลังใจและทัศนคติที่ดีต่อสังคม ข. ผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ค. กระตุ้นพัฒนาการให้มีข้อจำกัดมากขึ้น ง. บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย</p>	0.83	0.07	ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
18. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการซึ่งกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อใดถูกต้องที่สุด ก. แผนการจัดการศึกษานักเรียนที่มีความบกพร่อง ข. แผนการจัดการศึกษานักเรียนพิการ ค. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ง. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ	0.37	0.33	ใช้ได้
19. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีใครบ้าง ก. ผู้ปกครอง ผู้บริหาร นักเรียน ข. ครู ผู้บริหาร นักเรียน ค. ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครู ครูประจำชั้น คณะสหวิชาชีพ ง. ผู้บริหารเท่านั้น	0.43	0.47	ใช้ได้
20. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ก. เพื่อให้คนพิการได้รับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะ ข. เพื่อใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนและพัฒนาการของผู้เรียน ค. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และคณะสหวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนแต่ละคน ง. ถูกทุกข้อ	0.63	0.47	ใช้ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
<p>21. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 ให้นิยาม “แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายถึงข้อใด</p> <p>ก. แผนการให้บริการทางการศึกษาพิเศษรายปี</p> <p>ข. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล</p> <p>ค. แนวทางการจัดการศึกษาคงคนพิการสำหรับครูการศึกษาพิเศษ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	0.70	0.47	ใช้ได้
<p>22. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลต้องคำนึงถึงบริบทด้านใดเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ด้านผู้เรียน</p> <p>ข. ด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>ค. ด้านกิจกรรมและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	0.77	0.20	ใช้ได้
<p>23. สิ่งที่ต้องการ ในสื่อบัญชี ข ที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลผู้จัดทำ คือ</p> <p>ก. ผู้ปกครอง</p> <p>ข. สถานศึกษา</p> <p>ค. สถานพยาบาล</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	0.77	0.33	ใช้ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
<p>24. การช่วยเหลือระยะสั้น (Intermittent) ใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาลักษณะเช่นใด</p> <p>ก. แตนจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องการหางานทำ จึงช่วยประสานหาสถานประกอบการให้</p> <p>ข. โต้ตอบทำงาน แต่ไม่ยอมเรียน จึงให้ทำงานอย่างเดียว ไม่ต้องเข้ามาเรียนเลย</p> <p>ค. ต้อยไม่ชอบเรียนหนังสือ หนีเรียนบ่อยมาก ครูจึงให้หยุดเรียนอยู่บ้านเฉยๆ</p> <p>ง. แต่ชอบนอนหลับในห้องเรียนเป็นประจำ จึงให้ไปนอนพักที่ห้องพยาบาล</p>	0.73	0.27	ใช้ได้
<p>25. ข้อใดคือลักษณะทางร่างกายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</p> <p>ก. ลิ้นมักจะโตเกินขนาด</p> <p>ข. มักมองเห็นภาพซ้อน</p> <p>ค. หูมีการปวดเรื้อรัง</p> <p>ง. มือใหญ่มาก</p>	0.63	0.33	ใช้ได้
<p>26. ปัญหาที่มักเกิดกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่</p> <p>ก. พฤติกรรมและการปรับตัว</p> <p>ข. การปรับตัวและการควบคุมตนเอง</p> <p>ค. สติปัญญาและการปรับตัว</p> <p>ง. การควบคุมตัวเองและอารมณ์</p>	0.53	0.40	ใช้ได้
<p>27. เด็กชายต้อม มีลักษณะที่ชัดเจน คือ ขาดความสามารถทางการเรียนรู้ ช่วงความสนใจสั้น พุดซ้ำ พุดไม่ชัด ไม่กระฉับกระเฉง สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้ จากข้อมูลดังกล่าว เด็กชายต้อมจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในระดับใด</p> <p>ก. การช่วยเหลือเพียงระยะสั้น</p> <p>ข. สนับสนุนอย่างจำกัดเท่าที่จำเป็น</p> <p>ค. สนับสนุนมาก</p> <p>ง. สนับสนุนอย่างเต็มที่</p>	0.57	0.20	ใช้ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
28. ภาวะที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีสาเหตุมาจากยีนทางพันธุกรรม เราเรียกว่า ก. ออทิสติก ข. แอลดี ค. คาว์ชินโดรม ง. พิการ์ซ็อน	0.70	0.20	ใช้ได้
29. IQ (Intelligence Quotient) หมายถึง ก. ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา ข. ความจำ ค. ความคิดสร้างสรรค์ ง. ความแตกต่างระหว่างบุคคล	0.73	0.27	ใช้ได้
30. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มีระดับเชาว์ปัญญาระหว่าง ก. 70 - 80 ข. 35 - 49 ค. 50 - 70 ง. 20 - 34	0.77	0.33	ใช้ได้
31. การประเมินระดับความฉลาดทางสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะพิจารณา 2 เรื่องหลักคือ ก. ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาการทางภาษา ข. ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาการทางร่างกาย ค. พัฒนาการทางสังคมและความสามารถในการปรับตัว ง. ความสามารถทางสติปัญญาและความสามารถในการปรับตัว	0.60	0.27	ใช้ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
32. การประเมิน ในระยะแรกเริ่มเพื่อคูแวนวโน้ม ใดของเด็ก ก. พัฒนาการ ข. สติปัญญา ค. การปรับตัว ง. ร่างกาย	0.80	0.27	ใช้ได้
33. การประเมินระยะใดสำคัญที่สุด ก. การประเมินในระยะแรกคลอด ข. การประเมินตั้งแต่ในครรภ์ ค. การประเมินในระยะแรกคลอด ง. การประเมินในระยะก่อนวัยเรียน	0.53	0.67	ใช้ได้
34. การประเมินในระยะแรกคลอดใครเป็น ผู้ประเมินเด็ก ก. แม่ ข. พ่อ ค. ญาติพี่น้อง ง. แพทย์	0.80	0.27	ใช้ได้
35. วิธีการประเมินเด็กระยะแรกคลอด นิยมใช้ วิธีใด ก. การใช้คะแนนเอ็ปการ์ ข. การวัดของAAMD ค. การวัดของไวน์แลนด์ ง. วัดพฤติกรรมเด็ก	0.70	0.20	ใช้ได้
36. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องเรื่อง vestibular หรือ tactile ต้องได้รับการรักษาจากผู้ใด ก. Physiotherapist ข. Occupational Therapist ค. speech-Language pathologist ง. Prosthetist/Orthotist	0.50	0.07	ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
37. เทคนิคตะล่อมกล่อมเกลตา (shaping) เป็นเทคนิค ที่นำเทคนิคใดมารวมกับเทคนิคใด ก. กระตุ้นเตือนและให้รางวัล ข. เลียนแบบและให้รางวัล ค. วิเคราะห์งานและให้รางวัล ง. สื่อการเรียนการสอนและให้รางวัล	0.60	0.40	ใช้ได้
38. วิธีการประเมินพฤติกรรมทางอ้อม คือวิธีการ ใดบ้าง ก. การสังเกตพฤติกรรม ข. การวัดทางสรีระ ค. การวัดผลพฤติกรรม ง. การสัมภาษณ์	0.77	0.20	ใช้ได้
39. การปรับพฤติกรรม สิ่งสำคัญประการแรก ที่จะต้องดำเนินการ คือ ก. การประเมินพฤติกรรม ข. การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ค. การเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย ง. การเลือกวิธีการปรับพฤติกรรม	0.67	0.40	ใช้ได้
40. ข้อใดไม่ใช่หลักการฝึกเด็กสมองพิการ ในน้กกายภาพบำบัด ก. ส่งเสริมการทรงท่าผ่านกิจวัตรประจำวัน ข. ฝึกตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการ ค. กระตุ้นให้ใช้ร่างกายข้างมีแรงมากกว่าข้าง อ่อนแรง ง. ป้องกัน ลดการยึดติด ผิดรูปของอวัยวะต่าง ๆ	0.40	0.00	ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
41. เทคนิคการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือ ข้อใด ก. การลงโทษ ข. การให้เวลานอก ค. การปรับสินไหม ง. การชี้แนะ	0.90	0.20	ใช้ได้
42. ข้อจำกัดของการให้แรงเสริมทางลบที่ทำให้ เกิดพฤติกรรมข้างเคียงคือข้อใด ก. พฤติกรรมก้าวร้าว ข. ตั้งใจเรียน ค. ไม่กรี๊ดร้อง ง. ชอบเข้าร่วมกิจกรรม	0.90	0.20	ใช้ได้
43. ข้อใดไม่ใช่เทคนิคการลดพฤติกรรม ก. เบี้ยอรรถกร ข. การลงโทษ ค. การปรับสินไหม ง. การให้เวลานอก	0.83	0.20	ใช้ได้
44. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่อง ทางสติปัญญา ก. รับประทานอาหารที่มีสารเจือปน ข. ดัดเชื้อหัดเยอรมัน ค. ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ง. ดื่มน้ำเกลือแร่ในปริมาณมาก	0.70	0.20	ใช้ได้
45. เป้าหมายการฟื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพ คนพิการคือ ก. มีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกับคนปกติ ข. การแก้ไข บำบัด ข้อจำกัดของคนพิการ ค. การแสดงศักยภาพเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับ ง. การสร้างมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ	0.50	0.07	ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
<p>46. ข้อใดเป็นขั้นตอนแนวทางการจัดกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานศึกษา</p> <p>ก. การคัดกรอง-การวางแผน-การให้บริการ-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การยุติการบำบัด-การส่งต่อ</p> <p>ข. การคัดกรอง-การวางแผน-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การให้บริการ-การยุติการบำบัด-การส่งต่อ</p> <p>ค. การคัดกรอง-การให้บริการ-การวางแผน-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การยุติการบำบัด-การส่งต่อ</p> <p>ง. การคัดกรอง-การให้บริการ-การวางแผน-การทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริการ-การส่งต่อ-การยุติการบำบัด</p>	0.40	0.13	ใช้ไม่ได้
<p>47. Physical Therapy หรือ Physiotherapy เป็นการป้องกันรักษา และจัดการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติที่เกิดจากสภาพและภาวะที่เกิดในท่วงช่วงชีวิตภายใต้การดูแลและแนวทางของใคร</p> <p>ก. นักกายภาพบำบัด</p> <p>ข. ผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด</p> <p>ค. นักกายภาพบำบัดและผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด</p> <p>ง. ใครก็ได้ที่อบรมได้รับความรู้เกี่ยวกับกายภาพบำบัด</p>	0.30	0.07	ใช้ไม่ได้
<p>48. “ครู” ได้รับประโยชน์จากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามข้อใด</p> <p>ก. มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน</p> <p>ข. สามารถวัดและประเมินผลการพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้</p> <p>ค. รู้ขอบเขตความรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนของตนเอง</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	0.47	0.13	ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปข้อสอบ
49. ในกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ก. การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ข. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล ค. การประเมินความสามารถพื้นฐาน ง. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	0.33	0.00	ใช้ไม่ได้
50. กฎหมายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ระบุ ให้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กพิการทุกคน โดยมีหลักการดังนี้ ก. เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษา ข. การไม่เลือกปฏิบัติในการตรวจวัดและ ประเมิน ค. การให้บริการทางการศึกษาแบบให้เปล่า ที่เหมาะสม ง. ถูกทุกข้อ	0.27	0.13	ใช้ไม่ได้

สรุปผลการวิเคราะห์แบบทดสอบ

1. จำนวนข้อของแบบทดสอบ	40
2. จำนวนผู้ตอบ	30
3. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ	0.90

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ

สำหรับประเมินทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ
ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1. ด้านการเตรียมการสอน							
1) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3) การจัดเตรียมห้องเรียนและจัดบรรยากาศใน ชั้นเรียน	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
4) การเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5) การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการสอน	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
รวม							0.8
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน							
6) การนำเข้าสู่บทเรียนที่เร้าใจและน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7) การนำเข้าสู่บทเรียนมีกิจกรรมที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8) การนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่ายเชื่อมโยงสิ่งที่ ต้องการสอนได้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9) การนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10) การนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1
3. ด้านการจัดการเรียนรู้							
11) การจัดการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12) การจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล(IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
13) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14) การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและตรงตามเนื้อหาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15) การจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนการสอนที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล							
16) ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17) การสรุปบทเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18) การประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะ	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
19) การนำเสนอและรายงานผลการประเมินดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20) การสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนมีรูปแบบชัดเจน	+1	+1	0	0	+1	3	0.6
รวม							0.8
รวมทั้งหมด							0.9

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบวัดเจตคติ

สำหรับวัดเจตคติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1) ครูมุ่งเน้นเนื้อหาที่สอนมากกว่าเรื่องอื่นๆ ไม่จำเป็นต้องศึกษาหลักสูตร หรือแผนการสอน จัดการสอนตามประสบการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) ครูมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเท่าที่มีเพื่อการประหยัดค่าใช้จ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรม	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
5) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างหลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	0	0	+1	3	0.6
7) ครูใช้เทคนิควิธีการสอนเพียงวิธีเดียวในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองก็สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8) ครูกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการทำกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างเต็มที่	+1	+1	0	0	+1	3	0.6
9) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
10) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสรุปความรู้จากการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11) ครูต้องประเมินทักษะหลังเรียนเพียงครั้งเดียว ไม่จำเป็นต้องประเมินทักษะก่อนเรียนในเรื่องที่สอน	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
12) ครูเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ากับชีวิตจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13) ครูประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
14) ครุณาผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียน ของผู้เรียน	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
15) ครูประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับความสามารถของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.8

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดเจตคติ

Cronbach's Alpha	N of Items
.727	9

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item-Objective Congruence : IOC)

แบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้

สำหรับ ประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ							
1) เป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2) เป็นหลักการเชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
3) เป็นหลักการเชิงระบบที่ตรวจสอบง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4) เป็นหลักการเชิงระบบที่มีความทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5) เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนาครูครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ							
6) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7) มุ่งพัฒนาครูให้มีทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8) มุ่งพัฒนาครูให้มีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการเตรียมการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	0	0	+1	3	0.6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
10) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการนำเข้าสู่ บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้าน การประเมิน และสรุปผล ในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13) มุ่งพัฒนาผลพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ใน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า							
1. ด้านบุคลากร							
1.1 ผู้บริหาร							
1.1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร							
14) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กำหนดนโยบาย การพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาได้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทัน ต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16) เป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่ๆมาพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18) เป็นผู้ที่คอยส่งเสริมเพื่อพัฒนาครูผู้ครุมือ อาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19) เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และคอยแก้ไขปัญหากับคณะครู ในสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
รวม							0.9

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1.1.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร							
20) วางแผน มอบนโยบายการพัฒนาความสามารถของครูและกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองร่วมกับคณะครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22) กำหนดแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23) จัดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้ครูมีความรู้ ทักษะ และมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24) นิเทศ กำกับและติดตามผลการปฏิบัติการสอน และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25) ประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
26) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมผู้บริหาร							0.9
1.2 ครูผู้สอน							
1.2.1 บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน							
27) ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28) เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนการสอน สำหรับเพื่อนร่วมวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29) ตระหนักในหน้าที่ที่องค์กรและมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30) ขอมรับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31) มีความรักและเมตตาต่อศิษย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
32) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายต่างๆที่กำหนดไว้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1
1.2.2 บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน							
33) เตรียมการสอนตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
34) กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย เร้าความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค วิธีการที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
36) เลือกใช้สื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
37) ประเมินผลพัฒนาของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38) สรุปผลการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมครูผู้สอน							0.9
1.3 ผู้เรียน							
1.3.1 คุณลักษณะของผู้เรียน							
39) สามารถรับรู้ และสื่อสารได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
40) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1
1.3.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน							
41) ผู้เรียนรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
42) ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
รวม							0.8
รวมด้านผู้เรียน							0.9
1.4 ผู้ปกครอง							
1.4.1 คุณลักษณะของผู้ปกครอง							
43) มีเวลาให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
44) ขอมรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
1.4.2 บทบาท และหน้าที่ของผู้ปกครอง							
45) นำผู้เรียนมารับบริการอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
46) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
47) ร่วมมือกับครูในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองขณะอยู่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
48) ประเมิน และรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนร่วมกับครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมผู้ปกครอง							0.9
รวมด้านบุคลากร							0.9
2. ด้านงบประมาณ							
2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ							
49) มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
50) มีการควบคุมแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
51) มีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0
2.2 ระดมทรัพยากรจากเครือข่าย							
52) ระดมทรัพยากรจากเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
53) หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0
รวมด้านงบประมาณ							0.9
3. ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้							
3.1 วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์							
54) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
55) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	0	+1	+1	0	+1	3	0.6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC	
	1	2	3	4	5			
56) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและประเมินผลการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
57) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
58) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ให้เพียงพอพร้อมใช้งานในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองและปฏิบัติจริงแก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง รวมทั้งใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
รวม								0.9
3.2 แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน								
59) จัดแหล่งเรียนรู้และจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
60) จัดทำป้ายนิเทศให้ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
61) จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียนให้ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี	0	+1	+1	0	+1	3	0.6	
62) จัดมุมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
63) ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือตนเองให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
64) มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
65) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศในชั้นเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำเทคนิควิธีการไปพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	
รวม								0.9

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
รวมด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์							0.9
4. ด้านการบริหารจัดการ							
66) วางแผนเตรียมการเพื่อเสนอโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
67) จัดทำหลักสูตร โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
68) ดำเนินโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองตามที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
69) ประเมินผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองทุกระยะ	0	+1	+1	0	+1	3	0.6
70) สะท้อนผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
71) สรุปและรายงานผลการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
72) ปรับปรุง/พัฒนา โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
73) ขยายผลต่อสาธารณชน โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
รวม							0.9
รวมทั้งหมด							0.9
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ							
ขั้นที่ 1 การวางแผนและสร้างแรงจูงใจ							
74) วางแผนและมอบนโยบายต่างๆในการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
75) ร่วมกันเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
76) ใช้กระบวนการบริหารเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	0	+1	+1	+1	0	3	0.6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
77) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครู เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถของครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
78) สร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจใน การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม							
79) ให้ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
80) พัฒนาครูด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
81) พัฒนาครูด้านเทคนิค วิธีการสอนในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
82) พัฒนาครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
83) พัฒนาครูด้านการจัดหา สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
84) พัฒนาครูด้านการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
85) ให้นำความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไปสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ							
86) ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
87) ครูมีเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
88) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
89) ครูผลิต/ จัดหา/ นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
90) ครูวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้	+1	0	+1	0	+1	3	0.6
รวม							0.9
ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล							
91) ผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายร่วมวางแผน และจัดทำปฏิทินการออกนิเทศอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
92) มีเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
93) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินและสรุปผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
94) ผู้นิเทศต้องให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
95) ผู้นิเทศต้องจัดทำรายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
รวม							0.9
ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้							
96) เป็นการนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
97) เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
98) เป็นการยกย่อง สรรเสริญครูที่มีผลงานจากการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1
รวมทั้งหมด							0.9
องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์							
1. ด้านการเตรียมการสอน							
99) ครูมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
100) ครูมีความรู้และทักษะในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
101) ครูสามารถเตรียมห้องเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
102) ครูสามารถเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
103) ครูสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการสอน	0	+1	+1	+1	0	3	0.6
รวม							0.9
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน							
104) ครูมีความรู้และทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
105) ครูมีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
106) ครูสามารถนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
107) ครูนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	0	+1	+1	0	+1	3	0.6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					SUM (N)	IOC
	1	2	3	4	5		
108) ครุ นำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.8
3. ด้านการจัดการเรียนรู้							
109) ครู มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
110) ครูจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
111) ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วย การลงมือทำ (Learning by Doing)	+1	+1	0	0	+1	3	0.6
112) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตามเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
113) ครูจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และ น่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล							
114) ครูมีความรู้และทักษะการประเมิน และสรุปผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
115) ครูสามารถสรุปบทเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล(IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
116) ครูประเมินพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะต่อเนื่อง	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
117) ครูนำเสนอและรายงานผลการประเมินผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
118) ครูมีการสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนต่อ ผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
รวมทั้งหมด							0.9

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง สำหรับสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครองในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

เรื่องที่สัมภาษณ์ ความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้

ผู้สัมภาษณ์ นางพัทธยา ชนะพันธ์

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....สถานที่.....

เริ่มสัมภาษณ์ เวลา.....น.สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เวลา.....น.

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครู

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า ควรมีการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านต้องการพัฒนาทักษะผู้เรียนกลุ่มใดมากที่สุด และต้องการเน้นทักษะใดมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

4. ท่านอยากเสนอแนะแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครู ด้วยวิธีการใด (เสนอได้มากกว่า 1 ข้อ)

.....

.....

.....

.....

ประเด็นในการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง ประเด็นในการขอความคิดเห็น สำหรับการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน
โดยใช้เวลาในการสนทนา 2 ชั่วโมง ใน 5 องค์กรประกอบ

ประเด็น : รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ
ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ควรมีองค์ประกอบ อะไรบ้าง

ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอความคิดเห็นว่า

คนที่ 1 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 2 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 3 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 4 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 5 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 6 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 7 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 8 เสนอว่า.....
.....

คนที่ 9 เสนอว่า.....
.....

ประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
วันเสาร์ที่ 12 พฤษภาคม 2561 ณ ห้องประชุมภูมิสุโขทะเลหลวง
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
วันเสาร์ที่ 12 พฤษภาคม 2561 ณ ห้องประชุมภูมิสุโขทะเลหลวง
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

คำชี้แจง

1. ประเด็นในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับนี้ สำหรับการตรวจสอบหาระดับความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้ศึกษาคู่มือประกอบการใช้รูปแบบ ฯ ที่แนบมาพร้อมกันนี้

2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ทั้ง 5 องค์กรประกอบ แล้วพิจารณาว่ามีความเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม

3. ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะของท่านไปพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขให้เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ที่ถูกต้อง และสมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำไปทดลองใช้จริงต่อไป

พัทธยา ชนะพันธ์
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
1) เป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย			
2) เป็นหลักการเชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย			
3) เป็นหลักการเชิงระบบที่ตรวจสอบง่าย			
4) เป็นหลักการเชิงระบบที่มีความทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทที่หลากหลาย			
5) เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนาครูครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
1) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
2) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
3) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
4) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการเตรียมการสอน ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
5) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการนำเข้าสู่บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
6) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
7) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการสรุปบทเรียนและประเมินผลผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
8) มุ่งพัฒนาผลพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

องค์ประกอบที่ 3

ปัจจัยนำเข้า

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
1. ด้านบุคลากร			
1.1 ผู้บริหาร			
1.1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร			
1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กำหนดนโยบาย การพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาได้ชัดเจน			
2) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทัน ต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง			
3) เป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่ๆมาพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา			
4) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ			
5) เป็นผู้ที่คอยส่งเสริมเพื่อพัฒนาครูผู้ครุมืออาชีพ			
6) เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางและ คอยแก้ไขปัญหาให้กับคณะครูในสถานศึกษา			
1.1.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร			
7) วางแผน มอบนโยบายการพัฒนา ความสามารถ ของครูและกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างชัดเจน			
8) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู ในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองร่วมกับ คณะครู			
9) กำหนดแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
10) จัดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ พัฒนาครูให้ครูมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติ ต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
11) นิเทศ กำกับและติดตามผลการปฏิบัติการสอน และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทุกระยะ อย่างต่อเนื่อง			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
12) ประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน			
13) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป			
1.2 ครูผู้สอน			
1.2.1 คุณลักษณะของครูผู้สอน			
14) ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู			
15) เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเพื่อนร่วมวิชาชีพ			
16) ตระหนักในหน้าที่รื้อองค์กรและมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร			
17) ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ			
18) มีความรักและเมตตาต่อศิษย์			
19) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายต่างๆที่กำหนดไว้ร่วมกัน			
1.2.2 บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน			
20) เตรียมการสอนตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา			
21) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)			
22) กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลายเร้าความสนใจของผู้เรียน			
23) เลือกใช้สื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
24) ประเมินผลพัฒนาของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง			
25) สรุปผลการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
1.3 ผู้เรียน			
1.3.1 คุณลักษณะของผู้เรียน			
26) สามารถรับรู้ และสื่อสารได้			
27) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้			
1.3.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน			
28) ผู้เรียนรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างต่อเนื่อง			
29) ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน			
1.4 ผู้ปกครอง			
1.4.1 คุณลักษณะของผู้ปกครอง			
30) มีเวลาให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่			
31) ขอมรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของครู			
1.4.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง			
32) นำผู้เรียนมารับบริการอย่างสม่ำเสมอ			
33) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน			
34) ร่วมมือกับครูในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองขณะอยู่บ้าน			
35) ประเมิน และรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนร่วมกับครู			
2. ด้านงบประมาณ			
2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ			
36) มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างเพียงพอ			
37) มีการควบคุมแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง			
38) มีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ			
2.2 ระดมทรัพยากรจากเครือข่าย			
39) ระดมทรัพยากรจากเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
40) หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุน กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
3. ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้			
3.1 วัสดุ สื่อ อุปกรณ์			
41) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
42) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
43) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ			
44) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน			
45) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ให้เพียงพอพร้อมใช้งานในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองและปฏิบัติจริง แก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง รวมทั้งใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน			
3.2 แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน			
46) จัดแหล่งเรียนรู้และจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
47) จัดทำป้ายนิเทศให้ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
48) จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียนให้ถูกสุขลักษณะสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี			
49) จัดมุมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
50) ให้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาเสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือ ตนเองให้กับผู้เรียน			
51) มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือ ตนเองอย่างหลากหลาย			
52) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ และ บรรยากาศในชั้นเรียนในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และนำเทคนิควิธีการ ไปพัฒนาผู้เรียน			
4. ด้านการบริหารจัดการ			
53) วางแผนเพื่อเตรียมการเพื่อเสนอ โครงการ ฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง			
54) จัดทำหลักสูตร โครงการฝึกอบรมพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
55) ดำเนินโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองตามที่ กำหนด			
56) ประเมินผล โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองทุกระยะ			
57) สะท้อนผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ			
58) สรุปและรายงานผลการดำเนินการตาม โครงการ ฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง			
59) ปรับปรุง/พัฒนา โครงการฝึกอบรมพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
60) ขยายผลต่อสาธารณชน โครงการฝึกอบรมพัฒนา ครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ ตนเอง			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....

องค์ประกอบที่ 4

กระบวนการ

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
ขั้นที่ 1 การวางแผนและสร้างแรงจูงใจ			
1) วางแผนและมอบนโยบายต่างๆในการพัฒนา			
2) ร่วมกันเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา ความสามารถของครูการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา			
3) ใช้กระบวนการบริหารเชิงคุณภาพมาประยุกต์ ใช้ในการพัฒนาความสามารถของครูใน การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
4) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครูเชิง ปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถของครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ ตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา			
5) สร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา			
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม			
6) ให้มีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา			
7) พัฒนาคู่มือด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว (IFSP)			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
8) พัฒนาครูด้านเทคนิค วิธีการสอนไปใช้จัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
9) พัฒนาครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
10) พัฒนาครูด้านการจัดหา สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา			
11) พัฒนาครูด้านการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน			
12) ให้นำความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปสู่การปฏิบัติ			
ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ			
13) ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ได้อย่างถูกต้อง			
14) ครูมีเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่หลากหลาย			
15) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน			
16) ครูผลิต/ จัดหา/ นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
17) ครูวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล			
18) ผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายร่วมวางแผน และจัดทำปฏิทินการออกนิเทศอย่างต่อเนื่อง			
19) มีเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น			
20) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินและสรุปผล			
21) ผู้นิเทศต้องให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป			
22) ผู้นิเทศต้องจัดทำรายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา			
ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้			
23) เป็นการนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง			
24) เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อสาธารณชน			
25) เป็นการยกย่อง สรรเสริญครูที่มีผลงานจากการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

องค์ประกอบที่ 5

ผลลัพธ์

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
1. ด้านการเตรียมการสอน			
1) ครูมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล			
2) ครูมีความรู้และทักษะในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)			
3) ครูสามารถเตรียมห้องเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน			
4) ครูสามารถเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน			
5) ครูสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการสอน			
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน			
6) ครูมีความรู้และทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ			
7) ครูมีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย			
8) ครูสามารถนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่าย			
9) ครูนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์			
10) ครูนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน			
3. ด้านการจัดการเรียนรู้			
11) ครูมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา			
12) ครูจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)			
13) ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning by Doing)			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
14) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตามเนื้อหา			
15) ครูจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และ น่าสนใจ			
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล			
16) ครูมีความรู้ และทักษะในการประเมินและ สรุปผล			
17) ครูสามารถสรุปบทเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)			
18) ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะ ต่อเนื่อง			
19) ครูนำเสนอและรายงานผลการประเมินผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง			
20) ครูมีการสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนต่อ ผู้ปกครอง			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบทดสอบก่อน – หลังการฝึกอบรมพัฒนา

ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาพิเศษ ก. เด็กที่ฉลาด มีความสามารถพิเศษ ข. เด็กที่ร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ค. บุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือด้อยโอกาส ง. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา 2. ข้อใดไม่ใช่หลักการจัดการศึกษาพิเศษ ก. ต้องดำเนินการทันทีที่ค้นพบความต้องการจำเป็นพิเศษ ข. เป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษให้สูงสุด ค. การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษต้องครอบคลุมตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา ง. เด็กพิเศษคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลา 3. เหตุผลจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้กล่าวถึงในกฎหมายใดบ้าง ก. มาตรา 10 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ข. มาตรา 10 พรบ. สิทธิทางการศึกษา พ.ศ. 2542 ค. มาตรา 10 พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ง. มาตรา 10 พรบ. การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ พ.ศ. 2542	4. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. ผู้ดูแลคนพิการคือบุคคลที่ใกล้ชิด ที่ดูแลหรืออุปการะ ข. ครูการศึกษาพิเศษ หมายความว่า ครูที่มีหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กพิเศษ ค. คนพิการ หมายความว่า บุคคลที่มีสภาพร่างกาย จิตใจ สติอารมณ์ การเรียนรู้ ไม่ปกติหรือบกพร่อง ง. สถานศึกษาเฉพาะความพิการ หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งของรัฐและเอกชนแต่ไม่รวมถึงการจัดการเรียนที่บ้าน 5. คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ยกเว้น ข้อใด ก. ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ ข. เลือกกระบวนและรูปแบบการจัดการศึกษาได้ตามความสนใจและความถนัด ค. ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ จนตลอดชีวิต ง. เลือกทำงานได้ตามความต้องการเหมือนบุคคลทั่วไป โดยรัฐต้องจัดให้ตามความต้องการ 6. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับคนพิการ ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. ให้สถานศึกษาในทุกสังกัด จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสอดคล้องกับความพิการของแต่ละบุคคล ข. ให้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามกลุ่มประเภทของความพิการ ค. ให้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีความจำเป็นต้องจัดทำ ง. ถูกทุกข้อ

7. การช่วยเหลือ ด้านการประเมิน ทดสอบ สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อใดไม่เหมาะสม
- ช่วยปรับขยายเวลาทำการสอบให้มากขึ้น
 - ให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในการทำข้อสอบ
 - ช่วยอำนวยความสะดวกด้านวิธีการตอบข้อสอบ เช่น ให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเขียนคำตอบ
 - ปรับรูปแบบของแบบทดสอบให้เหมาะสมกับความต้องการ เช่น เป็นอักษรเบรลล์เป็นภาษามือ
8. คำกล่าวใด ไม่สอดคล้องกับกระบวนการวัดและประเมินผลสำหรับคนพิการ
- มีการเทียบโอนประสบการณ์ได้
 - มีวิธีการวัดที่เหมาะสมตามความพิการ
 - มีการบูรณาการ การวัดได้หลากหลายวิธี
 - ใช้ระเบียบการวัดผลที่แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป
9. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
- คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาเท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไป
 - คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรัฐเป็นผู้จัดให้
 - คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาและรับบริการมากเป็นพิเศษกว่าคนปกติ
 - คนพิการ มีสิทธิที่จะเลือกที่เรียน เลือกประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความต้องการ
10. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล สอดคล้องกับข้อใด
- แผนการจัดการศึกษารายบุคคล
 - แผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล
 - แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
 - แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
11. ขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ขั้นตอนแรกได้แก่ข้อใด
- การรวบรวมข้อมูล
 - การประเมินความสามารถพื้นฐาน
 - การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง
 - การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา
12. สถานศึกษาต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละกี่ครั้ง
- สี่ครั้ง
 - สามครั้ง
 - สองครั้ง
 - หนึ่งครั้ง
13. เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่มรักษา คงไว้ หรือพัฒนา ความสามารถและศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระสอดคล้องกับข้อใด
- สื่อและอุปกรณ์สำหรับคนพิการ
 - สื่อและอุปกรณ์สำหรับเด็กพิเศษ
 - เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก
 - เทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการ
14. ข้อใดคือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- Individualized Education Program
 - Individualized Education Process
 - Individualized Education Project
 - Individualized Education Prompt
15. ข้อใดมีหน้าที่จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ
- ครู
 - สถานศึกษา
 - สำนักงานเขตพื้นที่
 - สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

16. แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการซึ่งกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อใดถูกต้องที่สุด
- แผนการจัดการศึกษาบุคคลพิการ
 - แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
 - แผนการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ
 - แผนการจัดการศึกษาบุคคลที่มีความบกพร่อง
17. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีใครบ้าง
- ผู้บริหารเท่านั้น
 - ครู ผู้บริหาร นักเรียน
 - ผู้ปกครอง ผู้บริหาร นักเรียน
 - ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครู ครูประจำชั้น คณะสหวิชาชีพ
18. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- เพื่อให้คนพิการได้รับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะ
 - เพื่อใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนและพัฒนาการของผู้เรียน
 - เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และคณะสหวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนแต่ละคน
 - ถูกทุกข้อ
19. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ให้นิยาม “แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายถึงข้อใด
- แผนการให้บริการทางการศึกษาพิเศษรายปี
 - แนวทางการจัดการศึกษาคนพิการสำหรับครูการศึกษาพิเศษ
 - แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล
 - ถูกทุกข้อ
20. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ต้องคำนึงถึงบริบทด้านใดเป็นสำคัญ
- ด้านผู้เรียน
 - ด้านสิ่งแวดล้อม
 - ด้านกิจกรรมและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
 - ถูกทุกข้อ
21. สิ่งที่ต้องการ ในสื่อบัญชี ข ที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลผู้จัดทำคือ
- ผู้ปกครอง
 - สถานศึกษา
 - สถานพยาบาล
 - ถูกทุกข้อ
22. การช่วยเหลือระยะสั้น (Intermittent) ใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาลักษณะเช่นใด
- แผนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องการหางานทำ จึงช่วยประสานหาสถานประกอบการให้
 - ได้คชอบทำงาน แต่ไม่ยอมเรียน จึงให้ทำงานอย่างเดียว ไม่ต้องเข้ามาเรียนเลย
 - ด้อยไม่ชอบเรียนหนังสือ หนีเรียนบ่อยมาก ครูจึงให้หยุดเรียนอยู่บ้านเฉยๆ
 - แต่ชอบนอนหลับในห้องเรียนเป็นประจำจึงให้ไปนอนพักที่ห้องพยาบาล ไม่ต้องเข้าห้องเรียน
23. ข้อใดคือลักษณะทางร่างกายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- มือใหญ่่มาก
 - หูมีการปวดเรื้อรัง
 - มักมองเห็นภาพซ้อน
 - ลิ้นมักจะโตเกินขนาด

24. ปัญหาที่มักเกิดกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่
- พฤติกรรมและการปรับตัว
 - สติปัญญาและการปรับตัว
 - การควบคุมตัวเองและอารมณ์
 - การปรับตัวและการควบคุมตนเอง
25. เด็กชายด้อม มีลักษณะที่ชัดเจนคือขาดความสามารถทางการเรียนรู้ ช่วงความสนใจสั้น พุดซ้ำ พุดไม่ชัดไม่กระฉับกระเฉง สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้จากข้อมูลดังกล่าวเด็กชายด้อมจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในระดับใด
- สนับสนุนมาก
 - สนับสนุนอย่างเต็มที่
 - การช่วยเหลือเพียงระยะสั้น
 - สนับสนุนอย่างจำกัดเท่าที่จำเป็น
26. ภาวะที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีสาเหตุมาจากยีนทางพันธุกรรม เราเรียกว่า
- ดาวน์ซินโดรม
 - ฟิการ์ซ็อน
 - ออทิสติก
 - แอลดี
27. IQ (Intelligence Quotient) หมายถึง
- ความจำ
 - ความคิดสร้างสรรค์
 - ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา
 - ความแตกต่างระหว่างบุคคล
28. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มีระดับเชาว์ปัญญาระหว่าง
- 70 - 80
 - 35 - 49
 - 50 - 70
 - 20 - 34
29. การประเมินระดับความฉลาดทางสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะพิจารณา 2 เรื่องหลักคือ
- ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาการทางภาษา
 - ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาการทางร่างกาย
 - พัฒนาการทางสังคมและความสามารถในการปรับตัว
 - ความสามารถทางสติปัญญาและความสามารถในการปรับตัว
30. การประเมิน ในระยะแรกเริ่มเพื่อดูแนวโน้มของเด็ก
- การปรับตัว
 - พัฒนาการ
 - สติปัญญา
 - ร่างกาย
31. การประเมินระยะใดสำคัญที่สุด
- การประเมินตั้งแต่ในครรภ์
 - การประเมินในระยะแรกคลอด
 - การประเมินในระยะแรกคลอด
 - การประเมินในระยะก่อนวัยเรียน
32. การประเมินในระยะแรกคลอดใครเป็นผู้ประเมินเด็ก
- แม่
 - พ่อ
 - แพทย์
 - ญาติพี่น้อง
33. วิธีการประเมินเด็กระยะแรกคลอดนิยมใช้วิธีใด
- การใช้คะแนนเอ็ปการ์
 - การวัดของไวน์แลนด์
 - การวัดของAAMD
 - วัดพฤติกรรมเด็ก

34. เทคนิคตะล่อมกล่อมเกลตา (shaping) เป็นเทคนิคที่นำเทคนิคใดมารวมกับเทคนิคใด
- เลียนแบบและให้รางวัล
 - วิเคราะห์งานและให้รางวัล
 - กระตุ้นเตือนและให้รางวัล
 - สื่อการเรียนการสอนและให้รางวัล
35. วิธีการประเมินพฤติกรรมทางอ้อม คือวิธีการใดบ้าง
- การสัมภาษณ์
 - การวัดทางสรีระ
 - การวัดผลพฤติกรรม
 - การสังเกตพฤติกรรม
36. การปรับพฤติกรรม สิ่งสำคัญประการแรกที่จะต้องดำเนินการคือ
- การประเมินพฤติกรรม
 - การเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย
 - การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย
 - การเลือกวิธีการปรับพฤติกรรม
37. เทคนิคการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือข้อใด
- การปรับสินไหม
 - การให้เวลานอก
 - การลงโทษ
 - การชี้แนะ
38. ข้อจำกัดของการให้แรงเสริมทางลบที่ทำให้เกิดพฤติกรรมข้างเคียงคือข้อใด
- ตั้งใจเรียน
 - ไม่กรี๊ดร้อง
 - พฤติกรรมก้าวร้าว
 - ชอบเข้าร่วมกิจกรรม
39. ข้อใดไม่ใช่เทคนิคการลดพฤติกรรม
- การลงโทษ
 - เบี่ยงเบน
 - การให้เวลานอก
 - การปรับสินไหม
40. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา
- รับสารพิษ
 - ติดเชื้อหัดเยอรมัน
 - กินอาหารครบ 5 หมู่
 - ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครู

- คำชี้แจง : 1. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติของครูนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เกณฑ์การประเมิน

- 5 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม
- 4 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ดี
- 3 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ พอใช้
- 1 หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปรับปรุง

ตอนที่ 1 ชื่อ(ผู้ถูกประเมิน).....สกุล.....

ตอนที่ 2 ทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

รายการ	ระดับทักษะการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการเตรียมการสอน					
1) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
2) การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
3) การจัดเตรียมห้องเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
4) การเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน					
5) การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการสอน					
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน					
6) การนำเข้าสู่บทเรียนที่เร้าใจและน่าสนใจ					
7) การนำเข้าสู่บทเรียนมีกิจกรรมที่หลากหลาย					
8) การนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่ายเชื่อมโยงสิ่งที่ต้องการสอนได้ชัดเจน					

รายการ	ระดับทักษะการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
9) การนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่สอน					
10) การนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน					
3. ด้านการจัดการเรียนรู้					
11) การจัดการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน					
12) การจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)					
13) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing)					
14) การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและตรงตามเนื้อหาที่สอน					
15) การจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนการสอนที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ					
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล					
16) ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียน					
17) การสรุปบทเรียน ได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
18) การประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนดำเนินการทุกระยะ					
19) การนำเสนอและรายงานผลการประเมินดำเนินการอย่างต่อเนื่อง					
20) การสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียนมีรูปแบบชัดเจน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบวัดเจตคติของครู

- คำชี้แจง : 1. แบบวัดเจตคตินี้ใช้สำหรับวัดเจตคติของครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ
การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านในการจัด
การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เกณฑ์การประเมิน (ข้อความเชิงบวก)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน (ข้อความเชิงลบ)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน

แบบวัดเจตคติ

ชื่อ.....

ห้องเรียน/หน่วยบริการ.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1) ครูมุ่งเน้นเนื้อหาที่สอนมากกว่าเรื่องอื่นๆ ไม่จำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรหรือแผนการสอน จัดการสอนตามประสบการณ์					
2) ครูมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
3) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเท่าที่มีเพื่อการประหยัดค่าใช้จ่าย					
4) ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรม					
5) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน					
6) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน					
7) ครูใช้เทคนิควิธีการสอนเพียงวิธีเดียวในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองก็สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้					
8) ครูกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการทำกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองอย่างเต็มที่					
9) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง					
10) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสรุปความรู้จากการเรียนรู้					
11) ครูต้องประเมินทักษะหลังเรียนเพียงครั้งเดียว ไม่จำเป็นต้องประเมินทักษะก่อนเรียนในเรื่องที่สอน					
12) ครูเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ากับชีวิตจริง					
13) ครูประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
14) ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน					
15) ครูประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อำนวยการและครูของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอื่นๆ ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัยไปใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่นๆ แบ่งออก เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้ เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การให้คะแนนความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้
อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้ เป็นแบบปลายเปิด

องค์ประกอบที่ 1
หลักการของรูปแบบ

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1) เป็นหลักการเชิงระบบที่เข้าใจง่าย					
2) เป็นหลักการเชิงระบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย					
3) เป็นหลักการเชิงระบบที่ตรวจสอบง่าย					
4) เป็นหลักการเชิงระบบที่มีความทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทที่หลากหลาย					
5) เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนาครูครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					

องค์ประกอบที่ 2
จุดมุ่งหมายของรูปแบบ

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1) มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
2) มุ่งพัฒนาครูให้มีทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
3) มุ่งพัฒนาครูให้มีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
4) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการเตรียมการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
5) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการนำเข้าสู่บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
6) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
7) มุ่งพัฒนาความสามารถของครูด้านการประเมินและสรุปผลในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
8) มุ่งพัฒนาผลพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับนักเรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					

องค์ประกอบที่ 3
ปัจจัยนำเข้า

1. ด้านบุคลากร

1.1 ผู้บริหาร

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1.1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร					
1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กำหนดนโยบาย การพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาได้ชัดเจน					
2) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทัน ต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง					
3) เป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่ๆมาพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา					
4) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ					
5) เป็นผู้ที่คอยส่งเสริมเพื่อพัฒนาครูผู้ครุมืออาชีพ					
6) เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางและ คอยแก้ไขปัญหาให้กับคณะครูในสถานศึกษา					
1.1.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร					
7) วางแผน มอบนโยบายการพัฒนาความสามารถ ของครูและกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่าง ชัดเจน					
8) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู ในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองร่วมกับ คณะครู					
9) กำหนดแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
10) จัดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้ครูมีความรู้ ทักษะ และมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
11) นิเทศ กำกับและติดตามผลการปฏิบัติการสอนและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง					
12) ประเมินผลความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน					
13) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป					

1.2 ครูผู้สอน

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1.2.1 คุณลักษณะของครูผู้สอน					
14) ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู					
15) เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเพื่อนร่วมวิชาชีพ					
16) ตระหนักในหน้าที่ที่รักองค์กรและมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร					
17) ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
18) มีความรักและเมตตาต่อศิษย์					
19) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายต่างๆที่กำหนดไว้ร่วมกัน					

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1.2.2 บทบาท และหน้าที่ของครูผู้สอน					
20) เตรียมการสอนตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา					
21) กิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย เร้าความสนใจของผู้เรียน					
22) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค วิธีการที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน					
23) เลือกใช้สื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
24) ประเมินผลพัฒนาของผู้เรียนตรงตามสภาพจริง					
25) สรุปผลการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					

1.3 ผู้เรียน

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1.3.1 คุณลักษณะของผู้เรียน					
26) สามารถรับรู้ และสื่อสารได้					
27) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้					
1.3.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน					
28) ผู้เรียนรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง อย่างค้ำคูณ					
29) ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติกิจกรรม ทุกชั้นตอน					

1.4 ผู้ปกครอง

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1.4.1 คุณลักษณะของผู้ปกครอง					
30) มีเวลาให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่					
31) ยอมรับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง ของครู					
1.4.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง					
32) นำผู้เรียนมารับบริการอย่างสม่ำเสมอ					
33) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ รับฟังข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง ของผู้เรียน					
34) ร่วมมือกับครูในการพัฒนาทักษะ การช่วยเหลือตนเองขณะอยู่บ้าน					
35) ประเมิน และรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียน ร่วมกับครู					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี โปรดระบุ)

1.1 ผู้บริหาร

.....

1.2 ครูผู้สอน

.....

1.3 ผู้เรียน

.....

1.4 ผู้ปกครอง

.....

2. ด้านงบประมาณ

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ					
1) มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ อย่างเพียงพอ					
2) มีการควบคุมแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง					
3) มีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ					
2.2 ระดมทรัพยากรจากเครือข่าย					
4) ระดมทรัพยากรจากเครือข่ายเพื่อนำมาใช้ในการ พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง					
5) หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุน กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี โปรดระบุ)

2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

.....

.....

.....

2.2 ระดมทรัพยากรจากเครือข่าย

.....

.....

.....

3. ด้านวัสดุ สื่อ และแหล่งเรียนรู้

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
3.1 วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์					
1) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
2) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
3) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและประเมินผลการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ					
4) ใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองของผู้เรียน					
5) จัดหาวัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ให้เพียงพอพร้อมใช้งานในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองและปฏิบัติจริง แก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง รวมทั้งใช้วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน					
3.2 แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
6) จัดแหล่งเรียนรู้และจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
7) จัดทำป้ายนิเทศให้ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
8) จัดสภาพบรรยากาศในชั้นเรียนให้ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี					
9) จัดมุมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง					

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
10) ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาเสริมสร้างทักษะการช่วยเหลือ ตนเองให้กับผู้เรียน					
11) มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือ ตนเองอย่างหลากหลาย					
12) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ และ บรรยากาศในชั้นเรียนในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และนำเทคนิควิธีการไปพัฒนาผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี โปรดระบุ)

3.1 วัสดุ สื่อ และอุปกรณ์

.....

.....

.....

3.2 แหล่งเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

.....

.....

.....

4. ด้านการบริหารจัดการ

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1) วางแผนเพื่อเตรียมการเพื่อเสนอโครงการ ฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
2) จัดทำหลักสูตรโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูใน การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
3) ดำเนินโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองตาม ที่กำหนด					
4) ประเมินผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาครูใน การจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองทุก ระยะ					
5) สะท้อนผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ					
6) สรุปและรายงานผลการดำเนินการตามโครงการ ฝึกอบรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง					
7) ปรับปรุง/พัฒนา โครงการฝึกอบรมพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
8) ขยายผลต่อสาธารณชน โครงการฝึกอบรมพัฒนา ครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือ ตนเอง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 4

กระบวนการ

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
ขั้นที่ 1 การวางแผนและสร้างแรงจูงใจ					
1) วางแผนและมอบนโยบายต่างๆในการพัฒนา					
2) ร่วมกันเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
3) ใช้กระบวนการบริหารเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
4) ร่วมกันจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครูเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
5) สร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรม					
6) ให้มีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
7) พัฒนาคู่มือด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)					

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
8) พัฒนาครูด้านเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา					
9) พัฒนาครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัด การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
10) พัฒนาครูด้านการจัดหา สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา					
11) พัฒนาครูด้านการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน					
12) ให้นำความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไปสู่การปฏิบัติ					
ขั้นที่ 3 การนำไปสู่การปฏิบัติ					
13) ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผน การให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ได้อย่างถูกต้อง					
14) ครูมีเทคนิค วิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญาที่หลากหลาย					
15) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญาสอดคล้องกับเนื้อหา					
16) ครูผลิต/ จัดหา/ นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะ การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา					

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
17) ครูวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้					
ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล					
18) ผู้นิเทศที่ได้รับมอบหมายร่วมวางแผน และจัดทำปฏิทินการออกนิเทศอย่างต่อเนื่อง					
19) มีเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น					
20) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านการเตรียมการสอน การนำเข้าสู่บทเรียนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินและ สรุปผล					
21) ผู้นิเทศต้องให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป					
22) ผู้นิเทศต้องจัดทำรายงานผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา					
ขั้นที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
23) เป็นการนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง					
24) เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองต่อสาธารณชน					
25) เป็นการยกย่อง สรรเสริญครูที่มีผลงานจากการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 5

ผลลัพธ์

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการเตรียมการสอน					
1) ครูมีความรู้ และทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
2) ครูมีความรู้และทักษะในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)					
3) ครูสามารถเตรียมห้องเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
4) ครูสามารถเตรียมความรู้หรือเอกสารประกอบการสอน					
5) ครูสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการสอน					
2. ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน					
6) ครูมีความรู้และทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ					
7) ครูมีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่หลากหลาย					
8) ครูสามารถนำเข้าสู่บทเรียนเข้าใจง่าย					
9) ครูนำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
10) ครูนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน					

รายการ	ระดับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้				
	5	4	3	2	1
3. ด้านการจัดการเรียนรู้					
11) ครูมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
12) ครูจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล(IEP)					
13) ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing)					
14) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตาม เนื้อหา					
15) ครูจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย และ น่าสนใจ					
4. ด้านการประเมิน และสรุปผล					
16) ครูมีความรู้และทักษะในการประเมินและ สรุปผล					
17) ครูสามารถสรุปบทเรียนได้ตรงตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)					
18) ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนทุกระยะ ต่อเนื่อง					
19) ครูนำเสนอและรายงานผลการประเมินผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง					
20) ครูมีการสะท้อนผลการพัฒนาการของผู้เรียน ต่อผู้ปกครอง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี โปรดระบุ)

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ไปใช้

3.1 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรดำเนินการอย่างไร (ถ้ามีโปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

3.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษแต่ละจังหวัด ควรดำเนินการอย่างไร (ถ้ามีโปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความกรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยังต่องานวิจัยในครั้งนี้

พัทธยา ชนะพันธ์

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประจำจังหวัดสุโขทัย

ภาคผนวก ซ

- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- หนังสือเชิญร่วมสนทนากลุ่ม
- หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์การนำรูปแบบฯ ไปใช้

ที่ ศธ 04007.740/ว 085

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
197 หมู่ 7 ตำบลปากแคว อำเภอเมือง
จังหวัดสุโขทัย 64000

22 กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วขอความอนุเคราะห์ส่งกลับมาที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางพัทธยา ชนะพันธ์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

งานธุรการ

โทรศัพท์ และ โทรสาร 0 5564 5297

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08 6448 2865

สำเนาหนังสือตามรายชื่อแนบ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบุรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
(ระดับปริญญาเอก) คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ดั่งวิเศษ หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
4. นางสุรัญจิต วรรณนวล
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
ศูนย์การศึกษาศาสตร์ ประจำจังหวัดลำปาง
5. ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ
ผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้อำนวยการ
ศูนย์การศึกษาศาสตร์ เขตการศึกษา 7
จังหวัดพิษณุโลก

ที่ ศธ 04007.740/ว 216

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
197 หมู่ 7 ตำบลปากแคว อำเภอเมือง
จังหวัดสุโขทัย 64000

29 มีนาคม 2561

เรื่อง เรียนเชิญร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประเด็นในการสนทนากลุ่ม จำนวน 1 ชุด

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ได้ทำวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงได้จัดการสนทนากลุ่มขึ้นเพื่อระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับข้อสรุปของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ในวันอาทิตย์ ที่ 8 เดือน เมษายน 2561 ณ โรงแรม สอติเดย์การ์เด็นท์เชียงใหม่ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางพัทธยา ชนะพันธ์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

งานธุรการ

โทรศัพท์ และ โทรสาร 0 5564 5297

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08 6448 2865

สำเนาหนังสือตามรายชื่อแนบ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบูรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
(ระดับปริญญาเอก) คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4. ดร.พิกุล เลี้ยวศิริพงศ์ อาจารย์พิเศษ สาขาการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. นายศักดิ์ดา เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนพิษณุ โลกปัญญาคุณ จังหวัดพิษณุ โลก
6. นางสุรัญจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
ศูนย์การศึกษาศาสตร์ ประจำจังหวัดลำปาง
7. ดร.ปนัดดา วงศ์จันดา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์
กรุงเทพมหานคร
8. นายธีระ จันทรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
อดีตผู้อำนวยการกองการศึกษาศาสตร์
9. ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ
อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาศาสตร์
เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุ โลก

ที่ ศธ 04007.740/ว 255

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
197 หมู่ 7 ตำบลปากแคว อำเภอเมือง
จังหวัดสุโขทัย 64000

1 พฤษภาคม 2561

เรื่อง เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมร่างรูปแบบฯ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ได้ทำวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงได้จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นเพื่อขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ซึ่งจัดประชุม ในวันเสาร์ ที่ 12 เดือน พฤษภาคม 2561 ณ ห้องประชุมภูมิสุโข ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย (ทะเลหลวง) หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเช่นเคย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางพัทธยา ชนะพันธ์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

งานธุรการ

โทรศัพท์ และ โทรสาร 0 5564 5297

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08 6448 2865

สำเนาหนังสือตามรายชื่อแนบ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทน์บรรจง อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธีสมบุรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
(ระดับปริญญาเอก) คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
6. ดร.วุฒิสักดิ์ เหล็กคำ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 57 จังหวัด
เพชรบูรณ์
7. ดร.ประมวล พลอยกมลชุนท์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ
ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่
8. นายศักดิ์ดา เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก
9. นางสุรัญจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง
10. นายธีระ จันทรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
อดีตผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ
11. ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ
อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

ที่ ศธ 04007.740/ว 151

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
197 หมู่ 7 ตำบลปากแคว อำเภอเมือง
จังหวัดสุโขทัย 64000

20 เมษายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้
ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาฯ ไปใช้

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด (รายชื่อที่แนบ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. รูปแบบและคู่มือประกอบการใช้รูปแบบฯ	1 ชุด
	2. แบบสอบถาม	9 ฉบับ

ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ซึ่งจากการทดลองใช้นั้น มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้เป็นอย่างดี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานของท่านได้ประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลตามแบบสอบถามจากผู้อำนวยการ 1 คน และครู 8 คน รวมจำนวน 9 คน แล้วขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นกลับมาที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางพิชญา ชนะพันธ์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

งานธุรการ

โทรศัพท์ และ โทรสาร 0 5564 5297

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08 6448 2865

รายชื่อแนบ

1. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก
2. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์
3. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา
4. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร
5. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร
6. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาญจนบุรี
7. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุทัยธานี
8. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา
9. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี
10. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
11. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพังงา
12. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
13. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
14. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบุรี
15. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสตูล
16. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
17. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดบุรีรัมย์
18. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี
19. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู
20. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุรินทร์

ภาคผนวก ด

การเผยแพร่ผลงานวิชาการ

PB19130

ที่ ฮว 0637/20786

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
อ.เมือง ภูเก็ต 83000

20 สิงหาคม 2562

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาบทความวิจัย

เรียน นาง พัทธยา ชนะพันธ์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดภูเก็ต สาขา การศึกษา ประเภท โปสเตอร์ เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 12 ในหัวข้อ "การวิจัยสหวิทยาการบนพื้นฐานยุค 5.0" "Interdisciplinary Research Based On Era of 5.0" วันที่ 20 ต.ค. 2562 ณ ศูนย์ประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการคัดกรองบทความวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาบทความของท่านเรียบร้อยแล้ว โดยบทความของท่าน ผ่านการพิจารณา และได้รับการพิจารณาให้เข้าร่วมนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการดังกล่าว

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยฯ จะแจ้งรายละเอียดกำหนดการ การนำเสนอให้ทราบอีกครั้งผ่านทางเว็บไซต์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ขอขอบคุณอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ เสียมทอง)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา

โทร 0-7621-1857, 24074-7, 222370 ต่อ 3410, 7401

โทรสาร 0-7621-1778

โครงการประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 12

“การวิจัยสหวิทยาการบนพื้นฐานยุค 5.0”

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
มอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางพัทธยา ชนะพันธ์

ได้นำเสนอผลงานวิจัย โครงการประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 12
ประเภท โปสเตอร์ เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดภูเก็ต

ให้ไว้ ณ วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2562
ณ ศูนย์ประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทริฎฐ ประสารการ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

เผยแพร่ผลงานวิชาการ โดยการนำเสนอเวทีวิจัย ระดับชาติ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 12

ผู้บริหาร

ดร.พิเชษฐ์ อดิศักดิ์
ผู้อำนวยการ
ศูนย์บริการศึกษาพิเศษ

ดร.พัทธยา ชนะพันธ์
ผู้อำนวยการศูนย์บริการศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย

เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนาระบบบริหารจัดการ
ศูนย์บริการศึกษาพิเศษ
จังหวัดสุโขทัย

การพัฒนาระบบบริหารจัดการ
ศูนย์บริการศึกษาพิเศษ
จังหวัดสุโขทัย

รับสมัครนักเรียนพิการทุกประเภท ประจำปีการศึกษา 2563

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย รับสมัครนักเรียน
พิการทุกประเภท ประจำปีการศึกษา 2563

<http://wow.in.th/wUaT>

Read more

มาตรการป้องกันไวรัส COVID-19

ดร.พัทธยา ชนะพันธ์

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย

เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครู
ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
นางพัทธยา ชนะพันธ์ ผู้วิจัย

ประเมินโครงการพัฒนาของโรงเรียนผู้พิการ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
นางพัทธยา ชนะพันธ์ ผู้ประเมิน

เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผ่านทางเว็บไซต์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

<http://www.specialsk-edu.com/web/>

ภาคผนวก น

กรณีศึกษาของผู้เรียนจากการทดลองใช้รูปแบบ ฯ

กรณีศึกษาคนที่ 1

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมุติ) เด็กชายเอ

วัน/เดือน/ปี เกิด 17 มิถุนายน 2553 อายุ 7 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [REDACTED]

ที่อยู่ปัจจุบัน [REDACTED]

ถนน - ตำบลกลางดง อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64150 โทรศัพท์ [REDACTED]

ชื่อบิดา [REDACTED] อาชีพ รับจ้าง

ชื่อมารดา [REDACTED] อาชีพ รับจ้าง

ลักษณะความบกพร่อง พัฒนาการช้ากว่าวัยเดียวกัน

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นางวัชรารัตน์ ปะสะจัน

การจดทะเบียนคนพิการ

จดทะเบียนแล้ว วันหมดอายุ 30 มีนาคม 2568

ยังไม่จด เพราะ.....

ไม่จด เพราะ.....

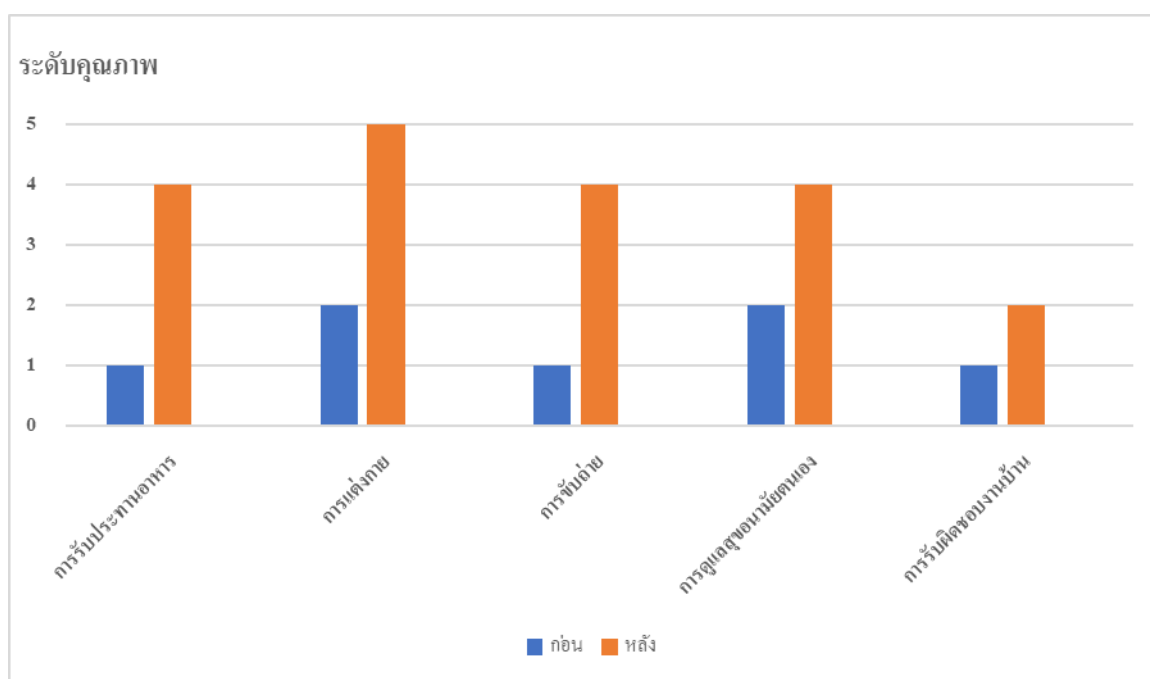
จุดเด่น

1. สามารถถอดถุงเท้าได้
2. สามารถถอดเสื้อยืดคอกกลมได้
3. สามารถสวมเสื้อยืดคอกกลมได้

จุดด้อย

1. ไม่สามารถสวมถุงเท้าได้
2. ไม่สามารถถอดเสื้อคอปกมีกระดุม เสื้อผ้าหน้ามีกระดุม เสื้อผ้าหน้ามีซิปได้
3. ไม่สามารถสวมเสื้อคอปกมีกระดุม เสื้อผ้าหน้ามีกระดุม เสื้อผ้าหน้ามีซิปได้

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กชายเอ สามารถดื่มน้ำจากแก้วได้ด้วยตนเอง สามารถใช้ช้อนสั้นได้ถูกต้องและสามารถตักอาหารเข้าปากด้วยช้อนสั้นได้ด้วยตนเอง สามารถใช้ช้อนส้อมได้ถูกต้อง และสามารถตักอาหารเข้าปากด้วยช้อนส้อมได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กชายเอ สามารถสวมถุงเท้าและถอดสวมรองเท้าได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ สามารถถอดและสวมกางเกงได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ สามารถถอดและสวมเสื้อได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้

เรื่อง การขั้บถ่าย

เด็กชายเอ รู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการขั้บถ่าย และการทำความสะอาดหลังการขั้บถ่าย ห้องน้ำแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กชายเอ สามารถทำความสะอาดมือ และเท้าได้ด้วยตนเอง สามารถแปรงฟันได้ด้วยตนเอง สามารถอาบน้ำได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กชายเอ สามารถเก็บสิ่งของเข้าที่กวาดบ้าน และถูบ้านได้แต่ยังต้องการความช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น สามารถการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ให้อยู่ในที่เหมาะสมได้แต่ยังต้องการความช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น สามารถล้างจานหรือถาดข้าวหลุม และช้อนส้อมได้แต่ยังต้องการความช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่น ได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4 หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทาน อาหาร	<p>เด็กชายเอ สามารถดื่มน้ำจากแก้วได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถใช้ช้อนสั้นได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถการใช้ช้อนส้อมได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กชายเอสามารถดื่มน้ำ จากแก้วได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอสามารถใช้ช้อนสั้นได้ ถูกต้อง และสามารถตักอาหาร เข้าปากด้วยช้อนสั้นได้ ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอสามารถใช้ช้อนส้อม ได้ถูกต้อง และสามารถตัก อาหารเข้าปากด้วยช้อนส้อมได้ ด้วยตนเอง</p>	
การแต่งกาย	<p>เด็กชายเอ สามารถสวมถุงเท้าได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอ สามารถถอด-สวมรองเท้าได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอ สามารถถอด-สวมกางเกงได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอ สามารถถอด-สวมเสื้อได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	<p>เด็กชายเอสามารถสวมถุงเท้าได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอสามารถถอด- สวมรองเท้าได้ด้วยตนเองและ เป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอสามารถถอด- สวมกางเกงได้ด้วยตนเองและ เป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอสามารถถอด- สวมเสื้อได้ด้วยตนเองและเป็น แบบอย่างผู้อื่นได้</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การจับถ้ำย	<p>เด็กชายเอสามารถทำความสะอาดหลังจับถ้ำยได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถการใช้ห้องน้ำในที่อยู่อาศัยได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กชายเอรู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการจับถ้ำยและการทำความสะอาดหลังการจับถ้ำยห้องน้ำแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอสามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง</p>	
การดูแลสุขอนามัยตนเอง	<p>เด็กชายเอ สามารถทำความสะอาดมือและเท้าได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถแปรงฟันได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถอาบน้ำได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กชายเอสามารถทำความสะอาดมือและเท้าได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถแปรงฟันได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถอาบน้ำได้ด้วยตนเอง</p>	
การรับผิดชอบงานบ้าน	<p>เด็กชายเอ สามารถช่วยเหลืองานบ้านได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ สามารถการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอ ทำความสะอาดภาชนะต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กชายเอสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่กวาดบ้าน และถูบ้านได้ด้วยตนเองแต่ยังต้องการความช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น</p> <p>เด็กชายเอสามารถการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ให้อยู่ในที่เหมาะสมได้ด้วยตนเองแต่ยังต้องการความช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น</p> <p>เด็กชายเอสามารถล้างจานหรือ ถาดข้าวหลุม และช้อนส้อมได้ด้วยตนเองแต่ยังต้องการความช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น</p>	

กรณีศึกษาคนที่ 2

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมติ) เด็กหญิงบี

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 9 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ [redacted]

ถนน.....-.....ตำบลคลองมะพลับ อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64180 โทรศัพท์ [redacted]

ชื่อบิดา [redacted] อาชีพ-.....

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ รับจ้าง

ลักษณะความบกพร่อง อ่านเขียนได้น้อย สื่อสารให้เข้าใจได้ยาก

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นางสาวนริรัตน์ บางเฟื่อง

การจดทะเบียนคนพิการ

จดทะเบียนแล้ว วันหมดอายุ 17 มกราคม 2569

ยังไม่จด เพราะ.....

ไม่จด เพราะ.....

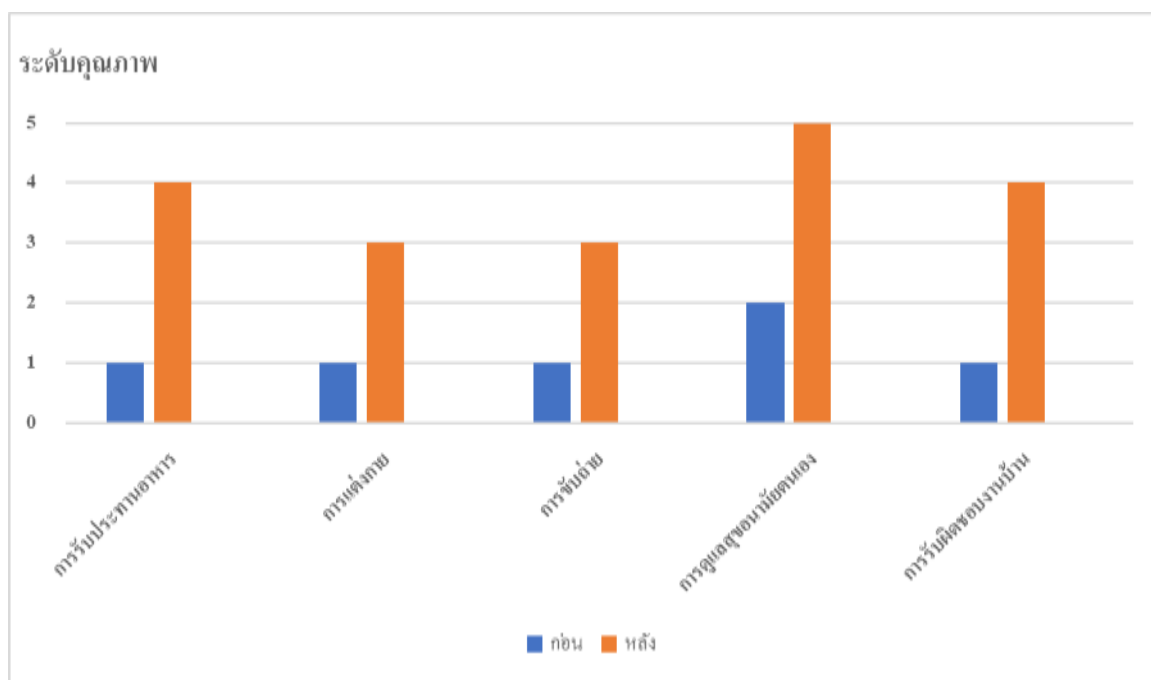
จุดเด่น

1. สามารถใช้ช้อนสั้นได้
2. สามารถทำความสะอาดอยู่มือได้
3. สามารถถอดถุงเท้าได้

จุดด้อย

1. ไม่สามารถใช้ช้อน ส้อม ได้
2. ไม่สามารถทำความสะอาดเท้าได้
3. ไม่สามารถสวมถุงเท้าได้

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กหญิงบี สามารถดื่มน้ำจากหลอดได้ด้วยตนเอง สามารถจับช้อนสั้น ช้อน และส้อม ตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเอง และมีมารยาทในการรับประทานอาหาร และสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กหญิงบี สามารถถอด และสวมรองเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ซึ่งเนาะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย สามารถถอด และสวมกระโปรงเอวยืด กระโปรงแบบติดตะขอที่มีซิปได้โดยมีการช่วยเหลือ ซึ่งเนาะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อยสามารถถอดหรือสวมกางเกงเอวยืดได้โดยมีการช่วยเหลือ ซึ่งเนาะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การขยับถ่าย

เด็กหญิงบี สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกในห้องน้ำในที่อยู่อาศัยได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกในห้องน้ำในที่สาธารณะ และทำความสะอาดหลังขยับถ่ายอย่างถูกวิธีหลังการขยับถ่ายได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กหญิงบี สามารถทำความสะอาดมือ เท้า และทำความสะอาดหน้าได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ สามารถแปรงฟัน อาบน้ำ หวีผม และสระผมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กหญิงบี สามารถกวาดบ้านได้ด้วยตนเอง สามารถจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองในห้องให้อยู่ในที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4 หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การ รับประทานอาหาร	<p>เด็กหญิงบีสามารถดื่มน้ำจากหลอดได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถจับช้อนสั้นได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถจับช้อนส้อมได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีรู้จักมารยาทในการรับประทานอาหาร</p>	<p>เด็กหญิงบีสามารถดื่มน้ำจากหลอดได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีจับช้อนสั้นได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถจับช้อนส้อมตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีรู้จักมารยาทในการรับประทานอาหาร และสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง</p>	
การแต่งกาย	<p>เด็กหญิงบีสามารถถอดหรือสวมเสื้อได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กหญิงบีสามารถถอดและสวมเสื้อยืดคอกลมแบบคอปกมีกระดุมผ่าหน้ามีซิปได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p>	
การขับถ่าย	<p>เด็กหญิงบีรู้จักการทำความสะอาดหลังขับถ่ายได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถใช้ห้องน้ำในที่อยู่อาศัยได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กหญิงบีรู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการขับถ่ายจากห้องน้ำแบบชักโครกและนั่งยองได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การขับถ่าย (ต่อ)	เด็กหญิงบีสามารถใช้ห้องน้ำที่ สาธารณะได้ด้วยตนเอง	เด็กหญิงบีสามารถนั่งโถส้วม แบบชักโครกและสามารถทำ ความสะอาดหลังขับถ่ายอย่างถูกวิธี หลังการขับถ่ายได้โดยการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
การดูแล สุขอนามัย ตนเอง	<p>เด็กหญิงบีสามารถทำความสะอาด มือและทำได้ด้วยตนเองและเป็น แบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถทำความสะอาด หน้าได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถแปรงฟันได้ด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถอาบน้ำได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถหวีผมได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถสระผมได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	<p>เด็กหญิงบีสามารถทำความสะอาด มือและทำได้ด้วยตนเองและเป็น แบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถทำความสะอาดหน้า ได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่น ได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถแปรงฟันได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถอาบน้ำได้ ด้วยตนเองด้วยตนเองและเป็น แบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถหวีผมได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถสระผมได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	
การรับผิดชอบ งานบ้าน	<p>เด็กหญิงบีสามารถช่วยเหลือ งานบ้านได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถปูและเก็บที่นอนได้ ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กหญิงบีสามารถกวาดบ้านได้ ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถปู และเก็บที่นอนได้ ด้วยตนเอง</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับผิดชอบ งานบ้าน (ต่อ)	<p>เด็กหญิงบีสามารถจัดเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถจัดและทำ ความสะอาดโต๊ะอาหารได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถทำความสะอาด ภาชนะต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถทำความสะอาด ภาชนะต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กหญิงบีสามารถจัดเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ของตนเองในห้องให้อยู่ใน ที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถจัดโต๊ะอาหาร และทำความสะอาดโต๊ะอาหาร ได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถล้างจานหรือ ถาดข้าวหลุม ซ้อน และส้อมได้ด้วย ตนเอง</p> <p>เด็กหญิงบีสามารถล้างจานหรือ ถาดข้าวหลุม ซ้อน และส้อมได้ด้วย ตนเอง</p>	

กรณีศึกษาคนที่ 3

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมุติ) เด็กชายซี

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 8 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน [redacted]

ถนน.....-.....ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีราชา จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64130 โทรศัพท์ [redacted]

ชื่อบิดา นาย.....-..... อาชีพ

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ รับจ้างทั่วไป

ลักษณะความพิการ บกพร่องทางสติปัญญา

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นายธัญนพชมณ์ รินรา

การจดทะเบียนคนพิการ

(✓) จดทะเบียนแล้ว หมุดอายุ 27 สิงหาคม 2556

() ยังไม่จดเพราะ.....

() ไม่จด เพราะ.....

จุดเด่น

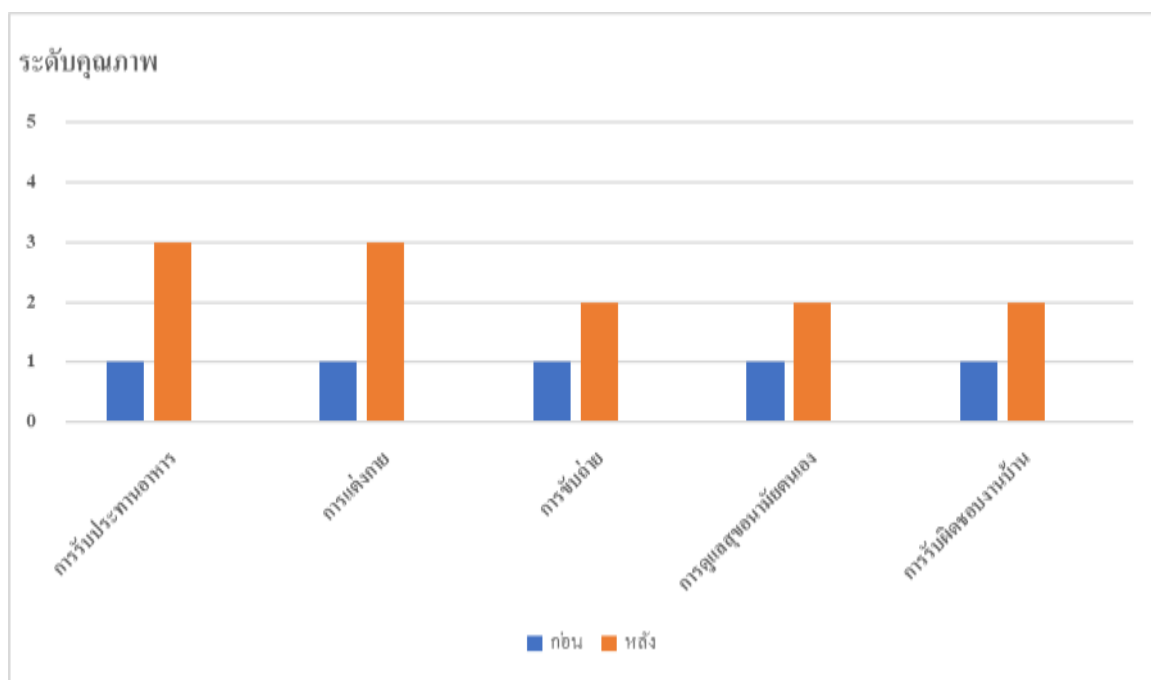
1. นักเรียนสามารถทำงานตามที่ครูสั่งได้ เช่น ร้อยลูกบิด วาดภาพระบายสี และช้บัตรภาพ เป็นต้น

จุดด้อย

1. ผู้เรียนไม่สามารถจับช้อนช้อมได้

2. ผู้เรียนไม่สามารถล้างหน้าได้

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กชายซีสามารถใช้ช้อนรับประทานอาหารได้ แต่ต้องมีผู้ปกครองคอยช่วยเหลือบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กชายซีสามารถสวมและถอดรองเท้าได้ในระดับเบื้องต้น แต่ต้องมีผู้ปกครองคอยช่วยเหลือบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การขยับถ่าย

เด็กชายซีไม่สามารถขยับถ่ายด้วยตนเองได้ ต้องใส่แพมเพิส

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กชายซีสามารถล้างมือ ล้างหน้าได้แต่ยังไม่สามารถอาบน้ำ และแปรงฟันด้วยตนเองได้
โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่น

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กชายซีไม่สามารถเก็บของเข้าที่ ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4
หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทานอาหาร	เด็กชายซีสามารถจับช้อน และช้อนส้อมได้ด้วยตนเอง เด็กชายซีไม่ส่งเสียงดัง ในขณะที่รับประทานอาหาร	เด็กชายซีสามารถใช้ช้อน และช้อนส้อมในการรับประทานอาหาร ได้แต่ต้องมีผู้ปกครอง คอยช่วยเหลือบ้างเล็กน้อย เด็กชายซีไม่รับประทานอาหาร มูมมาม หรือเลอะเทอะ	
การแต่งกาย	เด็กชายซี สามารถสวมถุงเท้าได้ด้วย ตนเอง เด็กชายซี สามารถสวมรองเท้า ทั้งแบบสไลด์ และแบบแตะได้ด้วย ตนเอง เด็กชายซีสามารถถอด สวมกางเกง แบบเอวยางยืดได้ด้วยตนเอง	เด็กชายซีสามารถสวมถุงเท้า ด้วยตนเองได้แต่ต้องมีผู้ปกครอง คอยช่วยเหลือบ้างเล็กน้อย เด็กชายซี สามารถสวมรองเท้า ทั้งแบบสไลด์และแบบแตะ ได้แต่ต้องมีผู้ปกครองคอย ช่วยเหลือบ้างเล็กน้อย เด็กชายซีสามารถสวมกางเกง แบบเอวยางยืดได้แต่ต้องมี ผู้ปกครองคอยช่วยเหลือบ้าง เล็กน้อย	
การจับถ่าย	เด็กชายซีรู้จักอุปกรณ์ในการจับถ่าย แบบชักโครกและเบาะนั่งของ	เด็กชายซีสามารถจับถ่ายด้วย ตนเองได้ แต่ต้องมีผู้ปกครอง คอยช่วยเหลือ	
การดูแลสุขอนามัย ตนเอง	เด็กชายซีสามารถล้างมือและล้างหน้า ด้วยตนเองได้ด้วยตนเอง	เด็กชายซีสามารถล้างมือ และล้างหน้าด้วยตนเองได้มีการ ช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น	
การรับผิดชอบ งานบ้าน	เด็กชายซีสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ได้ ด้วยตนเอง	เด็กชายซีสามารถเก็บสิ่งของ เข้าที่ได้มีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น	

กรณีศึกษาคนที่ 4

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมติ) เด็กชายดี

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 6 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน [redacted]

ถนน.....ตำบลบ้านกร่าง อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64170 โทรศัพท์ [redacted]

ชื่อบิดา [redacted] อาชีพ รับจ้าง

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ รับจ้าง

ลักษณะความบกพร่อง มีพัฒนาการช้าไม่สมวัยในทุกทักษะช่วยเหลือตนเองได้
สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย หน่วยบริการองไกรลาศ

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นางสาวจันจิรา น่วมนวล

การจดทะเบียนคนพิการ

() จดทะเบียนแล้ว วันหมดอายุ

(✓) ยังไม่จด เพราะผู้ปกครองยังไม่สะดวกไปดำเนินการ

() ไม่จด เพราะ.....

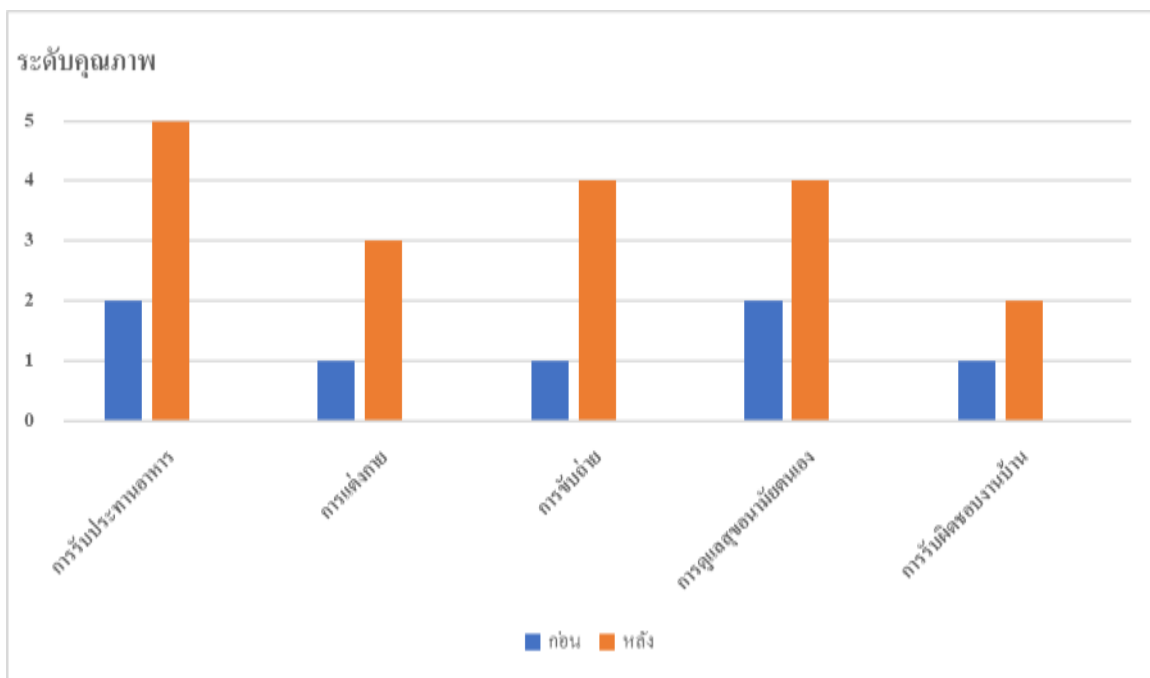
จุดเด่น

1. สามารถดื่มน้ำจากแก้วได้
2. สามารถหยิบอาหารเข้าปากได้

จุดด้อย

1. ไม่สามารถใช้ช้อนตักอาหารได้ถูกต้อง
2. ไม่สามารถสวมรองเท้าแบบส้นเตี้ยแบบคีบ และไม่สามารถสวมถุงเท้าได้
3. ไม่รู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการขับถ่าย และการทำความสะอาดหลังการขับถ่าย
4. ไม่สามารถแปรงฟันได้ด้วยตนเอง
5. ไม่สามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ได้อาจกวาดบ้านได้

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กชายดี สามารถจับช้อนสั้นตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ และสามารถจับช้อนส้อมตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กชายดี สามารถถอด สวมรองเท้าแบบส้นแบน และรองเท้าแตะแบบคีบได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย สามารถถอดถุงเท้าได้ด้วยตนเอง และสวมถุงเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การขยับถ่าย

เด็กชายดี รู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการขยับถ่าย และทำความสะอาดหลังการขยับถ่าย ห้องน้ำแบบชักโครกกับแบบนั่งของได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กชายดี สามารถแปรงฟันได้ด้วยตนเองครบทุกขั้นตอนได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กชายดี สามารถจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองในห้องให้อยู่ในที่ที่เหมาะสมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4 หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทานอาหาร	เด็กชายสามารถใช้ช้อนตักได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ เด็กชายสามารถใช้ช้อนส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้	เด็กชายสามารถใช้ช้อนตักและตักอาหารเข้าปากได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ เด็กชายสามารถใช้ช้อนส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้	
การแต่งกาย	เด็กชายสามารถถอด-สวมถุงเท้าได้ด้วยตนเอง เด็กชายสามารถถอด-สวมรองเท้าได้ด้วยตนเอง	เด็กชายสามารถถอดถุงเท้าได้ด้วยตนเอง และสวมถุงเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย เด็กชายสามารถถอด-สวมรองเท้าแบบสอด และรองเท้าแตะแบบคิบบได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
การขับถ่าย	เด็กชายสามารถบอกอุปกรณ์ทำความสะอาดและทำความสะอาดหลังการขับถ่ายได้ด้วยตนเอง	เด็กชายรู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาด และทำความสะอาดหลังการขับถ่ายในห้องน้ำแบบนั่งยองและแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง	
การดูแลสุขอนามัยตนเอง	เด็กชายสามารถแปรงฟันได้ด้วยตนเอง	เด็กชายสามารถแปรงฟันได้อย่างถูกวิธี และครบทุกขั้นตอนได้ด้วยตนเอง	
การรับผิดชอบงานบ้าน	เด็กชายสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ได้ด้วยตนเอง	เด็กชายสามารถจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองในห้องให้อยู่ในที่ที่เหมาะสมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น	

กรณีศึกษาคนที่ 5

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมติ) เด็กชายเอฟ

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 6 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน [redacted] หมู่บ้าน บ้านนาสระลอย

ถนน - ตำบลบ้านป้อม อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64160 โทรศัพท์ [redacted]

ชื่อบิดา [redacted] อาชีพ รับจ้าง

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ รับจ้าง

ลักษณะความบกพร่อง บกพร่องทางสติปัญญา

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นางสาวนันทิกา ยากุล

การจดทะเบียนคนพิการ

() จดทะเบียนแล้ว วันหมดอายุ

() ยังไม่จด เพราะ.....

(✓) ไม่จด เพราะ.....

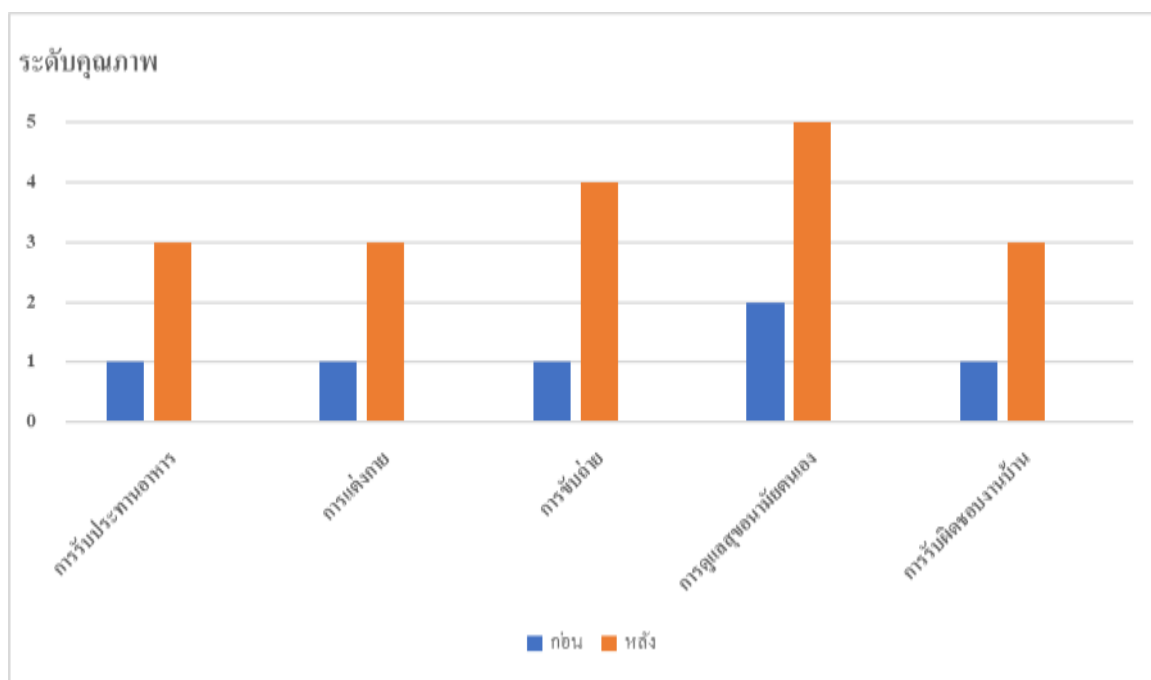
จุดเด่น

1. สามารถจับช้อนสั้น ช้อนส้อมได้ได้โดยการช่วยเหลือ
2. สามารถรู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการขับถ่าย และการทำความสะอาดหลังขับถ่าย
ห้องน้ำแบบชักโครก
3. สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง
4. สามารถทำความสะอาดหน้าตนเองได้

จุดด้อย

1. ไม่สามารถจับข้อสัน ข้อต่อได้ด้วยตนเอง
2. ชอบคุย และเล่นขณะรับประทานอาหาร
3. ไม่สามารถสวมถุงเท้าได้
4. ไม่สามารถสวมกางเกงเอวยืดได้
5. ไม่สามารถสวมเสื้อผ้าหามีกระดุม และซิปได้
6. ไม่สามารถล้างมือหลังขับถ่ายได้
7. ไม่สามารถล้างหน้า และแปรงฟันได้
8. ไม่สามารถหวีผม และสระผมได้
9. ไม่สามารถเก็บสิ่งของของตนเองเข้าที่ได้

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กชายเอฟ สามารถจับช้อนส้อม สามารถรับประทานอาหารโดยไม่มูมมาม หรือทำอาหารหกเลอะเทอะ ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กชายเอฟ สามารถถอดและสวมถุงเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย สามารถสวมกางเกงเอวยืดได้ สามารถสวมเสื้อผ่าหน้า มีกระดุม และซิป์ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การขับถ่าย

เด็กชายเอฟ สามารถรู้จักอุปกรณ์ ผักบัวฉีดชำระ และฉีดชำระล้างกันได้ด้วยตนเอง สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กชายเอฟ สามารถทำความสะอาดหลังการจับถ่ายได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ และสามารถทำความสะอาดมือหลังการจับถ่ายได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กชายเอฟ สามารถนำของเล่นหรือสิ่งของต่างที่นำออกมาใช้งาน และจัดเก็บเข้าที่ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4 หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทานอาหาร	<p>เด็กชายเอฟสามารถจับช้อนสั้นได้ถูกต้อง</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถจับช้อนส้อมได้ถูกต้อง</p> <p>เด็กชายเอฟไม่ส่งเสียงดังในขณะที่รับประทานอาหาร</p> <p>เด็กชายเอฟไม่รับประทานอาหารทำอาหารหกเลอะเทอะได้ด้วยตนเอง</p>	<p>เด็กชายเอฟสามารถจับช้อนสั้นได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถใช้ช้อนสั้นตักอาหารเข้าปากได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถจับช้อนส้อมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟในขณะที่รับประทานอาหารไม่พุดคุยเสียงดัง แต่มีการชี้แนะจากผู้ปกครองบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟไม่รับประทานอาหารมูมมาม หรือทำอาหารหกเลอะเทอะแต่มีการช่วยเหลือจากผู้ปกครองบ้างเล็กน้อย</p>	
การแต่งกาย	<p>เด็กชายเอฟสามารถสวมถุงเท้าได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถถอดรองเท้าแบบติดแถบได้</p>	<p>เด็กชายเอฟ สามารถสวมถุงเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถถอดรองเท้าแบบติดแถบได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การแต่งกาย (ต่อ)	เด็กชายเอฟสามารถสวมรองเท้าแบบติดแถบได้	เด็กชายเอฟสามารถสวมรองเท้าแบบติดแถบได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
	เด็กชายเอฟสามารถสวมกางเกงเอวยืดได้	เด็กชายเอฟสามารถสวมกางเกงเอวยืดได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
	เด็กชายเอฟสามารถถอดกางเกงแบบมีตะขอ และซิปได้	เด็กชายเอฟสามารถถอดกางเกงแบบมีตะขอ และซิปได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
	เด็กชายเอฟสามารถสวมกางเกงแบบมีตะขอและซิปได้	เด็กชายเอฟสามารถสวมกางเกงแบบมีตะขอ และซิปได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
	เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อยืดคอกลมได้	เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อยืดคอกลมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
	เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อคอปกมีกระดุมได้	เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อคอปกมีกระดุมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
	เด็กชายเอฟสามารถสวมเสื้อ	เด็กชายเอฟสามารถสวมเสื้อ	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การแต่งกาย (ต่อ)	<p>คอปกมีกระดุมได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อผ่าหน้า มีกระดุมได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถสวมเสื้อผ่าหน้า มีกระดุมได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถสวมเสื้อ ผ่าหน้า มีซิปปได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อ ผ่าหน้า มีซิปปได้</p>	<p>คอปกมีกระดุมได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น บ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อ ผ่าหน้ามีกระดุมได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น บ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถสวมเสื้อ ผ่าหน้ามีกระดุมได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น บ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถสวมเสื้อ ผ่าหน้า มีซิปปได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น บ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถถอดเสื้อ ผ่าหน้า มีซิปปได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น บ้างเล็กน้อย</p>	
การจับถ้ำย	<p>เด็กชายเอฟ บอกอุปกรณ์ทำ ความสะอาดที่ใช้ในการจับถ้ำยได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถทำความสะอาด หลังจับถ้ำยได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถล้างมือได้</p>	<p>เด็กชายเอฟบอกอุปกรณ์ทำ ความสะอาดที่ใช้ในการจับถ้ำย ได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถทำ ความสะอาดหลังการจับถ้ำย ได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถล้างมือได้</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
	<p>อย่างถูกวิธีหลังจับถ่าย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถนั่ง โถส้วมแบบ ชักโครกได้</p>	<p>อย่างถูกวิธีหลังจับถ่าย ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถนั่ง โถส้วม แบบชักโครกได้ด้วยตนเอง</p>	
<p>การดูแลสุขอนามัย ตนเอง</p>	<p>เด็กชายเอฟสามารถทำความสะอาด หน้าได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถแปรงฟันได้ด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถอาบน้ำได้ด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถหวีผมได้ด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถสระผมได้ด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	<p>เด็กชายเอฟสามารถทำ ความสะอาดหน้าได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถแปรงฟันได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถอาบน้ำได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถหวีผมได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถสระผมได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p>	
<p>การรับผิดชอบ งานบ้าน</p>	<p>เด็กชายเอฟสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ ได้</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถจัดเก็บสิ่งของ</p>	<p>เด็กชายเอฟสามารถเก็บสิ่งของ เข้าที่เมื่อเล่นเสร็จแล้ว หรือ ขอให้ทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กชายเอฟสามารถจัดเก็บ</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
	เครื่องใช้ของตนเองในห้องให้อยู่ใน ที่เหมาะสมได้	สิ่งของเครื่องใช้ของตนเองใน ห้องให้อยู่ในที่เหมาะสมได้โดย มีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น บ้างเล็กน้อย	

กรณีศึกษาคนที่ 6

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมุติ) เด็กชายจี

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 6 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่...-.... หมู่บ้าน.....-.....

ถนน หลังสโมสร ตำบลเมืองสวรรค์โลก อำเภอสวรรค์โลก จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64110 โทรศัพท์ [redacted]

ชื่อบิดา [redacted] อาชีพ-.....

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ รับจ้าง

ลักษณะความบกพร่อง พัฒนาการล่าช้าทางการอ่านเขียน

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย หน่วยบริการสวรรค์โลก

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นางสาวปิยวรรณ ดวงเงิน

การจดทะเบียนคนพิการ

() จดทะเบียนแล้ว วันหมดอายุ.....

(√) ยังไม่จด เพราะ.....

() ไม่จด เพราะ.....

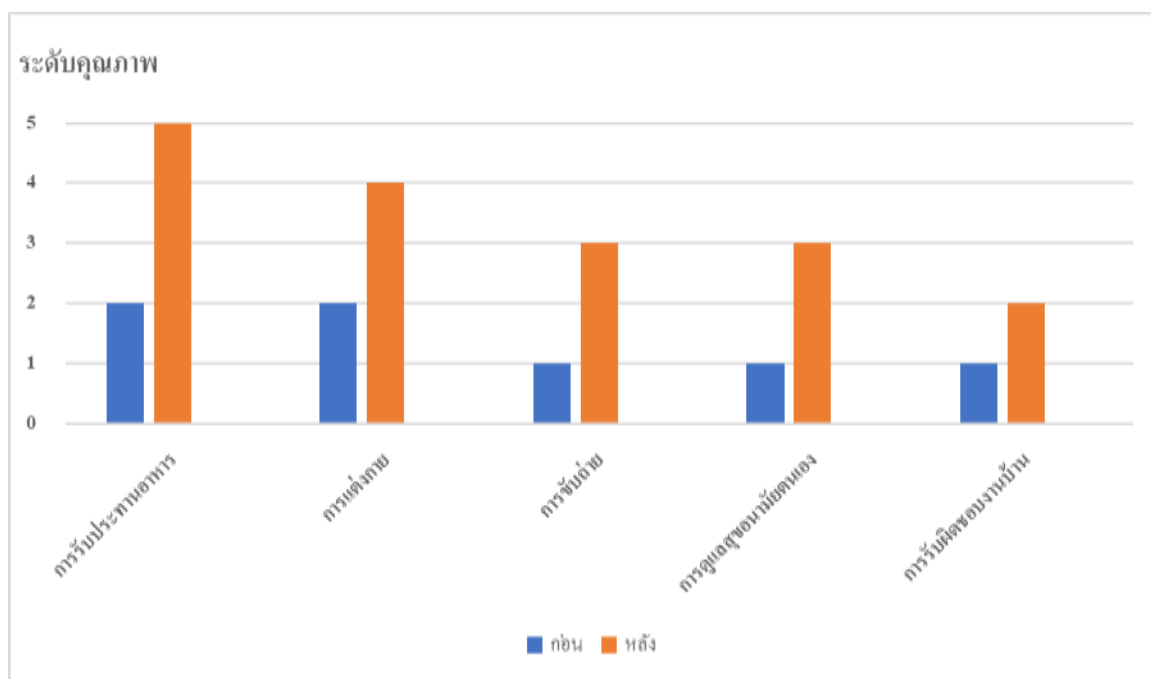
จุดเด่น

1. สามารถดื่มน้ำจากแก้วได้
2. สามารถสวมเสื้อคอกลมได้

จุดด้อย

1. ไม่สามารถจับช้อนส้อมได้
2. ไม่สามารถสวมกางเกง เอวยืดได้
3. ไม่สามารถทำความสะอาดหลังการขับถ่าย และหลังการขับถ่ายห้องน้ำแบบชักโครก
4. ไม่สามารถแปรงฟันได้
5. ไม่สามารถสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ได

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กชายจีสามารถจับช้อน ส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ สามารถรับประทานอาหารโดยไม่มูมมาม หรืออาหารหกเลอะเทอะ

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กชายจีสามารถสวมกางเกงเอวยืดได้ด้วยตนเอง สามารถถอดกางเกงเอวยืดได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การขยับย้าย

เด็กชายจีสามารถรู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการขยับย้าย และการทำความสะอาดหลังการขยับย้ายห้องน้ำแบบชักโครกได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กชายจะสามารถทำความสะอาดมือ และทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ซึ่งเนาะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กชายจะสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ที่ได้ได้โดยมีการช่วยเหลือ ซึ่งเนาะจากผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ซึ่งเนาะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ซึ่งเนาะจากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4 หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทาน อาหาร	<p>เด็กชายจีสามารถดื่มน้ำจากแก้วและ หลอดได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายจีสามารถใช้ช้อนส้อมได้ด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายจีรู้จักมารยาทใน การรับประทานอาหาร</p>	<p>เด็กชายจีสามารถดื่มน้ำ จากหลอด และแก้วได้ด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายจีสามารถจับช้อนส้อมได้ ถูกต้อง และตักอาหารเข้าปากได้ ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายจีรู้จักมารยาทใน การรับประทานอาหาร เช่น ไม่พูดคุยเสียงดัง และไม่เล่น ขณะรับประทานอาหาร</p>	
การแต่งกาย	<p>เด็กชายจีสามารถถอด – สวมกางเกงได้</p> <p>เด็กชายจีสามารถถอด – สวมเสื้อได้</p>	<p>เด็กชายจีสามารถการถอด – สวมกางเกงเอวยืดกางเกงแบบ มีตะขอ และซิปได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายจีสามารถถอดและ สวมเสื้อคอปกมีกระดุมได้ เสื้อผ่าหน้ามีกระดุม เสื้อผ่าหน้า มีซิปได้ด้วยตนเอง</p>	
การขับถ่าย	<p>เด็กชายจีสามารถรู้จักอุปกรณ์และ การขับถ่าย และการทำความสะอาด หลังการขับถ่ายได้</p>	<p>เด็กชายจีสามารถรู้จักอุปกรณ์ ทำความสะอาดหลังการขับถ่าย และการทำความสะอาดหลัง การขับถ่ายห้องน้ำแบบชักโครก และแบบนั่งยองได้โดยมีการ ช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้าง เล็กน้อย</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การจับถ่าย (ต่อ)	เด็กชายจีสามารถใช้ห้องน้ำในที่อยู่อาศัยได้	เด็กชายจีสามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครก และทำความสะอาดหลังจับถ่ายได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
การดูแลสุขอนามัยตนเอง	เด็กชายจี สามารถทำความสะอาดมือและเท้าได้ เด็กชายจีสามารถทำความสะอาดหน้าได้ เด็กชายจีสามารถแปรงฟันได้	เด็กชายจีสามารถทำความสะอาดมือ และเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย เด็กชายจีสามารถทำความสะอาดหน้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย เด็กชายจีสามารถแปรงฟันได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย	
การรับผิดชอบงานบ้าน	เด็กชายจีจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้	เด็กชายจีสามารถจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองในห้องให้อยู่ในที่เหมาะสมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น	

กรณีศึกษาคนที่ 7

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมุติ) เด็กหญิงไอ

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 8 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 94/5 หมู่ที่ 7 หมู่บ้าน-.....

ถนน.....-.....ตำบลยางซ้าย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64000 โทรศัพท์.-.....

ชื่อบิดา [redacted] อาชีพ รับจ้างทั่วไป

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ แม่บ้าน

ลักษณะความบกพร่อง ดาวน์ซินโดรม

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นางสาวพรทิพา สุขงษา

การจดทะเบียนคนพิการ

(✓) จดทะเบียนแล้ว หมุดอายุ 28 พ.ศ 2568

() ยังไม่จด เพราะ.....

() ไม่จด เพราะ.....

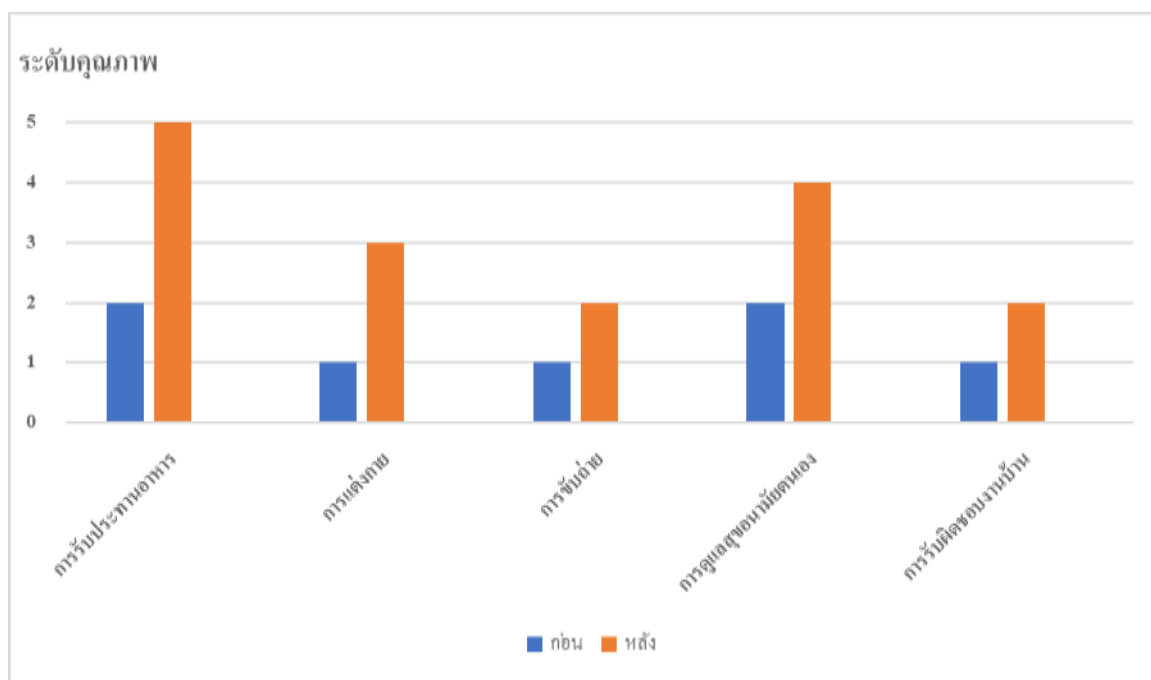
จุดเด่น

1. สามารถดื่มน้ำจากหลอดได้
2. สามารถรับประทานอาหาร โดยใช้ช้อนสั้นได้โดยการช่วยเหลือ
3. สามารถแต่งตัวได้โดยการช่วยเหลือ และการกระตุ้นเตือน
4. สามารถขับถ่ายได้โดยการช่วยเหลือ และต้องกระตุ้นเตือน
5. สามารถดูแลอนามัยของตนเอง เช่น ล้างหน้า ได้โดยการกระตุ้นเตือน
6. สามารถเก็บของเข้าที่ได้โดยการกระตุ้นเตือน

จุดด้อย

1. ไม่สามารถดื่มน้ำจากแก้วได้
2. ไม่สามารถใช้ช้อนส้อมตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเอง
3. ไม่รู้จักมารยาทในการรับประทานอาหาร
4. ไม่สามารถบอกอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาดหลังขับถ่ายได้
5. ไม่สามารถทำความสะอาดหลังขับถ่ายได้
6. ไม่สามารถแต่งกายได้ด้วยตนเอง
7. ไม่สามารถดูแลอนามัยตนเอง เช่น ล้างหน้า สระผมได้ด้วยตนเอง
8. ไม่สามารถเก็บของเข้าที่ได้ด้วยตนเอง

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กหญิงไอสามารถดื่มน้ำจากแก้วได้ด้วยตนเอง สามารถจับช้อนสั้น ช้อน และส้อมตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ และสามารถรับประทานอาหารแบบไม่ส่งเสียงดัง ไม่ทานอาหารเลอะเทอะ

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กหญิงไอสามารถถอด-สวมถุงเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย สามารถถอดสวมรองเท้าแบบสอค และแบบคิปปได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย สามารถถอด-สวมเสื้อยืดคอกลมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย สามารถถอด-สวมกระโปรงเอวยืดได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย และสามารถถอด-สวมกางเกง แบบมีตะขอ และมีซิปปได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การขยับถ่าย

เด็กหญิงไอสามารถบอกอุปกรณ์ทำความสะอาดหลังการขยับถ่ายได้โดยการชี้แนะ สามารถ นั่งโถส้วมแบบชักโครกได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น และสามารถทำความสะอาดหลังการขยับถ่ายได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น และสามารถล้างมือได้อย่างถูกวิธีโดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่น

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กหญิงไอสามารถทำความสะอาดมือ และเท้าได้ด้วยตนเอง สามารถทำความสะอาดใบหน้าได้ด้วยตนเอง สามารถแปรงฟันได้ด้วยตนเอง สามารถอาบน้ำได้ด้วยตนเอง สามารถหวีผมได้ด้วยตนเอง และสามารถสระผมได้เองด้วยตนเอง

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กหญิงไอ สามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4 หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทาน อาหาร	<p>เด็กหญิงไอสามารถดื่มน้ำจากแก้วได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถใช้ช้อนสั้นได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถใช้ ช้อนส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงไอรู้จักมารยาทในการรับประทานอาหารและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	<p>เด็กหญิงไอสามารถดื่มน้ำจากแก้วได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถจับช้อนสั้น ตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถจับช้อนส้อมตักอาหารเข้าปากได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถรับประทานอาหารแบบไม่ส่งเสียงดัง และไม่ทานอาหารเลอะเทอะและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	
การแต่งกาย	<p>เด็กหญิงไอสามารถถอด – สวมถุงเท้าได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถถอด – สวมรองเท้าได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถถอด – สวมกระโปรงได้</p>	<p>เด็กหญิงไอสามารถถอด-สวมถุงเท้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถถอด-สวมรองเท้าแบบสอด และแบบคิบบได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กหญิงไอ สามารถถอด-สวมกระโปรงเอวยืดได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การแต่งกาย (ต่อ)	<p>เด็กหญิงไอสามารถถอด - สวมกางเกง ได้</p> <p>เด็กหญิง ไอถอด - สวมเสื้อได้</p>	<p>เด็กหญิงไอสามารถถอด-สวมกางเกง แบบมีตะขอ และมีซิปได้โดยมีการ ช่วยเหลือ ชี้นะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถถอด-สวม เสื้อยืดคอกลมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย</p>	
การจับถ้ำย	<p>เด็กหญิงไอทำความสะอาด หลังจับถ้ำยได้</p> <p>เด็กหญิง ไอสามารถใช้ห้องน้ำใน ที่อยู่อาศัยได้</p> <p>เด็กหญิง ไอสามารถใช้ห้องน้ำ ในที่สาธารณะได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถทำความสะอาด มือ และเท้าได้</p>	<p>เด็กหญิงไอสามารถบอกอุปกรณั้ทำ ความสะอาดหลังการจับถ้ำยได้ โดยการชี้นะ</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถทำความสะอาด หลังการจับถ้ำยในห้องน้ำแบบ นั่งยอง และแบบชักโครกได้ โดยการช่วยเหลือ</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถนั่ง โถส้วม แบบชักโครกได้ด้วยกรช่วยเหลือ เล็กน้อย และสามารถทำ ความสะอาดหลังการจับถ้ำยได้ ด้วยการช่วยเหลือ</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถล้างมือได้ อย่างถูกวิธีได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะจากผู้อื่น</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การดูแลสุขอนามัย ตนเอง	<p>เด็กหญิงไอสามารถทำความสะอาด หน้าได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถแปรงฟันได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถอาบน้ำได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถหวีผมได้</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถสระผมได้</p>	<p>เด็กหญิงไอสามารถทำความสะอาด ใบหน้าได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถแปรงฟันได้ ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถอาบน้ำได้ ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถหวีผมได้ ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กหญิงไอสามารถสระผมได้เองด้วย ตนเอง</p>	
การรับผิดชอบ งานบ้าน	เด็กหญิงไอสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่	เด็กหญิงไอสามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จาก ผู้อื่น	

กรณีศึกษาคนที่ 8

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมุติ) เด็กชายเจ

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 6 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 1/7 หมู่ที่ 4 หมู่บ้าน.....-.....

ถนน.....-.....ตำบลวัดเกาะ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64120 โทรศัพท์ [redacted]

ชื่อบิดา [redacted] อาชีพ-.....

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ.....-.....

ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญา

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย หน่วยบริการศรีสำโรง

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นายฉวีวิทย์ ธิปะตะ

การจดทะเบียนคนพิการ

() จดทะเบียนแล้ว วันหมดอายุ

(/) ยังไม่จดเพราะ.....

() ไม่จด เพราะ.....

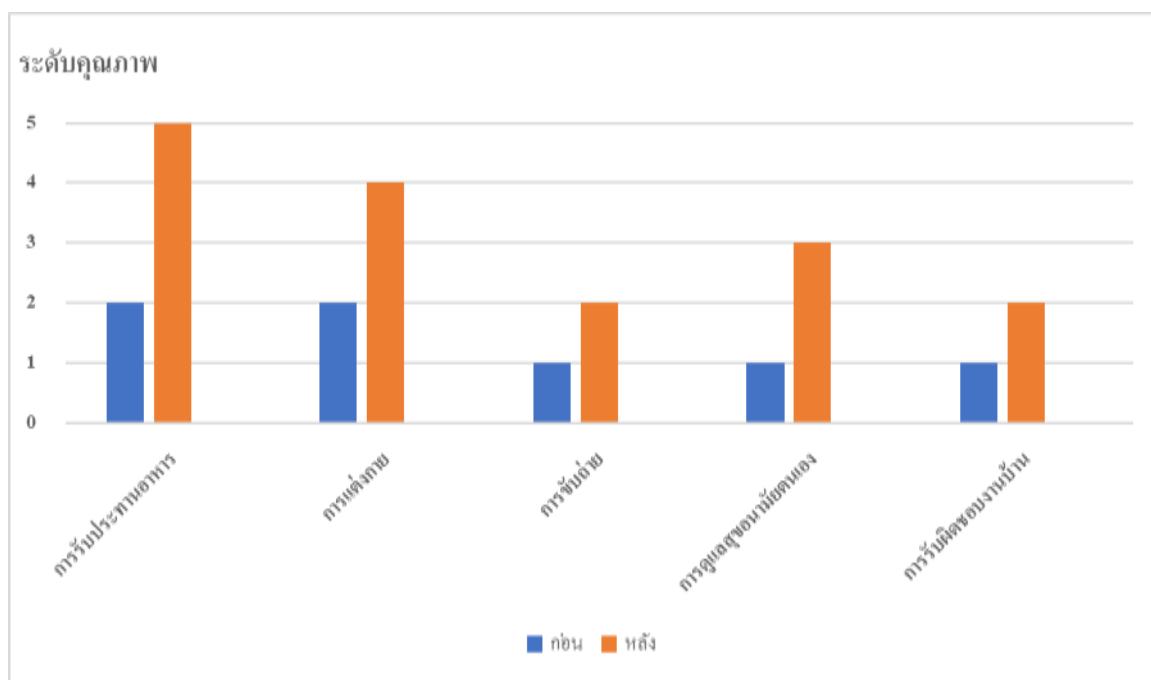
จุดเด่น

1. สามารถจับช้อนส้อมได้ด้วยตนเอง
2. สามารถถอด และสวมถุงเท้าได้ด้วยตนเอง
3. สามารถสวม และถอดเสื้อยืดคอกลมได้

จุดด้อย

1. ไม่สามารถทำความสะอาดหลังจับถ่ายได้ด้วยตนเอง
2. ไม่สามารถรู้จักอุปกรณ์ ฝักบัว สายชำระ และฉีดล้างก้นได้ด้วยตนเอง
3. ไม่สามารถเก็บสิ่งของเข้าที่ได้

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กชายเจสามารถจับช้อนส้อมได้ถูกต้อง สามารถรับประทานอาหาร โดยไม่มูมมามหรือทำอาหารหกเลอะเทอะและเป็นแบบอย่างอื่นได้

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กชายเจสามารถสวมกางเกงเอวยืดคอกลมได้ด้วยตนเอง สามารถสวมเสื้อผ่าหน้า มีซิปกุ๊ได้ด้วยตนเอง สามารถสวม และถอดถุงเท้าได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การขับถ่าย

เด็กชายเจสามารถรู้จักอุปกรณ์ฝึกบ้วนน้ำและน้ำชำระล้างกันด้วยได้โดยมีการช่วยเหลือชี้แนะ จากผู้อื่นสามารถนั่ง โถส้วมแบบชักโครกได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กชายจะสามารถการทำความสะอาดมือและเท้าได้ด้วยตนเอง สามารถทำความสะอาดหน้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กชายสามารถนำของเล่นหรือสิ่งของต่าง ๆ ที่นำออกมาใช้งาน และจัดเก็บเข้าที่ได้ โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น สามารถปูที่นอนของตนเองได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4 หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทานอาหาร	<p>เด็กชายเจสามารถจับช้อนส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเจสามารถตักอาหารเข้าปากด้วยช้อนส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเจไม่ทำเสียงดังในขณะที่รับประทานอาหาร</p> <p>เด็กชายเจไม่รับประทานอาหารมูมมามหรือทำอาหารหกเลอะเทอะและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	<p>เด็กชายเจสามารถจับช้อนส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเจสามารถตักอาหารเข้าปากได้เองด้วยช้อนส้อมได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p> <p>เด็กชายเจไม่ทำเสียงดังในขณะที่รับประทานอาหาร เช่น ไม่คุยเวลารับประทานอาหาร ไม่เล่นขณะรับประทานอาหาร</p> <p>เด็กชายเจไม่รับประทานอาหารมูมมามหรือทำอาหารหกเลอะเทอะและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้</p>	
การแต่งกาย	<p>เด็กชายเจสามารถถอดถุงเท้าได้</p> <p>เด็กชายเจสามารถถอดถุงเท้าได้</p> <p>เด็กชายเจสามารถถอดกางเกงเอวยืดได้</p> <p>เด็กชายเจสามารถสวมกางเกงเอวยืดได้</p>	<p>เด็กชายเจสามารถถอดถุงเท้าได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเจสามารถถอดถุงเท้าได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเจสามารถถอดกางเกงเอวยืดได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเจสามารถสวมกางเกงเอวยืดได้ด้วยตนเอง</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การแต่งกาย (ต่อ)	<p>เด็กชายจะสามารถถอดเสื้อยืด คอกกลมได้</p> <p>เด็กชายจะสามารถสวมเสื้อยืดคอกกลม ได้</p> <p>เด็กชายจะสามารถสวมเสื้อผ่าหน้ามีซิปป ได้</p> <p>เด็กชายจะสามารถถอดเสื้อผ่าหน้ามีซิปป ได้</p>	<p>เด็กชายจะสามารถถอดเสื้อยืด คอกกลมได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายจะสามารถสวมเสื้อยืด คอกกลมได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายจะสามารถสวมเสื้อ ผ่าหน้า มีซิปปได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายจะสามารถถอดเสื้อ ผ่าหน้า มีซิปปได้ด้วยตนเอง</p>	
การขับถ่าย	<p>เด็กชายเจรู้จักอุปกรณ์ทำความสะอาด หลังการขับถ่าย และการทำ ความสะอาดหลังการขับถ่ายห้องน้ำ แบบชักโครก</p> <p>เด็กชายจะสามารถนั่งโถส้วมแบบ ชักโครกได้</p>	<p>เด็กชายเจ รู้จักอุปกรณ์ทำ ความสะอาดหลังการขับถ่าย และการทำความสะอาดหลัง การขับถ่ายห้องน้ำแบบชักโครก ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่น</p> <p>เด็กชายจะสามารถนั่ง โถส้วม แบบชักโครกได้โดยมีการ ช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่น</p>	
การดูแลสุขอนามัย ตนเอง	<p>เด็กชายจะสามารถทำความสะอาดมือได้</p> <p>เด็กชายจะสามารถทำความสะอาด เท้าได้</p>	<p>เด็กชายจะสามารถทำ ความสะอาดมือได้โดยมีการ ช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่นบ้าง เล็กน้อย เช่น การใช้สบู่เหลวใน การล้างมือ</p> <p>เด็กชายจะสามารถทำ ความสะอาดเท้าได้โดยมีการ ช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่นบ้าง เล็กน้อย</p>	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การดูแลสุขอนามัย ตนเอง (ต่อ)	เด็กชายจะสามารถทำความสะอาด หน้าได้	เด็กชายจะสามารถทำ ความสะอาดหน้าได้โดยมีการ ช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่นบ้าง เล็กน้อย	
การรับผิดชอบงาน บ้าน	เด็กชายจะสามารถนำของเล่นหรือ สิ่งของต่าง ๆ ที่นำออกมาใช้งาน และ จัดเก็บเข้าที่ได้ ด้วยตนเอง เด็กชายจะสามารถปูที่นอนของตนเอง ได้	เด็กชายจะสามารถนำของเล่น หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่นำออกมาใช้ งาน และจัดเก็บเข้าที่ได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น เด็กชายสามารถปูที่นอนของ ตนเองได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น	

กรณีศึกษาคนที่ 9

สรุปผลการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ชื่อ – สกุล (นามสมมติ) เด็กชายเค

วัน/เดือน/ปี เกิด [redacted] อายุ 8 ขวบ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน [redacted]

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 26/3 หมู่ที่ 3 หมู่บ้าน-.....

ถนน.....-.....ตำบลวังลึก อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ 64140 โทรศัพท์ [redacted]

ชื่อบิดา [redacted] อาชีพ ค้าขาย

ชื่อมารดา [redacted] อาชีพ ไปทำงานต่างประเทศ

ลักษณะความบกพร่อง พัฒนาการล่าช้า

สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย หน่วยบริการบ้านด่านลานหอย

ชื่อผู้บริหาร นางพัทธยา ชนะพันธ์

ชื่อครูรับผิดชอบหลัก นายวิทวัส หาหอม

การจดทะเบียนคนพิการ

จดทะเบียนแล้ว หมดอายุ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ยังไม่จด เพราะ.....

ไม่จด เพราะ.....

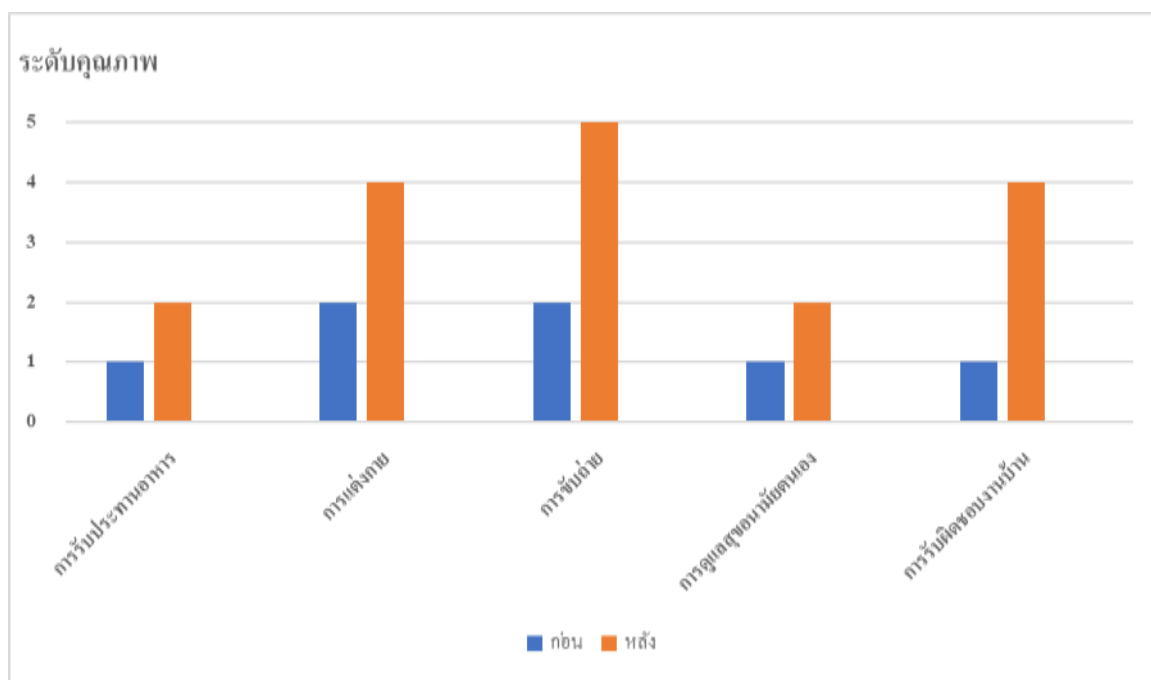
จุดเด่น

1. สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้ด้วยตนเอง
2. สามารถทำความสะอาดหน้าตนเองได้
3. สามารถรับประทานอาหารได้โดยไม่มูมมาม หรือทำอาหารหกเลอะเทอะ

จุดด้อย

1. ไม่สามารถจับช้อนส้อมได้ถูกต้อง
2. ไม่สามารถสวมกางเกงเอวยืดได้
3. ไม่สามารถทำความสะอาดมือ และเท้าได้ด้วยตนเอง
4. ไม่สามารถนำของเล่นหรือสิ่งของต่างๆที่นำออกมาใช้งาน และจัดเก็บเข้าที่ได้ด้วยตนเอง

การสะท้อนผลพัฒนาการ
กราฟแสดงผลพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
ปีการศึกษา 2561

สรุปผลความก้าวหน้าของพัฒนาการทักษะการช่วยเหลือตนเอง

เรื่อง การรับประทานอาหาร

เด็กชายเคสามารถจับช้อนส้อมได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่น สามารถรับประทานอาหารโดยไม่มูมมาม หรือทำอาหารหกเลอะเทอะ แต่การช่วยเหลือ ชี้นะ จากผู้อื่น

เรื่อง การแต่งกาย

เด็กชายเคสามารถสวมกางเกงเอวยืดได้ด้วยตนเอง สามารถสวมเสื้อผ่าหน้ามีกระดุมได้ด้วยตนเอง

เรื่อง การจับถ้ำย

เด็กชายเคสามารถรู้จักอุปกรณ์ ผักบัวฉีดชำระ และฉีดชำระล้างกันด้วยตนเองได้ สามารถนั่งโถส้วมแบบชักโครกได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้

เรื่อง การดูแลสุขอนามัยตนเอง

เด็กชายเคสามารถการทำความสะอาดมือ และทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่น
สามารถทำความสะอาดหน้าได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่น

เรื่อง การรับผิดชอบงานบ้าน

เด็กชายเค สามารถนำของเล่นหรือสิ่งของต่าง ๆ ที่นำออกมาใช้งาน และจัดเก็บเข้าที่ได้
ด้วยตนเอง สามารถปูที่นอนของตนเองได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง มีดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้ด้วยตนเอง
- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้นำจากผู้อื่น
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ

โดยมีเกณฑ์การผ่านตามจุดประสงค์ พัฒนาการที่คาดหวัง คือ เมื่อนักเรียนทำได้ในระดับ 4
หรือ 5 ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 ครั้ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถของผู้เรียน

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับดี
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง

แบบรายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับประทานอาหาร	เด็กชายเคสามารถจับช้อนส้อมได้ ถูกต้อง เด็กชายเคไม่รับประทานอาหารมูมมาม หรือทำอาหารหกเลอะเทอะ	เด็กชายเคสามารถจับช้อนส้อม ได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น เด็กชายเคสามารถรับประทานอาหาร โดยไม่มูมมาม หรือ ทำอาหารหกเลอะเทอะได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น	
การแต่งกาย	เด็กชายเคสามารถสวมกางเกงเอวยืดได้ เด็กชายเคสามารถสวมเสื้อผ่าหน้า มีกระดุมได้	เด็กชายเคสามารถสวมกางเกง เอวยืดได้ด้วยตนเอง เด็กชายเคสามารถสวมเสื้อ ผ่าหน้า มีกระดุมได้ด้วยตนเอง	
การขับถ่าย	เด็กชายเคสามารถ รู้จักอุปกรณ์ทำ ความสะอาดหลังการขับถ่ายและ การทำความสะอาดหลังการขับถ่าย ห้องน้ำแบบชักโครก เด็กชายเคสามารถนั่งโถส้วมแบบ ชักโครกได้ด้วยตนเองและเป็น แบบอย่างผู้อื่นได้	เด็กชายเค รู้จักอุปกรณ์ในการทำ ความสะอาดหลังการขับถ่ายและ การทำความสะอาดหลังการ ขับถ่าย สามารถฉีดชำระล้างด้วย ตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้ เด็กชายเคสามารถนั่งโถส้วม แบบชักโครกได้ด้วยตนเองและ เป็นแบบอย่างผู้อื่นได้	
การดูแลสุขอนามัย ตนเอง	เด็กชายเคสามารถทำความสะอาดมือ และทำได้ เด็กชายเคสามารถทำความสะอาด หน้าได้	เด็กชายเคสามารถทำ ความสะอาดมือ และทำได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น เด็กชายเคสามารถทำ ความสะอาดหน้าได้โดยมี การช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น	

เรื่อง	เป้าหมายการพัฒนาตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
การรับผิดชอบ งานบ้าน	<p>เด็กชายเคสามารถเก็บสิ่งของ เข้าที่ ได้</p> <p>เด็กชายเคสามารถปูที่นอนของ ตนเองได้</p>	<p>เด็กชายเคสามารถนำของเล่น หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่นำออกมาใช้ งาน และจัดเก็บเข้าที่ ได้ด้วยตนเอง</p> <p>เด็กชายเคสามารถปูที่นอน ของตนเองได้ด้วยตนเอง</p>	

แบบสรุปผลพัฒนาการของผู้เรียนก่อน – หลังการใช้

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย จำนวน 9 คน

ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง	คนที่	คะแนน		ผลพัฒนาการ ของผู้เรียน		แปล ความหมาย
		เต็ม 5 คะแนน		ผลต่าง	ร้อยละ	
		ก่อน	หลัง			
การรับประทานอาหาร	1	1	4	3	60	สูงขึ้น
	2	1	4	3	40	สูงขึ้น
	3	1	3	2	40	สูงขึ้น
	4	2	5	3	40	สูงขึ้น
	5	1	3	2	40	สูงขึ้น
	6	2	5	3	60	สูงขึ้น
	7	2	5	3	60	สูงขึ้น
	8	2	5	3	60	สูงขึ้น
	9	1	2	1	20	สูงขึ้น
รวม		13	36	23	420	สูงขึ้น
เฉลี่ย		1.44	4	2.56	46.67	
การแต่งกาย	1	2	5	3	60	สูงขึ้น
	2	1	3	2	40	สูงขึ้น
	3	1	3	2	40	สูงขึ้น
	4	1	3	2	40	สูงขึ้น
	5	1	3	2	40	สูงขึ้น
	6	2	4	2	40	สูงขึ้น
	7	1	3	2	40	สูงขึ้น
	8	2	4	2	40	สูงขึ้น
	9	2	4	2	40	สูงขึ้น
รวม		13	32	19	380	สูงขึ้น
เฉลี่ย		1.44	3.56	2.11	42.22	

ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง	คนที่	คะแนนเต็ม 5 คะแนน		ผลพัฒนาการ ของผู้เรียน		แปล ความหมาย
		ก่อน	หลัง	ผลต่าง	ร้อยละ	
การจับถ้ำ	1	1	4	3	60	สูงขึ้น
	2	1	3	2	40	สูงขึ้น
	3	1	2	1	20	สูงขึ้น
	4	1	4	3	60	สูงขึ้น
	5	1	4	3	60	สูงขึ้น
	6	1	3	2	40	สูงขึ้น
	7	1	2	1	20	สูงขึ้น
	8	1	2	1	20	สูงขึ้น
	9	2	5	3	60	สูงขึ้น
รวม		10	29	19	380	สูงขึ้น
เฉลี่ย		1.11	3.22	2.11	42.22	
การดูแลสุขอนามัยตนเอง	1	2	4	2	40	สูงขึ้น
	2	2	5	3	60	สูงขึ้น
	3	1	2	1	20	สูงขึ้น
	4	2	4	2	40	สูงขึ้น
	5	2	5	3	60	สูงขึ้น
	6	1	3	2	40	สูงขึ้น
	7	1	2	1	20	สูงขึ้น
	8	1	3	2	40	สูงขึ้น
	9	1	2	1	20	สูงขึ้น
รวม		9	23	14	280	สูงขึ้น
เฉลี่ย		1.44	3.33	1.89	37.78	
การรับผิดชอบงานบ้าน	1	1	2	1	20	สูงขึ้น
	2	1	4	3	60	สูงขึ้น
	3	1	2	1	20	สูงขึ้น
	4	1	2	1	20	สูงขึ้น

ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง	คนที่	คะแนนเต็ม 5 คะแนน		ผลพัฒนาการ ของผู้เรียน		แปล ความหมาย
		ก่อน	หลัง	ผลต่าง	ร้อยละ	
	5	1	3	2	40	สูงขึ้น
	6	1	2	1	20	สูงขึ้น
	7	1	2	1	20	สูงขึ้น
	8	1	2	1	20	สูงขึ้น
	9	1	4	3	60	สูงขึ้น
รวม		9	23	14	280	สูงขึ้น
เฉลี่ย		1.0	2.56	1.56	31.11	

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ – สกุล :** พัทธยา ชนะพันธ์
- วัน เดือน ปีเกิด :** 29 ธันวาคม 2512
- ที่อยู่ :** บ้านเลขที่ 140 หมู่ที่ 2 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร
จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36180
- การศึกษา :**
- พ.ศ. 2534 ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ. เกียรตินิยมอันดับ 2)
สาขาวิชา เคมี วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์
 - พ.ศ. 2550 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - พ.ศ. 2556 ปริญญาเอก ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.)
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- การรับราชการ :**
- พ.ศ. 2536 บรรจุครั้งแรกตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3
โรงเรียนกุหลาบวิทยา จังหวัดเลย
 - พ.ศ. 2550 ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนคอนสารวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 30
 - พ.ศ. 2557 ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 52
จังหวัดเลย
 - พ.ศ. 2558 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านทุ่งชมพู อำเภอภูเวียง
จังหวัดขอนแก่น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
 - พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสุโขทัย
- ผลงานวิชาการ :**
1. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่อง ระบบนิเวศ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 2. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสังคม (STS) เรื่อง สารชีวโมเลกุล สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
 3. รูปแบบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

4. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะ
การช่วยเหลือตนเองสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย
5. การประเมิน โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน
ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย